

Centar za obuku u sudstvu
i državnom tužilaštvu

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU CENTRA ZA OBUKU U SUDSTVU I DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU ZA 2022. GODINU

**CENTAR ZA OBUKU U SUDSTVU
I DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU**

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU
CENTRA ZA OBUKU U SUDSTVU
I DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU
ZA 2022. GODINU**

Podgorica, jun 2023. godine

**Godišnji izvještaj o radu
Centra za obuku u sudstvu i državnom
tužilaštvu za 2022. godinu**

Pripredio:

Sekretarijat Centra za obuku u sudstvu
i državnom tužilaštvu

Štampa i grafički dizajn:
3M Makarije

Tiraž: 80

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

Godisnji izvjestaj o radu Centra za obuku u
sudstvu i državnom tužilaštvu za 2022. godinu -
Podgorica : Centar za obuku u sudstvu i državnom
tužilaštvu, 2023. - (Podgorica : 3M Makarije) - 178
str. / 29,7 cm

ISSN 2989-2007

COBISS:CG-ID 14214940

Sufinansira
Evropska unija

COUNCIL OF EUROPE
Sufinansira i sprovodi
Savjet Evrope

-

CONSEIL DE L'EUROPE

*Štampanje izvještaja je omogućeno uz finansijsku
podršku Evropske unije i Savjeta Evrope. Sadržaj je
isključiva odgovornost Centra za obuku u sudstvu i
državnom tužilaštvu i ni u kom slučaju ne predstavlja
zvanične stavove Evropske unije ni Savjeta Evrope.*

SADRŽAJ

UVOD	6
STATUS I DJELATNOST CENTRA	8
UPRAVNI ODBOR CENTRA ZA OBUKU U SUDSTVU I DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU	9
PROGRAMSKI SAVJET CENTRA ZA OBUKU U SUDSTVU I DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU	10
SEKRETARIJAT CENTRA	12
KADROVSKI KAPACITETI SEKRETARIJATA CENTRA	16
RADNE PROSTORIJE	17
INTEGRALNI INFORMACIONI SISTEM CENTRA (IIS)	18
JAVNE NABAVKE	19
STRUKTURA IZVRŠENJA BUDŽETSKIH SREDSTAVA CENTRA ZA 2022. GODINU	20
INICIJALNA OBUKA	21
KONTINUIRANA OBUKA	23
PROGRAM ZA OBUKU PRIPRAVNIKA U SUDOVIMA I DRŽAVnim TUŽILAŠTVIMA	28
AKTIVNOSTI KONTINUIRANE OBUKE ORGANIZOVANE UZ PODRŠKU MEĐUNARODNIH PARTNERA	29
SARADNJA SA DRŽAVnim ORGANIMA, UNIVERZitetom CG, PROFESIONALnim UDruženjima i NVO SEKTOROM	38
UČEŠĆE SUDIJA I DRŽAVNIH TUŽILACA U OBUKAMA	40
TRANSPARENTNOST RADA CENTRA	44
HRONOLOŠKA LISTA SPROVEDENIH AKTIVNOSTI CENTRA U 2022. GODINI	45

Poštovani/a,

Zadovoljstvo mi je da Vam, kao predsjednica Upravnog odbora predstavim Godišnji izvještaj o radu Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu za 2022. godinu.

Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu već sedam godina ostvaruje nadležnosti propisane Zakonom o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, da svojim radom doprinese profesionalnom, nezavisnom, nepristrasnom i efikasnom obavljanju sudske i tužilačke funkcije sudija i državnih tužilaca, pripremi kandidata za sudije i kandidata za državne tužioce za preuzimanje sudske i tužilačke funkcije, kao i da unaprijedi znanje mladih kadrova u pravosuđu tokom njihovog pripravničkog staža, u cilju polaganja pravosudnog ispita.

I u 2022. godini, Centar je obezbjeđivanjem sticanja i usavršavanja znanja, sposobnosti i vještina polaznika naših programa obuka nastojao da doprinese podizanju nivoa znanja kao garanta stručnosti, profesionalnosti i nezavisnosti nosilaca pravosudne funkcije.

Godišnji program obuka Centra za 2022. godinu izrađen je u skladu sa Izvještajem o procjeni potreba za obukama sudija i državnih tužilaca u Crnoj Gori kojem je prethodio sveobuhvatan pristup u sprovođenju procjene potreba za obukama na osnovu revidirane Metodologije procjene potreba za obukama sudija i državnih tužilaca koja je podrazumijevala kombinaciju više metoda i alata za prikupljanje što relevantnijih informacija.

Kada je u pitanju teorijski i praktični dio Programa inicijalne obuke isti je poohađalo ukupno 51 kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova, suda za prekršaje, Privrednog i Upravnog suda Crne Gore i kandidata/tkinja za državne tužioce. Za teorijski dio Programa inicijalne obuke za koji je nadležan Centar **sprovedeno je 234 dana teorijske obuke**. Programski odbor za inicijalnu obuku je u toku 2022. godine, a po završenoj teorijskoj i praktičnoj obuci kandidata/tkinja, **utvrđio predlog konačne ocjene za teorijski i za praktični dio Programa inicijalne obuke za 28 polaznika**.

U 2022. godini (ne računajući aktivnosti koje se odnose na inicijalnu obuku) realizovao je **139 aktivnosti obuka u kojima je učestvovalo 1.658 polaznika**, a koje su obuhvatile kontinuirane obuke sudija i državnih tužilaca, upućivanje sudija i državnih tužilaca na obuke organizovane od strane međunarodnih partnera Centra, realizaciju Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu, kao i 3 HELP kursa učenja na daljinu.

U cilju sprovođenja **Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca**, Centar je u 2022. godini samostalno ili u saradnji sa nacionalnim institucijama, međunarodnim partnerima i NVO sektorom sproveo **75 aktivnosti kontinuirane obuke** sudija i državnih tužilaca odnosno **135 dana obuke**, u kojima je učestvovalo **1.363 učesnika**.

Pored obuka iz Programa za kontinuiranu obuku, sudije i državni tužioци su, **posredstvom Centra**, a na poziv za učešće od strane međunarodnih partnera (na regionalnom i međunarodnom nivou), učestvovali u **38 aktivnosti obuka** na koje je upućeno **108 predstavnika crnogorskog pravosuđa**. Od pomenutih 38 aktivnosti, **11 aktivnosti** se odnosi na saradnju Centra sa **Evropskom mrežom za obuku u pravosuđu – EJTN**.

Nadalje, **u okviru Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu**, organizovane su **23 obuke tj. 55 dana obuke**, za ukupno **108 pripravnika** (88 pripravnika u sudovima i 20 pripravnika u državnim tužilaštвима).

I u 2022. godini Centar je bio posvećen razvijanju i uspostavljanju saradnje sa institucijama na nacionalnom i međunarodnom nivou. Potpisani su **Memorandumi o saradnji sa:**

- **Pravosudnom akademijom Turske**, u vezi sa organizovanjem obuka za sudije, državne tužioce, kandidate za sudije i kandidate za državne tužioce, oslanjajući se na zajedničke vrijednosti i principe u vezi sa pravosuđem, kao i potrebu za razmjenom iskustva i znanja;
- **AIRE centrom iz Londona** (Centrom za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi), čijim potpisivanjem je Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu **postao je dio regionalne Mreže sudija/sutkinja posvećene jačanju rodne ravnopravnosti**;
- Vrhovnim državnim tužilaštvom Crne Gore i ODIHR-om u **cilju implementacije ODIHR Programa obuke tužilaca na temu borbe protiv zločina iz mržnje (PAHCT)**;
- **NVO Organizacijom za zaštitu prava autora muzike Crne Gore – PAM CG**, u cilju saradnje na polju organizovanja i sprovođenja obuka iz oblasti autorskog i srodnih prava, sa posebnim akcentom na prava autora muzike i ulogu i značaj kolektivne organizacije za zaštitu prava autora muzike.

U cilju unapređivanja vještina sudija i državnih tužilaca, u oblasti pravne tekovine Evropske unije, Generalni direktorat Evropske komisije za susjedstvo i pregovore o proširenju (DG NEAR) pokrenuo je u junu 2022. godine, u sklopu IPA II projekta, aktivnost koja ima za cilj jačanje vladavine prava u institucijama korisnicama IPA II, projekat "Zapadni Balkan II". Centar je jedan od glavnih korisnika projekta, čiji dio projektnih aktivnosti će biti implementiran kroz direktno upravljanje i saradnju sa Evropskom mrežom za obuku u pravosuđu (EJTN).

Edukacija nosilaca pravosudne funkcije ključna je za obezbeđivanje kvaliteta i nepristrasnosti u radu pravosudnih institucija. Centar će nastaviti da razvija programe obuka i unaprjeđuje kvalitet obuka, a sve u cilju sticanja i unapređivanja znanje i vještina svojih korisnika, jer znanje je garant stručnosti, profesionalnosti i nezavisnosti sudija i državnih tužilaca, što je od vitalnog značaja za očuvanje povjerenja građana u pravosudni sistem.

Zahvaljujem se na saradnji članovima/icama Upravnog odbora Centra, predsjednici i članovima/icama Programskog savjeta Centra, direktorici i svim zaposlenima u Sekretarijatu Centra, predavačima i mentorima, domaćim i međunarodnim partnerima i učesnicima naših programa, koji prepoznaju značaj koji Centar ima za pravosuđe kao i kvalitet našeg rada i pružaju nam podršku u razvoju naših institucionalnih kapaciteta.

Na kraju, pred vama je Godišnji izvještaj o radu Centra sa hronološkom listom realizovanih aktivnosti, koji govori o posvećenosti Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu realizaciji njegovih zakonom i drugim strateškim dokumentima propisanih aktivnosti i obaveza.

S poštovanjem,

Predsjednica Upravnog odbora Centra
Ljiljana Lakić, specijalna tužiteljka

Upravni odbor Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, na osnovu člana 14 stav 1 tačka 18 Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu ("Sl. list Crne Gore", broj 58/15-), na XXX (tridesetoj) elektronskoj sjednici Upravnog odbora Centra, održanoj 21. marta 2023. godine, usvojio Godišnji Izvještaj o radu Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu za 2022. godinu.

STATUS I DJELATNOST CENTRA

Zakonom o Centru za obuku u sudstvu u državnom tužilaštvu („Službeni list CG”, broj 58/15) osnovan je Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu (u daljem tekstu: Centar/COSDT) i uređena njegova organizacija, način rada, obuke, finansiranje i druga pitanja od značaja za rad.

Centar je samostalna organizacija sa svojstvom pravnog lica.

Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizuje i sprovodi obuke sudija i državnih tužilaca, kao i drugih pravosudnih profesija, u skladu sa posebnim programima obuke, obučava predavače i mentore, kao i savjetnike, pripravnike u sudovima i državnim tužilaštvima, uspostavlja saradnju sa domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama i vrši druge poslove propisane Zakonom o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu.

Obuka za sudije i državne tužioce organizuje se i sprovodi kao inicijalna i kontinuirana. Cilj obuke je sticanje i usavršavanje znanja, sposobnosti i vještina koje će omogućiti samostalno, nezavisno, nepristrasno, stručno i efikasno vršenje funkcije sudija i državnih tužilaca, u skladu sa načelima nezavisnosti i samostalnosti i etičkim standardima profesije.

Organi Centra su Upravni odbor i Programske savjet.

Upravni odbor je nezavisni organ koji upravlja Centrom. Čini ga sedam članova koji se, sa pravom na ponovni izbor, biraju na period od četiri godine, kao predstavnici najznačajnijih pravosudnih organa – Vrhovnog suda, Vrhovnog državnog tužilaštva, Sudskog savjeta, Tužilačkog savjeta, kao i Ministarstva pravde, Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i Advokatske komore. Većinu članova čine sudije i državni tužioци (četiri člana). Upravni odbor ima predsjednika koji se bira iz reda članova Upravnog odbora koji su sudije ili državni tužioći.

Predsjednik Upravnog odbora rukovodi, zasupa i predstavlja Centar, a za vrijeme vršenja te funkcije ne vrši sudijsku odnosno tužilačku funkciju.

Programski savjet je stručni organ Centra kojeg čine dva programska odbora – Programski odbor za inicijalnu obuku i Programski odbor za kontinuiranu obuku. Programski savjet ima deset članova, koji su delegirani iz reda sudija i državnih tužilaca, a koji su istovremeno članovi navedenih programskih odbora.

U cilju obavljanja stručnih, finansijskih, administrativnih, informatičkih, analitičkih i drugih poslova za potrebe Centra obrazovan je Sekretarijat Centra, kao stručna služba čijim radom rukovodi direktor.

Sekretarijat ima četiri ogranicione jedinice: Odjeljenje za inicijalnu obuku, Odjeljenje za kontinuiranu obuku, Odjeljenje za međunarodnu saradnju i projekte i Službu za opšte poslove i finansije, čiji su poslovi utvrđeni Aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata Centra.

UPRAVNI ODBOR CENTRA ZA OBUKU U SUDSTVU I DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU

Centrom upravlja Upravni odbor koji ima sedam članova. Članove Upravnog odbora biraju: Opšta sjednica Vrhovnog suda iz reda sudija Vrhovnog suda, sjednica Vrhovnog državnog tužilaštva iz reda državnih tužilača u Vrhovnom državnom tužilaštvu, Sudski savjet predstavnika Sudskog savjeta, Tužilački savjet predstavnika Tužilačkog savjeta, ministar pravde predstavnika Ministarstva pravde, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti predstavnika iz reda profesora pozitivno-pravnih nauka i Upravni odbor Advokatske komore Crne Gore predstavnika Advokatske komore Crne Gore. Proglasom Ministra pravde od 21. novembra 2019. godine **proglašen je drugi sastav Upravnog odbora Centra**, u sledećem sazivu: Vesna Begović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore; Petar Kapuci, državni tužilac u Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore; Senka Danilović, sutkinja Višeg suda u Podgorici, predstavnica Sudskog savjeta; Ljiljana Lakić, specijalna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu, predstavnica Tužilačkog savjeta; Marijana Laković - Drašković, generalna direktorka Direktorata za organizaciju pravosuđa, krivično zakonodavstvo i nadzor u Ministarstvu pravde, predstavnica Ministarstva pravde; Prof. dr Zoran Stojanović, redovni profesor krivičnog prava na Univerzitetu Donja Gorica, predstavnik Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i Antonio Brajović, advokat, predstavnik Advokatske komore Crne Gore. Na konstitutivnoj sjednici održanoj 9. decembra 2019. godine za predsjednicu Upravnog odbora Centra imenovana je gđa Ljiljana Lakić, specijalna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu i predstavnica Tužilačkog savjeta u Upravnom odboru Centra. Na istoj sjednici za zamjenicu predsjednice Upravnog odbora imenovana je gđa Vesna Begović, sudija Vrhovnog suda Crne Gore.

Proglasom Ministra pravde, shodno članu 13 stav 2 Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u toku 2021. godine, za članice Upravnog odbora imenovane su: Nataša Radonjić, predstavnica Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava, i Jelena Đaletić, državna tužiteljka u Vrhovnom državnom tužilaštvu, predstavnica Vrhovnog državnog tužilaštva. Zbog odlaska u starosnu penziju sutkinje Vrhovnog suda Crne Gore Vesne Begović, Vrhovni sud CG je u 2022. godini, odredio sudiju Miraša Radovića, za člana Upravnog odbora Centra iz reda sudija Vrhovnog suda CG, koji je ujedno imenovan i za zamjenika predsjednice Upravnog odbora Centra. Sudiji Radoviću je, zbog odlaska u starosnu penziju, početkom decembra 2022. godine prestala funkcija sudije pa mu je, primjenom člana 16 stav 1 tačka 3 Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, prestalo i članstvo u Upravnom odboru Centra.

Upravni odbor radi i odlučuje na sjednicama. U 2022. godini održano je 12 sjednica (11 elektronskih i jedna uživo).

Upravni odbor je na održanim sjednicama donio brojna važna akta i odluke, a kao najbitnije treba izdvojiti: Plan rada Centra za 2022. godinu, Godišnji Izvještaj o radu Centra za 2021. godinu, Finansijski izvještaj o Centru za 2021. godinu, Komunikacioni protokol Centra, Godišnji programa obuka za 2023. godinu; Program za kontinuiranu obuku za 2023. godinu. Pored navedenog, Upravni odbor je u okviru svojih nadležnosti u toku 2022. godine utvrđivao sastav Programskog savjeta Centra, donosio Pravilnik o dopuni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata Centra, dao saglasnost za uspostavljanje saradnje sa Pravosudnom akademijom Turske kroz potpisivanje Memoranduma o saradnji, kao i saglasnost za potpisivanje Memoranduma o saradnji između Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore, Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu i ODIHR-a u cilju implementacije ODIHR Programa obuke tužilaca na temu borbe protiv zločina iz mržnje (PAHCT); a na predlog Sudskog, odnosno Tužilačkog savjeta, utvrđivao Spisak mentora Centra.

Upravni odbor je redovno informisan o svim aktivnostima Centra, te predstojećim aktivnostima na realizaciji programa obuka.

PROGRAMSKI SAVJET CENTRA ZA OBUKU U SUDSTVU I DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU

Programski savjet je stručni organ Centra i čini ga Programske odbore za inicijalnu obuku i Programske odbore za kontinuiranu obuku, a shodno Zakonu o Centru formiran je i Programske odbore za posebne obuke. Programski savjet broji 10 članova, koji dolaze iz najviših sudske i tužilačke instanci, na mandat od 4. godine.

Mandat **drugog sastava Programskog savjeta Centra, otpočeo je u januaru 2020. godine**, nakon procedure predloga za imenovanja novih članova Programskega savjeta i utvrđivanja novog sastava Programskega savjeta od strane Upravnog odbora Centra. Njegovi članovi/ice su: gđa Radojka Nikolić, sutkinja Vrhovnog suda CG, gđa Hasnija Simonović, sutkinja Vrhovnog suda CG, gđa Svetlana Vujanović, sutkinja Vrhovnog suda CG, g. Branimir Femić, sudija Vrhovnog suda CG, gđa Milenka Seka Žižić, sutkinja Apelacionog suda CG, g. Miodrag Pešić, sudija Višeg suda u Podgorici, g. Veselin Vučković, državni tužilac u Vrhovnom državnom tužilaštvu CG, gđa Miljana Radović, državna tužiteljka u Vrhovnom državnom tužilaštvu CG, gđa Sonja Bošković, državna tužiteljka u Vrhovnom državnom tužilaštvu CG i g. Dražen Burić, državni tužilac u Vrhovnom državnom tužilaštvu CG. Na prvoj sjednici Programskega savjeta za predsjednicu Programskega savjeta iz reda njegovih članova/ica izabrana je gđa Milenka Seka Žižić, sutkinja Apelacionog suda CG.

U toku 2021. godine, zbog sticanja uslova za odlazak u penziju, konstatovan je prestanak funkcije određenim članovima/nicama Programskega savjeta Centra: gđi Svetlani Vujanović, sutkinji Vrhovnog suda CG, g. Branimiru Femiću, sudiji Vrhovnog suda CG, g. Veselinu Vučkoviću, državnom tužiocu u Vrhovnom državnom tužilaštvu CG i gđi Miljani Radović, državnoj tužiteljki u Vrhovnom državnom tužilaštvu CG.

Nadalje, u junu 2021. godine, nakon procedure predloga za imenovanje, imenovana je nova članica Programskega savjeta Centra, gđa Radmila Ćuković, državna tužiteljka u Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore, čije je članstvo kao i članstvo gđe Sonje Bošković, je prestalo u 2022. godini odlaskom u starosnu penziju. Novi imenovani članovi Programskega savjeta koji su u toku 2022. godine, delegirani od strane Vrhovnog državnog tužilaštva CG su: dr Veljko Rutović, državni tužilac u Vrhovnom državnom tužilaštvu CG, gđa Lepa Medenica, rukovoditeljka Višeg državnog tužilaštva u Podgorici i g. Duško Milanović, rukovodilac Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici.

Posle utvrđivanje prestanka članstva članova/nica Programskega savjeta koji dolaze iz reda sudija Vrhovnog suda CG, zbog sticanja uslova za odlazak u penziju, Vrhovni sud CG je u 2022. godini delegirao sledeće sutkinje, koji su imenovane za članice Programskega Savjeta: gđa Nataša Božović i gđa Vesna Jočić.

U toku 2022. godine, održano je 15 sjednica Programskega savjeta Centra, od kojih 7 sjednica Programskega odbora za inicijalnu i jedna sjednica Programskega odbora za kontinuiranu (12 elektronskih sjednica i 3 uživo).

Programski savjet je u toku 2022. godine, shodno svojim nadležnostima utvrđenim Zakonom, utvrdio predlog Programa za kontinuiranu obuku za 2023. godinu; donosio odluke o određivanju početka realizacije, sadržini, trajanju pojedinih modula obuke i angažovanju predavača za sprovođenje teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate za sudije i kandidate za državne tužioce; angažovanju predavača za sprovođenje Programa kontinuirane obuke za 2022. godinu i Programa za obuku pripravnika, te obavlja i druge aktivnosti u skladu sa svojim nadležnostima.

Nakon završenog teorijskog i praktičnog dijela Programa inicijalne obuke, Programske odbore za inicijalnu obuku je shodno čl. 44 stav 5 Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu utvrdio konačan predlog ocjene za teorijski i za praktični dio Programa inicijalne obuke za 28 polaznika i to za 9 kandidata/tkinja za sudije za prekršaje, 11 kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova, 4 kandidata/tkije za sudije Upravnog suda i 4 kandidata/tkinje za sudije Privrednog suda Crne Gore.

Članovi/ce Programskog savjeta i zaposleni u Sekretarijatu Centra su aktivno učestvovali u aktivnostima koje su, u cilju unaprjeđenja rada Centra, sprovedene u okviru projekta HF6 „Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu Crne Gore”, koji sprovodi Savjet Evrope, a koji je dio zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope pod nazivom „Horizontalni program za Zapadni Balkan i Tursku II”. Aktivnosti su bile posvećene izradi Komunikacionog protokola Centra i analizi procesa izbora i ocjenjivanja predavača Centra

Članovi/ce Programskog savjeta su aktivno bili uključeni u aktivnostima koje su bile posvećene analizi projekcija potreba za obukama u pravosuđu za 2023. godinu, kroz vođenje fokus grupa za građansku, krivičnu i prekršajnu oblast i intervjuje koji su se sproveli za upravnu i privrednu oblast, kao i druge metode analize potreba za obukama u cilju izrade predloga Opštег godišnjeg programa za 2023. godinu i predloga Programa za kontinuiranu obuku za 2023. godinu.

SEKRETARIJAT CENTRA

U cilju obavljanja stručnih, finansijskih, administrativnih, informatičkih, analitičkih i drugih poslova za potrebe Centra, u skladu sa članom 26 Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, obrazovan je Sekretarijat Centra, kao stručna služba kojim rukovodi direktor Sekretarijata.

Sekretarijat Centra ima četiri organizacione jedinice:

- Odjeljenje za inicijalnu obuku (sistematizovana tri izvršioca),
- Odjeljenje za kontinuiranu obuku (sistematizovana tri izvršioca),
- Odjeljenje za međunarodnu saradnju (sistematizovana tri izvršioca), i
- Službu za opšte poslove i finansije (sistematizovano devet izvršilaca).

Zaposleni u Sekretarijatu imaju status državnih službenika i namještenika i u pogledu njihovih prava, obaveza i odgovornosti primjenjuju se propisi kojima se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika.

Svi zaposleni su dali veliki doprinos ostvarivanju zacrtanih ciljeva i predviđenih aktivnosti Centra, prije svega učestvujući u organizovanju obuka – seminara, radionica, konferencija, zatim pružajući podršku Upravnom odboru i Programskom savjetu u izradi internih akata Centra, učestvujući na sastancima sa domaćim i međunarodnim partnerima, kao i u radu upravnih odbora međunarodnih projekata, u okviru kojih su bile organizovane edukacija za sudije i državne tužioce.

Važno je naglasiti da su zaposleni u Sekretarijatu Centra aktivno učestvovali u aktivnostima koje su se, u cilju unaprjeđenja rada Centra, sprovele u okviru projekta HF6 „Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu Crne Gore“, koji sprovodi Savjet Evrope, a koji je dio zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope pod nazivom „Horizontalni program za Zapadni Balkan i Tursku II“, a koje su bile posvećene izradi Komunikacionog protokola Centra i analizi procesa izbora i ocjenjivanja predavača Centra.

Zaposleni u Sekretarijatu Centra su dali svoj veliki doprinos u procesu analize procjena potreba za obukama za 2023. godini. Pomenuta procjena je urađena shodno revidiranoj Metodologiji procjene potreba za obukama sudija i državnih tužilaca koja je, za potrebe Centra izrađena u 2021. godini, uz podršku Programske kancelarije Savjeta Evrope u Podgorici, **u okviru projekta HF6 „Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu u Crnoj Gori“**, koji je dio zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope „Horizontalni program za Zapadni Balkan i Tursku II“. U cilju sveobuhvatnog pristupa u sprovođenju procjene potreba za obukama za 2023. godinu, koja je podrazumijevala kombinaciju više metoda i alata za prikupljanje što relevantnijih informacija, upućeni su anketni upitnici svim sudovima i državnim tužilaštvima putem faksa (jer zbog sajber napada koji se desio u 2022. godini, sudovi i državna tužilaštva nisu bili u mogućnosti primiti elektronski upitnik koji je Centar uputio putem e-mail adresa); organizovane su tri fokus grupe sa sudijima i državnim tužiocima koje su bile posvećene građanskoj, krivičnoj i prekršajnoj oblasti, organizovani su intervjuji sa predstavnicima Privrednog suda Crne Gore i Upravnog suda Crne Gore, kako bi se prikupili kvalitativni podaci i stekao dublji uvid u njihove stavove, percepcije i mišljenja; izvršen je pregled zakonodavstva, izvještaja i strateških dokumenata; upućeni su dopisi nacionalnim institucijama i organizacijama, profesionalnim udruženjima i NVO-ma sa kojima Centar ima uspostavljenu saradnju. Ovaj pristup je osigurao da se podaci prikupljeni kroz fokus grupe ukrste sa podacima iz anketnog upitnika, kao i sa analizom zakonodavstva i drugih strateških dokumenata i izvještaja, koji služe kao osnova za utvrđivanje prioriteta u pogledu sadržine i metoda obuke.

Godišnji program obuka Centra za 2023. godinu izrađen je u skladu sa **Izvještajem o procjeni potreba za obukama** sudija i državnih tužilaca u Crnoj Gori kojem je prethodio sveobuhvatan pristup u sprovođenju procjene potreba za obukama na osnovu revidirane metodologije.

Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, koji se primjenjuje na zaposlene u Sekretarijatu Centra, predviđeno je pravo i obaveza stručnog osposobljavanja i usavršavanja državnih službenika i namje-

štenika. U vezi sa tim, zaposleni u Sekretarijatu Centra su se u toku 2022. godine u kontinuitetu stručno ospozobljavali i usavršavali u cilju unaprjeđivanja znanja i vještina za vršenje poslova radnog mesta na koji su raspoređeni. Službenici Sekretarijata Centra su se stručno usavršavali pohađajući obuke iz oblasti računovodstva (seminari u organizaciji Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore), obuke iz oblasti kadrovskog planiranja i upravljanja kadrovima (seminari u organizaciji Uprave za ljudske resurse), praktičnih vještina i savremenih načina komunikacije itd.

Predstavnici Centra/Sekretarijata Centra su **aktivno učestvovali na konferencijama i sastancima projekata u kojima je Centar uključen kao korisnik, kao i mreža za obuku na regionalnom i međunarodnom nivou:**

- kroz svog delegiranog predstavnika u Radnoj grupi za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na **Pregovaračko poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava** Centar je aktivno učestvovao na sastancima radne grupe (plenarnim i tematskim) i blagovremeno podnosio izvještaje vezane za aktivnosti Centra;
- **trećem sastanku povodom projekta "Od nezakonitih finansijskih tokova do povraćaja imovine" UNODC-a / Kancelarije UN za droge i kriminal - Regionalni program za Jugoistočnu Evropu (2020-2023)** (20.01.2022.);
- na poziv Pravosudne akademije Grčke, **onlajn EU konferenciјi projekta: "Uklanjanje barijera"** (28. 01.2022.);
- **petom sastanku Upravnog odbora Projekta za borbu protiv ekonomskog kriminala u Crnoj Gori (HF2-AEC-MNE)** (1.02.2022.);
- **trećem sastanku Upravnog odbora projekta „Sloboda izražavanja i sloboda medija u Crnoj Gori (JUFREX 2)“** (18.02.2022.);
- konferenciji na temu „**Inicijalna obuka profesionalaca iz oblasti pravosuđa koji služe vladavini prava**“, koju je u hibridnom formatu organizovala Evropska komisija, u saradnji sa Francuskom pravosudnom akademijom (ENM) i uz podršku francuskog predsjedavanja Evropskoj uniji (22. i 23.02.2022.);
- **šestom sastanku Upravnog odbora projekta HF 6 "Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu Crne Gore"** (24.02. 2022. godine);
- **regionalnoj prezentaciji novog HELP onlajn kursa na temu „Obrazlaganje sudskih odluka i ljudska prava“** (24.02.2022.);
- **onlajn prezentaciji na temu „Definisanje aktuelne situacije koja se tiče digitalizacije pravosuđa na Zapadnom Balkanu“**, organizovanoj od strane Savjeta za regionalnu saradnju (RCC), u saradnji sa Ministarstvom pravde Sjeverne Makedonije (3.03.2022.);
- **bilateralnom sastanku organizovanom od strane Kancelarija OEBS-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR)** (11. 03. 2022.);
- **događaju povodom početka projekta EURoL III** koji je finansiran od strane IPA 2020 (Instrumenta za pretpriступnu pomoć), a implementiraju ga aed – Agencija za ekonomsku saradnju i razvoj u saradnji sa Saveznim ministarstvom pravde Republike Austrije, Saveznim ministarstvom unutrašnjih poslova Republike Austrije i Ministarstvom unutrašnjih poslova Republike Italije – Odjeljenje javne bezbjednosti/ Centralni direktorat kriminalističke policije (23.03.2022.);
- prvom **Regionalnom pravosudnom forumu o rodnoj ravnopravnosti za Zapadni Balkan, u organizaciji AIRE centra iz Londona** – Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi (The AIRE Centre – Advice on Individual Rights in Europe) uz podršku Vlade Ujedinjenog Kraljevstva (1.i 2.04.2023.);
- **okruglom stolu na temu procjene opsega institucionalnog odgovora na problem seksualne zloupotrebe i iskorišćavanja djece u Crnoj Gori**, u organizaciji britanske Nacionalne kriminalističke agencije (NCA), a pod pokroviteljstvom Ambasade Velike Britanije u Crnoj Gori (6.04.2022.);
- **konferenciji povodom početka realizacije Projekta građanskog obrazovanja u Crnoj Gori** (Montenegro Civic Education Project, MCEP), koju sprovodi predstavništvo neprofitne organizacije PH International u Crnoj Gori, a finansira Američka Vlada/Biro za međunarodne narkotike i poslove provođenja zakona (INL) (7.04.2023.);
- **nacionalnom okruglom stolu**, u organizaciji Kancelarije Ujedinjenih nacija za pitanja droge i kriminala – UNODC (**Projekat Obustavljanje prakse nekažnjavanja trgovaca ljudima i podrška pravdi za žrtve trgovine ljudima u Jugoistočnoj Evropi**), koji je imao za cilj da potvrди nalaze i preporuke proizašle iz nacionalnog pregleda i analize slučajeva trgovine ljudima, obezbijedi široku

- podršku i predloži preporuke za proaktivna rješenja za otklanjanje prepoznatih nedostataka i izazova (8.04.2022.);
- **regionalnom sastanaku na temu primjene Metodologije za evaluaciju obuka u oblasti ljudskih prava, u organizaciji Savjeta Evrope** (20.04.2022.);
 - **regionalnom sastanaku o „Harmonizaciji sudske prakse na Zapadnom Balkanu u predmetima koji se odnose na vatreno oružje”,** u organizaciji Globalnog programa za vatreno oružje (GEP) Kancelarije Ujedinjenih nacija za pitanja droge i kriminala (UNODC) (11. i 12.05.2022.);
 - međunarodnom Programu obuke na temu: **“Savremena pitanja u oblasti ljudskih prava”**, u organizaciji Pravosudne akademije Turske (JAT) u saradnji sa TIKA - Turskom agencijom za međunarodnu saradnju i koordinaciju (23. – 27.05. 2022.);
 - **XX savjetovanju iz krivičnopravne oblasti,** organizovano od strane Udruženja sudija Federacije BiH, zajedno sa Centrom za edukaciju sudija i tužilaca F BiH, Centrom za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske, Udruženjem sudija suda BiH, kao i drugim partnerskim udruženjima i organizacijama (1-4.06.2022.);
 - **okruglom stolu “Izvršenje presuda ESLJP u odnosu na Crnu Goru”,** organizovanom u saradnji Vrhovnog suda Crne Gore, Kancelarije zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava i AIRE centra iz Londona, uz podršku Britanske ambasade u Podgorici (2.06.2022.);
 - **seminaru na temu balističkog dokaza,** na poziv Francuske ambasade u Srbiji - Odjeljenje Sudije za vezu, koji je organizovan u saradnji sa atašeom za unutrašnju bezbjednost i vojnim tehničkim savjetnikom iz Francuske ekspertske kancelarije za bezbjednost u jugoistočnoj Evropi (3.06.2022.);
 - **25. Generalnoj skupštini Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN)** gdje je Francuska pravosudna akademija (École Nationale de la Magistrature – ENM) bila domaćin Generalne skupštine Evropske mreže za obuku u pravosuđu (7.i 8.06.2022.);
 - **15. Sastanku Radne grupe za pravosuđe Zapadnog Balkana,** organizovanom od strane Savjeta za regionalnu saradnju (RCC) i Ministarstva pravde Crne Gore, koji je bio posvećen digitalnoj transformaciji pravosudnih sistema Zapadnog i međunarodnoj pravnoj pomoći u građanskim i privrednim stvarima (17.06.2022.);
 - **šestom sastanku Upravnog odbora druge faze „Projekta za borbu protiv ekonomskog kriminala u Crnoj Gori” (HF2-AEC-MNE)** (21.06.2022.);
 - **petom sastanku Upravnog odbora projekta iPROCEEDS2** (24.06.2022.);
 - **prvom sastanku Upravnog odbora projekta „Podrška Evropske unije vladavini prava” (EURoL3)** (30.06.2022.);
 - **regionalnom forumu “HCCH Konvencija o stranim presudama iz 2019. godine: Mogućnosti za Zapadni Balkan”,** koji je organizovan u okviru projekta **“Jačanje izvršenja na Zapadnom Balkanu”** kojeg finansira holandsko Ministarstvo vanjskih poslova, a implementira Centar za međunarodnu pravnu saradnju (Center for International Legal Cooperation -CILC) i projekat “Pravna reforma za ekonomski razvoj Zapadnog Balkana” kojeg finansira Ministarstvo za ekonomski razvoj i saradnju Njemačke, a implementira Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) (30.06. i 1.07.2022.);
 - godišnjoj **konferenciji HELP mreže Savjeta Evrope** (30.06. i 1.07.2022.);
 - **okruglom stolu na temu: “Integracija principa rodne ravnopravnosti u pravosudni sistem u Crnoj Gori-Mogućnosti i izazovi”, organizovanom** u okviru projekta “Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu u Crnoj Gori” koji je dio zajedničkog programa Evropske unije/Savjeta Evrope „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku 2019. – 2022.“, Programska kancelarija Savjeta Evrope u Podgorici u saradnji sa Vrhovnim sudom Crne Gore (7.07.2022.);
 - **obilježavanju 20 godina rada Centra za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine (CEST FBIH) i Centra za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske (CEST RS)** (12.07.2022.);
 - **petom sastanku Upravnog odbora akcije „HELP na Zapadnom Balkanu”,** u organizaciji HELP programa Savjeta Evrope(18.07.2022.);
 - **drugom sastanku Upravnog odbora projekta Jačanje izvršenja na Zapadnom Balkanu** (26.09.2022.);
 - **regionalnoj završnoj zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku 2019 – 2022“** (27. i 28. 09. 2022.);
 - Konferenciji direktora institucija za obuku u pravosuđu, pod nazivom **„Novi razvoj u obrazovanju relevantan za institucije za obuku EJTN“**, u organizaciji Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN) (29. i 30. 09.2022.);
 - **obilježavanju 25 godina postojanja Škole za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije Republike Albanije** (3.10.2022.);

- **6-tom sastanku Mreže institucija za obuku u pravosuđu u Jugoistočnoj Evropi (SEE JTI)** organizovanog od strane Savjeta za regionalnu saradnju (RCC) u saradnji sa Akademijom pravde Turske (5.10.2022.);
- seminaru pod nazivom: **Novac od droge, povraćaj imovine proistekle iz kriminalnih aktivnosti, uporedni pogledi Francuska/Zapadni Balkan i Istočni Mediteran**, organizovanom u saradnji Ministarstva pravde Francuske, Francuske ambasade u Srbiji i Misije za borbu protiv droga i zavisnog ponašanja (MILDECA)(12. i 13.10.2022.);
- povodom obelježavanja 30 godina postojanja, **Akademije za evropsko pravo (ERA)** jubilarnom Kongresu pod nazivom:**“Evropski suverenitet: Pravna dimenzija – Unija kontroliše sopstvenu sudbinu”** (13. i 14.10.2022.);
- regionalnoj konfrenencijina temu: **“Efektivno oduzimanje imovine stečene kriminalnom djelatnošću u skladu sa evropskim standardima”**, organizovanoj od strane AIRE centra (Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi), u saradnji sa Sekretarijatom Regionalne Antikorupcijske inicijative (RAI) i Ministarstvom pravde Crne Gore (14.10.2022.);
- završnoj konferencijskoj projekta **“Sloboda izražavanja i sloboda medija u jugoistočnoj Evropi (JUFREX2)** (20.10.2022.);
- regionalnom seminaru na temu **prevencije i kažnjavanja korupcije**, organizovanog od strane Ambasade Francuske iz Republike Srbije (9.11.2022.);
- **regionalnom sastanku “Uloga tužilaca u krivičnopravnom odgovoru na ilegalnu trgovinu vatrenim oružjem”** organizovanom od strane Kancelarije Ujedinjenih nacija za pitanja droge i kriminala (UNODC) kroz Globalni program za vatreno oružje (GFP) (10. i 11. 11.2022.);
- **devetom godišnjem regionalnom Forumu o vladavini prava za Jugoistočnu Evropu, čija tema je bila: “Ljudska prava u vanrednim okolnostima- uloga pravosuđa prema Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima”**, organizovanom od strane AIRE centra i Civil Rights Defenders u saradnji i uz podršku Vlade Ujedinjenog Kraljevstva i Švedske i fondacije Konrad Adenauer Štiftung (25. i 26.11. 2022.);
- **drugom regionalnom sastanku na temu sudske prakse koja se odnosi na vatreno oružje**, u organizaciji Kancelarije Ujedinjenih nacija za pitanja droge i kriminala (UNODC) je, kroz Globalni program za vatreno oružje (GFP) (1.12.2022.);
- **završnom sastanku Upravnog odbora projekta „Sloboda izražavanja i sloboda medija u Crnoj Gori (JUFREX 2)“** (9.12.2022.);
- **sedmom sastanku Upravnog odbora projekta HF 6 “Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu Crne Gore”** (16.12.2022.);
- **sastancima Radne grupe za izradu Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcionog plana za implementaciju Strategije izvršenja krivičnih sankcija za 2023-2024,**
- delegirana predstavnica Centra je učestvovala u radu Savjetodavnog tima za razvoj nastavnog plana i programa (CDAT) **projekta građanskog obrazovanja u Crnoj Gori**, koji sprovodi predstavništvo PH International u Crnoj Gori, a finansira Ambasada SAD u Podgorici tj. Biro Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovodenja zakona (INL Program). CDAT predstavlja multidisciplinarna grupa eksperata, profesionalaca iz oblasti obrazovanja, vladavine prava, bezbjednosti (policije), omladinske politike i omladinskog rada. Glavni zadatak tima je bio **izrada Programa Pravna kultura djece i mlađih**, čija implementacija tj. pilot faza je počela u septembru 2022. godine, sprovođenjem programa u 5 osnovnih škola na sjeveru Crne Gore.

KADROVSKI KAPACITETI SEKRETARIJATA CENTRA

Aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata Centra sistematizovano je 18 radnih mesta za 19 izvršilaca.

Na početku 2022. godine u Centru je bilo zaposleno 14 državnih službenika i namještenika (od čega 11 sa VSS i troje sa SSS), dok je na kraju iste godine broj zaposlenih iznosio 15, što znači da je u toku 2022. godine broj zaposlenih u ukupnom iznosu uvećan za jednog zaposlenog.

Upravni odbor Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je početkom 2022. godine, na predlog Predsjednice Upravnog odbora i Odluke o izboru kandidata broj: 01-180/21-11, donesenoj na XVII elektronskoj sjednici Upravnog odbora Centra, od 30. decembra 2021. godine, donio rješenje o postavljenju direktorce Sekretarijata Centra na vrijeme od 5 godina, počev od 1. februara 2022. godine.

Kadrovska plan Sekretarijata Centra za 2022. godinu je realizovan.

Naime, Kadrovskim planom Sekretarijata Centra za 2022. godinu Centar je od Ministarstva finansija tražio zapošljavanje svih 5 upražnjenih radnih mesta, međutim ministarstvo je dalo saglasnost za popunu tri radna mesta, i to: samostalni savjetnik III u Odjeljenju za inicijalnu obuku, samostalni savjetnik II za informacijske tehnologije i referent/evidentičar u Službi za opšte poslove i finansije Sekretarijata Centra. Realizujući Kadrovski plan za 2022. godinu Centar je pokrenuo odgovarajuće postupke te je nakon sprovedenih postupaka javnih, odnosno internih oglasa radni odnos u Centru zasnovalo ukupno tri službenika, i to nakon sprovedenih javnih oglasa: samostalni savjetnik III, dana 25. jula 2022. godine, i referent/evidentičar, dana 10. juna 2022. godine, odnosno internog oglasa: samostalni savjetnik II za informacione tehnologije, dana 25. jula 2022. godine.

Sekretarijat Centar je u toku 2022. godine napustilo 2 službenika i to samostalni savjetnik I u Odjeljenju za inicijalnu obuku i samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku. Naime, službenici koja je obavljala poslove samostalne savjetnice I u Odjeljenju za inicijalnu obuku sporazumno je prestao radni odnos u Sekretarijatu Centra dana 15. marta 2022. godine, dok je službeniku koji je obavljao poslove samostalnog savjetnika I u Odjeljenu za kontinuiranu obuku sporazumno prestao radni odnos dana 31. maja 2022. godine. Kako se radi u izuzetku propisanom Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, da starješina državnog organa može donijeti odluku o pokretanju postupka za popunu radnog mesta čija popuna nije predviđena kadrovskim planom, ako je to radno mjesto u toku tekuće kalendarske godine ostalo upravljeno prestankom radnog odnosa državnog službenika, to je Centar pokrenuo postupke popune ova dva radna mesta i do kraja izvještajne godine čekala njihova popuna tj konačnost donesenih odluka o izboru kandidata.

Kako Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata Centra nije predviđeno radno mjesto službenika za javne nabavke, a zbog obaveza propisanih Zakonom o javnim nabavkama i potrebe sprovodenja postupaka javnih nabavavni, Centar je od avgusta 2022. godine po osnovu ugovora dodatnom radu angažovao lice koje obavlja poslove službenika za javne nabavke za potrebe Centra.

Centar je u toku 2022. godine, zbog ukazanih potreba kao i bolje i efikasnije organizacije, vršio dopunu Akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata Centra. Naime, navedenom dopunom dopunjeni su uslovi za obavljanje poslova radnog mesta samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku.

RADNE PROSTORIJE

Centar je i u toku 2022. godine poslove obavljao u zakupljenim prostorijama, koje je za potrebe Centra obezbijedila Uprava za katastar i državnu imovinu. Prostорије ukupne površine 470 m² se nalaze u PC Palađa i obuhvataju 11 kancelarija i tri sale za obuke. Sve kancelarije i sale su opremljene kancelarijskim namještajem i kompjuterskom opremom.

Kancelarije i sale za obuku su, uz finansijsku podršku Ambasade SAD u Podgorici tj. Biroa State Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovođenje zakona (INL), u prethodnom periodu dobro tehnički opremljene, te iste raspolažu konferencijskim sistemom (sa sistemom za simultano prevođenje) za 40 učesnika, smart board tablama koje omogućavaju brojne funkcije i znatno olakšavaju sprovođenje obuka, lap top računarima, kao i klikaped sistemom – sistem za elektronsku evaluaciju obuka.

Jedan od ključnih strateških ciljeva Centra i dalje ostaje obezbjeđivanje radnih prostorija koje bi bile u vlasništvu Centra, a koje u potpunosti odgovaraju nadležnostima Centra, predviđenih Zakonom o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu.

INTEGRALNI INFORMACIONI SISTEM CENTRA (IIS)

Početkom juna 2021. godine izvršena je primopredaja projekta Integralnog Informacionog Sistema Centra (IISC) u formi onlajn portala zatvorenog tipa, za registrovane korisnike. Ključni rezultat ovog projekta je informacioni sistem koji treba da olakša i ubrza procese rada zaposlenih u Sekretarijatu Centra, a eksternim korisnicima sistema da olakša informisanje. Projekat se sastoji od više modula koji se mogu karakterisati i kao pojedinačni zahtjevi ili pojedinačni projekti (Interni portal; Mobilna aplikacija; Info portal za eksterne korisnike; E-learning portal; Dnevnik inicijalaca; Administrativni portal; Izvještavanje). Projekat je finansiran od strane Ambasade SAD u Crnoj Gori/INL Programa. Centar je nakon primopredaje sistema isti fazno implementirao. Zaposleni u Sekretarijatu koriste IISC u svom radu za unos svih relevantnih podataka i dokumentata za organizaciju obuka i aktivnosti Centra. Takođe, od strane Sekretarijata organizovane su i obuke mentora, koji sprovode praktični dio Programa inicijalne obuke, o načinu korišćenja/upotrebe online platforme za evidenciju učešća i ocjenjivanje kandidata u digitalnom dnevniku, koja je dio IISC-a.

JAVNE NABAVKE

U okviru javnih nabavki sprovedeni su postupci u skladu sa Planom javnih nabavki br. 05-1/22 od 31.01.2022. god. odnosno Amandmanom I na Plan javnih nabavki br. 05-2/22 od 10.06.2022. i Amandmanom II na Plan javnih nabavki br. 05-42/22 od 10.06.2022. god.

Plan javnih nabavki br.05-1/22 u ukupnom iznosu od 164.357,57 eura sa uračunatim PDV-om na koji je sa-glasnost dalo Ministarstvo finansija aktom br.12-426/22-1299/1 od 27.01.2022.god., donešen je i objavljen na ESJN 31.01.2022. god.

Dana 10.06.2022. god., uz saglasnost Ministarstva finansija br. 12-426/22-10056/1 od 24.07.2022. god., objavljen je Amandman I na Plan javnih nabavki u ukupnom iznosu od 164.357,57 eura.

Dana 31.01.2022. god., uz saglasnost Ministarstva finansija br.02-430/22-2071/1 od 22.12.2022. god., objavljen je Amandman II na Plan javnih nabavki u ukupnom iznosu od 229.783,20 eura sa uračunatim PDV-om.

Krajem 2022. god. raspisan je otvoreni postupak javne nabavke procijenjene vrijednosti 159.504,00 eura bez uračunatog PDV-a (nabavka usluga putničkih agencija - hotelske usluge, usluge iznajmljivanja sala, usluge nabavke avio karata i usluge transfera).

Shodno Pravilniku o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki ("Službeni list Crne Gore", br. 061/20 od 24.06.2020, 065/20 od 03.07.2020, 071/20 od 16.07.2020, 074/20 od 23.07.2020, 102/20 od 16.10.2020, 051/21 od 20.05.2021), sprovedeno je 113 postupaka nabavke male vrijednosti u vrijednosti od 26.941,97 eura.

Hitnih nabavki nije bilo u 2022. god.

STRUKTURA IZVRŠENJA BUDŽETSKIH SREDSTAVA CENTRA U 2022.GOD. (IZVOR FINANSIRANJA: OPŠTI PRIHODI BUDŽETA)

Ekonomска klasifikacija	Opis	Planirani budžet	Tekući budžet (nakon rebalansa)	Izvršenje	Procenat izvršenja (izvor sredstava "Opšti prihodi budžeta")
41	Tekući izdaci	434.203,84	661.252,70	428.226,36	64,76
411	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	188.528,66	187.258,66	167.772,27	89,59
412	Ostala lična primanja	67.473,98	118.939,85	105.719,05	88,88
413	Rashodi za materijal	9.578,75	10.284,75	8.045,65	78,23
414	Rashodi za usluge	143.157,38	319.381,37	126.404,41	39,58
415	Rashodi za tekuće održavanje	2.208,69	1.988,69	702,28	35,31
417	Renta	0,00	0,00	0,00	0,00
419	Ostali izdaci	23.256,38	23.399,38	19.582,70	83,69
43	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	1.000,00	2.970,00	2.970,00	100,00
431	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	1.000,00	2.970,00	2.970,00	100,00
44	Kapitalni izdaci	2.550,00	2.550,00	2.193,14	86,01
441	Kapitalni izdaci	2.550,00	2.550,00	2.193,14	86,01
46	Otplata dugova	1,00	1,00	0,00	0,00
463	Otplata obaveza iz prethodnih godina	1,00	1,00	0,00	0,00
	UKUPNO	437.754,84	666.773,70	433.389,50	65,00

INICIJALNA OBUKA

Inicijalna obuka se organizuje radi sticanja praktičnog i teorijskog znanja i vještina kandidata za sudije u sudu za prekršaje, osnovnim sudovima, Privrednom суду и Upravnom суду Crne Gore i kandidata za državne tužioce u osnovnim državnim tužilaštvima. Polaznici inicijalne obuke su kandidati za sudije, odnosno državne tužioce koje odredi Sudski savjet, odnosno Tužilački savjet u skladu sa zakonom.

Inicijalna obuka se sastoji od teorijskog i praktičnog dijela obuke. Trajanje teorijskog dijela obuke, koja se sprovodi u Centru, je različito, u zavisnosti od toga ko su polaznici obuke. Trajanje i mjesto sproveđenja praktičnog dijela obuke takođe je različito u zavisnosti od toga ko su učesnici obuke. Praktični dio obuke nadzire mentor tj. sudija ili državni tužilac.

Predavači koji sprovode pojedine module obuke na kraju završenog teorijskog dijela obuke sačinjavaju izvještaj o sprovedenoj obuci koji sadrži ocjenu svakog polaznika obuke, i dostavljaju ga članu Programskog odbora, koji je nadzirao sproveđenje teorijskog dijela obuke, a on sačinjava predlog ocjene za teorijski dio inicijalne obuke za svakog polaznika obuke. Na kraju završenog praktičnog dijela inicijalne obuke mentori pod čijim nadzorom se sprovodio praktični dio inicijalne obuke sačinjavaju izvještaj procjene uspjeha o sprovedenom praktičnom dijelu obuke za svakog polaznika obuke pojedinačno. Predlog ocjene za teorijski dio obuke i izvještaj procjene uspjeha na praktičnom dijelu obuke dostavlja se na izjašnjenje polazniku obuke, koji se u roku od osam dana od dana dostavljanja izjašnjava o njima i dostavlja izjašnjenje Programskom odboru za inicijalnu obuku. Programska odbor za inicijalnu obuku, na osnovu predloga ocjene, izvještaja procjene uspjeha i izjašnjenja polaznika obuke, utvrđuje konačan predlog ocjene za polaznika obuke za teorijski i praktični dio i dostavlja ga Sudskom savjetu, odnosno Tužilačkom savjetu. Konačna ocjena inicijalne obuke je „zadovoljava“ i „ne zadovoljava“. Polaznik inicijalne obuke ocjenjuje se ocjenom „ne zadovoljava“ ako je na jednom ili na oba dijela obuke ocijenjen ocjenom „ne zadovoljava“.

U toku 2022. godine, teorijski i praktični dio Programa inicijalne obuke pohađalo je ukupno 51 kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova, suda za prekršaje, Privrednog i Upravnog suda Crne Gore i kandidata/tkinja za državne tužioce.

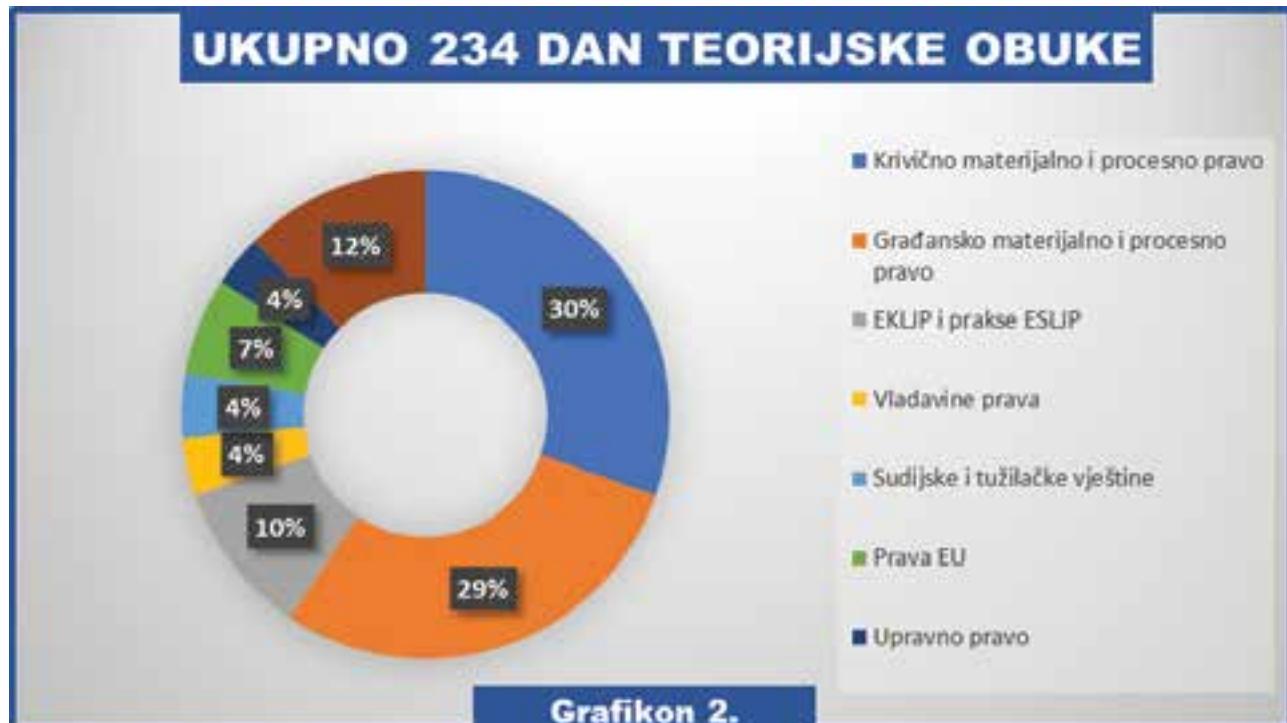
Kada je u pitanju **teorijski dio Programa inicijalne obuke**, u toku 2022. godine (od 12. januara do 23. decembra) sprovedeno je **234 dana teorijske obuke**, od čega 158 dana uživo, a preostalih 76 dana putem onlajn (zoom cloud meeting) platforme.

Program je sproveđen za ukupno **41** kandidata/tkinju i to: **23** kandidata/tkinje za sudije osnovnih sudova, **9** kandidata/tkinje za sudije za prekršaje, **5** kandidata/tkinje za sudije Privrednog suda Crne Gore i **4** kandidata/tkinje za sudije Upravnog suda Crne Gore. (grafikon 1.)

Od ukupno 234 dana teorijske obuke, sprovedeno je konkretno: 71 dan iz krivično materijalnog i procesnog prava, 68 dana iz građansko materijalnog i procesnog prava, 24 dana iz EKLJP i prakse ESLJP, 9 dana iz vladavine prava, 10 dana iz sudijskih i tužilačkih vještina, 15 dana iz prava EU, 8 dana iz upravnog prava i 29 dana obuke iz prekršajnog prava.

U realizaciji teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, učestvovalo je ukupno **57 predavača**. (grafikon 2.)

Pored navedenih teorijskih obuka, u označenom periodu je **10** polaznika ovog Programa, kandidata/tkinja za državne tužioce, pohađalo isključivo praktičnu obuku pod nadzorom mentora, državnih tužilaca u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici.

Ukupno uzevši, na sprovođenju praktičnog dijela Programa inicijalne obuke, u toku 2022. godine, angažованo je **47 mentora**, 26 sudija osnovnog suda, 7 sudija Privrednog suda Crne Gore, 4 sudije Upravnog suda Crne Gore, 9 sudija za prekršaje i 8 državnih tužilaca u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici.

Za sve navedene mentore/rke, u toku 2022. godine sprovedena je praktična obuka o korišćenju Integralnog informacionog sistema (IIS) za unos podataka u digitalni Dnevnik o praktičnoj obuci.

Programski odbor za inicijalnu obuku je u toku 2022. godine, a po završenoj teorijskoj i praktičnoj obuci kandidata/tkinja, utvrdio **predlog konačne ocjene** za teorijski i za praktični dio Programa inicijalne obuke **za 28 polaznika** i to za 9 kandidata/tkinja za sudije za prekršaje, 11 kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova, 4 kandidata/tkinje za sudije Upravnog suda i 4 kandidata/tkinje za sudije Privrednog suda Crne Gore.

Inače, u toku 2022. godine, **Programski odbor za inicijalnu obuku** održao je **7 sjednica** i to: 19. aprila, 12. maja, 2. septembra, 22. septembra, 14. oktobra, 9. novembra i 29. decembra 2022. godine.

Pored navedenih obaveznih aktivnosti inicijalne obuke, polaznici ovog Programa su u toku ove godine, prema sopstvenom interesovanju **fakultativno pohađali tri Online radionice** realizovane u okviru projekta „*Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala na Zapadnom Balkanu putem jačanja regionalne saradnje u oduzimanju imovinske koristi pribavljenim krivičnim djelom*”, koji sprovodi AIRE centar u partnerstvu sa Sekretarijatom RAI i uz finansijsku podršku Vlade Ujedinjenog Kraljevstva. U ovim aktivnostima učestvovalo je 11 polaznika Programa inicijalne obuke i to 7 kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i 4 kandidata za sudije za prekršaje.

KONTINUIRANA OBUKA

Kontinuirana obuka se organizuje radi stručnog usavršavanja i profesionalnog razvoja sudija i državnih tužilaca, a sprovodi se po programima obuke u skladu sa Zakonom.

Sudije i državni tužioci imaju pravo i obavezu da prisustvuju kontinuiranoj obuci na koju se prijave prema sopstvenom interesovanju, najmanje dva radna dana godišnje.

Centar je u 2022. godini samostalno ili u saradnji sa državnim institucijama, međunarodnim partnerima i NVO sektorom sproveo **75 aktivnosti kontinuirane obuke** (52 predviđene Programom za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. i 23 ad hoc obuke) sudija i državnih tužilaca, odnosno **135 dana obuke**, u kojima je učestvovalo ukupno **1.363 učesnika** (801 sudija, 306 državnih tužilaca, 135 savjetnika u sudovima i državnim tužilaštima i 121 predstavnika drugih organa, institucija i profesija). (grafikon 3.)

Pored obuka iz Programa za kontinuiranu obuku koji je donio Centar, sudije i državni tužioci su, **posredstvom Centra**, a na poziv za učešće u onlajn obukama, kao i obukama organizovanim uživo od strane međunarodnih partnera (na regionalnom i međunarodnom nivou), **učestvovali na 38 aktivnosti obuka** na koje je upućeno **108 predstavnika crnogorskog pravosuđa** (51 sudija, 15 specijalnih tužilaca, 18 državnih tužilaca, 13 kandidata za sudije, 4 savjetnika iz Specijalnog državnog tužilaštva, 4 savjetnika iz državnih tužilaštava, 1 savjetnik iz suda i 2 pripravnika u sudovima). Od pomenutih 38 aktivnosti, 11 aktivnosti se odnosi na saradnju Centra sa Evropskom mrežom za obuku u pravosuđu – EJTN (6 jednočasovnih onlajn seminara, 1 dvoipočasovni onlajn seminar, 1 dvodnevna onlajn radionica, 2 dvodnevne virtuelne studijske posjete ESLJP i 1 seminar uživo).

U aktivnostima EJTN-a učestvovalo je 19 predstavnika crnogorskog pravosuđa (14 sudija, 2 državnih tužilaca, 1 savjetnik iz suda i 2 pripravnika).

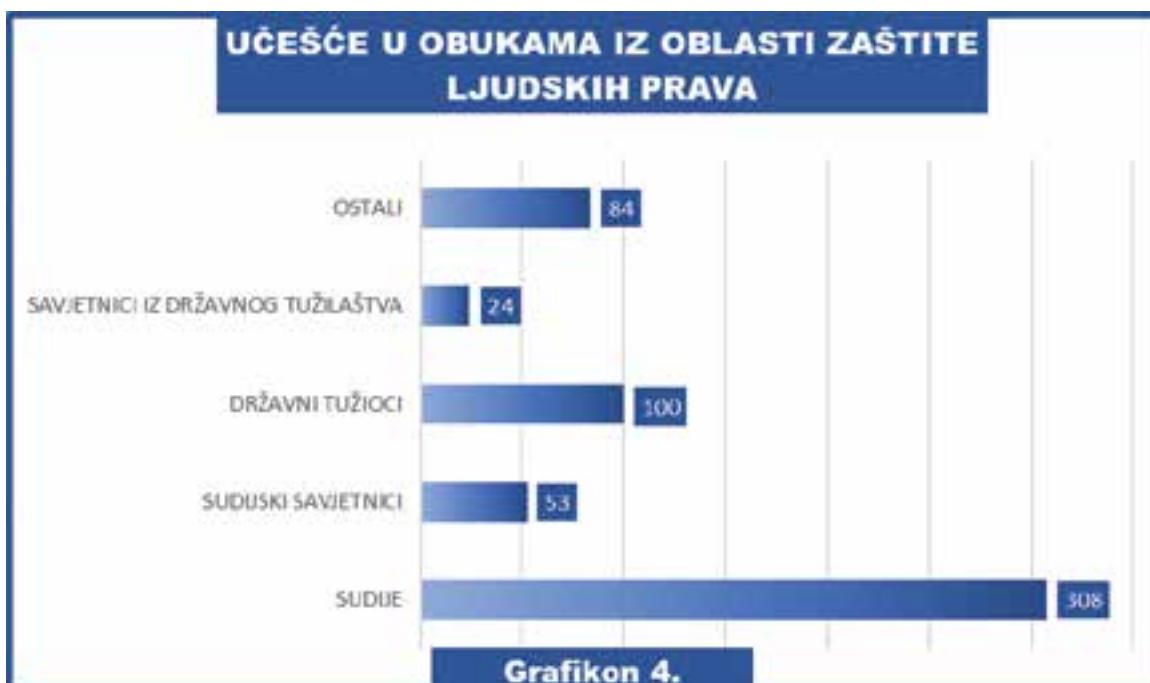
Program za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu realizovan je u procentu od 87 % (8 obuka nije realizovano).

Kao i prethodnih godina i u protekloj godini posvećena je posebna pažnja organizovanju obuka na temu ljudskih prava, koje su imale za cilj upoznavanje sa **praksom Evropskog suda za ljudska prava u Straz-**

buru i standardima Savjeta Evrope u oblasti zaštite ljudskih prava. Obuke su organizovane na sledeće teme:

- Čl. 2 EKLJP – pravo na život
- Čl. 3 EKLJP – zabrana mučenja
- Čl. 5 EKLJP – pravo na slobodu i sigurnost sa akcentom na pritvor
- Čl. 6 EKLJP – pravo na pravično suđenje
- Čl. 8 EKLJP – pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života
- Čl. 10 EKLJP - sloboda izražavanja
- Čl. 13 EKLJP - pravo na djelotvorni pravni lijek
- Čl. 14 EKLJP – zabrana diskriminacije
- Pravo na imovinu u smislu člana 1 Protokola 1 uz EKLJP i praksa ESLJP
- Naknada štete zbog povrede prava ličnosti - praksa ESLJP
- Zaštita od nasilja u porodici sa akcentom na Istanbulsku konvenciju
- Rodna ravnopravnost sa posebnim osvrtom na Konvenciju o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW Konvencija) i njenu praktičnu primjenu
- kurs učenja na daljinu (e-learning) „Borba protiv rasizma, homofobije i transfobije“
- kurs učenja na daljinu (e-learning) „Zaštita životne sredine i ljudska prava“.

Kada je u pitanju **zaštita ljudskih prava** predstavnici crnogorskog pravosuđa su učestvovali na **24 obuke** koje je organizovao Centar samostalno ili u saradnji sa Savjetom Evrope i AIRE centrom. U ovim aktivnostima učestvovalo je ukupno **569 učesnika**, od kojih: 308 sudija, 100 državnih tužilaca, 53 savjetnika u sudu, i 24 savjetnika u državnom tužilaštvu. Ostalih 84 učesnika na ovim obukama bili su: kandidati za sudije i kandidati za državne tužioce, advokati, pripravnici u sudovima i državnim tužilaštvima i predstavnici drugih državnih organa i institucija. (grafikon 4.)

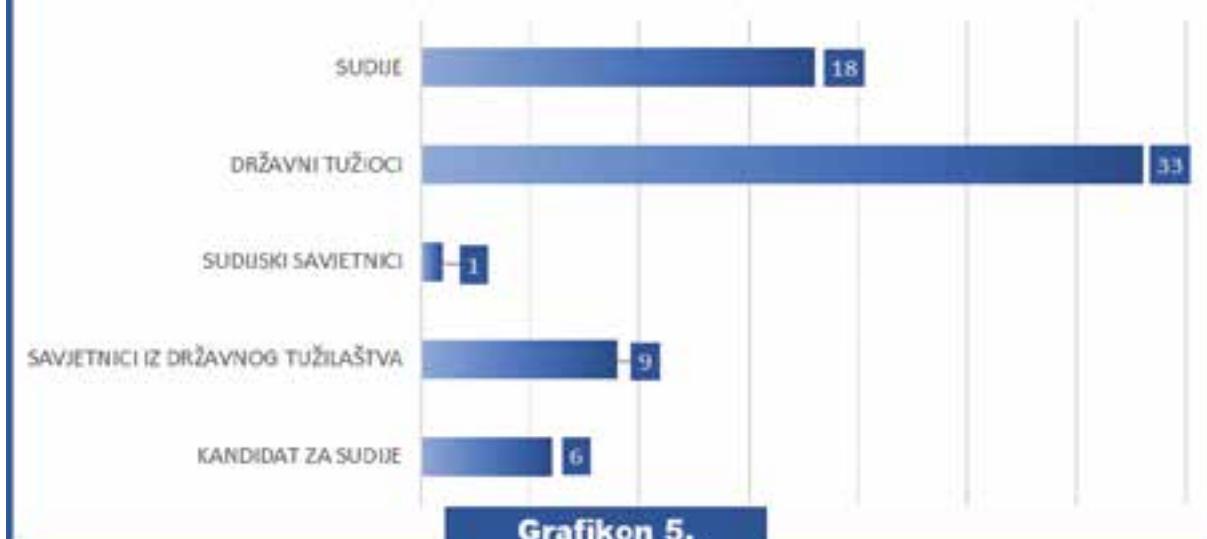
Kako iz Izvještaja o napretku Crne Gore u procesu pristupanja EU, u dijelu koji se odnosi na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala proizilazi da je potrebno da se operativni kapaciteti sudija i državnih tužilaca u ovoj oblasti poboljšaju i kroz obuke, Centar je samostalno i u saradnji sa međunarodnim partnerima sproveo sledeće obuke na temu **borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije**:

- Seminar na temu: „O standardima i praksi oduzimanja imovine pribavljeni krivičnim djelom“. Obuka je sprovedena u okviru regionalnog projekta AIRE centra i RAI „Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala na Zapadnom Balkanu putem jačanja regionalne saradnje u oduzimanju imovinske koristi pribavljeni krivičnim delom“, koji se implementira uz podršku Vlade Velike Britanije i fondacije Konrad Adenauer.

- "Razvoj Priručnika o međunarodnoj saradnji u oduzimanju imovine". Radionica je sprovedena u okviru projekta "Od nezakonitih finansijskih tokova do povraćaja imovine" UNODC-a / Kancelarije UN za droge i kriminal - Regionalni program za Jugoistočnu Evropu (2020-2023) čiji je Centar jedan od korisnika.
- "Terorizam, borci u inostranstvu i učestvovanje u stranim oružanim formacijama", u saradnji sa INL programom Ambasade SAD u Podgorici.
- kurs o istragama u oblasti sajber kriminala koji je u Budimpešti organizovala Međunarodna akademija za sprovođenje zakona (ILEA), u saradnji sa Federalnim biroom za istrage Ministarstva pravde SAD.
- Onlajn obuka na temu: „Sudska praksa ESLJP u pitanjima oduzimanja imovine stečene kriminalnim radnjama“. Obuka je sprovedena u okviru regionalnog projekta AIRE centra i RAI „Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala na Zapadnom Balkanu putem jačanja regionalne saradnje u oduzimanju imovinske koristi pribavljenе krivičnim delom“, koji se implementira uz podršku Vlade Velike Britanije i fondacije Konrad Adenauer.
- Obuku na temu: „Sajber kriminal – onlajn istrage i prikupljanje dokaza“, u saradnji sa INL Programom Američke Ambasade u Podgorici tj Biroom Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona.
- Obuku na temu: „Finansijske istrage i oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom“
- Program obuke o finansijskim istragama vođenim obaveštajnim podacima (ILFI), u saradnji sa Inicijativom za vladavinu prava Američke advokatske komore (ABA ROLI)
- Seminar pod nazivom: "Novac od droge, povraćaj imovine proistekle iz kriminalnih aktivnosti, uporedni pogledi Francuska/Zapadni Balkan i Istočni Mediteran", u saradnji Ministarstva pravde Francuske, Francuske ambasade u Srbiji i Misije za borbu protiv droga i zavisnog ponašanja (MILDECA).
- „Trening za trenere za pravosuđe i policiju o procesuiranju slučajeva pranja novca“, u okviru zajedničkog projekta EU i Savjeta Europe Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku (Horizontal Facility II faza ili HF II), u okviru projekta o borbi protiv ekonomskog kriminala.
- Regionalni online seminar "Studija slučaja, praksa i implementacija zakona o oduzimanju imovine stečene krivičnim delom", u okviru projekta AIRE centra i RAI „Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala na Zapadnom Balkanu putem jačanja regionalne saradnje u oduzimanju imovinske koristi pribavljenе krivičnim delom“
- Obuku na temu borbe protiv organizovanog kriminala i pranja novca, u okviru inicijative - Partnerstvo za obrazovanje - ICITAP program Ambasade SAD u Hrvatskoj (Međunarodni kriminalističko-istražni program pomoći u obuci, koji ima podršku Ministarstva pravde SAD)
- "Istraživanje digitalnih krivičnih djela: Razumijevanje kriptovaluta i tamne mreže (eng. dark web)", Program za borbu protiv terorizma u jugoistočnoj Evropi Kancelarije za razvoj, podršku i edukaciju tužilaštava u inostranstvu (OPDAT) Ministarstva pravde Sjedinjenih Američkih Država i Kancelarija za međunarodnu saradnju u oblasti suzbijanja droge i sprovođenja zakona Ministarstva spoljnih poslova Sjedinjenih Država koja posluje pri Ambasadi SAD u Zagrebu.
- Regionalnu radionicu na temu „Kompleksni slučajevi pranja novca i oduzimanja imovine“, Kancelarija za razvoj, podršku i edukaciju tužilaštava u inostranstvu (OPDAT) Ministarstva pravde Sjedinjenih Američkih Država i Kancelarija za međunarodnu saradnju u oblasti suzbijanja droge i sprovođenja zakona Ministarstva spoljnih poslova Sjedinjenih Država, koja posluje pri Ambasadi SAD u Zagrebu.
- Onlajn obuku o kripto/virtuelnoj imovini, u okviru regionalnog projekta pod nazivom „Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala na Zapadnom Balkanu putem jačanja regionalne saradnje u oduzimanju imovinske koristi pribavljenе krivičnim djelom“, Centra za savjete o individualnim pravima u Evropi (AIRE centar) i Regionalne antikorupcijske inicijative (RAI).

Sprovedeno je **15 obuka** koje su imale **67 učesnika**: 18 sudija, 33 državna tužioca, 1 sudijski savjetnik i 9 savjetnika iz Državnog tužilaštva i 6 kandidata za sudije. (grafikon 5.)

UČEŠĆE U OBUKAMA IZ OBLASTI BORBE PROTIV ORGANIZOVANOG KRIMINALA I KORUPCIJE

Centar je prethodne godine posebnu pažnju posvetio i unaprjeđenju znanja nosilaca pravosudne funkcije **o pravu Evropske unije**. Na ovu temu održano je **4 obuke** koje su imale **60 učesnika** i to: 36 sudija, 15 državnih tužilaca, 5 savjetnika u Državnom tužilaštvu 2 predstavnika Pravosudne akademije Srbije i 1 predstavnika Agencije za zaštitu konkurenčije, a obuke su bile posvećene sledećem:

- "Pravni sistem Evropske unije – instrumenti, karakteristike i fundamentalni principi"
- „Organizacija pravosudnog sistema Evropske unije & Saradnja između nacionalnih sudova i Suda pravde Evropske unije. Zahtjev za odluku o prethodnom pitanju“ (modul II i III)
- Regionalna konferencija na temu „Primjena Zakona o zaštiti životne sredine u oblasti zagađenja“
- „Pravna regulativa i politika zaštite konkurenčije“

Kada je riječ o obukama iz **građanske oblasti**, u protekloj godini sprovedeno je **9 obuka** na sledeće teme:

- Zakona o parničnom postupku (aktuelna pitanja i dileme koje se javljaju pri njegovoj praktičnoj primjeni);
- Zakona o izvršenju i obezbjeđenju;
- Stvarno-pravni odnosi, sa akcentom na sporna pitanja;
- Obligacioni odnosi, sa akcentom na sporna pitanja (Paulijanska tužba);
- Porodično-pravni odnosi i najbolji interes djeteta;
- Međunarodno privatno pravo i mjerodavno pravo;
- Sporna pitanja u primjeni Zakona o privrednim društvima;
- Intelektualna svojina;
- Stečaj.

Pomenute obuke imale su **163 učesnika**, od kojih: 116 sudija, 8 kandidata za sudije, 2 državna tužioca, 15 savjetnika iz sudova, 1 savjetnik iz Državnog tužilaštva, 9 notara, 9 lica za podršku, 3 predstavnika Ministarstva ekonomskog razvoja). (grafikon 6.)

UČEŠĆE U OBUKAMA IZ GRADANSKE OBLASTI

Grafikon 6.

U 2022. godini sprovedene su i **3 obuke** na temu **borbe protiv trgovine ljudima** za sudije i državne tužioce. U ovim obukama učestvovalo je ukupno **48 polaznika**: 25 sudija, 21 državni tužilac, 1 savjetnik u суду и načelnica Kancelarije za borbu protiv trgovine ljudima, Ministarstvo unutrašnjih poslova:

- Kancelarija Ujedinjenih nacija za pitanja droge i kriminala (UNODC) u saradnji sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovali su dvije (2) trodnevne nacionalne multidisciplinarnе obuke korišćenjem metodologije simulacije suđenja zbog krivičnog djela trgovine ljudima. Obuke su se sprovele u okviru UNODC projekta „Sprječavanje nekažnjivosti trgovaca ljudima i podrška žrtvama trgovine ljudima u jugoistočnoj Evropi“.
- „Borba protiv trgovine ljudima“, u saradnji sa Ambasatom SAD u Podgorici – INL program

PROGRAM ZA OBUKU PRIPRAVNIKA U SUDOVIMA I DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU

Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu sprovodi teorijski dio stručnog osposobljavanja pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu, u skladu sa Zakonom o pripravnicima u sudovima i državnom tužilaštvu i pravosudnom ispitom („Sl.list CG“ br. 55/2016 i 57/2016). Teorijski dio stručnog osposobljavanja Centar sprovodi po Programu za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu, koji je donijet na sjednici Upravnog odbora 15. januara 2018. godine. U 2022. godini Centar je organizovao **obuke za 108 pripravnika** od kojih su 88 pripravnici u sudovima i 20 u državnim tužilaštвима. Pripravnici su podijeljeni u pet grupa, a sprovedeno je ukupno **23 obuke**, (2 uživo i 21 online) tj. **55 dana obuke**. (grafikon 7.)

AKTIVNOSTI KONTINUIRANE OBUKE ORGANIZOVANE UZ PODRŠKU MEĐUNARODNIH PARTNERA

Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je, kao i godinama unazad, i u 2022. godini većinu aktivnosti kontinuirane obuke sudija i državnih tužilaca sprovodio u saradnji i uz finansijsku podršku međunarodnih organizacija i institucija, koje su prepoznale Centar kao jednog od strateških partnera. To su: Ambasada SAD u Podgorici - Biro Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL) - Program stalnog pravnog savjetnika; Kancelarija za razvoj, pomoć i obuku tužilaštva Ministarstva pravde SAD (OPDAT); zajednički program Evropske unije i Savjeta Evrope pod nazivom „Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022“; „Sloboda izražavanja i sloboda medija u Crnoj Gori – JUFREX 2“, Evropska mreža za obuku u pravosuđu (EJTN); AIRE centar iz Londona (Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi); Evropski institut za javnu upravu - Evropski centar za sudije i pravnike u Luksemburgu/EIPA LUX, u okviru Luksemburškog programa tehničke pomoći i saradnje sa Crnom Gorom; Njemačka fondacija za međunarodnu pravnu saradnju (IRZ Fondacija); HELP program Savjeta Evrope za Zapadni Balkan i Tursku; iPROCEEDS 2 – zajednički projekat Evropske unije i Savjeta Evrope kojim se targetira imovina stečena kriminalom putem Interneta i obezbjeđivanje elektronskih dokaza u Jugoistočnoj Evropi i Turskoj; Kancelarija UN za pitanja droge i kriminala (UNODC); Međunarodna akademija za sprovođenje zakona (ILEA); Akademija za evropsko pravo (ERA); Turska agencija za međunarodnu saradnju i koordinaciju (TIKA), Pravna inicijativa za centralnu i istočnu Evropu (CEELI Institut); Agencija Evropske unije za obuku organa za sprovođenje zakona (CEPOL); Međunarodna organizacija za razvoj prava (IDLO); Pravosudna akademija Srbije, Pravosudna akademija Turske, Pravosudna akademija Albanije, Francuska ambasada iz Srbije, Centar za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine i EUROL 3 (Podrška Evropske unije vladavini prava).

Budući da međunarodni partneri u značajnoj mjeri doprinose realizaciji redovnih aktivnosti kontinuirane obuke, odjeljenja Sekretarijata Centra za kontinuiranu obuku i međunarodnu saradnju tjesno sarađuju prilikom realizacije kontinuiranih obuka.

U nastavku će biti predstavljena realizacija aktivnosti kontinuirane obuke uz podršku međunarodnih partnera.

Jedan od najznačajnijih partnera Centra, koji već godinama, kroz finansijsku i ekspertsку podršku, daje veliki doprinos organizovanju obuka u krivično pravnoj oblasti za nosioce pravosudne funkcije (sudije i državne tužioce), predavače i pripravnike u sudovima i državnim tužilaštвима je **Ambasada SAD u Podgorici tj. Biro Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL Program)**. U toku 2022. godine saradnja sa Ambasadom SAD tj. Birom Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL), podrazumijevala je:

- Organizovanje šest obuka iz Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu, na sledeće teme: **specijalizovanu obuku za sudije maloljetnike i državne tužioce za maloljetnike**, obuku na temu „**Terorizam, borci u inostranstvu i učestvovanje u stranim oružanim formacijama**“, seminar na temu „**Ratni zločini, prisilni nestanci i ostvarivanje imovinsko-pravnog zahtjeva u krivičnom postupku**“, obuku na temu „**Korupcija na visokom nivou**“, trodnevnu obuku na temu „**Borba protiv trgovine ljudima**“, obuku na temu „**Maloljetničko zakonodavstvo – Zakon o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku**“. Pomenute obuke je pohađao 91 učesnik, među kojima je bilo 42 sudija, 40 državnih tužilaca, 5 savjetnika iz sudova, 3 savjetnika iz državnih tužilaštava i 1 predstavnik Kancelarije za borbu protiv trgovine ljudima (načelnica);
- Organizovanje **tri modula obuke za predavače**. Sertifikate o uspješno završenim obukama za predavače dobilo je 17 polaznika – 14 sudija, 1 državni tužilac i 2 savjetnika iz Službe za odnose s javnošću Vrhovnog suda Crne Gore;
- Organizovanje uvodne, dvije napredne obuke za državno tužilaštvo i jedne napredne obuke za sudije portparole na temu „**Odnosi s javnošću**“. Uvodnu obuku pohađalo je 18 polaznika (11 državnih tužilaca i 7 savjetnika iz državnih tužilaštava), napredne obuke za državno tužilaštvo pohađalo je 27 polaznika

- (19 državnih tužilaca i 8 savjetnika iz državnih tužilaštava), dok su naprednu obuku za sudije portparole pohađala 24 polaznika (19 sudija i 5 savjetnika iz sudova);
- Organizovanje dvije obuke za pripravnike, prva obuka za pripravnike izabrane 26.07.2021. godine, a druga obuka za pripravnike izabrane u decembru 2020. /januaru 2021. godine. Prva obuka pokrila je teme **iz I modula krivično-pravne oblasti – procesno pravne teme**, dok je druga pokrila teme **iz V modula krivično pravne oblasti – procesno pravne teme**. Pomenute obuke pohađalo je 37 pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilaštava.

Kancelarije za međunarodnu saradnju, edukaciju i razvoj državnog tužilaštva Ministarstva pravde SAD (DOJ/OPDAT), pri Ambasadi SAD u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, organizovale su četiri događaja u onlajn formatu i šest događaja uživo, koji su bili regionalnog karaktera, a na koje su učesnici iz Crne Gore pozvani posredstvom Američke ambasade u Podgorici, i to:

- tročasovni **onlajn okrugli sto** na temu „**Efikasnost pravosuđa u regionu**”, kojem je prisustvovalo troje (3) sudija iz Crne Gere;
- dvoipočasovni **regionalni onlajn program** na temu „**Sajber kriminal i digitalni dokazi**”, koji je po- hađalo 13 predstavnika pravosuđa Crne Gore, i to, troje (3) sudija, četiri (4) državna tužioca, četiri (4) savjetnika iz tužilaštava i dva (2) savjetnika iz Specijalnog tužilaštava;
- regionalnu konferenciju** na temu „**Unapređenje krivičnopravnog sistema i jačanje regionalne sa- radnje**”, kojoj su prisustvovali jedan (1) sudija Višeg suda u Podgorici i jedan (1) specijalni tužilac;
- regionalnu konferenciju** na temu „**Dokazi sa društvenih medija – kako ih prikupiti, analizirati i prezentovati pred sudom**”, kojoj su prisustvovali jedan (1) specijalni tužilac i jedna (1) savjetnica iz Specijalnog državnog tužilaštva;
- onlajn uvodni sastanak** povodom uspostavljanja **regionalne Radne grupe za povećanje efikasnosti u sudstvu**, kojem su prisustvovali v.d. predsjednika Vrhovnog suda Crne Gore, predsjednik Višeg suda u Bijelom Polju i predsjednica Osnovnog suda u Podgorici i jedna (1) specijalna tužiteljka, nakon kojeg je uživo organizovana
- trodnevna regionalna radionica** na temu **proaktivnog vođenja postupka**, na kojoj je učestvovalo dvoje (2) sudija Višeg suda u Podgorici i predsjednica Osnovnog suda u Podgorici;
- onlajn uvodni sastanak** povodom uspostavljanja regionalne **Radne grupe za suzbijanje korupcije**, kojem su prisustvovali jedan (1) sudija Višeg suda u Podgorici i jedna (1) specijalni tužilac, nakon kojeg je uživo organizovan
- dvodnevni sastanak Radne grupe za suzbijanje korupcije**, na kojem je tema bila “Politike i najbolje prakse za suzbijanje korupcije i jačanje regionalne saradnje”, kojem su prisustvovali jedan (1) sudija Višeg suda u Podgorici i jedan (1) specijalni tužilac.
- regionalnu konferenciju na temu „Istraživanje digitalnih krivičnih djela: Razumijevanje kripto- valuta i tamne mreže (eng. Dark web)“**, kojoj su prisustvovali dvije (2) specijalne tužiteljke i jedna savjetnica iz Specijalnog državnog tužilaštava;
- regionalnu radionicu** na temu „**Kompleksni slučajevi pranja novca i oduzimanja imovine**“, na kojoj su učestvovali jedan (1) specijalni tužilac i jedna (1) sudija Apelacionog suda Crne Gore.

Posredstvom Ambasade SAD u Podgorici, organizovani su i brojni drugi događaji, sa različitim partnerima, kao što su: **Međunarodna akademija za sprovođenje zakona (ILEA)**, **CEELI Institut (Pravna inicijativa za centralnu i istočnu Evropu)** iz Češke, **Program razvoja privrednog prava (CLDP)**, **Inicijativa za vladavinu prava Američke advokatske komore (ABA ROLI)**, **Nacionalno udruženje žena sudija Sjedinjenih Američkih Država (NAWJ)** i **Međunarodni kriminalističko-istražni program pomoći u obuci (ICITAP)**.

Međunarodna akademija za sprovođenje zakona (ILEA), čije je sjedište u Budimpešti, posvećena je organizovanju regionalnih obuka za oblast krivičnog pravosuđa, kako bi se unaprijedilo zakonodavstvo i primjena zakona, kao i demokratske institucije u zemljama učesnicama. Ovu međunarodnu akademiju u potpunosti finansira i podržava Biro Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL Program). ILEA je u toku 2022. godine organizovala tri kursa, na kojima su polaznici, između ostalih, bili i predstavnici crnogorskog pravosuđa:

- kurs o istragama u oblasti sajber kriminala**, koji je pohađao jedan (1) specijalni tužilac;
- kurs o međunarodnim istragama nakon upotrebe eksplozivnih uređaja**, koji je pohađala jedna (1) specijalna tužiteljka;
- kurs o najnovijim trendovima koji se odnose na nedozvoljene sintetičke droge i tehnike proizvodnje**, koji je pohađala jedna (1) specijalna tužiteljka;

CEELI Institut (Pravna inicijativa za centralnu i istočnu Evropu) iz Češke je nezavisna, neprofitna, nevladina organizacija za unapređenje vladavine prava. Misija CEELI instituta je da unaprijedi vladavinu prava u različitim zemljama, u cilju zaštite osnovnih prava i ličnih sloboda, promovisanja transparentne, nepotkupljive, odgovorne vlade, stvaranja osnove za ekonomski rast i razvoj i promovisanja mirnog rešavanja sporova. Kroz inovativne programe obuke, CEELI institut obrazuje pravne stručnjake, fokusirajući se na pružanje alata za promociju ljudskih prava, jačanje demokratskih institucija, borbu protiv korupcije i podršku ekonomiji slobodnog tržišta. U saradnji sa INL Programom Američke Ambasade u Podgorici tj Biroom Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovećenje zakona, CEELI Institut je organizovao kurs na temu „**Sajber kriminal – onlajn istrage i prikupljanje dokaza**“, koji je pohađala (1) rukovoditeljka Osnovnog državnog tužilaštva (u Kotoru) i jedan (1) specijalni tužilac.

Kroz projekat Ministarstva spoljnih poslova Sjedinjenih Američkih Država i uz podršku Ambasade SAD u Crnoj Gori, a u okviru Programa razvoja privrednog prava (CLDP), te Ministarstva trgovine Sjedinjenih Američkih Država, **organizovana je regionalna radionica za Balkan, namijenjena predstavnicima carinskih organa i predstavnicima pravosuđa**, na kojoj su, posredstvom Centra, učestvovali tri (3) sudije i jedna (1) kandidatkinja za sudiju.

Inicijativa za vladavinu prava Američke advokatske komore (ABA ROLI) pripremila je program obuke o finansijskim istragama vođenim obavještajnim podacima (ILFI), kojim je detaljno predstavljen proces identifikacije i ometanja najštetnijih pomagača i sve masovnijih prestupnika u oblasti finansijskog kriminala, uključujući i slučajeve korupcije i mita i u okviru kojeg je organizovana obuka koju je pohađao jedan (1) specijalni tužilac.

Nacionalno udruženje žena sudija Sjedinjenih Američkih Država (NAWJ) organizovalo je 44. godišnju konferenciju u Detroitu, Mičigenu, kao i studijsku posjetu pravosudnim institucijama SAD. Na ovim događajima je učestvovala jedna sudija Višeg suda u Podgorici.

Na kraju, ali ne manje bitno, program Ambasade SAD u Hrvatskoj (Međunarodni kriminalističko-istražni program pomoći u obuci – ICITAP), koji je imao podršku Ministarstva pravde SAD, organizovao je obuku **na temu borbe protiv organizovanog kriminala i pranja novca**, u okviru inicijative - Partnerstvo za obrazovanje, koju je posredstvom Centra, pohađao jedan (1) specijalni tužilac.

Centar je jedan od korisnika **zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope** pod nazivom „**Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022 (faza II)**“, kojim se pruža podrška pri ispunjavanju reformskih agendi na polju ljudskih prava, vladavine prava i demokratije i pomaže pri usklađivanju sa evropskim standardima i pravnim tekovinama Evropske unije u okviru procesa proširenja, gdje je to relevantno. Ovaj trogodišnji program obuhvata projekte u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Sjevernoj Makedoniji, Srbiji, Turskoj, kao i na Kosovu*¹.

Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je korisnik četiri od ukupno sedam projekata Savjeta Evrope i Evropske unije, u okviru druge faze programa „**Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022**“, i to:

- „**Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu Crne Gore**”,
- „**Unaprjeđenje procesnih prava u sudskim postupcima u Crnoj Gori**”,
- „**Borba protiv ekonomskog kriminala u Crnoj Gori**” i
- „**Sloboda izražavanja i sloboda medija u Crnoj Gori – JUFREX 2**”.

U toku izvještajne godine, u okviru projekta „**Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu Crne Gore**”, organizovane su dvije radionice. Prva radionica organizovana je u nacionalnim okvirima, na temu „**Etička i disciplinska odgovornost sudija i državnih tužilaca**“ – na kojoj kojoj je prvog dana učestvovalo 57 sudija (36 sudija je prvog dana učestvovao u onlajn formatu, dok je 21 učesnik uživo pratilo radionicu), a drugog dana 15 državnih tužilaca (od kojih je sedam (7) radionicu pratilo u onlajn formatu, a osam (8) uživo). Druga radionica na temu „**Unaprjeđenje rada javnih izvršitelja i javnih izvršiteljki u praksi**“ organizovana je u okviru istog projekta, a u saradnji sa projektom „**Jačanje sistema izvršenja u zemljama Zapadnog Balkana u Crnoj Gori (BESP)**“ i bila je regionalnog tipa. Na ovoj radionici je, između ostalih, učestvovalo jedanaest (11) sudija i dva (2) savjetnika iz sudstva.

¹ *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

U okviru projekta „**Borba protiv ekonomskog kriminala u Crnoj Gori**”, organizovana je dvodnevna obuka na temu „**Trening za trenere za pravosuđe i policiju o procesuiranju slučajeva pranja novca**”, koju je pohađalo devet (9) učesnika (5 sudija i 4 državna tužioca).

U okviru projekta „**Unaprjeđenje procesnih prava u sudskim postupcima u Crnoj Gori**”, organizovan je **radni sastanak povodom organizovanja treninga trenera na temu zaštite prava žrtava i prava osumnjičenih i okriviljenih**. Programski savjet Centra je iz reda sudija i državnih tužilaca odredio predavače za prava žrtava (pet (5) predavača - dvoje (2) sudija i tri (3) državna tužioca) i za prava osumnjičenih i okriviljenih (četiri (4) predavača – dvoje (2) sudija i dva (2) državna tužioca).

Kao što je već navedeno, Centar je korisnik projekta pod nazivom „**Sloboda izražavanja i sloboda medija u Crnoj Gori – JUFREX 2**”, koji je dio programa „**Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022**“. U martu 2020. godine potpisani je grant tj. ugovor o dodjeli bespovratnih finansijskih sredstava između Centra i Savjeta Evrope za realizaciju pomenutog projekta. Ovaj projekat nadovezuje se na rezultate postignute tokom prethodnog regionalnog EU/SE JUFREX projekta - Jačanje pravosudne ekspertize o slobodi izražavanja i medija u Jugoistočnoj Evropi. U toku 2022. godine, u okviru pomenutog projekta, Centar je u saradnji sa Savjetom Evrope, organizovao sledeće aktivnosti:

- **regionalnu konferenciju za sudije, tužioce i advokate na temu slobode izražavanja**, na kojoj je učestvovalo osam (8) predstavnika crnogorskog pravosuđa (pet (5) JUFREX trenera, dva (2) nacionalna eksperta i jedan (1) predstavnik Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu);
- obuku na temu „**Sloboda izražavanja, govor mržnje, kleveta i bezbjednost novinara**”, koju je, posredstvom Centra, pohađalo trinaest (13) učesnika (osam (8) sudija i pet (5) državnih tužilaca);
- tri dvodnevne obuke na temu „**Sloboda izražavanja, govor mržnje, Internet i bezbjednost novinara**”, koje su pohađala ukupno 53 učesnika (26 sudija, 15 državnih tužilaca, 6 savjetnika iz sudova i 6 savjetnika iz tužilaštava).

Kada je u pitanju saradnja Centra sa Savjetom Evrope, posebno mjesto zauzima **HELP program Savjeta Evrope za Zapadni Balkan i Tursku (Evropski program za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava)**, koji se implementira od strane Savjeta Evrope, a od decembra 2019. godine se sprovodi u okviru saradnje koji sufinansiraju Evropska Unija i Savjet Evrope, pod nazivom „Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku II“. HELP program Savjeta Evrope za Zapadni Balkan i Tursku ima posebno razvijenu platformu za učenje na daljinu (e-learning platformu), na kojoj nudi onlajn kurseve na različite teme koje se tiču ljudskih prava tj. primjene Evropske konvencije o ljudskim pravima. Podsjećanje radi, Centar je od 2014. godine korisnik HELP programa Savjeta Evrope koji su dosadašnji polaznici ocijenili najboljom ocjenom. Kroz podršku HELP programa Savjeta Evrope, u toku 2022. godine realizovane su sledeće aktivnosti:

- **regionalna sesija treninga za trenere**, koja je okupila kandidate za nove trenere, kao i tutore koji su već prošli obuku, ali su izrazili želju da osvježe svoje ranije stečeno znanje. Nakon završene regionalne sesije, ažurirana je postojeća lista i ista trenutno broji **25 HELP sertifikovanih tutora iz Crne Gore**, među kojima su sudije, državni tužioci, advokati i predstavnici relevantnih državnih institucija;
- HELP onlajn kurs na temu „**Zaštita životne sredine i ljudska prava**”, koji je uspješno završilo četrdeset (40) polaznika (osam (8) sudija, tri (3) državna tužioca, dvanaest (12) savjetnika iz sudova, tri (3) savjetnika iz tužilaštava, tri (3) pripravnika iz sudova, dva (2) kandidata za sudiju, četiri (4) kandidata za državnog tužioca, dva (2) advokata i tri (3) predstavnika Ministarstva pravde i ljudskih i manjinskih prava Crne Gore).
- HELP onlajn kurs na temu „**Borba protiv rasizma, homofobije i transfobije**”, na kojem su, zbog velikog interesovanja za temu, polaznici podijeljeni u dvije grupe. Prvu grupu, koja je uspješno završila kurs, uspješno je završilo trideset osam (38) polaznika (sedam (7) sudija, jedna (1) državna tužiteljka, jedanaest (11) savjetnika iz sudova, pet (5) pripravnika iz sudova, jedan (1) kandidat za sudiju, tri (3) advokata, šest (6) predstavnika Ministarstva pravde Crne Gore, tri (3) predstavnika LGBTQ organizacija i jedna (1) predstavnica Kancelarije Ombudsmana) i
- regionalni HELP onlajn kurs na temu „**Azil i ljudska prava**”, koji je, posredstvom Centra, a u saradnji sa Visokim komesarijatom Ujedinjenih nacija za izbjeglice (UNHCR), uspješno završilo jedanaest (11) polaznika (dvoje (2) sudija, dva (2) predstavnika Ministarstva pravde i ljudskih i manjinskih prava Crne Gore, tri (3) savjetnika iz Osnovnog suda u Podgorici, dva (2) pripravnika iz Osnovnog suda u Podgorici, jedan (1) predstavnik notarske kancelarije na Cetinju i jedan (1) predstavnik Ministarstva finansija i socijalnog staranja Crne Gore).

Saradnja Centra sa **AIRE centrom iz Londona (Centrom za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi)**, započela je 2000. godine i traje do danas i ogleda se u pružanju finansijske i ekspertske podrške u sprovođenju obuka o ljudskim pravima tj. primjene Evropske konvencije o ljudskim pravima i prakse Evropskog suda za ljudska prava. U toku 2022. godine, AIRE centar je uz podršku Britanske Ambasade u Podgorici, pružio podršku u sprovođenju obuka za sudije i državne tužioce, kao i za savjetnike u sudovima i državnim tužilaštva, pa su u skladu sa Programom za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu, organizovane sledeće obuke:

- seminar na temu „**Zaštita od nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja sa stavljanjem akcenta na Istanbulsku konvenciju**”, koji je pohađalo osamnaest (18) učesnika (četvrnaest (14) sudija, tri (3) državna tužioca i (1) načelnica Stručne službe u Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore);
- obuka na temu „**Član 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima**”, koju je pohađalo osamnaest (18) učesnika (deset (10) sudija i osam (8) državnih tužilaca);
- seminar na temu „**Rodna ravnopravnost sa posebnim osvrtom na UN CEDAW konvenciju**”, koji je pohađalo dvadeset pet (25) učesnika (devetnaest (19) sudija i šest (6) državnih tužilaca);
- obuka na temu „**Pritvor, alternative pritvoru i član 5 Evropske konvencije o ljudskim pravima**”, koju je pohađalo devetnaest (19) predstavnika pravosuđa (jedanaest (11) sudija, sedam (7) državnih tužilaca i jedan (1) savjetnik iz suda);
- onlajn obuka na temu „**Član 14 EKLJP – zabrana diskriminacije**”, koju je pohađalo dvanaest (12) učesnika (devet (9) sudija, jedna (1) državna tužiteljka i dva (2) predstavnika Udruženja mladih sa hendičepom);
- konferencija sudija za prekršaje na temu „**Aktuelna pitanja i dileme iz prakse sudija za prekršaje**”, kojoj je prisustvovalo trideset šest (36) sudija za prekršaje (trideset dvoje (32) uživo i četvoro (4) u onlajn formatu);
- obuka na temu „**Član 3 EKLJP – zabrana mučenja**”, koju je pohađalo petnaest (15) učesnika (troje (3) sudija, šest (6) državnih tužilaca, tri (3) savjetnika iz suda, dva (2) savjetnika iz državnog tužilaštva i jedan (1) predstavnik Kancelarije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda).
- onlajn seminar na temu „**Član 1 Protokola 1 uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima – pravo na imovinu sa akcentom na morsko dobro**”, koji je pohađalo dvadeset pet (25) učesnika (dvadeset četvoro (24) sudija i jedna (1) savjetnica iz suda);
- obuka na temu „**Član 8 Evropske Konvencije o ljudskim pravima – različiti aspekti prava na privatnost**”, koju su pohađala dvadeset tri (23) učesnika (šesnaest (16) sudija, šest (6) državnih tužilaca i jedna (1) savjetnica iz suda);
- radionica na temu **boljeg razumijevanja iskustava žrtava i preživjelih u slučajevima rodno zasnovanog nasilja u pravosudnom sistemu Crne Gore**, koja je organizovana u saradnji sa kompanijom Kemoniks iz Vašingtona i uz podršku Britanske ambasade u Podgorici, a koju je pohađalo trinaest (13) učesnika (sedam (7) sudija, tri (3) državna tužioca i tri (3) kandidatkinje za sudije sudova za prekršaje).
- onlajn obuka na temu „**Naknada štete zbog povrede prava ličnosti – praksa ESLJP**”, koju je pohađalo četvrnaest (14) učesnika (šest (6) sudija, šest (6) državnih tužilaca, jedna (1) savjetnica iz Kancelarije zaštitnika za ljudska prava i slobode i jedna (1) pripravnica iz državnog tužilaštva).

AIRE centar je početkom aprila 2022. godine, na Pravosudnom forumu o rodnoj ravnopravnosti održanom u Budvi na kojem je naglašena potreba veće koordinacije u edukaciji nosilaca pravosudnih funkcija po ovom pitanju u cijelom regionu Zapadnog Balkana, pokrenuo inicijativu regionalne aktivnosti na uspostavljanju Mreže sudija i sutkinja za rodnu ravnopravnost (GCJ – Gender Champions in the Judiciary). U julu 2022. godine, potpisivanjem **Memoranduma o saradnji sa AIRE centrom, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu postao je dio regionalne Mreže sudija/sutkinja koja će biti posvećena jačanju rodne ravnopravnosti.**

Podsjećanja radi, u saradnji sa AIRE centrom, a uz podršku Vlade Velike Britanije, sa ciljem organizovanja obuka posvećenih promociji Evropske konvencije o ljudskim pravima, u 2021. godini je formirana **Mreža mladih sudija tj. sudija izabranih po novom sistemu izbora**, na osnovu ideje da se sudijama koji se nalaze na početku karijere pruži dodatni izvor znanja i podrške. Njen osnovni zadatak je da pruži progresivnu platformu za povezivanje i učenje, u čijem su fokusu primjena i vrijednosti Evropske konvencije o ljudskim pravima, kao i druge vještine od značaja za uspješno obavljanje sudske funkcije. U okviru **Mreže mladih sudija, u 2022. godini organizovane su sledeće aktivnosti:**

- prva obuka, koju je pohađalo dvadeset pet (25) učesnika, koji su ujedno i članovi pomenute mreže (devetnaest (19) sudija osnovnih sudova i šest (6) sudija za prekršaje);

- dvije sesije konsultacija u onlajn formatu, kojima je ukupno prisustvovalo šesnaest (16) učesnika (deset (10) sudija osnovnih sudova prvim konsultacijama i šest (6) sudija za prekršaje drugim konsultacijama);
- radionica koja se sastojala iz tri sekcije – sekcije posvećene Evropskoj konvenciji, građanske sekcije i prekršajne sekcije, na kojoj su učestvovala dvadeset tri člana mreže (sedamnaest (17) sudija osnovnih sudova, pet (5) sudija za prekršaje i jedan (1) sudija Privrednog suda Crne Gore);
- radionica na temu „**Evropski standardi nezavisnog i nepristrasnog suda; Studije slučaja iz prakse nacionalnih sudova**”, koju je pohađalo dvadeset sedam (27) učesnika (devetnaest (19) sudija osnovnog suda i osam (8) kandidata i kandidatkinja za sudije za prekršaje) i
- predavanje na temu „**Najnovija praksa Evropskog suda u odnosu na Crnu Goru – Izazovi i preporuke**”, kojem su prisustvovala 44 predstavnika pravosuđa (dvoje (2) sudija Upravnog suda Crne Gore, četvoro (4) sudija Privrednog suda Crne Gore, šesnaest (16) sudija osnovnog suda, sedam (7) sudija suda za prekršaje, šest (6) kandidata/kandidatkinja za sudiju suda za prekršaje i devet (9) kandidata/kandidatkinja za sudiju osnovnog suda).

U okviru regionalnog projekta „**Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala na Zapadnom Balkanu, putem jačanja regionalne saradnje u oduzimanju imovinske koristi stečene krivičnim djelom**”, koji se implementira uz finansijsku podršku Vlade Ujedinjenog Kraljevstva, AIRE Centar i **Regionalna inicijativa za antikorupciju (RAI)**, u saradnji sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, organizovali su četiri edukacije u onlajn formatu, i to:

- regionalni onlajn seminar na temu „**O standardima i praksi oduzimanja imovine pribavljenje krivičnim djelom**”, na kojem je učestvovalo šest (6) kandidata za sudije osnovnog suda i pet (5) kandidata za sudije za prekršaje;
- regionalnu onlajn obuku na temu „**Sudska praksa ESLJP u pitanjima oduzimanja imovine stečene kriminalnim radnjama**”, koju je pohađalo osam (8) učesnika (dvoje (2) sudija, četvoro (4) državnih tužilaca i dva (2) savjetnika iz tužilaštva);
- regionalni onlajn seminar na temu „**Studija slučaja, praksa i implementacija zakona o oduzimanju imovine stečene krivičnim djelom**”, koji je, posredstvom Centra, pohađala jedna (1) kandidatkinja za sudiju osnovnog suda i
- regionalnu onlajn obuku na temu „**Kripto/virtuelna imovina**”, koju je pohađala jedna kandidatkinja za sudiju osnovnog suda.

U toku izvještajne godine, Centar je nastavio saradnju sa **Njemačkom fondacijom za međunarodnu saradnju (IRZ)**, koja je uspostavljena 2009. godine, sa ciljem pružanja podrške u organizovanju obuka koje se odnose na građansko-pravnu oblast. U okviru pomenute saradnje i Programa za kontnuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu organizovane su sledeće **tri aktivnosti**:

- obuka na temu: „**Zakon o parničnom postupku i aktuelna pitanja i dileme koje se javljaju pri njegovoj praktičnoj primjeni**”, koju su pohađala dvadeset tri (23) učesnika (dvadeset jedan (21) sudija i dvije (2) savjetnice iz suda);
- seminar na temu: „**Međunarodno privatno pravo – mjerodavno pravo**”, koji je pohađalo trinaest (13) učesnika (jedanaest (11) sudija i dva (2) savjetnika iz suda)
- obuku na temu: „**Pravna regulativa i politika zaštite konkurenčije**”, koju je pohađalo šesnaest (16) učesnika (petnaest (15) sudija i jedna (1) predstavnica Agencije za zaštitu konkurenčije).

I u toku 2022. godine ostvarena je značajna saradnja Centra sa **Evropskom mrežom za obuku u pravosuđu – EJTN**. Centar, iako u statusu posmatrača, učestvuje u aktivnostima koje nudi Evropska mreža za obuku u pravosuđu (EJTN). Jednočasovni onlajn seminari, tzv. vebinari, pokazali su se kao veoma uspješan vid obuka, budući da ih sudije i državni tužioci mogu uklopiti sa obavezama koje imaju u sudu/državnom tužilaštvu. Ovi onlajn seminari sastoje se od polučasovne prezentacije i polučasovne sesije za pitanja i odgovore. Aktuelne teme obrađuju istaknuti evropski pravni praktičari, a sudije i državni tužioci imaju mogućnost aktivnog učešća i diskusije. Pet (5) jednočasovnih EJTN onlajn seminara pohađalo je šest (6) sudija. Tokom 2022. godine, posredstvom Centra, a na poziv za učešće u obukama koje se odnose na saradnju Centra sa Evropskom mrežom za obuku u pravosuđu učestvovalo je ukupno **19 predstavnika crnogorskog pravosuđa** (četrnaest (14) sudija, jedna (1) državna tužiteljka, dvije (2) pripravnice u sudu i jedna (1) savjetnica u sudu). Ove obuke obuhvatale su šest (6) pomenutih jednočasovnih onlajn seminara, jedan (1) dvoipočasovni onlajn seminar, jednu (1) dvodnevnu onlajn radionicu, dvije (2) dvodnevne virtuelne studijske posjete ESLJP i jedan (1) dvodnevni seminar u Krakovu:

- jednočasovni onlajn seminar na temu „**Pravo EU u oblasti zaštite potrošača i Povelja o osnovnim pravima Evropske unije**”, koji je pohađalo je dvoje (2) sudija;
- jednočasovni onlajn seminar na temu „**Rasne manjine u kontekstu: pravo EU i jurisprudencija**”, koji je pohađao jedan (1) sudija suda za prekršaje;
- jednočasovni onlajn seminar na temu „**Usko specijalizovana vještačka inteligencija - alati i aspekti koji utiču na prevenciju krivičnih djela, krivično gonjenje i kažnjavanje**”, koji je pohađao jedan (1) sudija suda za prekršaje;
- jednočasovni onlajn seminar na temu „**Sudska zaštita zdravlja kao osnovnog prava – perspektiva prava Evropske unije**”, koji je pohađao jedan (1) sudija suda za prekršaje;
- jednočasovni onlajn seminar na temu „**Emocionalna inteligencija u liderstvu**”, koji je pohađao jedan (1) sudija osnovnog suda;
- jednočasovni onlajn seminar na temu „**Godinu dana nakon Bregzita: Kakav je bio uticaj Bregzita na pravosudnu saradnju u krivičnim stvarima?**”, koji je pohađala jedna (1) pripravnica iz Osnovnog suda u Podgorici;
- dvoipočasovni onlajn seminar na temu „**Sudije i kolektivna tužba: nove perspektive i mogućnosti u oblasti pravosuđa**”, koji je pohađao jedan (1) sudija osnovnog suda;
- dvodnevnu onlajn radionicu na temu „**Etika i odgovornost u pravosuđu**”, na kojoj je učestvovalo petoro (5) sudija;
- dvije dvodnevne **virtuelne studijsku posjetu Evropskom суду за ljudska prava**, u kojoj je učestvovala jedna (1) državna tužiteljka i jedna (1) savjetnica iz suda;
- jedan dvodnevni seminar na temu „**Evaluacija**”, u Krakovu, na kojem je učestvovala jedna državna tužiteljka.

U Izvještaju Evropske komisije za Crnu Goru za 2022. godinu, dat je osvrt na podatak da je u 2020. godini, kada su obuke bile organizovane u onlajn formatu, Crna Gora imala najveći procenat (od skoro 20%) nosilaca pravosudne funkcije koji su učestvovali u kontinuiranoj obuci u oblasti prava EU među svim zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima.

U skladu sa procesom proširenja, pridruživanja i stabilizacije, kao i Strategijom za Zapadni Balkan, Generalni direktorat Evropske komisije za susjedstvo i pregovore o proširenju (**DG NEAR**) pokrenuo je u junu 2022. godine, u sklopu IPA II projekta, aktivnost koja ima za cilj jačanje vladavine prava u institucijama korisnika IPA II projekta, kroz unapređivanje vještina sudija i državnih tužilaca, u oblasti pravne tekovine Evropske unije. Dio projektnih aktivnosti biće implementiran kroz direktno upravljanje Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN), a glavni očekivani rezultati ovog projekta podrazumijevaju sledeće: 1) unapređenje kapaciteta Pravosudne akademije Srbije i Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu Crne Gore po pitanju procjene potrebe za obukama u oblasti pravne tekovine Evropske unije; 2) unapređenje kapaciteta PA Srbije i COSDT Crne Gore po pitanju osmišljavanja i realizovanja programa obuka u oblasti pravne tekovine Evropske unije i 3) unapređenje razmjene između institucija za obuku na Zapadnom Balkanu koje su korisnice projekta IPA II i paralelnih evropskih institucija. S tim u vezi, u okviru pomenutog projekta, organizovan je gorepomenuti seminaru u Krakovu, Poljskoj, na temu „**Evaluacija**“.

EIPA je Evropski institut za javnu upravu, sa kojim Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu ima višegodišnju uspješnu saradnju, u sklopu programa tehničke podrške Luksemburga Crnoj Gori, pod nazivom „Jačanje kapaciteta pravosudnih organa i kvaliteta pravosuđa“. Pomenuta saradnja je usmjerena na ekspertsку i finansijsku podršku u realizaciji obuka koje se odnose na pravo Evropske unije. Program obuke o pravu EU pokazao se naročito interesantnim među nosiocima pravosudne funkcije, a implementira se u periodu od dvije godine, kroz sedam modula. U 2022. godini je započeo novi ciklus EIPA Programa o pravu Evropske unije, te je, od ukupno sedam modula, Centar za obuku u sudstvu državnom tužilaštvu u onlajn formatu implementirao sledeća tri modula obuke:

- prvi modul na temu: „**Pravni sistem Evropske unije – instrumenti, karakteristike i fundamentalni principi**“, koji je pohađalo **petnaest** (15) učesnika (devet (9) sudija, tri (3) državna tužioca, jedan (1) savjetnik iz državnog tužilaštva i dva (2) pripravnika iz državnog tužilaštva) i
- drugi i treći modul, kao objedinjene, u onlajn formatu, na temu „**Organizacija pravosudnog sistema Evropske unije & Saradnja između nacionalnih sudova i Suda pravde Evropske unije. Zahtjev za odluku o prethodnom pitanju**“, koji je pohađalo dvanaest (12) učesnika (pet (5) sudija, četiri (4) državna tužioca i tri (3) savjetnika iz državnog tužilaštva).

Pored Programa o pravu EU, saradnja sa EIPA institutom odvijala se i u sklopu **Open Seminar Facility program** tehničke pomoći za zemlje Zapadnog Balkana i Tursku, koji finansira Ministarstvo spoljnih poslova Luksemburga, u okviru kojeg su sudije i državni tužioци iz Crne Gore učestvovali u sledećim aktivnostima:

- seminaru na temu „**Opšti aspekti prava EU – Uvod**“ organizovan u Luksemburgu, pohađalo je troje (3) sudija Višeg suda u Podgorici – dvoje sudija je seminar pohađalo uživo, dok je jedna sudija seminar pohađala u onlajn formatu;
- godišnjoj konferenciji na temu „**Najnoviji trendovi u sudskoj praksi Suda pravde Evropske unije**“, na kojoj su, posredstvom Centra, uživo učestvovale (tri) učesnice (dvije (2) sudije i jedna (1) državna tužiteljka).

Takođe, u okviru pomenutog Programa tehničke podrške Luksemburga za Crnu Goru, Centar je, u saradnji sa Pravosudnom akademijom Srbije i EIPA Institutom, organizovao regionalnu konferenciju na temu „**Pri-mjena Zakona o zaštiti životne sredine u oblasti zagađenja**“, na kojoj je bilo sedamnaest (17) učesnika (sedam (7) sudija, sedam (7) državnih tužilaca, jedna (1) savjetnica u tužilaštvu i dva (2) predstavnika Pravosudne akademije Srbije).

U toku izveštajne godine, jedan od partnera Centra bila je i **Akademija za evropsko pravo, poznata pod skraćenicom ERA**. Podjećanja radi, ERA je međunarodni centar za obuku i debatu namijenjen pravnici ma. Ovoj javnoj fondaciji, osnovanoj u Triru/Njemačkoj, cilj je da promoviše svijest, razumijevanje i dobru praksu u evropskom pravu; da omogući pravnicima da steknu više znanja o različitim aspektima evropskog prava putem konferencija, seminara, studijskih posjeta, jezičkih kurseva i projekata učenja na daljinu, među kojima je dosta višejezičnih. U 2022. godini predstavnici Sekretarijata Centra prisustvovali su kongresu povodom obilježavanja trideset godina postojanja Akademije za evropsko pravo, održanom u Triru, Njemačkoj.

U toku 2022. godine Centar je nastavio saradnju sa Zajedničkim projektom Evropske unije i Savjeta Europe kojim se targetira imovina stečena kriminalom putem Interneta i obezbjeđivanje elektronskih dokaza u Jugoistočnoj Evropi i Turskoj. Riječ je o **projektu iPROCEEDS 2**, koji je, zapravo nastavak projekta iPROCEEDS 1, a pokrenut je u januaru 2020. godine, na period od četiri godine. Fokus ovog projekta je na jačanju kapaciteta za borbu protiv računarskog kriminala, sa ciljem daljeg unapređenja postupanja nadležnih organa za otkrivanje, privremeno i trajno oduzimanje imovine stečene računarskim kriminalom, prevenciju pranja novca i obezbjeđivanje dokaza. U sklopu ovog projekta, u toku 2022. godine, organizovana su dva treninga za trenere – jedan nacionalni, koji je organizovan **u cilju proširenja baze predavača za oblast borbe protiv sajber kriminala** i jedan regionalni, **na temu elektronskih dokaza**. Nacionalni trening za trenere pohađalo je ukupno deset (10) učesnika, i to: dvoje (2) sudija, šest (6) državnih tužilaca, jedan inženjer informacionih tehnologija Uprave policije Crne Gore i rukovodilac Grupe za suzbijanje krivičnih djela visokotehnološkog kriminala u Upravi policije Crne Gore, dok su regionalni trening za trenere pohađala tri (3) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to: jedan (1) specijalni tužilac iz Specijalnog državnog tužilaštva, jedan (1) sudija Osnovnog suda u Podgorici i jedan (1) državni tužilac iz Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici.

Centar je u toku izveštajne godine ostvario saradnju i sa **Kancelarijom UN za pitanja droge i kriminala – UNODC**, kroz projekat „**Od nezakonitih finansijskih tokova do povraćaja imovine**“, **Globalni program za vatreno oružje** i projekat „**Sprječavanje nekažnjivosti trgovaca ljudima i podrška žrtvama trgovine ljudima u jugoistočnoj Evropi**“. U okviru projekta „**Od nezakonitih finansijskih tokova do povraćaja imovine**“, u toku izveštajne godine, održana je radionica na temu „**Razvoj Priručnika o međunarodnoj saradnji u oduzimanju imovine**“, na kojoj su učestvovala četiri (4) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to: jedan (1) finansijski analitičar iz Specijalnog državnog tužilaštva, dva (2) savjetnika iz Specijalnog državnog tužilaštva i jedan (1) savjetnik iz Vrhovnog suda Crne Gore. Kroz Globalni program za vatreno oružje, održana su tri regionalna sastanka na sledeće teme: „**Harmonizacija sudske prakse na Zapadnom Balkanu o predmetima koji se odnose na vatreno oružje**“, „**Uloga tužilaca u krivičnopravnom odgovoru na ilegalnu trgovinu vatrenim oružjem**“ i „**Sudska praksa koja se odnosi na vatreno oružje**“, dok su kroz projekat „**Sprječavanje nekažnjivosti trgovaca ljudima i podrška žrtvama trgovine ljudima u jugoistočnoj Evropi**“ organizovane dvije trodnevne nacionalne multidisciplinarnе obuke korišćenjem metodologije simulacije suđenja zbog krivičnog djela trgovine ljudima“, na kojima je bio ukupno trideset jedan (31) učesnik (petnaest (15) sudija, petnaest (15) državnih tužilaca i jedna savjetnica iz Vrhovnog suda).

U 2022. godini Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu ostvario je saradnju i sa i **Turskom agencijom za međunarodnu saradnju i koordinaciju** – Kancelarijom za koordinaciju programa u Podgorici (TIKA), uz čiju podršku su realizovane izuzetno značajne aktivnosti sa **Pravosudnom akademijom Turske (JAT)**. Naime, prva aktivnost podrazumijevala je pohađanje međunarodnog programa obuke na temu „**Savremena pitanja u oblasti ljudskih prava**”, koji su pohađali predstavnici iz devet država članica Mreže institucija za obuku u pravosuđu jugoistočne Evrope, među kojima su bile i tri predstavnice Centra. Drugi događaj, koji je organizovan u partnerstvu Turske agencije za međunarodnu saradnju i koordinaciju (TIKA) i Pravosudne akademije Turske (JAT) bio je međunarodni program obuke na temu „**Borba protiv krivičnih djela u vezi sa drogom**”, koji su pohađali predstavnici Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Crne Gore i Republike Srbije. Crnogorski tim na ovom događaju činilo je devet predstavnika pravosuđa, i to: tri (3) sudije, jedna (1) specijalna tužiteljka, pet (5) specijalnih tužilaca i jedna predstavnica Sekretarijata Centra. Prije početka pomenutog programa, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu potpisao je **Memo-randum o saradnji sa Pravosudnom akademijom Turske**, u vezi sa organizovanjem obuka za sudije, državne tužioce, kandidate za sudije i kandidate za državne tužioce, oslanjajući se na zajedničke vrijednosti i principe u vezi sa pravosuđem, kao i potrebu za unapređenjem postojeće saradnje.

Uzimajući u obzir obostrani interes za unaprjeđenje efikasnosti organa za sprovođenje zakona u borbi protiv kriminala, naročito prekograničnog kriminala, borbi protiv terorizma, trgovine drogom i organizovanog kriminala, nezakonite migracije, trgovine ljudima, a takođe i interesa za unaprjeđenje efikasnosti kada su kontrola granice i finansijske istrage u pitanju, **Agencija Evropske unije za obuku organa za sprovođe-nje zakona (CEPOL)** je i u toku 2022. godine prepoznala potrebu da, pored službenika policije, na obuke pozove i sudije i državne tužioce. Međutim, zbog unaprijed preuzetih obaveza i ograničenosti budžeta, sudije i državni tužioci nisu bili u mogućnosti da učestvuju na pomenutim obukama.

U toku 2022. godine, Centar je ostvario saradnju sa Francuskom ambasadom iz Srbije, kroz učešće na dva seminara. Naime, prvi događaj je pomenuta ambasada organizovala u saradnji sa Misijom za borbu protiv droge i zavisnog ponašanja (MILDECA), na temu „**Novac od droge, povraćaj imovine proistekle iz krimi-nalnih aktivnosti**”, na kojem je učestvovao jedan (1) specijalni tužilac i jedna (1) predstavnica Sekretarijata Centra. Drugi seminar bio je regionalnog karaktera, na temu prevencije i kažnjavanja korupcije, a na njemu je, pored dvoje sudija Višeg suda u Podgorici, učestvovala i predstavnica Sekretarijata Centra.

Krajem izvještajne godine, Centar je započeo izuzetno važnu saradnju sa **međunarodnom kompanijom Kemoniks iz Washingtona**, koja se bavi konsultacijama i programima razvoja. Ova saradnja je, pored radnih sastanaka, podrazumijevala organizaciju **radionice** na temu **boljeg razumijevanja iskustava žrtava i pre-živjelih u slučajevima rodno zasnovanog nasilja u pravosudnom sistemu Crne Gore**, koju je pohađalo trinaest (13) učesnika (sedam (7) sudija, tri (3) državna tužioca i tri (3) kandidatkinje za sudije za prekršaje).

Na kraju, ali ne manje bitno, Centar je u izvještajnoj godini ostvario saradnju i sa **Međunarodnom orga-nizacijom za razvoj prava (IDLO)**, Svjetskom organizacijom za intelektualnu svojinu (WIPO) i projektom EURoL 3.

U saradnji sa **Međunarodnom organizacijom za razvoj prava (IDLO)** i Centrom za alternativno rješavanje sporova, organizovan je seminar na temu „**Medijacija u privrednim sporovima**”, koji je pohađalo petnaest (15) učesnika, i to: pet (5) sudija i dvije (2) savjetnice u Apelacionom sudu, sedam (7) savjetnika Privrednog suda Crne Gore i jedna (1) kandidatkinja za sudiju Privrednog suda Crne Gore.

U saradnji Centra sa **Svjetskom organizacijom za intelektualnu svojinu (WIPO)** organizovan je **regionalni onlajn seminar** na temu „**Poslovna tajna**”, koji je pohađalo je četvoro (4) sudija.

U okviru projekta **EURoL 3 (Podrška Evropske unije vladavini prava)**, organizovan je seminar koji je prethodne godine otkazan usled okolnosti izazvanih pandemijom COVID-19 virusa, na temu „**Metodolo-gija i vještine u oblasti izrade zamolnica za međunarodnu pravosudnu saradnju**”, a koji je pohađalo 14 (četrnaest) učesnika (osam (8) sudija, pet (5) državnih tužilaca i jedan (1) kandidat za državnog tužioca).

SARADNJA SA NACIONALNIM INSTITUCIJAMA, PROFESIONALNIM UDRUŽENJIMA I NVO SEKTOROM

Sudije i državni tužioци moraju posjedovati posebnu stručnost koja se stiče, održava i unaprjeđuje i kroz obuke. Upravo je ta činjenica uslovila dobru saradnju sa Vrhovnim sudom Crne Gore i Vrhovnim državnim tužilaštvom Crne Gore, te svim sudovima i tužilaštvima u državi. Svi navedeni subjekti su imali puno razumijevanje i podržavali aktivnosti koje je Centar preduzimao na polju edukacije nosilaca pravosudne funkcije, a o organizovanju aktivnosti obuka (seminarima/radionicama/konferencijama) obavještavani su blagovremeno. Krajem godine, Centar šalje svim sudovima i državnim tužilaštvima Program kontinuirane obuke za sledeću godinu, kako bi se sudije i državni tužioci upoznali sa aktivnostima Centra i datumima održavanja obuka, u cilju njihovog blagovremenog planiranja u učestvovanju u obukama za koje su zainteresovani. Takođe, o organizovanim aktivnostima sudije i državni tužioци su obavještavani preko predsjednika sudova i rukovodilaca državnih tužilaštava, kako je predviđeno Pravilnikom o upućivanju kandidata na kontinuiranu obuku i tokom cijele godine odziv i učešće u aktivnostima Centra je bio na zadovoljavajućem nivou, bilo da su obuke sproveđene uživo ("face to face"), onlajn ili u hibridnom formatu.

Prije izrade Godišnjeg programa obuka za 2023. godinu, Centar je sproveo sveobuhvatnu analizu procjene potreba za obukama u pravosuđu koristeći revidiranu metodologiju (kroz upotrebu više alata i metoda; upitnici, fokus grupe, intervju i dr.) koja je obuhvatila prvenstveno sve sudije i državne tužioce, Sudski savjet i Tužilački savjet, a u cilju kandidovanja tema i spornih pitanja u praksi za koje smatraju da je potrebno da kroz proces obuke u narednoj 2023. godini bude poklonjena posebna pažnja. Takođe, u proces analize procjene potreba za obukama Centar je uključio i Advokatsku komoru, Notarsku komoru, kao i Komoru javnih izvršitelja, zbog važnosti njihove uloge u pravosuđu i doprinosa koji oni mogu da daju kandidovanjem spornih tema vezanih za praksu sa kojom se susreće vršeći svoje profesije u funkciji pravosuđa. Nadalje, zbog važnosti oblasti koje pokrivaju i dugogodišnje saradnje sa Centrom imputi su dobijeni i od Ministarstva pravde, Agencije za sprečavanje korupcije (ASK), Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore – Ombudsman, Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, Kancelarije zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava i dr.

Takođe, zbog sve većeg broja partnera Centra od strane nevladinih organizacija, koji svojim aktivnostima daju značajni doprinos unapređenju vladavine prava, teme za sporna pitanja koja treba da budu predmet budućih obuka dobijene su od NVO partnera.

Saradnja i komunikacija sa **Sudskim savjetom i Tužilačkim savjetom** odvija se kroz održavanje sastanaka i neposrednu elektronsku komunikaciju. Saradnja ovih institucija se ogleda i kroz institucionalno djelovanje Tužilačkog, odnosno Sudskog savjeta preko svojih predstavnika u upravljačkom organu Centra - Upravnom odboru. U januaru 2022. godine, održan je sastanak predstavnika Centra sa predstavnicima Sudskog savjeta, a u septembru sa predstavnicima Tužilačkog savjeta. Sastanci su imali za cilj unapređenje saradnje, naročito kada je u pitanju usklađivanje izbora kandidata za sudije i kandidata za državne tužioce i sprovođenja programa inicijalne obuke tj. dosledne primjene Člana 41 Zakona o Centru, od strane Sudskog i Tužilačkog savjeta (Čl. 41 "Polaznici inicijalne obuke su kandidati za sudije, odnosno državne tužioce koje odredi Sudski savjet, odnosno Tužilački savjet, u skladu sa zakonom. Radi planiranja sprovođenje inicijalne obuke Sudski savjet, odnosno Tužilački savjet obavještava Centar o planu slobodnih sudijskih, odnosno tužilačkih mjeseta za narednu godinu, šest mjeseci prije organizovanja inicijalne obuke"). Na pomenutim sastancima je dogovorenost uspostavljanje prakse održavanja redovnih sastanaka u cilju razgovara o važnim pitanjima od zajedničkog interesa i značaja dobre koordinacije između ovih organa.

Centar je nastavio dobru saradnju sa **Kancelrijom Zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava**. Zastupnica pred ESLJP bila je angažovana kao predavač na velikom broju seminara koje je

Centar organizovao, a koje su se odnosile na Evropsku konvenciju o ljudskim pravima i praksi Evropskog suda za ljudska prava. Takođe, presude Evropskog suda za ljudska prava koje se odnose na Crnu Goru dostavljanje su od strane Kancelarije Zastupnika, kako bi iste bile uključene u materijale za obuku i bile distribuirane sudijama i državnim tužiocima na upoznavanje, kao i određene publikacije vezane za pojedine članove Evropske konvencije o ljudskim pravima i prakse Evropskog suda za ljudska prava.

Takođe, dobra saradnja je nastavljena sa **Institucijom Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore – Ombudsman**. Organizovana je posjeta polaznika Programa inicijane obuke Instituciji Zastupnika, a Zaštitnik ljudskih prava i sloboda je bio angažovan u obukama koje su bile posvećene unaprjeđivanju znanja u oblasti ljudskih prava i sloboda.

Imajući u vidu značaj kontinuiranog usavršavanja određenih pravnih profesija koje su u službi efikasnog i djelotvornog rada pravosuđa, Centar je shodno potpisanim Memorandumima o saradnji, nastavio kontinuiranu saradnju sa profesionalnim udruženjima: **Notarskom komorom, Komorom javnih izvršitelja, Advokatskom komorom**. Na obukama koje je Centar organizovao, a koje su vezane za oblasti rada pomenutih pravnih profesija, njihovi predstavnici su imali mogućnost učešća u obukama. Shodno pomenutom, na obuci koja je bila posvećena Zakonu o privrednim društvima učestvovalo je 9 notara, a na obuci koja je bila posvećena pritvoru, alternativama pritvora i članu 5 Evropske konvencije o ljudskim pravima učestvovalo je 14 advokata. Pored navedenog predstavnici Advokatske komore su imali mogućnost učešća i na dva kursa učenja na daljinu (e-learning) koje je Centar sproveo u saradnji sa HELP Programom Savjeta Evrope, pa je 5 advokata učestvovalo na e-learning kursevima koji su bili posvećeni *zaštiti životne sredine i ljudskim pravima* (2 advokata) i *borbi protiv rasizma, homofobije i transfobije* (3 advokata).

U saradnji sa Komorom javnih izvršitelja Crne Gore, organizovan je zajednički seminar kojem su prisustvovali sudsije i javni izvršitelji, a koji je bio posvećen temi: „Jačanje sistema izvršenja u zemljama Zapadnog Balkana u Crnoj Gori (BESP)“ kojem je prisustvovalo 16 predstavnika Komore javnih izvršitelja (13 javnih izvršitelja i 3 saradnika javnih izvršitelja). Takođe, javni izvršitelji su imali mogućnost učestvovanja na obuci čija tema je bila „Međunarodno privatno pravo – mjerodavno pravo“, pa je na istoj učestvovao i jedan javni izvršitelj.

Nastavljena je saradnja sa **Centrom za alternativno rješavanje sporova (Centar za ARS)**, pa je, kroz podršku Međunarodne organizacije sa razvoj prava (IDLO), organizovan seminar za sudsije koji je bio posvećen medijaciji u privrednim sporovima.

U 2022. godini, Centar je uspostavio saradnju sa **NVO Organizacionjom za zaštitu prava autora muzike Crne Gore – PAM CG** potpisivanjem **Memoranduma o saradnji**. Cilj potpisivanja Memoranduma je uspostavljanje saradnje na polju organizovanja i sprovođenja obuka iz oblasti autorskog i srodnih prava, sa posebnim akcentom na prava autora muzike i ulogu i značaj kolektivne organizacije za zaštitu prava autora muzike. Shodno uspostavljenoj saradnji organizovana je obuka za predstavnike pravosuđa koja je bila posvećena Intelektualnoj svojini tj. autorskim i srodnim pravima.

Kao i prethodnih godina Centar je i u 2022. godini nastavio sa sprovođenjem određenih aktivnosti obuka u saradnji sa **nevladinim organizacijama**.

Predstavnici **NVO “Centra za ženska prava”**, koji je jedan od dugogodišnjih partnera Centra, su učestvovali u obuci koja se odnosila na rodnu ravнопravnost gdje je poseban akcenat bio stavljen na Konvenciju o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW Konvencija) i njenu primjenu u praksi.

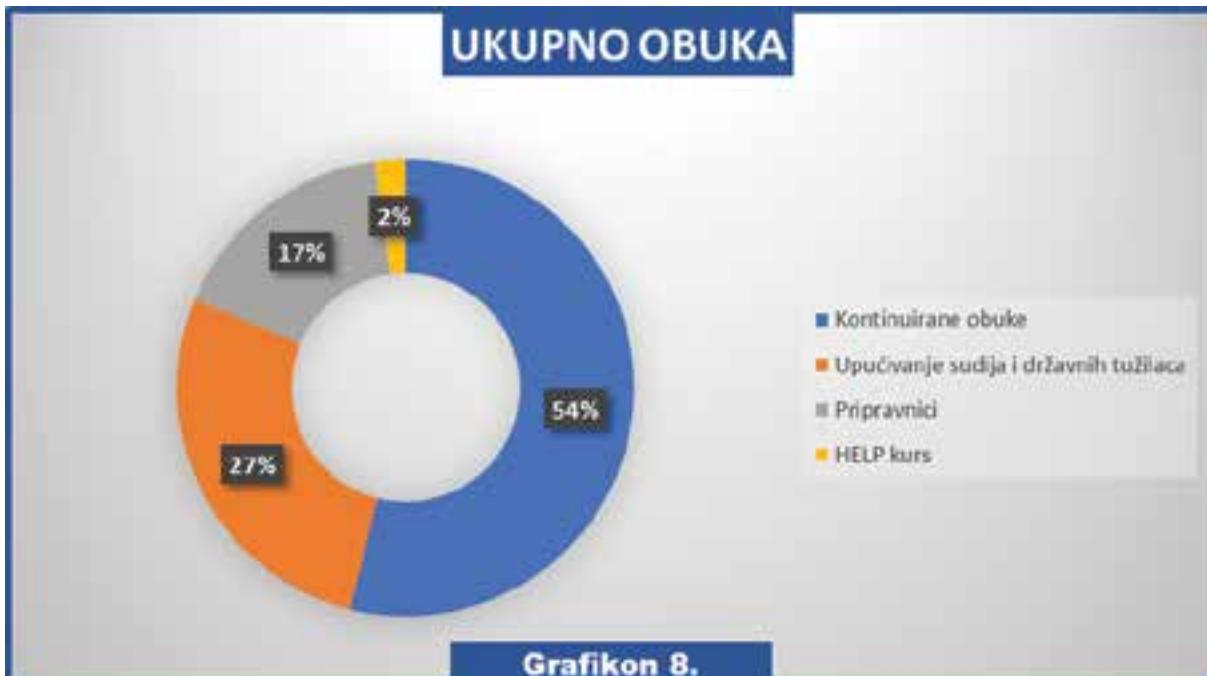
Dugogodišnji partner **Centra je Centar za demokratiju i ljudska prava (CEDEM)**, sa kojim su u 2022. godini sprovedene dvije obuke o primjeni Člana 10 Evropske konvencije o ljudskim pravima, a u kojima je učešće uzelo 40 predstavnika pravosuđa.

Nadalje, kroz saradnju sa **Udruženjem mladih sa hendikepom Crne Gore (UMHCG)**, predstavnici pravosuđa imali su priliku da učestvuju u radionicama koja je bila posvećena modelima pristupa invaliditetu i antidiskriminatornom zakonodavstvu. Takođe, predstavnici pomenutog udruženja su učestvovali u obuci koju je Centar organizovao, a koja se odnosila na Član 14 Evropske konvencije o ljudskim pravima – zabrana diskriminacije.

UČEŠĆE U OBUKAMA

Imajući u vidu aktivnosti obuka koje je Centar realizovao u 2022. godini (ne računajući aktivnosti koje se odnose na inicijalnu obuku), ukupan broj iznosi:

- **139 aktivnosti obuka** (75 kontinuirane obuke, 38 upućivanja sudija i državnih tužilaca na obuke koje su organizovali međunarodni partneri Centra, 23 obuke za pripravnike i 3 HELP kursa učenja na daljinu), (grafikon 8.)

- u pomenutim aktivnostima ukupno je učestvovalo **1.658 polaznika** (869 sudija; 343 državnih tužilaca, 163 savjetnika; 108 pripravnika, 175 ostalih profesija). (grafikon 9.)

Program kontinuirane obuke:

- sprovedeno **75 aktivnosti kontinuirane obuke** sudija i državnih tužilaca (tj.135 dana obuke);
- ukupno učestvovalo **1.363 učesnika** (801 sudija, 306 državnih tužilaca, 135 savjetnika u sudovima i državnim tužilaštva i 121 predstavnika drugih profesija).

Posredstvom Centra, a na poziv za učešće **u obukama organizovanim od strane međunarodnih partnera** (na regionalnom i međunarodnom nivou), predstavnici pravosuđa su:

- učestvovali u **38 aktivnosti obuka** na koje je upućeno
- **108 predstavnika crnogorskog pravosuđa** (51 sudija, 15 specijalnih tužilaca, 18 državnih tužilaca, 13 kandidata za sudije, 4 savjetnika iz Specijalnog državnog tužilaštva, 4 savjetnika iz državnih tužilaštava, 1 savjetnik iz suda i 2 pripravnika u sudovima). Od pomenutih 38 aktivnosti, 11 aktivnosti se odnosi na saradnju Centra sa Evropskom mrežom za obuku u pravosuđu – EJTN (6 jednočasovnih onlajn seminara, 1 dvoipočasovni onlajn seminar, 1 dvodnevna onlajn radionica, 2 dvodnevne virtuelne studijske posjete ESLJP i 1 seminar uživo). (grafikon 10.)

Program za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu:

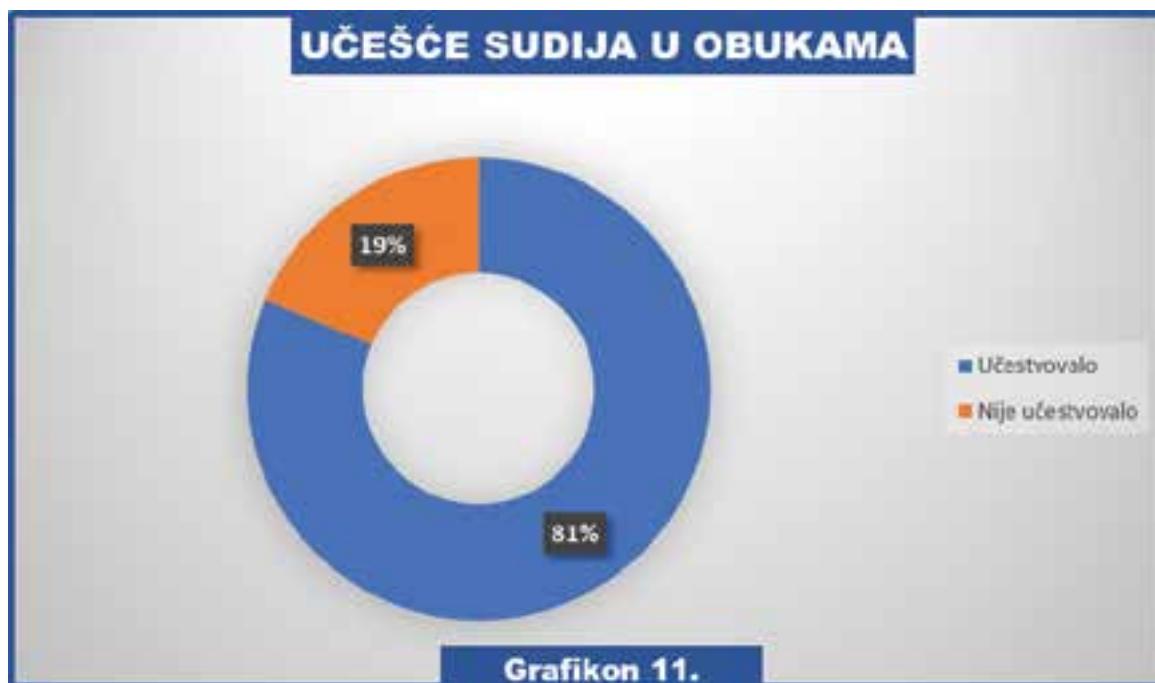
- organizovano je 23 obuke tj. 55 dana obuke;
- učestvovalo 108 pripravnika (88 pripravnika u sudovima i 20 pripravnika u državnim tužilaštva)

Teorijski i praktični dio Programa inicijalne obuke pohađalo je ukupno 51 kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova, suda za prekršaje, Privrednog i Upravnog suda Crne Gore i kandidata/tkinja za državne tužioce:

- za teorijski dio Programa inicijalne obuke sprovedeno je 234 dana teorijske obuke za ukupno 41 polaznika;
- 10 polaznika, kandidata/tkinja za državne tužioce pohađalo je isključivo praktičnu obuku pod nadzorom mentora državnih tužilaca u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici,
- utvrđen je predlog konačne ocjene za teorijski i za praktični dio Programa inicijalne obuke za 28 polaznika.

Iz evidencije koju Centar vodi o učešću sudija i državnih tužilaca u aktivnostima Centra, za 2022. godinu proizilazi sledeće:

- od ukupno 267 sudija u Crnoj Gori, u obukama nije učestvovalo 50 sudija:
 - Vrhovni sud Crne Gore – 5 sudija;
 - Apelacioni sud Crne Gore – 1 sudija;
 - Upravni sud Crne Gore – 1 sudija;
 - Privredni sud Crne Gore – 5 sudija;
 - Viši sud Bijelo Polje – 3 sudija;
 - Viši sud Podgorica – 2 sudija
 - Osnovni sud Podgorica - 4 sudija;
 - Osnovni sud Bar – 1 sudija;
 - Osnovni sud Berane – 1 sudija;
 - Osnovni sud Bijelo Polje - 2 sudija;
 - Osnovni sud Herceg Novi – 2 sudija;
 - Osnovni sud Kolašin – 1 sudija;
 - Osnovni sud Kotor – 4 sudija;
 - Osnovni sud Nikšić – 3 sudija;
 - Osnovni sud Pljevlja – 3 sudija;
 - Osnovni sud Žabljak – 2 sudija;
 - Osnovni sud Rožaje – 1 sudija;
 - Osnovni sud Plav – 1 sudija;
 - Sud za prekršaje Bijelo Polje – 3 sudija;
 - Sud za prekršaje Budva – 1 sudija;
 - Sud za prekršaje Podgorica – 4 sudija.

- od ukupno 131 državna tužioca u Crnoj Gori, u obukama nije učestvovalo 18 državnih tužilaca:

- Osnovno državno tužilaštvo Bar – 2 državna tužioca;
- Osnovno državno tužilaštvo Kotor - 1 državni tužilac;
- Osnovno državno tužilaštvo Plav -1 državni tužilac;
- Osnovno državno tužilaštvo Pljevlja – 2 državna tužioca;
- Osnovno državno tužilaštvo Podgorica – 2 državna tužioca;
- Osnovno državno tužilaštvo Rožaje – 2 državna tužioca;
- Osnovno državno tužilaštvo Herceg Novi – 2 državna tužioca;

- Više državno tužilaštvo Podgorica – 2 državna tužioca;
- Vrhovno državno tužilaštvo – 4 državna tužioca.

TRANSPARENTNOST RADA CENTRA

Kao i svi državni organi i Centar ima obavezu učiniti javnim svoj rad i građanima obezbijediti pristup informacijama u čijem je posjedu.

Na internet stranici Centra (www.cosdt.me) nalaze se sve informacije o Centru. Od bitnijih informacija izdvajamo: programe obuka, planovi rada, izvještaje i druga dokumenta o radu Centra, spisak državnih službenika i namještenika zaposlenih u Sekretarijatu Centra, sa njihovim službeničkim i namješteničkim zvanjima, spisak članova organa Centra (Upravnog odbora i Programskog savjeta) i predavača Centra, sa zvanjima i funkcijama koji isti obavljaju, kao i publikacije, zakone, analitičke kartice, putne naloge za službeno vozilo, informacije u vezi sa javnim nabavkama, oglasima za radno mjesto itd.

U kalendaru događaja, koji se nalazi na pomenutoj internet stranici, unaprijed su date informacije o aktivnostima koje će u predstojećem periodu biti organizovane i sprovedene, kao i svi neophodni podaci u vezi sa tom aktivnošću. Takođe, nakon sprovedenih aktivnosti objavljuje se i kratka informacija o sadržaju sprovedene aktivnosti i učesnicima.

Da je Centar u izvještajnoj godini svoj rad činio javnim dokazuje i činjenica da je Sekretarijatu Centra, shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, podnijeto svega dva zahtjeva za pristup informacijama. Svi podnijeti zahtjevi su riješeni u zakonom predviđenom roku na način što je podnosiocu zahtjeva usvojen zahtjev i odobren pristup traženoj informaciji.

**PREDSJEDNICA UPRAVNOG ODBORA CENTRA
Ljiljana Lakić**

**Broj: 01-67/23-7
Podgorica, 21.mart 2023. godine**

Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu

HRONOLOŠKA LISTA SPROVEDENIH AKTIVNOSTI CENTRA - 2022. GODINA -

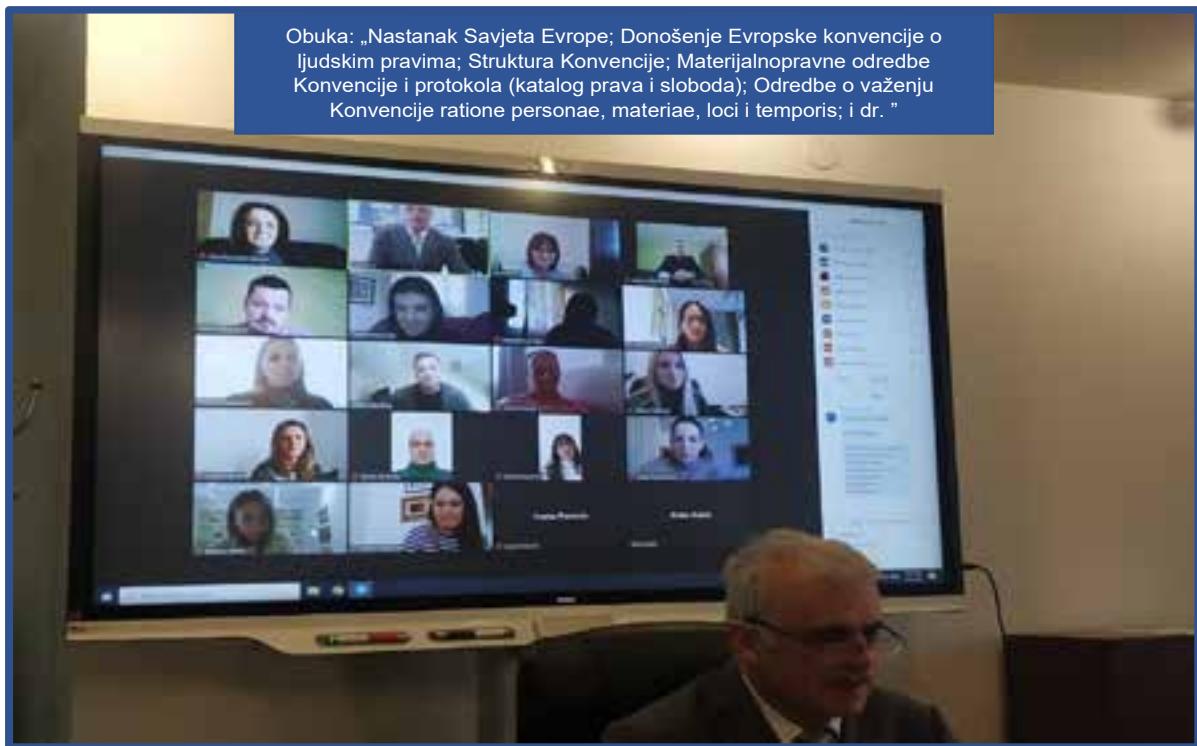
JANUAR 2022

- **12. januar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održan treći dan obuke u okviru prvog (I) krivičnopravnog modula, čije teme su: „Načela ZKP-a; Nadležnost sudova; Spajanje i razdvajanje postupka; Prenošenje mjesne nadležnosti i sukob nadležnosti; Izuzeće; Državni tužilac, privatni tužilac, oštećeni, oštećeni kao tužilac i branilac“. Predavač je gđa Željka Jovović, predsjednica Osnovnog suda u Podgorici, a modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **13. januar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru prvog dana obuke na **modulu (II) iz krivično procesnog prava**, čije teme su: „Izviđaj; istraga; Mjere za obezbjedjenje prisustva okrivljenog za nesmetano vodjenje krivičnog postupka; Dostavljanje pismena i razmatranje spisa; Podnesci i zapisnici“. Predavač na modulu je g. Radule Kojović, sudija Vrhovnog suda Crne Gore u penziji, a istom je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **14. januar 2022. godine** – Predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, te načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku i načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju, održale su **sastanak u onlajn formatu** sa predstvincima **Instituta EIPA** iz Luksemburga – Evropskog centra za sudije i pravnike, g. Peter Goldschmidt, šefom institucionalnih odnosa u EIPA, g. Huan Diego Ramirez Cardenas Diasom, višim predavačem i g. Godfrey Moncuit, predavačem i novoizabranim EIPA menadžerom za Crnu Goru. Uz podršku Ministarstva spoljnih poslova Vlade Luksemburga, kroz Program tehničke podrške Crnoj Gori u jačanju kapaciteta i kvaliteta pravosuđa, realizuje se Program o pravu EU, kroz VII modula koji pokrivaju različite aspekte prava EU. Na sastanku se razgovaralo o saradnji iz prethodne godine kako bi se procijenila efikasnost obuka i identifikovala dobra praksa i mogućnosti za dalje unapređenje i s tim u vezi dogovoreno je da se tokom 2022. godine u saradnji sa EIPA-om započne realizacija novog ciklusa Programa o pravu EU i da se implementiraju sljedeći moduli: modul II na temu: „**Sudska organizacija Evropske unije. Sud pravde EU i uloga domaćih sudova**“, modul III na temu: „**Saradnja između domaćih sudova i Suda pravde Evropske unije. Osvrt na odluku o preliminarnom pitanju**“, dok će jedan od modula - modul I na temu: „**Pravni poredak Evropske unije. Instrumenti, karakteristike i fundamentalni principi prava EU**“, samostalno sprovesti Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Takođe predstavnici EIPA su nas informisali da su u mogućnosti podržati Centar u sprovodenju tri seminara za 2022. godinu, te je dogovoreno da pored seminara iz Programa o pravu EU, EIPA bude partner u sprovodenju jednog od sljedeća dva seminara na teme: „**Pravo EU u oblasti zaštite životne sredine**“ ili „**Pravo EU u oblasti zaštite konkurenčije**“.

- **14. januar 2022. godine** - Podgorica, Uprava za kadrove sprovela je obuku na temu „**Izrada kadrovskog plana kroz Centralnu kadrovsku evidenciju**“ koja je imala za cilj upoznavanje službenika sa načinom izrade Kadrovskog plana kroz modernizovanu Centralnu kadrovsku evidenciju. Na obuci bilo je riječi o normativnom okviru i sadržini Kadrovskog plana, a poseban akcenat obuke stavljen je na način izrade Kadrovskog plana kroz modernizovanu Centralnu kadrovsku evidenciju. Predavači na obuci bili su: g. Đuro Nikić, pomoćnik direktorice Uprave za kadrove za Sektor za postupak oglašavanja i praćenje sproveđenja propisa, i gđa Biljana Petrović Nedović, načelnica Odsjeka za praćenje sproveđenja propisa u Upravi za kadrove. U ime Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obuci je prisustvao g. Vuk Mandić, načelnik Službe za opšte poslove i finansije.
- **14. januar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru trećeg dana obuke na **modulu (I) iz građansko procesnog prava, čije teme su: „Tužba; Vrste tužbi; Sadržina tužbe; Prethodno ispitivanje tužbe i mjere za otklanjanje nedostataka u tužbi; Odgovor na tužbu;** Procesno pravni i materijalno pravni prigovori“. Predavač na modulu je gđa Vesna Begović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovalo deset kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **17. januar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, započeto sa realizacijom teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje, koji su na obuku upućeni odlukama Sudskog savjeta br. br. 01-5365/21 od 03.08.2021.godine i br. 01-7615/21 od 2.11.2021. godine. Prisutne je na početku obuke pozdravila gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu i specijalna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu, nakon čega je sprovedena obuka na temu: „**Opseg konvencijskog prava – čl. 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima po pitanju ratione materiae, ratione personae, ratione territoriae i ratione temporis**“, a predavač je g.đa Mirjana Popović, sutkinja Višeg suda u Podgorici. Prilikom uvodnog obraćanja Predsjednica Upravnog odbora Centra je istakla da će ova generacija polaznika/ca prvih mjeseci teorijske obuke prolaziti teme iz tkz. Opštег dijela Programa, koji čine sudske vještine, vladavina prava, pravo EU i praksa suda u Luksemburgu, te konvencijsko pravo tj. EKLJP i praksa suda u Strazburu, te će nakon toga ostatak Programa biti posvećen temama iz oblasti krivično i građansko materijalnog i procesnog prava, odnosno prekršajnog prava. Predavači na Programu će biti istaknuti predstavnici pravosuđa, profesori pravnih nauka, ugledni pravnici i diplomirani psiholozi.
- **18. januar 2022. godine** – Održana elektronska sjednica Programskega odbora za inicijalnu obuku čiji Dnevni red se odnosio na **utvrđivanje konačnog predloga ocjene za teorijski i praktični dio inicijalne obuke za dvoje polaznika Programa inicijalne obuke** (odredba iz čl. 44 stav 5 Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu) i to za: Mirka Kojovića i Tijanu Badnjar.
- **19. januar. 2022. godine**, u Podgorici, **predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, gđa Liljana Lakić sastala se sa predsjednicom Sudskog savjeta Crne Gore prof. dr Vesnom Simović-Zvicer.** Sastanak je organizovan u cilju nastavka zajedničkih aktivnosti i saradnje u odnosu na obuke sudija i kandidata za sudije, da bi se unaprijedili njihovi stručni kapaciteti, znanja, vještine i metodi u radu. Na sastanku je istaknuto obostrano zadovoljstvo što je prije dva dana, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, započet teorijski dio Programa inicijalne obuke za jedanaest kandidata za sudije osnovnih sudova i devet kandidata za sudije sudova za prekršaje, koji su na obuku upućeni odlukama Sudskog savjeta iz avgusta i novembra mjeseca 2021. godine. Ovi polaznici će u toku prvog dijela teorijske obuke prolaziti teme iz Opštег Programa obuke, koji čine sudske vještine, vladavina prava, pravo Evropske unije i praksa Suda pravde EU, konvencijsko pravo – EKLJP, kao i praksa Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, a nakon toga slijedi dio Programa koji se tiče tema iz oblasti krivičnog i građanskog materijalnog i procesnog prava, odnosno prekršajnog prava. Kako je u toku izbor kandidata za sudije Upravnog i Privrednog suda, bilo je riječi i o potrebi realizacije Programa inicijalne obuke za iste, u toku 2022. godine. Na sastanku je takođe bilo riječi o Planu slobodnih sudskeh mesta, o podkriterijuma za ocjenjivanje sudija, te o sproveđenju Programa obuke za predsjednike sudova. Predsjednice UO Centra i Savjeta su istakle značaj ovakvih sastanaka i redovne koordinacije ove dvije institucije,

prije svega u cilju efikasnijeg sprovođenja nadležnosti u dijelu izbora sudija i njihove edukacije, ali i zbog primjena novih metoda obuke, posebno imajući u vidu i uslove izazvane pandemijom Covid 19 u kojima se unazad dvije godine sprovodi edukacija, i načina ujednačavanja metodologije i stalnog progresa shodno praksama evropskih država.

- **19. januar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan u okviru obuke **o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama**, dan obuke posvećen temi: „**Nastanak Savjeta Evrope; Donošenje Evropske konvencije o ljudskim pravima; Struktura Konvencije; Materijalnopravne odredbe Konvencije i protokola (katalog prava i sloboda); Odredbe o važenju Konvencije ratione personae, materiae, loci i temporis; i dr.**“. Predavač je g. Miraš Radović, sudija Vrhovnog suda Crne Gore. Obuci je prisustvovalo 10 kandidata za sudije osnovnih sudova i devet kandidata za sudije za prekršaje.

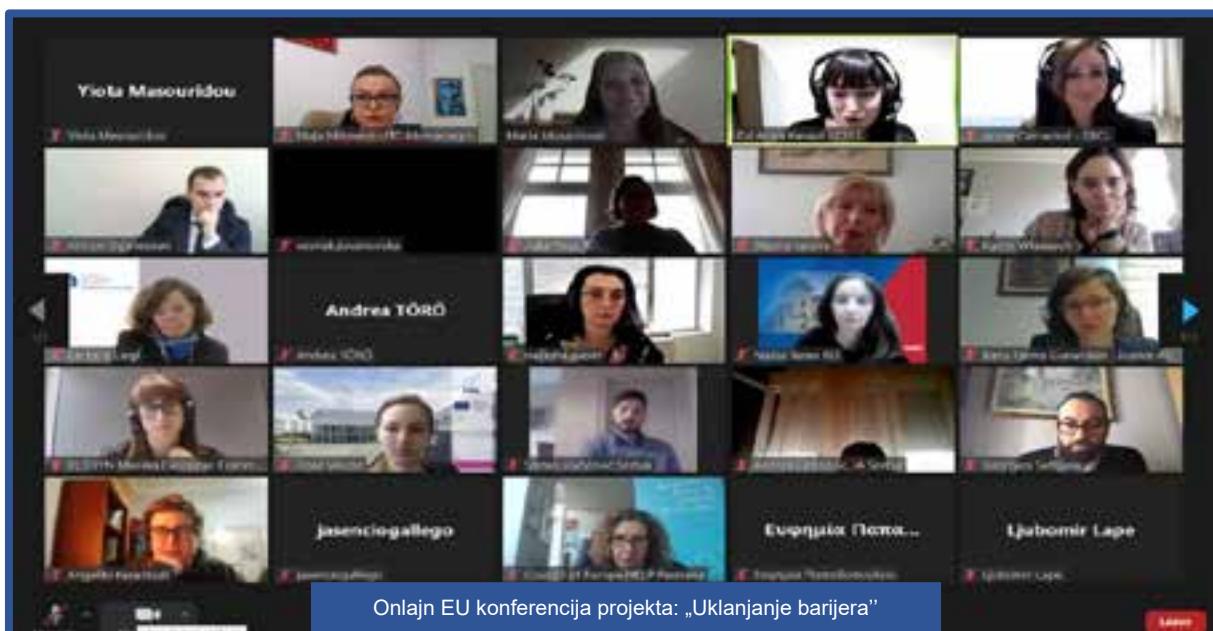
- **19. januar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru drugog dana obuke na modulu (II) iz krivično procesnog prava, čije teme su: „**Izviđaj; Istraga; Mjere za obezbjedjenje prisustva okrivljenog za nesmetano vođenje krivičnog postupka; dostavljanje pismena i razmatranje spisa; Podnesci i zapisnici**“. Predavač na modulu je g. Radule Kojović, sudija Vrhovnog suda Crne Gore u penziji, a istom je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **20. januar 2022. godine**, u Podgorici je održan **treći sasatanak povodom projekta „Od nezakonitih finansijskih tokova do povraćaja imovine“ UNODC-a / Kancelarije UN za droge i kriminal - Regionalni program za Jugoistočnu Evropu (2020-2023)**. Sastanku je u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu prisustvovala gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra i kontakt osoba Centra za pomeni projekat. Na sastanku se diskutovalo o prioritetima za Mapu puta nakon čega je g. Aleksandar Đorđević, UNODC nacionalni programski službenik predstavio prvi nacrt Mape puta. Usljedio je rad na razvoju Mape puta za oduzimanje imovine i imovinske koristi proistekle iz krivičnog djela. Na kraju sastanka, predstavnici institucija koji su prisustvovali sastanku su se dogovorili da se Radionica o priručniku o međunarodnoj pravnoj pomoći, koja je ranije odložena, održi 4. februara 2022. godine.
- **20. januar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn

održana predavanja u okviru trećeg dana obuke na modulu (II) iz krivično procesnog prava, čije teme su: **Izviđaj; Istraga; Mjere za obezbjedjenje prisustva okrivljenog za nesmetano vođenje krivičnog postupka; Dostavljanje pismena i razmatranje spisa; Podnesci i zapisnici.** Predavač na modulu je g. Radule Kojović, sudija Vrhovnog suda Crne Gore u penziji, a istom je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudiju.

- **21. januar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilastvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan prvi dan obuke u okviru modula pod nazivom: **Koncept prava /vladavina prava, organizacija i funkcionisanje pravosudnog sistema.** Predavač na modulu je gđa Nataša Radonjić, generalna direktorka Direktorata za izvršenje krivičnih sankcija/ Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, a modulu je prisustvovalo devet kandidata/tkinje za sudije za prekršaje i jedanest kandidata/tkinje za sudije osnovnih sudova. Konkretnije teme ovog modula se odnose na: **Koncept prava i vladavinu prava; Organizaciju i funkcionisanje pravosudnog sistema; zatim temu, Sudija i državni tužilac i društvo – odnosi sa javnošću; Etički kodeks sudija i Etički kodeks državnih tužilaca.**
- **21. januar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru četvrtog dana obuke na **modulu (I) iz građansko procesnog prava**, čije teme su: »**Tužba; Vrste tužbi; Sadržina tužbe; Prethodno ispitivanje tužbe i mjere za otklanjanje nedostataka u tužbi; Odgovor na tužbu; Procesno pravni i materijalno pravni prigovori**». Predavač na modulu je gđa Vesna Begović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **24. januar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilastvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije osnovnih i prekršajnih sudova, onlajn održan prvi dan obuke u okviru modula čije teme se odnose na **Sudijske i tužilačke vještine**. Predavač na modulu je gđa Andja Backović, dipl. psiholog. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudiju osnovnih sudova i devet kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.
- **26. januar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru četvrtog dana obuke na **modulu (II) iz krivično procesnog prava**, čije teme su: „**Izviđaj; Istraga; Mjere za obezbjedjenje prisustva okrivljenog za nesmetano vođenje krivičnog postupka; Dostavljanje pismena i razmatranje spisa; Podnesci i zapisnici**“. Predavač na modulu je g. Radule Kojović, sudija Vrhovnog suda Crne Gore u penziji, a istom je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **26. januar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilastvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan dan u okviru obuke o **Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama** koji je posvećen temi „**Evropski sud za ljudska prava dvije faze razvoja i osnovni principi rada**“. Predavač na modulu je gđa Mirjana Popović, sutkinja Višeg suda u Podgorici, a modulu je prisustvovalo dvadeset polaznika/ca ovoga Programa: jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.
- **26. januar 2022. godine** – Podgorica, v.d. direktorce Sekretarijata Centra gđa Maja Milošević, kao koordinatorka i članica Radne grupe za poglavljje 23 za mjere iz nadležnosti Centra, prisustvovala **XI Sastanku za stabilizaciju i pridruživanje**, koji je bio organizovan u onlajn formatu.
- **27. januar 2022. godine – Održana elektronska sjednica Programskog savjeta Centra koja je za Dnevni red imala izjašnjavanje članova o sljedećim pitanjima:**
 - da li ste saglasni da shodno Programima obuke u prilogu ovoga e-maila, teorijski dio obuke iz opštih tema (vladavina prava, sudijske vještine i pravo EU modul II i III), ove dvije grupe polaznika pohađaju zajedno, te da radi ekonomičnosti troškova obuke, kandidati za privredni sud neke od obuka pohađaju sa grupom kandidata za sudije osnovnih sudova čiji su termini obuka i predavači već određeni (pravo EU V modul, modul obligaciono pravo i modul presuda);

- da li ste saglasni da predavači za kandidate za Privredni sud budu svi sa liste predavača za oblast privrednog prava i to: Lidija Ivanović, Nevenka Popović, Marijana Pavićević, Katarina Đurđić i Dijana Raičković, ili imate drugačiji predlog;
 - da li ste saglasni da predavači za kandidate za Upravni sud budu svi sa liste predavača za upravnu oblast i to Branka Lakočević, Snežana Vukčević, Srđan Klikovac, te sudije toga suda Jelena Ružić (koja je na listi predavač za oblast konvencije) i Ljiljana Šoškić (koja je na listi predavač u oblasti građanskog prava premda sudija Upravnog suda), ili imate drugačiji predlog;
 - da li ste saglasni da, a da bi svi predavači dobili srazmjer jednaku zastupljenost u realizaciji Programa za kandidate za sudije Upravnog suda, Branka Lakočević obradi temu vladavina prava (dva dana obuke), Jelena Ružić teme iz oblast konvencije (dva dana obuke), a teme iz upravnog prava Snežana Vukčević, Srđan Klikovac, Ljiljana Šoškić (svi po dva dana obuke), ili imate drugačiji predlog;
 - da li ste saglasni da, imajući u vidu jedinstvenu priliku da imamo kandidate iz upravne oblasti, te važnost da im prenese znanje neko iz vrhovne instance, predavač na modulu II (čije teme su rješenje, žalba, izmjene u žalbenom postupku, ponavljanje postupka, prigovor, poništavanje i ukidanje rješenja) bude sudija Hasnija Simonović, bez obzira što je član Programskega odbora za inicijalnu obuku;
 - da li ste saglasni da, kada su u pitanju opšte teme, ovim grupama sudske vještine predaju psiholozi Andra Backović i Radoje Cerović (četiri dana obuke), te za oblast konvencije za kandidate za Privredni sud Siniša Bjeković i Desanka Lopičić (po tri dana obuke), obzirom da su oni kreatori ovog dijela Programa, ili pak imate drugačiji predlog;
 - da li ste saglasni da, kada je u pitanju realizacija onlajn kursa na temu zaštite životne sredine, a imajući u vidu gore navedene poželjne karakteristike tutora, nacionalni tutori budu: državna tužiteljka Sanja Jovićević i Brankica Cmiljanović, rukovoditeljka Direkcije za horizontalno zakonodavstvo u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, ili pak imate drugačiji predlog.
- **28. januar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru prvog dana obuke na **građanskom modulu (II)**, na teme: „**Pripremanje glavne rasprave; Dostavljanje; Pripremno ročište; Ročište za glavnu raspravu; Dokazi, izvodjenje dokaza i ocjena dokaza; Zloupotreba procesnih prava i njeno sprječavanje, posredovanje**“. Predavač je gđa Nataša Božović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **28. januar 2022. godine** – Na poziv Pravosudne akademije Grčke, u svojstvu predstavnice Centra, v.d. direktorica Sekretarijata gđa Maja Milošević prisustvovala **onlajn EU konferenciјi projekta: „Uklanjanje barijera“** (“Breaking the Barriers”). Projekat „Breaking the Barriers“, je imao za cilj jačanje proceduralnih prava utvrđenih direktivama „Mape puta“ EU, kroz obuku sudija i tužilaca sa ograničenim učešćem u međunarodnim obukama zbog jezičkih barijera. Takođe je promovisao pravosudnu saradnju i međusobno učenje između tri države članice EU – Austrije, Grčke i Španije. Uspostavljanje rigoroznih proceduralnih garancija za osumnjičene i optužene u krivičnim postupcima je primarna garancija njihovih prava na pravično suđenje i glavna komponenta agende krivičnog prava EU. Projekat je sproveden od strane sljedećih institucija: koordinatora projekta - Centara za evropsko ustavno pravo (The Themistocles and Dimitris Tsatsos Foundation – Centre for European Constitutional Law (CECL), Grčka), partnera na projektu: Instituta Ludwig Boltzmann za ljudska prava (The Ludwig Boltzmann Institute of Human Rights (BIM), Austrija), Pravosudne akademije Španije (Escuela Judicial Del Consejo General Del Poder Judicial De España (CGPJ)), institucija koje su pružile podršku u sproveđenju projekta: Pravosudne akademije Grčke i Federalnog Ministarstva pravde Austrije. Projekat je ko-finansiran od strane Evropske unije kroz Program pravde (2014-2020). Na pomenutoj EU konferenciji su predstavljene sprovedene aktivnosti i rezultati projekta, kao i novi pristupi o direktivama iz „Mape puta“ EU, a istoj je prisustvovalo 60 predstavnika institucija država Evrope. Na veb stranici projekta (<https://www.breakingthebarriers.eu/>), se mogu pronaći informacije o projektnim aktivnostima, preuzeti priručnici za obuku, naći sveobuhvatna brošura o direktivama Mape puta EU i pristupiti materijalima za obuku za trenere, za postupajuće sudije i tužioce i za buduće sudije i tužioce. Materijali su namenjeni da budu podrška obuci o pravima u krivičnom postupku, uključujući Evropsku perspektivu, a isti, između ostalog, uključuju gotove studije slučaja koje su uglavnom zasnovane na sudske prakse Suda pravde Evropske unije (CJEU), Evropskog suda za ljudska prava (ECHR) i nacionalnih sudova. Dalji materijali o krivičnim procesnim pravima i pravima zagarantovanim Poveljom o osnovnim

pravima Evropske unije, kao i neke interaktivne vežbe, dostupni su na veb stranici prethodnog projekta Judging the Charter.

- **31. januar 2022. godine**, u Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je onlajn seminar na temu „**Probacija i kazna rada u javnom interesu**“. Seminar je sproveden **u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu**. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime organizatora obratila gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra. Predavači su bile gđa Nataša Radonjić, generalna direktorica Direktorata za izvršenje krivičnih sankcija u Ministarstvu pravde, ljudskih i manjinskih prava Crne Gore i gđa Jelena Perović, direktorica ASK-a. Teme o kojima se govorilo bile su: „**Zakon o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu (Izvještaj o krivičnom postupku; Primjena alternativnih krivičnih sankcija); Kazna rada u javnom interesu u praksi sudova**“. Seminaru je prisustvovalo 24 učesnika (18 sudija, 4 državna tužilaca i 2 pripravnika iz državnog tužilaštva).
- **31. januar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru šestog dana obuke na **modulu (II) iz krivično procesnog prava**, čije teme su: „**Izviđaj; Istraga; Mjere za obezbjedjenje prisustva okrivljenog za nesmetano vojenje krivičnog postupka; dostavljanje pismena i razmatranje spisa; Podnesci i zapisnici**“. Predavač na modulu je g. Radule Kojović, sudija Vrhovnog suda Crne Gore u penziji, a istom je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **31. januar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije osnovnih sudova, onlajn održan dan obuke u okviru modula čije teme se odnose na „**Sudijske i tužilačke vještine**“. Predavač na modulu je g. Radoje Cerović, dipl. psiholog. Modulu je prisustvovalo dvadeset kandidata/tkinja za sudiju.

FEBRUAR 2022

- **1. februar 2022. godine**, u Podgorici, u prostorijama Centra održan **sastanak Programskog savjeta Centra**, čiji Dnevni red se odnosio na određivanje predavača za naredna tri mjeseca koji će biti angažovani kroz Program kontinuirane obuke sudija i državnih tužilaca,

- **1. februar 2022. godine** – U onjaln format održan **peti sastanak Upravnog odbora Projekta za borbu protiv ekonomskog kriminala u Crnoj Gori (HF2-AEC-MNE)**. Sastanku su prisustvovali predstavnici korisničkih institucija, kao i predstavnici Savjeta Evrope i Evropske unije. Cilj sastanka je bio da se članovi Upravnog odbora upoznaju sa sprovedenim aktivnostima u prethodnih 6 mjeseci i planom za sprovođenje aktivnosti u narednih 6 mjeseci, zatim da se razmotre predlozi za dodavanje novih aktivnosti i razmotre mogućnosti izmjene trogodišnjeg plana rada; kao i da se rasprave ostala pitanja vezana za sprovođenje projekta. Sastanku je ispred Centra prisustvovala direktorka Sekretarijata Centra, gđa Maja Milošević.
- **1. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije osnovnih sudova, onlajn održan dan obuke u okviru modula čije teme se odnose na **Sudijske i tužilačke vještine**. Predavač na modulu su je g. Radoje Cerović, dipl. psiholog. Modulu je prisustvovalo devetnaest kandidata/tkinja za sudiju
- **2. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan dan u okviru **obuke o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama** koji je posvećen temi „**Materijalnopravne i procesne prepostavke dopuštenosti predstavke Sudu kao izvor prava**“. Predavač na modulu je gđa Mirjana Popović, sutkinja Višeg suda u Podgorici, a modulu je prisustvovalo devetnaest polaznika/ca ovoga Programa: jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i osam kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.
- **2. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održan prvi dan **obuke iz krivičnog modula (III)** čije teme su: „**Radnje dokazivanja: pretresanje stana, stvari i lica; Uviđaj i rekonstrukcija; vještačenje**“. Predavač na modulu je g. Miloš Šoškić, specijalni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **3. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru dana obuke na **III modulu iz krivičnog prava** čije teme su radnje dokazivanja i to: „**Saslušanje okrivljenog; Svjedok; Vještačenje; Primjena Zakona o DNK registru, fotografije i audiovizuelni snimci**“. Predavač je g. Vladimir Novović, sudija Višeg suda u Podgorici. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **3. februar 2022. godine** – Evropska mreža za obuku u pravosuđu (**EJTN**) organizovala je **jednočasovni onlajn seminar** na temu „**Pravo EU u oblasti zaštite potrošača i Povelja o osnovnim pravima Evropske unije**“. Predavač na ovom onlajn seminaru bio je g. Fabrizio Cafaggi, profesor Univerziteta u Trentu, u Italiji. Ovaj seminar bavio se analizom prava potrošača u svjetlu Povelje o osnovnim pravima Evropske unije, a imao je za cilj da učesnici razumiju korelaciju između prava potrošača i osnovnih prava i prakse na nivou EU. Posredstvom Centra, ovom onlajn seminaru, prisustvovalo je dvoje (2) sudija i to: sudija Suda za prekršaje u Podgorici i sudija Osnovnog suda u Baru.
- **3. i 4. februar 2022. godine** – HELP Program Savjeta Evrope za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava organizovao je u onljn formatu **HELP regionalnu sesiju treninga za trenere (ToT)** na kojoj su se okupili kandidati za nove trenere, kao i tutori koji su već prošli obuku, a željeli su da osvježe svoje znanje. Podsjećanja radi, Evropski program za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava (engl. European Programme for Human Rights Education for Legal Professionals – HELP) pomaže pravnicima iz država članica EU da steknu znanja i vještine za djelotvorno i dosljedno primjenjivanje evropskih standarda u oblasti temeljnih prava na nivou države, oslanjajući se u najvećoj mjeri na Povelju Evropske unije o temeljnim pravima, Evropsku konvenciju o ljudskim pravima (EKLJP), (revidiranu) Evropsku socijalnu povelju (ESP) i relevantno zakonodavstvo Evropske unije i Savjeta Evrope. HELP je razvio programe obuka u formi učenja na daljinu (platformu za e-learning), na kojoj pravni profesionalci mogu naći ažurirane materijale za obuku u oblasti ljudskih prava, a da kao polaznici kursa ne pohađaju klasična predavanja,

već direktno ostvaruju komunikaciju sa predavačima (tutorima) i drugim polaznicima kursa. HELP sesije obuke trenera (ToT) su jedan od alata za podršku institucijama za obuku u pravosuđu, advokatskim komorama i drugim zainteresovanim akterima, koji pravnim stručnjacima omogućavaju visokokvalitetne obuke. HELP onlajn kursevi se prvo razvijaju kao model kurseva na engleskom jeziku, a zatim se, u saradnji sa partnerima za obuku, prevode i prilagođavaju specifičnom nacionalnom zakonodavnom okviru i praksi. Cilj HELP treninga za trenere je da pripremi učesnike da ispune ulogu HELP trenera za svoje institucije i da im pomogne da ovladaju vještinama za uspješno vođenje HELP onlajn kurseva u svojoj zemlji. Ovaj trening se oslanja na HELP metodologiju za pravne stručnjake i na HELP platformu za učenje na daljinu. Do kraja treninga za trenere, učesnici su stekli znanje o HELP programima i njihovoj misiji; shvatiti ulogu HELP tutora u implementaciji HELP kurseva; iskoristitili u najvećoj mjeri HELP platformu za učenje na daljinu u cilju budućeg uspješnog moderiranja HELP kursevima i naučili kako da ocjenjuju napredak polaznika.

Nakon ove sesije, od polaznika (koji još uvijek nisu bili sertifikovani HELP treneri) zatraženo je da urade završni zadatak, koji je imao za cilj da procijeni njihove vještine u primjeni HELP metodologije i korišćenju HELP platforme za učenje na daljinu. Uspješno savladavanje ovog završnog zadatka bilo je preduслов za dobijanje sertifikata za HELP tutora. Nakon završene regionalne sesije, ažurirana je postojeća lista i ista trenutno broji **25 HELP sertifikovanih tutora iz Crne Gore**, među kojima su sudije, državni tužioci, advokati i predstavnici relevantnih državnih institucija.

- **4. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kadidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru drugog dana **obuke na građanskom modulu (II)**, na teme: „**Pripremanje glavne rasprave; Dostavljanje; Pripremno ročište; Ročište za glavnu raspravu; Dokazi, izvođenje dokaza i ocjena dokaza; Zloupotreba procesnih prava i njeno sprječavanje, posredovanje**“. Predavač je gđa Nataša Božović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **4. februar 2022. godine - Udruženje sudske vještaka Crne Gore - Odbor medicinske struke** u saradnji sa **Komisijom za edukaciju Udruženja** organizovali su edukaciju/predavanje na temu: „**Greške u vođenju medicinske dokumentacije i implikacije na proces vještačenja**“. Imajući u vidu potpisani sporazum o saradnji između Centra i Udruženja sudske vještaka, posredstvom Centra poziv je bio upućen i sudijama i državnim tužiocima za mogućnost njihovog učešće na pomenutom događaju, međutim nije bilo zainteresovanih za učešće na istom.
- **4. februar 2022. godine**, u Podgorici je održana **radionica „Razvoj Priručnika o međunarodnoj saradnji u oduzimanju imovine“**. Radionica je sprovedena u okviru projekta “Od nezakonitih finansijskih tokova do povraćaja imovine” UNODC-a / Kancelarije UN za droge i kriminal - Regionalni program za Jugoistočnu Evropu (2020-2023) čiji je Centar jedan od korisnika. U uvodnom dijelu učesnicima su se obratili: predstavnica Ambasade Velike Britanije u Crnoj Gori, gđa Rejčel De Souza, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, gđa Ljiljana Lakić i pograrnski oficir UNODC-a, g. Aleksandar Đorđević. Na radionici je predstavljen predlog Priručnika o međunarodnoj saradnji u oduzimanju imovine od strane gđe Nataše Vikari Reder, konsultantkinje UNODC-a koja je radila na predlogu Priručnika. Nakon toga, u praktičnom dijelu radionice učesnici su odgovarali na pitanja konsultantkinje i diskutovali u vezi sa sadržajem Priručnika i praksom međunarodne saradnje u oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću. Učesnici su bili predstavnici svih državnih institucija koje su uključene u Projekat. Radionici je, pored predsjednice Upravnog odbora Centra prisustvovala i načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra Maša Adžić, koja je kontakt osoba za pomenuti projekt. Radionici je prisustvovalo šesnaest (16) učesnika, a predstavnici sudova i Državnog tužilaštva su bili: stručni saradnik – finansijski analitičar iz Specijalnog državnog tužilaštva, 2 savjetnika iz Specijalnog državnog tužilaštva i savjetnik iz Vrhovnog suda CG.

- **7. februar 2022. godine** – Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi (AIRE centar) i Regionalna antikorupcijska inicijativa (RAI) organizovali su tročasovni **onlajn** seminar na temu: „**O standardima i praksi oduzimanja imovine pribavljeni krivičnim djelom**“. Seminar je organizovan u okviru regionalnog projekta pod nazivom „Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala na Zapadnom Balkanu kroz jačanje regionalne saradnje po pitanju povraćaja imovine“, koji se implementira uz finansijsku podršku Vlade Ujedinjenog Kraljevstva i obuhvata pravosudne sisteme Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova*^[2], Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije. U uvodnom obraćanju učesnicima se obratila gđa Biljana Braithwaite, direktorka Programa za Zapadni Balkan AIRE centra, a predavači na ovom onlajn seminaru bili su: gđa Radmila Dragičević Dikić, sudija Vrhovnog kasacionog suda Republike Srbije, g. Miloš Šoškić, specijalni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu Crne Gore i g. Eldan Mujanović, profesor na Fakultetu za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu u Bosni i Hercegovini. Teme su bile sljedeće: „**Značaj trajnog oduzimanja imovine proistekle iz krivičnog djela, sa osvrtom na iskustva iz sudske prakse; Identifikovanje i trajno oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću; Međunarodni i domaći standardi za prošireno oduzimanje imovine proistekle iz krivičnog djela; Diskusija i zaključne napomene**“. Posredstvom Centra, a na traženje organizatora da poziv bude upućen kandidatima za sudije/tužioce, na ovom onlajn seminaru učestvovalo je (6) šest kandidata za sudije osnovnog suda i (5) pet kandidata za sudije za prekršaje.
- **7 - 9. februar 2022. godine** – Luksemburg, Institut EIPA iz Luksemburga – Evropski centar za sudije i pravnike, kroz „Open Seminar Facility“ program tehničke pomoći za zemlje Zapadnog Balkana i Tursku, organizovao je seminar na temu „**Opšti aspekti prava EU – Uvod**“. Podsjećanja radi, Open Seminar Facility program dio je Programa tehničke podrške Luksemburga Crnoj Gori pod nazivom „Jačanje kapaciteta pravosudnih organa i kvaliteta pravosuđa“, koji se realizuje uz podršku Ministarstva spoljnih poslova Vlade Luksemburga. Prvi modul ovog seminara bio je skoncentrisan na sistem pravnih akata koji se donosi na nivou Evropske unije, kao i na proces donošenja odluka u vezi sa pravom Evropske unije, dok se drugi modul fokusirao na različite postupke pred Sudom pravde Evropske unije. Seminar je bio organizovan u hibridnom formatu, što znači da su učesnici mogli pohađati seminar uživo i u onlajn formatu. Posredstvom Centra, ovaj seminar je pohađalo troje (3) sudija Višeg suda u Podgorici – dvoje sudija je seminar pohađalo uživo, dok je jedna sudija seminar pohađala u onlajn formatu.
- **8. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održan dan obuke na teme: „**Prava žena i rodna ravnopravnost sa posebnim osvrtom na CEDAW konvenciju**“. Predavač na modulu je Prof. dr Vesna Ratković, a modulu je prisustvovalo dvadeset kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i sudova za prekršaje.
- **8. februar 2022. godine** – U Podgorici, povodom predstojećeg **XI sastanka Pododbora za pravdu, slobodu i bezbjednost**, održan set tematskih sjednica članova **Radne grupe za pregovaračko poglavlje 23**. Direktorica Sekretarijata Centra, u svojstvu članice Radne grupe za poglavlje 23, prisustvovala je tematskoj sjednici koja je bila posvećena pravosuđu.

² * Ova oznaka je bez prejudiciranja statusa, i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

- **9. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održan treći dan **obuke iz krivičnog modula (III)** čije teme su: „**Radnje dokazivanja: pretresanje stana, stvari i lica; Uviđaj i rekonstrukcija; Vještačenje**“. Predavač na modulu je g. Miloš Šoškić, specijalni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **10. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru četvrtog dana obuke na **III modulu iz krivičnog prava** čije teme su radnje dokazivanja i to: „**Saslušanje okrivljenog, svjedok, vještačenje, primjena Zakona o DNK registru, fotografije i audiovizuelni snimci**“. Predavač je g. Vladimir Novović, sudija Višeg suda u Podgorici. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **10. i 11. februar 2022. godine** – Budva, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji i uz finansijsku podršku AIRE centra iz Londona (Centra za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi) organizovao je **prvu obuku u okviru Mreže mladih sudija**. U uvodnom dijelu, učesnike su pozdravile Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu (onlajn uključenje), Biljana Braithwaite, direktorka programa za Zapadni Balkan – AIRE centar i Karen Medoks, ambasadorka Velike Britanije u Crnoj Gori. Prvog dana obuke, na temu građanskog prava predavale su: Dušanka Radović, ranija sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, na temu „**Pripremanje glavne rasprave**“ i Senka Danilović, sutkinja Višeg suda u Podgorici, na temu „**Sticanje i zaštita prava svojine (sa posebnim akcentom na tužbu rei vindicatio)**“. Predavači na krivičnoj i prekršajnoj sekciji bili su Miroslav Bašović, sudija Višeg suda u Podgorici (onlajn uključenje), u penziji na temu „**Pritvor, sa posebnim osvrtom na određivanje pritvora prema maloljetnim licima**“ i Milorad Popović, sudija Višeg suda za prekršaje CG na temu „**Shodna primjena Zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku na postupak prema maloljetnicima u prekršajnom postupku**“. Drugog dana govorili su: Zlatko M. Knežević, sudija Ustavnog suda BiH na temu „**Čl. 6 EKLJP i pravičnost krivičnog/prekršajnog postupka, sa akcentom na pravnu valjanost dokaza**“, i Mirjana Lazarova Trajkovska, sutkinja Vrhovnog suda Republike Sjeverne Makedonije (onlajn uključenje) na temu „**Čl. 6 EKLJP - pravo na pravično suđenje (građanski postupak)**“. Učesnici ove obuke bili su članovi Mreže mladih sudija, a prisustvovalo ih je 25 (19 sudija osnovnih sudova i 6 sudija za prekršaje).

- **10. februar 2022. godine** – U prostorijama Centra održan **sastanak sa predstavicama Ambasade SAD u Podgorici tj. INL Programa** koji finansira Biro Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona. INL Program već duži niz godina pruža podršku Centru u razvoju njegovih institucionalnih kapaciteta i u sprovođenju obuka koje se odnose na

krivično pravnu oblast. Jedan od razloga sastanka je i nedavno instalirana oprema tj. audio video konferencijski sistem koji je za potrebe rada Centra donirao INL Program (čija vrijednost je iznosila 31.973,00 eura). Nadalje, sastanak je bio posvećen razgovoru o budućim aktivnostima obuka koje će od strane INL-a biti podržane u prvoj polovini tekuće godine. Usklađeni su datumi obuka sa planovima oba partnera i dogovoren logistički detalji prve obuke koja će se sprovesti u Podgorici, od 23. do 25. februara. Riječ je o I Modulu (od planirana tri) treninga za trenere. Pored navedenog, dogovorena je podrška u sprovođenju sljedećih obuka: 7. i 8. mart – Bazična obuka za odnose sa javnošću za državne tužioce; 23-25. mart – II Modul treninga za trenere; 30. i 31. mart – Obuka pripravnika u krivično-pravnoj oblasti; 18-21. april – Specijalizovana obuka za sudije za maloljetnike i državne tužioce maloljetnike; 4-6. maj – III Modul treninga za trenere; 20. maj – Terorizam, borci u inostranstvu i učestvovanje u stranim oružanim formacijama; 24-25. maj – I Napredna obuka za odnose sa javnošću za državne tužioce; 30. maj – 3. jun - petodnevna obuka za portparole sudova; 13-14. jun 2022. - II Napredna obuka za odnose sa javnošću za državne tužioce; 16. i 17. jun – Ratni zločini, prisilni nestanci i ostvarivanje imovinsko-pravnog zahtjeva u krivičnom postupku; 27. i 28. jun – Obuka pripravnika u krivično-pravnoj oblasti; 4-6. jul – Trgovina ljudima. Sastanku su ispred INL Programa prisustvovali, dr Ana Grgurević, pravna savjetnica, gđa Tatjana Ćurović, administrativna službenica i gđa Ksenija Martinović, asistentkinja, a ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu gđa Maja Milošević, direktorica Sekretarijata i gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata.

- **11. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru trećeg dana obuke na **građanskom modulu (II)**, na teme: „**Pripremanje glavne rasprave; Dostavljanje; Pripremno ročište; Ročište za glavnu raspravu; Dokazi, izvodjenje dokaza i ocjena dokaza; Zloupotreba procesnih prava i njeno sprječavanje, posredovanje**“. Predavač je gđa Nataša Božović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **11. februar 2022. godine** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, organizovao je onlajn seminar na temu: „**Saradnja i pružanje međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima**“. Seminar je organizovan u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime organizatora obratile gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Predavači su bile gđa Snežana Maraš, načelnica Direkcije za međunarodnu pravnu pomoć, Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava i gđa Mira Samardžić, doskorašnja specijalna tužiteljka, a govorile su na sljedeće teme: „**Međunarodna pravna pomoć – pojam i vrste; Normativni okvir za MPP u krivičnim stvarima (Odnos između bilateralnih i multilateralnih ugovora i Načelo specijalnosti); Saradnja i pružanje međunarodne pravne pomoći u praksi Državnog tužilaštva**“. Seminaru je prisustvovalo 28 učesnika (10 sudija, 14 državnih tužilaca i 4 savjetnika iz državnog tužilaštva).
- **11. februar 2022. godine** – U organizaciji Kancelarije za evropske integracije u onlajn formatu održan **pripremni sastanak uoči XI sastanaka Pododbora za pravdu, slobodu i bezbjednost**, koji je planiran za 15-16. februar. Istom je ispred Centra prisustvovala direktorica Sekretarijata.
- **14. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan u okviru **obuke o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama** dan obuke posvećen temi „**Obim prava na život (obim; Inherentna ograničenja; Teret dokazivanja; Obaveze države po osnovu poštovanja prava na život**““. Predavač na modulu je bila gđa Desanka Lopičić, sudija Ustavnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo svih dvadeset polaznika/ca ovoga Programa: jedanaest kandidata/tkinja za sudije i devet kandidata/kinja za sudije za prekršaje.
- **14. i 15. februar 2022. godine** – Evropska mreža za obuku u pravosuđu (**EJTN**) organizovala je onlajn radionicu na temu „**Etika i odgovornost u pravosuđu**“. Ova onlajn radionica dio je **TRIIL** projekta (koji se sprovodi uz podršku Generalnog direktorata Evropske komisije za pravosuđe), a organizovala je Pravosudna akademija Italije. TRIIL projekat posvećen je jačanju povjerenja u sudije, arbitre i prav-

ne profesionalce, kao i unapređivanju njihove nezavisnosti, nepristrasnosti i odgovornosti, čime će se obezbijediti vladavina prava, u skladu sa Poveljom EU o osnovnim pravima. Posredstvom Centra, ovoj onlajn radionicici, prisustvovalo je 5 sudija (jedna sudija Višeg suda u Podgorici, dvoje sudija Suda za prekršaje u Podgorici, jedan sudija Osnovnog suda u Kotoru i predsjednik suda na Cetinju).

- **15. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan u okviru **obuke o Evropskoj konvenciji** o ljudskim pravima i osnovnim slobodama dan obuke posvećen temi: „**Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života, privatnost doma i prepiske (član 8 EKLJP)**“. Predavač je gđa Dušanka Radović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Obuci je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.
- **15. februar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je onlajn seminar na temu: „**Član 2 Evropske konvencije o ljudskim pravima-Pravo na život**“, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. Seminar je imao za cilj unaprijeđenje znanja sudija i državnih tužilaca u primjeni prakse Evropskog suda za ljudska prava kada je u pitanju član 2 EKLJP. U ime organizatora seminar je otvorila gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra. Predavači su bili g. Miraš Radović, sudija Vrhovnog suda Crne Gore i gđa Snežana Armenko, zamjenica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda. Konkretnije teme o kojima se govorilo bile su sljedeće: „**Član 2 EKLJP – pravo na život; Pozitivna i negativna obaveza države u vezi zaštite prava na život; Materijalni i procesni aspekti prava na život; Izazovi primjene standarda na nacionalnom nivou**“. Seminaru je prisustvovalo 40 učesnika (20 sudija i 17 državnih tužilaca i 3 savjetnika iz tužilaštva).
- **15. i 16. februar 2022. godine** – u skladu sa redovnim godišnjim kalendarom EU, putem elektronske platforme organizovan **XI sastanak Pododbora za pravdu, slobodu i bezbjednost**, kojem je ispred Centra prisustvovala direktorica Sekretarijata.
- **16. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan drugi dan obuke u okviru modula pod nazivom: „**Koncept prava /vladavina prava, organizacija i funkcionisanje pravosudnog sistema**“. Predavač na modulu je gđa Nataša Radonjić, generalna direktorica Direktorata za izvršenje krivičnih sankcija/ Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, a modulu je prisustvovalo devet kandidata/tkinje za sudije za prekršaje i jedanest kandidata/tkinje za sudije osnovnih sudova. Konkretnije teme ovog modula se odnose na: „**Koncept prava i vladavinu prava; Organizaciju i funkcionisanje pravosudnog sistema; zatim tema, Sudija i državni tužilac i društvo – odnosi sa javnošću; Etički kodeks sudija i Etički kodeks državnih tužilaca**“.
- **16. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održan peti dan obuke **iz krivičnog modula (III)** čije teme su: „**Radnje dokazivanja: pretresanje stana, stvari i lica; Uviđaj i rekonstrukcija; vještačenje**“. Predavač na modulu je g. Miloš Šoškić, specijalni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu. Modulu je prisustvovalo deset kandidata/tkinja za sudiju.

Obuka: „Radnje dokazivanja: pretresanje stana, stvari i lica; Uviđaj i rekonstrukcija; vještačenje“

- **17. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru šestog dana obuke na **III modulu iz krivičnog prava** čije teme su radnje dokazivanja i to: „**Saslušanje okrivljenog, svjedok, vještačenje; Primjena Zakona o DNK registru, fotografije i audiovizuelni snimci**“. Predavač je g. Vladimir Novović, sudija Višeg suda u Podgorici. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **17. februar 2022. godine** – U prostorijama Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, predsjednica Upravnog odbora Centra gđa Ljiljana Lakić, **održala sastanak sa predstnikom Ambasade Francuske u Srbiji**, g. Cédric Groussetom, tehničkim savjetnikom za sajber centar na Balkanu/Francuski centar ekspertize za bezbjednost u jugoistočnoj Evropi. Na sastanku se razgovaralo o mogućoj saradnji u okviru projekta Ministarstva spoljnih poslova Francuske koji se planira implementirati u regionu, a čiji korisnik bi bile zemlje: Bosna i Hercegovina, Srbija, Crna Gora, Sjeverna Makedonija, Kosovo*³ i Albanija, u kojima bi se organizovale obuke za nosioce pravosudne funkcije u oblasti sajber sigurnosti i borbe protiv visoko-tehnološkog kriminala. Takođe, u okviru projekta planirano je uspostavljanje regionalnog centra za razvoj kapaciteta u oblasti sajber sigurnosti. G. Grousset će se tokom 2022. godine sastati sa predstvincima svih Pravosudnih akademija u regionu i dostaviti projektni plan, nakon čega će se početi sa realizacijom projekta. Predsjednica Lakić se zahvalila na inicijativi za saradnju i upoznavanju sa glavnim elementima predloženog projekta i naglasila da će se Centar, nakon dostavljanja plana projekta i upoznavanja sa istim, u pismenoj formi izjasniti o učestvovanju u aktivnostima obuka i predložiti teme koje bi bile od koristi crnogorskim sudijama i državnim tužiocima. Sastanku su prisustvovali i načelnice odjeljenja Sekretarijata Centra za kontinuiranu obuku i za međunarodnu saradnju, gđa Adžić i gđa Radulović.
- **17. februar 2022. godine** – Evropska mreža za obuku u pravosuđu (**EJTN**) organizovala je **jednočasovni onlajn seminar** na temu „**Godinu dana nakon Bregzita: Kakav je bio uticaj Bregzita na pravosudnu saradnju u krivičnim stvarima?**“. Predavač na ovom onlajn seminaru bio je g. David Dickson,

³ *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova*.

advokat i nacionalni ekspert za ljudska prava, uzajamno priznavanje i ekstradiciju. Ovaj onlajn seminar imao je za cilj da pruži uvid u trenutno stanje post-Bregzit odnosa sa Evropskom unijom, po pitanju pravosudne saradnje u krivičnim stvarima, shodno Sporazumu o povlačenju i Sporazumu o trgovini i saradnji. Na seminaru je takođe bilo riječi i o izmjenama u režimu evropskog naloga za hapšenje. Poredstvom Centra, ovom onlajn seminaru, prisustvovala je pripravnica iz Osnovnog suda u Podgorici.

- **17. februar 2022. godine** – Podgorica, komisija Programskog savjeta Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u sastavu Milenka Seka Žižić, predsjednica komisije i sutkinja Apelacionog suda Crne Gore, Radojka Nikolić, članica Komisije i sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore i Radmila Ćuković, članica komisije i državna tužiteljka u Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore, obavila je **intervju sa kandidatima za predavače** Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Intervju je obavljen sa 8 kandidata, koji su se prijavili na javni poziv za predavače, istaknut na sajtu Centra. Nakon obavljenih intervjuja, Komisija će Upravnom odboru Centra dati predlog za izbor u zvanje predavača Centra, na osnovu kojeg će Upravni odbor utvrditi listu predavača.
- **18. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru **četvrtog dana obuke na građanskom modulu (II)**, na teme: „**Pripremanje glavne rasprave; Dostavljanje; Pripremno ročište; Ročište za glavnu raspravu; Dokazi, izvodjenje dokaza i ocjena dokaza; Zloupotreba procesnih prava i njeno sprječavanje, posredovanje**“. Predavač je gđa Nataša Božović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **18. februar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu organizovao je onlajn obuku na temu: „**Član 13 Evropske konvencije – pravo na djelotvorni pravni lijek**“. Cilj obuke je bio unaprjeđenje znanja i razmjena iskustva sudija i državnih tužilaca kada su u pitanju standardi i praksa Evropskog suda za ljudska prava u pogledu Člana 13 Evropske konvencije o ljudskim pravima. Predavači na obuci su bili prof. dr Mladen Vukčević, profesor ustavnog prava i gđa Valentina Pavličić, Zastupnica Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu. Teme o kojima se govorilo bile su: „**Normativni okvir ustavne žalbe i dejstvo odluka Ustavnog suda; Pravo na djelotvorni pravni lijek – nacionalno pravni aspekt; Primjena člana 13 EKLJP – uticaj na odluke redovnih sudova**“. Obuci je prisustvovao trideset jedan (31) učesnik (20 sudija, 7 državnih tužilaca, 3 savjetnika u sudovima i 1 savjetnik u državnom tužilaštvu).
- **18. februar 2022. godine**, onlajn je održan **treći sastanak Upravnog odbor projekta „Sloboda izražavanja i sloboda medija u Crnoj Gori (JUFREX 2)“**, koji se realizuje u okviru Horizontalnog programa za Zapadni Balkan i Tursku (Horizontalni program II) 2019.-2022. Sastanku su pored predstavnika Savjeta Evrope i EU učestvovali predstavnici svih državnih institucija koje su korisnici projekta. Predstavnica Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je bila kontakt tačka za JUFREX2 projekat Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Ona je predstavila dosadašnje aktivnosti Centra koje su sprovedene u okviru pomenutog projekta, a odnosile su se na obuke u pravosuđu sa unaprijeđenim programom rada. Predstavnici ostalih institucija su govorili o aktivnostima i rezultatima projekta postignutim u oblastima njihovog djelovanja. Na kraju su prisutni upoznati da će se, nakon završenog produžetka JUFREX2 projekta realizovati i treća faza – JUFREX3 projekat o slobodi izražavanja i slobodi medija.
- **21. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan treći dan obuke u okviru modula pod nazivom: „**Koncept prava /vladavina prava, organizacija i funkcionisanje pravosudnog sistema**“. Predavač na modulu je gđa Nataša Radonjić, generalna direktorica Direktorata za izvršenje krivičnih sankcija/ Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, a modulu je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje i jedanest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova. Konkretnije teme ovog modula se odnose na: „**Koncept prava i vladavinu prava; Organizaciju i funkcionisanje pravosudnog sistema; zatim tema, Sudija i državni tužilac i društvo – odnosi sa javnošću; Etički kodeks sudija i Etički kodeks državnih tužilaca**“.

- **21. februar 2022. godine** – Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u saradnji sa HELP Programom Savjeta Evrope za Zapadni Balkan i Tursku (Evropski program za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava), u okviru regionalnog projekta koji je dio zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope, pod nazivom „Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022” i u cilju dalje obuke nosilaca pravosudne funkcije u oblasti ljudskih prava, organizovao je **u onlajn formatu prezentaciju novog HELP onlajn kursa na temu „Zaštita životne sredine i ljudska prava”**. Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu od 2014. godine koristi HELP program Savjeta Evrope za Zapadni Balkan i Tursku, u okviru kojih pravni profesionalci mogu naći ažurirane materijale za obuku i to na nacionalnim jezicima, a da pritom ne pohađaju klasična predavanja, već direktno ostvaruju komunikaciju sa mentorima i drugim polaznicima kursa. Sadržajima modula polaznici obuka pristupaju elektronskim putem, koristeći računar i Internet. Na početku sastanka, prisutne je, u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, pozdravila predsjednica Upravnog odbora Centra, gđa Ljiljana Lakić, nakon čega se prisutnima obratila i gđa Jasmina Peruničić Allen, koordinatorka projekta HELP na Zapadnom Balkanu, Generalnog direktorata za ljudska prava i vladavinu prava (DGI) Savjeta Evrope, kao i gđa Ana Medarska Lazova, zamjenica šefice Odeljenja za obuke u oblasti pravde i ljudskih prava, Generalnog direktorata za ljudska prava i vladavinu prava (DGI) Savjeta Evrope. Gđa Medarska Lazova je predstavila metodologiju učenja na daljinu, kao i predstojeći kurs. Prisutnima su se obratili i HELP nacionalni tutori koji će voditi kurs, gđa Sanja Jovićević, specijalna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu i gđa Brankica Cmiljanović, rukovoditeljka Direkcije za horizontalno zakonodavstvo u Direktoratu za ekologiju, fokal tačka i kontakt tačka za Espoo Konvenciju i SEA Protokol u Ministarstvu za ekologiju, prostorno planiranje i urbanizam Crne Gore i informisale učesnike o strukturi kursa i dinamici njegove primjene tokom dvomjesečnog perioda. U okviru ovog HELP kursa ispitivaće se obaveze države u pogledu ljudskih prava u kontekstu zaštite životne sredine; davaće se praktična uputstva o tome kako se pristup zasnovan na ljudskim pravima može primijeniti na zaštitu životne sredine; analiziraće se ozelenjavanje ljudskih prava u regionalnim sistemima i nuditi uvod u obavezu ekološki odgovornog poslovanja. Obrađene teme istraživaće se na praktičan način, korišćenjem prezentacija, interaktivnih ekrana, testova znanja i reflektivnih vježbi. Za pohađanje ovog kursa prijavilo se 36 kandidata, i to: 11 sudija, 2 kandidata za sudiju, 11 savjetnika iz sudova, 3 savjetnika iz tužilaštava, 2 pripravnika iz sudova, 3 savjetnika iz Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava i 4 advokata.
 - **21. - 23. februar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, organizovao je onlajn **obuku za pripravnike** izabrane u decembar 2020/januar 2021. godine, na teme iz **II moudula građansko pravne oblasti - procesno pravne teme**, iz Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. Predavači su bile gđa Senka Danilović, sutkinja Višeg suda u Podgorici, gđa Ognjana Boljević, sutkinja Višeg suda u Podgorici i gđa Snežana Vukčević, sutkinja Upravnog suda Crne Gore, koje su govorile na sljedeće konkretnе teme: „**Dokazi, izvođenje dokaza i ocjene dokaza; Pripremanje glavne rasprave; Pripremno ročište; Ročište za glavnu raspravu; Rukovođenje glavnom raspravom; Sastav i pisana izrada presude; Zloupotreba procesnih ovlašćenja; Posebni postupci u parnicama iz radnih odnosa i smetanja posjeda; Posebni postupci u sporovima iz porodičnih odnosa i sporovima male vrijednosti; Postupak po žalbi protiv presude**”. Obuci je prisustvovalo 48 pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilaštava.
- 22. februar 2022. godine** – Podgorica, u prostorijama Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, gđa Liljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra i g. Vasilije Raičević, izvršni direktor PAM CG, **potpisali su Memorandum o saradnji između Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu i NVO Organizacije za zaštitu prava autora muzike Crne Gore – PAM CG**. Cilj potpisivanja Memoranduma je uspostavljanje saradnje na polju organizovanja i sprovođenja obuka iz oblasti autorskog i srodnih prava, sa posebnim akcentom na prava autora muzike i ulogu i značaj kolektivne organizacije za zaštitu prava autora muzike. Potpisivanju Memoranduma se pristupilo polazeći od više činjenica, a to su: da kulturni razvoj zajednice u mnogome zavisi od razvoja autorskog i srodnih prava, koji je uslovljen njihovom efikasnom zaštitom; da je za pravilno razumijevanje, primjenu, i s tim u vezi, zaštitu autorskog i srodnih prava potrebno da sudije i državni tužioци raspolažu odgovarajućim specijalističkim znanjima iz navedenih oblasti koja se stiču, održavaju i unaprjeđuju putem obuka; da Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizuje i sprovodi obuke za sudije i državne tužioce; kao i zajedničke posvećenosti strana potpisnica sticanju, održavanju i unaprjeđivanju znanja i vještina sudija, državnih tužilaca i drugih pravnih stručnjaka iz oblasti autorskog i srodnih prava, naročito iz oblasti autorskih prava muzike i uloge i značaja kolektivne organizacije za zaštitu prava autora muzike.

Memorandum o saradnji između Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu
i NVO Organizacije za zaštitu prava autora muzike Crne Gore – PAM CG

- **22. i 23. februar 2022. godine** – U hibridnom formatu, Evropska komisija je, u saradnji sa Francuskom pravosudnom akademijom (ENM) i uz podršku francuskog predsjedavanja Evropskoj uniji organizovala dvodnevnu konferenciju na temu „**Inicijalna obuka profesionalaca iz oblasti pravosuđa koji služe vladavini prava**“. Konferencija je organizovana u Bordou/Francuskoj, a uzimajući u obzir epidemiološku situaciju, omogućeno je i učešće u onlajn formatu. U uvodnom obraćanju učesnike su pozdravili gđa Nathalie Roret, direktorka Francuske pravosudne akademije (ENM) i g. Peter Csonka, pomoćnik direktora za oblast krivičnog pravosuđa u Generalnom direktoratu Evropske komisije za pravdu i potrošače. U video obraćanju učesnike su pozdravili i napravili uvod u temu g. Didier Reynders, evropski komesar za pravosuđe i g. Eric Dupond-Moretti, ministar pravde Francuske. G. Csonka je govorio o strateškim ciljevima obuke u pravosuđu na evropskom nivou, u odnosu na inicijalnu obuku i vladavinu prava, dok je g. Marküs Brückner, sudija i generalni sekretar Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN) govorio o inicijalnoj obuci u pravosuđu Evropske unije. Na temu inicijalne obuke za advokate u Evropskoj uniji govorio je g. James MacGuill, predsjednik Savjeta advokatskih komora i pravnih društava Europe. Na temu vladavine prava u Evropi, njenoj istoriji, perspektivama i konceptu, kao i na temu inicijalne obuke u kontekstu vladavine prava govorili su gđa Lauren Blatiere, profesorka na Univerzitetu Angers u Francuskoj, gđa Aileen Donnelly, sudija Apelacionog suda i predsjednica Odbora za studije u oblasti pravosuđa u Irskoj i g. Jose de Souse Lameira, sudija i zamjenik predsjednika Vrhovnog suda u Portugalu. Popodnevna sesija prvog dana konferencije bila je organizovana u formi pet radionica na različite teme, i to: nezavisnost i nepristrasnost u pravosuđu, garancije vladavine prava; primjena Povelje Evropske unije o osnovnim pravima; kontrola pravosuđa iz perspektive vladavine prava; pravosudni dijalog između nacionalnih i evropskih sudova i obuke na temu vladavine prava nasuprot obuka na temu etike, uz predstavljanje situacija u kojima se pomenuti koncepti miješaju. Pomenute radionice bile su dostupne samo učesnicima koji su prisustvovali konferenciji uživo. Drugog dana se govorilo o inicijalnoj obuci uopšte, inicijalnoj obuci za advokate, sesijama unakrsnih inicijalnih obuka za različite profesije i digitalizaciji u oblasti inicijalne obuke. Takođe, drugog dana su rezimirani zaključci sa pet pomenutih radionica, a posebna sesija bila je posvećena evropskoj dimenziji inicijalne obuke i predstavljanju najbolje prakse. Konferencija je završena predstavljanjem vizije o vladavini prava u Evropskoj uniji kojoj će se težiti u budućnosti. Posredstvom Centra, na ovoj konferenciji je, u onlajn formatu, učestvovala samostalna savjetnica iz Odjeljenja sa međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra.

- **23. februar 2022. godine**, u prostorijama Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu **započeta realizacija teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije Upravnog i Privrednog suda Crne Gore**. Na samom početku, prisutnima se obratila gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu i državna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu, te istima poželjela dobrodošlicu na teorijski dio Programa inicijalne obuke, koji će se u prostorijama Centra sprovoditi kroz 44 dana obuke za kandidate/tkinje za sudije Privrednog suda Crne Gore, odnosno kroz 16 dana obuke za kandidate/tkinje za sudije Upravnog suda Crne Gore. Ukratko je predstavila sadržaj Programa obuke koji se sastoji od opštег dijela (*koji čine sudske vještine, vladavina prava, pravo EU i praksa suda u Luksemburgu, te konvencijsko pravo tj. EKLJP i praksa suda u Strazburu*) i dijela od tema iz oblasti građansko - privrednog materijalnog i procesnog prava, odnosno tema iz upravnog prava. Takođe je navela da će na Programu kao predavači biti angažovani istaknuti predstavnici pravosuđa, profesori pravnih nauka, ugledni pravnici i diplomirani psiholozi. U nastavku rada je započet modul obuke pod nazivom „**Vladavina prava, organizacija i funkcionisanje pravosudnog sistema**“ sa predavačem gđom Brankom Lakočević, doskorašnjom predsjednicom Upravnog suda Crne Gore. Program obuke će pohađati tri kandidata/tkinje za sudije Privrednog suda Crne Gore i četiri kandidata/tkinje za sudije Upravnog suda Crne Gore.

- **23. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan **prvi dan obuke** u okviru **modula pod nazivom: „Koncept prava /vladavina prava, organizacija i funkcionisanje pravosudnog sistema”**. Predavač na modulu je gđa Branka Lakočević, doskorašnja predsjednica Upravnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo tri kandidata/tkinje za sudije Privrednog suda Crne Gore i četiri kandidata/tkinje za sudije Upravnog suda Crne Gore. Konkretnije teme ovog modula se odnose na: „**Koncept prava i vladavinu prava; Organizaciju i funkcionisanje pravosudnog sistema; zatim tema, Sudija i državni tužilac i društvo – odnosi sa javnošću; Etički kodeks sudija i Etički kodeks državnih tužilaca**”.
- **23. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan u okviru **obuke o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama** dan obuke posvećen temi: „**Sloboda i sigurnost ličnosti**“. Predavač je g. Miraš Radović, sudija Vrhovnog suda Crne Gore. Obuci je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.
- **23. – 25. februar 2022. godine**, Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa Ambasatom SAD u Podgorici tj. Birom Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL) organizovao je **prvi trodnevni modul obuke za predavače (training za trenere)** za novu grupu sudija i državnih tužilaca, koji se sproveo u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Teme i sadržaji o kojima se govorilo bili su: „**Procjena potreba za obukom (TNA – Training Needs Analyses); Osnovi principi obrazovanja odraslih; Teorija uslova učenja (Gagne); Kolbov ciklus učenja; Stilovi učenja; Predavanje – Trening – Facilitacija; Osnovne trenerske vještine; Najefektivnije trenerske tehnikе; Vizija i globalni ciljevi promjene kulture crnogorskog pravosudnog sistema; Trening i njegova uloga u procesu promjena; Dug korak od pukog infor-**

misanja do identiteta i emocija; Postavljanje ciljeva i tipovi ciljeva; Razumijevanje komunikacije; Fiksni modeli akcije (Fixed Action Patterns – FAP); Instinkтивni programi; Razumijevanje FAP za uspostavljanje pozitivnih odnosa; Razumijevanje FAP za uspostavljanje negativnih odnosa; Tipične pristrasnosti u pripisivanju namjera, osobina ličnosti i emocionalnih stanja; Empatija kao sredstvo komunikacije; Predrasuda čitanja umu; Tipične pretpostavke crnogorske kulture u dijelu interpersonalne komunikacije; Komunikacija zasnovana na čulima; Vizuelna komunikacija; Koncept uključenja neurologije. Obuci je prisustvovalo 19 učesnika (16 sudija i 1 državni tužilac i 2 savjetnika Službe za odnose s javnošću Vrhovnog suda Crne Gore).

I modul obuke za predavače (trening za trenere)

- **24. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan drugi dan obuke u okviru modula pod nazivom: „**Koncept prava/vladavina prava, organizacija i funkcionisanje pravosudnog sistema**“. Predavač na modulu je gđa Branka Lakočević, doskorašnja predsjednica Upravnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo tri kandidata/tkinje za sudije Privrednog suda Crne Gore i četiri kandidata/tkinje za sudije Upravnog suda Crne Gore. Konkretnije teme ovog modula se odnose na: „**Koncept prava i vladavinu prava; Organizaciju i funkcionisanje pravosudnog sistema; zatim tema, Sudija i državni tužilac i društvo – odnosi sa javnošću; Etički kodeks sudija i Etički kodeks državnih tužilaca**“.
- **24. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate za sudije, onlajn održan prvi dan obuke na **IV MODUL** - u iz teorijskog dijela Programa, koji se odnosi na **teme iz krivične oblasti** i to: „**Međunarodna pravna pomoć u krivičnim stvarima; Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima; Bilateralni ugovori o pravnoj pomoći u krivičnim stvarima; Evropske konvencije iz oblasti MPP u krivičnim stvarima; Sadržina zamolnice i kako je pravilno sačiniti**“. Predavač je g. Miroslav Bašović, doskorašnji sudija Višeg suda u Podgorici. Obuci je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **24. februar 2022. godine** - U onlajn formatu **održan šesti sastanak Upravnog odbora projekta HF 6 „Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu Crne Gore“**, kojem je ispred Centra prisustvovala direktorica Sekretarijata Centra gđa Maja Milošević. Pomenuti projekat je dio programskega okvira Evropske unije i Savjeta Evrope pod nazivom "Horizontalni mehanizam za zemlje Zapadnog Balkana i Tursku II", koji implementira Savjet Evrope. U uvodnom dijelu sastanka članovima/cama Upravnog odbora su se obratili: gđa Elena Jovanovska Brezovska šefica Odsjeka za Jugoistočnu Evropu, Divizija za programe saradnje, Odsjek za sprovođenje standarda u oblasti ljudskih prava, pravosuđa i pravne saradnje, Generalni direktorat za ljudska prava i vladavinu prava, Savjet Evrope; g. Gianandrea Villa, ataše

- menadžer programa za pravosuđe i vladavinu prava, Delegacija EU u Crnoj Gori i gđa Evgenia Giakoumopoulou, šefica Programske kancelarije Savjeta Evrope u Podgorici. Moderatorka sastanka bila je gđa Marija Vuksanović, koordinatorka projekta, Programska kancelarija Savjeta Evrope u Podgorici. Teme koje su bile obuhvaćene dnevnim redom sastanka odnosele su se na sljedeće: Utvrđivanje liste članova Upravnog odbora i usvajanje zapisnika sa petog sastanka Upravnog odbora; Razmatranje trenutnog stanja u oblasti djelovanja projekta/ Pregled realizovanih aktivnosti i rezultata za period jul 2021. godine - februar 2022. godine; Predstavljanje, diskusija i usvajanje plana rada i kalendara aktivnosti za period mart - decembar 2022. U okviru pregleda realizovanih aktivnosti, Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu kao jednom od korisnika projekta je u 2021. godini, pružena podrška u organizaciji obuka za sudije i državne tužioce (na teme komunikacionih vještina i korišćenja društvenih mreža; etičke i disciplinske odgovornosti), kao i izgradnji kapaciteta Centra (usvojena revidirana Metodologija za procjenu potreba za obukama u pravosuđu; na osnovu revidirane metologije izvršena je sveobuhvatna analiza procjene potreba za obukom, izrađen Izvještaj o proceni potreba za obukom na osnovu kojeg je urađen Godišnji program obuke za 2022. godinu; započet rad na izradi Komunikacionog protokola Centra). U kalendaru predloženih aktivnosti (mart-decembar 2022.) koji je razmatran na sastanku, planirane su sljedeće aktivnosti kroz koje će biti podržan rad Centra: izrada Komunikacionog protokola Centra; radionica za sudije i državne tužioce i članove Sudskog savjeta i Tužilačkog savjeta na temu etičke i disciplinske odgovornosti; Radionica za predsjednike sudova i rukovodioce u državnom tužilaštvu o procesu planiranja i izvršenja budžeta; Konferencija o odnosima između pravosudnih institucija i medija. Direktorica Sekretarijata Centra je predložila da se razmotre sljedeće dodatne aktivnosti za podšku rada Centra: angažovanje eksperta koji bi u saradnji sa Centrom radio na dokumentu koji bi se odnosio na kriterijume za predavače; obuku organa Centra i zaposlenih u Sekretarijatu o načinima primjene Komunikacionog protokola; obuku zaposlenih u Sekretarijatu o pripremi i upravljanju projektima; Obuku za predsjednike sudova i rukovodioce u državnom tužilaštvu o upravljanju ljudskim resursima, sticanju menadžerskih vještina, liderstvu. Shodno navedenom od strane koordinatorke projekta je predloženo da se, s obzirom na ograničena sredstva u ovoj fazi projekta, određene prioritetne navedene aktivnosti realizuju u ovoj fazi projekta, a ostale u narednoj fazi projekta.
- **24. februar 2022. godine** – HELP Program Savjeta Evrope za Zapadni Balkan i Tursku (Evropski program za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava), u okviru **regionalnog projekta** koji je dio zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope, pod nazivom „*Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022*”, organizovao je u onlajn formatu regionalnu prezentaciju novog HELP onlajn kursa na temu „**Obrazlaganje sudske odluke i ljudska prava**“. Ovaj HELP onlajn kurs razvijen je od strane zajedničkog projekta Evropske unije i Savjeta Evrope pod nazivom Jačanje efikasnih pravnih sredstava za sprečavanje kršenja ljudskih prava u Srbiji, zajedno sa HELP programom Savjeta Evrope. Kurs pruža sveobuhvatni pregled obrazlaganja sudske presude i standarda kvaliteta u oblasti krivičnih i građanskih postupaka, sudske prakse i primjera dobre prakse. Kurs je, prije svega, namijenjen pravnim stručnjacima (sudijama, tužiocima, advokatima ili zaposlenima u sudu), ali ga mogu koristiti i drugi vršioci javnih funkcija, uključujući vršioce javnih funkcija iz nacionalne institucije za ljudska prava, zaposlene u javnoj upravi, parlamentu, i dr, a može poslužiti i kao izvrstan resurs za studente pravnih fakulteta ili organizacije civilnog društva. Na početku sastanka, prisutne je, u ime Savjeta Evrope, pozdravila šefica Divizije za obuku iz oblasti pravde i ljudskih prava, gđa Eva Pastrana i šefica Odeljenja za jugoistočnu Evropu, gđa Elena Jovanovska-Brezoska, nakon čega se prisutnima obratila i gđa Ana Medarska Lazova, zamjenica šefice Odeljenja za obuku u oblasti pravde i ljudskih prava, Generalnog direktorata za ljudska prava i vladavinu prava (DGI) Savjeta Evrope. Gđa Medarska Lazova je predstavila metodologiju učenja na daljinu, kao i opis i ciljeve kursa, i kretanje kroz kurs. Prisutnima su se obratili i koordinatorka radne grupe za izradu pomenutog HELP onlajn kursa, gđa Ivana Roagna, kao i članovi radne grupe: g. Rafael Bustos, g. Matthias Hähnel i g. Francesco de Santis. Završna izlaganja i naredne korake koji se tiču implementacije samog kursa, predstavila je gđa Biljana Sladojević Milatović, projektna menadžerka i predstavnica Odeljenja za jugoistočnu Evropu Savjeta Evrope. Predstavljanje HELP kursa je, prije svega, bilo namijenjeno predstavnicima institucija za obuku i obrazovanje u pravosuđu, advokatskim komorama, članovima HELP mreže iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Sjeverne Makedonije, Srbije i Kosova*. U ime Centra, onlajn sastanku je prisustvovala načelnica Odeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra.

4 *Ova oznaka ne prejudicira status, i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

- **25. februar 2021. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru prvog dana obuke na **III modulu iz građanskog prava** čije teme su: „**Doношење presude; Vrste presude; Sastav i pisana izrada prvostepene presude**”, a predavač je gđa Radojka Nikolić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i troje kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **25. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan prvi dan obuke u okviru **modula o EKLJP i praksi ESLJP**. Predavač na modulu je gđa Jelena Ružićić, sudija Upravnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo četvoro kandidata/tkinja za sudije Upravnog suda Crne Gore. Konkretnije teme ovog modula se odnose na: „**Opseg konvencijskog prava – Član 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima po pitanju ratione materiae, ratione personae, ratione territoriae i ratione temporis; Materijalnopravne i procesne prepostavke dopuštenosti predstavke Sudu kao izvor prava; Pravo na pravično suđenje; Zabrana diskriminacije**”.
- **25. februar 2022. godine** – Na inicijativu Uprave za kadrove Crne Gore, u saradnji sa Institutom EIPA iz Luksemburga, održan je onlajn sastanak predstavnika navedenih institucija, sa fokus grupom koju su činili predstavnici sudova i državnih tužilaštva delegirani od strane Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, čiji je predstavnik, g. Srđan Simović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra, takođe, učestvovao na sastanku. Cilj sastanka sa fokus grupom bio je da učesnici iznesu svoja zapažanja i mišljenja u pogledu **potrebe za unapređenjem Programa za obuku za sudsku i tužilačku administraciju i zaposlene u Sudskom i Tužilačkom savjetu**, koji realizuje Uprava za kadrove, uz podršku Instituta EIPA. Na sastanku je učestvovalo ukupno 16 predstavnika iz sudova i državnih tužilaštva. Sastanku su iz sudova prisustvovala tri (3) sekretara suda, četiri (4) upravitelja pisarnice i tri (3) savjetnika, dok su iz državnih tužilaštva prisustvovala dva (2) državna tužioca, dva (2) samostalna savjetnika, jedan (1) upravitelj pisarnice i jedan (1) savjetnik.
- **28. februar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan četvrti dan obuke u okviru modula pod nazivom: „**Koncept prava /vladavina prava, organizacija i funkcionisanje pravosudnog Sistema**”. Predavač na modulu je gđa Nataša Radonjić, generalna direktorica Direktorata za izvršenje krivičnih sankcija/ Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, a modulu je prisustvovalo devet kandidata/tkinje za sudije za prekršaje i jedanest kandidata/tkinje za sudije osnovnih sudova. Konkretnije teme ovog modula se odnose na: „**Koncept prava i vladavinu prava; Organizaciju i funkcionisanje pravosudnog sistema; zatim tema, Sudija i državni tužilac i društvo – odnosi sa javnošću; Etički kodeks sudija i Etički kodeks državnih tužilaca**”.
- **28. februar 2022. godine** – Ministarstvo pravde SAD – Kancelarija za međunarodnu saradnju, edukacijsku i razvojnu državnog tužilaštva (OPDAT), Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske i Ministarstvo spoljnih poslova SAD – Kancelarija za međunarodno sprovođenje zakona za suzbijanje trgovine drogom, organizovali su, u onlajn formatu, tročasovni **okrugli sto** na temu „**Efikasnost pravosuđa u regionu**“. Ovaj okrugli sto je organizovan u okviru Inicijative za regionalni pravosudni sektor koja ima za cilj jačanje kaznenopopravnih institucija i vladavine prava u srednjoj i istočnoj Evropi. Ovaj događaj zamislen je i realizovan u formi virtuelne panel diskusije, namijenjene sudijama krivičarima iz regiona, na sljedeće teme: zakazivanje rasprave, upravljanje predmetima, sprečavanje neopravdanog odugovlačenja postupka, efikasnost sporazuma o priznanju krivice i efikasnost kažnjavanja, poboljšanja regionalne saradnje u krivičnim stvarima. Svaku od tema su prvo obraditi panelisti, a potom je uslijedila diskusija u kojoj su svi učesnici imali priliku da iznesu svoje mišljenje i postave pitanja. Posredstvom Centra, na pomenutom okruglom stolu učestvovalo je troje (3) sudija iz Crne Gore.
- **28. februar 2022. godine** – Održana **XVIII elektronska sjednica Upravnog odbora Centra**, koja je na dnevnom redu imala sljedeće tačke: Usvajanje nacrta zapisnika sa XVII elektronske sjednice, održane 30.12.2021.g; Donošenje odluke o povlačenju javnog poziva za predavače u Centru; Utvrđivanje dopune Liste mentora Centra; Razno.

MART 2022

- **1. mart 2022. godine** – Podgorica, u cilju izrade Komunikacionog protokola Centra koji ima za cilj da doprinese unapređenju rada i vidljivosti Centra, a koji će biti izrađen u okviru projekta „**Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu u Crnoj Gori**”, koji sprovodi Savjet Evrope, a koji je dio zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope **“Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2019 – 2022(faza II)“**, održan je **sastanak** sa gđa Marijom Vuksanović, koordinatoricom projekta, Programska kancelarija Savjeta Evrope u Podgorici, g. Miodragom Strugarom i Radojem Cerovićem, nacionalnim ekspertima angažovanim od strane Savjeta Evrope za rad na pripremi pomenutog protokola. Na sastanku se govorilo o prvom nacrtu **Komunikacionog protokola** koji je urađen od strane pomenutih eksperata. Sastanak je održan sa gđom Ljiljanom Lakić, predsjednicom Upravnog odbora Centra, a zatim i sa predstavnicima Sekretarijata Centra, direktoricom i načelnicima.
- **1. i 2. mart 2022. godine** – Evropska mreža za obuku u pravosuđu (**EJTN**) organizovala je **dvodnevnu virtuelnu studijsku posjetu Evropskom sudu za ljudska prava**. Cilj ove posjete je bio da se učesnici detaljnije upoznaju sa radom ovog suda, njegovim funkcionisanjem i sudskom praksom. Dvije poludnevne sesije fokusirale su se na predstavljanje nadležnosti, postupaka, sudske prakse i HELP programa Savjeta Evrope. Posredstvom Centra, u virtualnoj studijskoj posjeti učestvovala je pripravnica Osnovnog suda u Podgorici.
- **2. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan u okviru **obuke o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama** dan obuke posvećen temi: „**Sloboda izražavanja (član 10 EKLJP)**“. Predavač je gđa Dušanka Radović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Obuci je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.
- **2. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate za sudije, onlajn održan drugi dan obuke na **IV MODUL** - u iz teorijskog dijela Programa, koji se odnosi na **teme iz krivične oblasti** i to: „**Međunarodna pravna pomoć u krivičnim stvarima: Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima; Bilateralni ugovori o pravnoj pomoći u krivičnim stvarima; Evropske konvencije iz oblasti MPP u krivičnim stvarima; Sadržina zamolnice i kako je pravilno sačiniti**“. Predavač je g. Miroslav Bašović, doskorašnji sudija Višeg suda u Podgorici. Obuci je prisustvovalo deset kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **2. mart 2022. godine** - Održan onlajn sastanak sa predstvincima **Njemačke fondacije za međunarodnu saradnju (IRZ Fondacija)**, g. Stefanom Purnerom, rukovodiocem Sekcije za Jugoistočnu Evropu i g. Harisom Dudom, projektnim menadžerom. Sastanak je bio posvećen planiranju sprovođenja aktivnosti u 2022. godinu, uz podršku IRZ-a, shodno dugogodišnjoj praksi i saradnji, naročito kada su u pitanju obuke u građanskopravnoj oblasti. Od strane g. Purnera izražena je spremnost da podrži Centar u spovodenju tri obuke planirane Programom za kontinuiranu obuku za 2022. godinu, kao i organizovanje studijske/radne posjete Minhenu za osam crnogorskih sudija i dva predstavnika Centra na temu vođenje rasprave i uloge sudija u parničnom postupku. Dogovorena je realizacija sljedećih obuka:
 - 1. i 2. juna 2022. godine, seminar na temu "Zakon o parničnom postupku i aktuelna pitanja i dileme koje se javljaju pri njegovoj praktičnoj primjeni (Primjena načela dispozicije stranaka nasuprot načela utvrđivanja materijalne istine; Prethodno ispitivanje tužbe; Sporna pitanja u vezi suparničara i zastoja u parničnom postupku)". Pored nacionalnih predavača koji će biti angažovani za ovu obuku, biće angažovan i njemački ekspert koji će predstaviti uporednu praksu. Takođe, dogovoreno je da se u okviru pomenutog seminara prikaže edukativni film koji će biti urađen od strane IRZ-a sa Centrom kao suorganizatorom, a koji se odnosi na njemačku pravnu praksu tj. vođenje rasprave i uloge sudije u parničnom postupku, shodno uspješnoj saradnji tokom ranijih studijskih/radnih posjeta crnogorskih sudija Njemačkoj;
 - 18. oktobar 2022. godine, seminar na temu: "Međunarodno privatno pravo – mjerodavno pravo"; sa angažovanjem nacionalnih i njemačkih eksperata;
 - 22. i 23. novembar 2022. godine, seminar na temu: "Zaštita prava konkurenkcije", sa angažovanjem nacionalnih i njemačkih eksperata.

Format obuka (uživo, onlajn ili hibridni) će biti dogovoren u narednom periodu i zavisiće od raspoloživih finansijskih sredstava, a studijska/radna posjete će se realizovati u drugom dijelu godine (kraj septembra ili oktobar) u zavisnosti od raspoloživosti njemačkih eksperata.

Ispred Centra, sastanku je prisustvovala direktorka Sekretarijata.

- **3. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održan prvi dan **obuke iz krivičnog modula (V)** čije teme su: „**Optužnica; Preispitivanje optužnice; Sporazum o priznanju krivice; Glavni pretres**“. Predavač na modulu je gđa Svetlana Vujanović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije.
- **3. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije osnovnih i prekršajnih sudova, onlajn održan prvi dan obuke u okviru modula čije teme se odnose na **Sudijske i tužilačke vještine**. Predavač na modulu je gđa Andja Backović, dipl. psiholog. Modulu je prisustvovalo četvero kandidata/tkinja za sudiju Upravnog suda Crne Gore i troje kandidata/tkinja za sudiju Privrednog suda Crne Gore.
- **3. mart 2022. godine** – Evropska mreža za obuku u pravosuđu (**EJTN**) organizovala je jednočasovni onlajn seminar, na temu „**Rasne manjine u kontekstu: pravo EU i jurisprudencija**“. Na ovom onlajn seminaru govorilo se o značenju rasnog i etničkog porijekla u kontekstu prava EU, o definiciji diskriminacije na temeljima rasnog i etničkog porijekla i pravnom tumačenju istih na evropskom nivou (u kontekstu Evropskog suda za ljudska prava i Suda pravde EU). Predavač na seminaru bila je gđa Soraya Nour Sckell, vanredni profesor u školi prava NOVA, istraživač u CEDIS-u (Škola prava NOVA) i Centru za filozofiju Univerziteta u Lisabonu. Posredstvom Centra, ovaj seminar, pohađalo je troje (3) sudija (2 sudija Osnovnog suda u Kotoru i 1 sudija Osnovnog suda u Rožajama).
- **3. mart 2022. godine** – hibridni format, **Savjet za regionalnu saradnju (RCC)**, u saradnji sa Ministarstvom pravde Sjeverne Makedonije, organizovao je **onlajn prezentaciju na temu „Definisanje aktuelne situacije koja se tiče digitalizacije pravosuđa na Zapadnom Balkanu“**. Ova vježba definisanja razvijena je u okviru Radne grupe za pravosuđe za Zapadni Balkan koju vodi RCC. Pomenuta prezentacija imala je dva glavna cilja: (1) da identificuje i procijeni digitalna rešenja i dostupnost digitalnih opcija u pravosudnim sistemima Zapadnog Balkana i (2) da identificuje potencijalne opcije za regionalno usklađenu razmjenu elektronskih podataka i dokumenata između pravosudnih sistema u regionu. Takođe, imala je za cilj da im pomogne u samoprocjeni svog napretka u digitalnoj transformaciji Zapadnog Balkana, istovremeno osiguravajući da jasno sagledaju nedostatke u svom zakonodavstvu i infrastrukturi, koje treba riješiti kako bi se mogla implementirati rešenja e-pravosuđa. Takvo sagledavanje postojećih rešenja vodi formulisanju predloga konkretnih koraka ka razmjeni informacija u okviru digitalizovanih pravosudnih sistema na regionalnom nivou. Moderator na ovom događaju bila je gđa Jorida Shytaj, viša savjetnica za politička pitanja u Savjetu za regionalnu saradnju (RCC). U uvodnom obraćanju govorili su: dr Agim Nuhiu, pomoćnik Ministra pravde Republike Sjeverne Makedonije, g. Amer Kapetanović, šef Odeljenja za politička pitanja u Savjetu za regionalnu saradnju (RCC) i Njegova ekselencija g. David Geer, šef Delegacije Evropske unije u Republici Sjevernoj Makedoniji. G. Simone Ginzburg i gđa Svetozara Petkova predstavili su glavna otkrića i dali preporuke koje se tiču *definisanja aktuelne situacije koja se tiče digitalizacije pravosuđa na Zapadnom Balkanu*, nakon čega je uslijedila otvorena diskusija. Na kraju je prof. dr Lazar Nanev, predsjednik Osnovnog suda u Kavadarciju predstavio iskustva procesa digitalizacije pravosuđa u Republici Sjevernoj Makedoniji. Pomenutoj onlajn prezentaciji prisustvovale su načelnica i samostalna savjetnica iz Odeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra.
- **4. mart 2022. godine** – Podgorica, predsjednica Upravnog odbora Centra i direktorka Sekretarijata održale **inicijalni sastanak sa predstvincima PH International** povodom početka sprovođenja Projekta građanskog obrazovanja u Crnoj Gori (Montenegro Civic Education Project, MCEP). MCEP sprovodi predstavništvo PH International u Crnoj Gori, a finansira ga Ambasada SAD u Podgorici tj. Biro Stejt Dipartimenta za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovođenja zakona (INL Program). Svrha pilot projekta (MCEP), koji će biti realizovan u 5 opština na sjeveru Crne Gore, je da pruži podršku crnogorskim zajednicama, posebno mladima, da bolje razumiju svoja prava i obaveze prema zakonu,

povećaju svijest o zločinima koji pogađaju mlade, te izgrade veće povjerenje između zajednica i profesionalaca angažovanih u sprovođenju zakona. Sastanak je bio posvećen uspostavljanju saradnje sa Centrom kroz uključivanje predstavnika Centra u multisektorsku grupu eksperata (Curriculum development and Advisory Team, CDAT) tj. savjetodavni tim za razvoj nastavnog plana i programa, koji će pomagati u realizaciji Projekta građanskog obrazovanja u Crnoj Gori. Sastanku su ispred PH international prisustvovale gđa Slađana Petković, programska direktorka i gđa Amela Kovačević Kalender, asistentkinja.

- **4. mart 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je onlajn seminar iz Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu, na temu: „**Stvarno pravni odnosi, sa akcentom na sporna pitanja**“. U uvodnom obraćanju učesnike je u ime organizatora pozdravila gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra. Predavači su bile gđa Ranka Vuković, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, gđa Katarina Đurđić, sutkinja Apelacionog suda Crne Gore i gđa Radojka Nikolić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Teme o kojima se govorilo bile su: „**Državina; Fiducija; Hipoteka; Zaštita prava svojine; Osnov sticanja svojine na nepokretnostima**“. Obuci je prisustvovalo 30 učesnika (29 sudija i jedna savjetnica iz suda).
- **4. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan drugi dan obuke u okviru **modula o EKLJP i praksi ESLJP**. Predavač na modulu je gđa Jelena Ružićić, sudija Upravnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo četvoro kandidata/tkinja za sudije Upravnog suda Crne Gore. Konkretnije teme ovog modula se odnose na: „**Opseg konvencijskog prava - čl.1 Evropske konvencije o ljudskim pravima po pitanju ratione materiae, ratione personae, ratione territoriae i ratione temporis; Materijalnopravne i procesne pretpostavke dopuštenosti predstavke Sudu kao izvor prava; Pravo na pravično suđenje; Zabrana diskriminacije**“.
- **4. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru drugog dana obuke na **III modulu iz građanskog prava** čije teme su: „**Donošenje presude; Vrste presude; Sastav i pisana izrada prvostepene presude**“, a predavač je gđa Radojka Nikolić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i troje kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **7. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održan drugi dan obuke u okviru modula čije teme se odnose na „**Sudiske i tužilačke vještine**“. Predavač na modulu je gđa Anđa Backović, dipl. psiholog. Modulu je prisustvovalo četvoro kandidata/tkinja za sudiju Upravnog suda Crne Gore i troje kandidata/tkinja za sudiju Privrednog suda Crne Gore.
- **7. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan u okviru **obuke o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama** dan obuke posvećen temi „**Pravo na efikasan i djelotvoran pravni lijek**“. Predavač na modulu je bila gđa Desanka Lopičić, sudija Ustavnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo svih dvadeset polaznika/ca ovoga Programa: jedanaest kandidata/tkinja za sudije i devet kandidata/kinja za sudije za prekršaje.
- **7. i 8. mart 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u saradnji sa Vrhovnim državnim tužilaštvom Crne Gore i Ambasadom SAD u Podgorici tj. Biroom Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovođenje zakona – INL Program, organizovali su **Bazičnu obuku za Državno tužilaštvo na temu: „Odnosi s javnošću”**. Ispred organizatora, u uvodnom dijelu obuke, učesnicima su se obratile: gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra, gđa Ana Grgurević, pravna savjetnica u Ambasadi SAD u Podgorici, INL Program i Dragana Maljević, savjetnica za odnose s javnošću u Kabinetu Vrhovnog državnog tužilaštva. Voditeljke obuke su bile: gđa Dragana Maljević, komunikološkinja, savjetnica za odnose s javnošću u Kabinetu Vrhovnog državnog tužilaštva, gđa Danka Ćetković, internacionalna NLP trenerica i gđa Tatjana Debeljević, urednica RTCG. Obuka se bazirala na metodologiji praktičnog pristupa, sa kraćim teorijskim dijelom, sa posebnim temama: „**Osnovi komunikacije i komunikacija pravosudnih organa; Značaj interne komunikacije**

za kvalitetan eksterni nastup; Modeli i tehnike odnosa sa medijima; Praktične vježbe / javni nastup/ izjave za javnost/ snimanje kamerom; Analiza snimljenog materijala; Kako izaci na kraj sa "teškim" sagovornicima; Aktivno slušanje – rad u grupama/ snimanje kamerom; Komunikacijski kanal - praktične vježbe / snimanje kamerom; Analiza snimljenog materijala". Obuci je prisustvovalo 18 polaznika (11 državnih tužilaca i 7 savjetnika/ca u državnim tužilaštima).

- **8. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana obuka u okviru **drugog (II) Modula iz Kurikuluma o pravu EU**, na konkretnije teme: „**Sudska organizacija EU; Sud pravde EU i uloga domaćih sudova**“. Predavač je prof. dr Miloš Vukčević, a modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova, devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje, četvoro kandidata/tkinja za sudije Upravnog suda Crne Gore i troje kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **8., 9. i 10. mart 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je onlajn **obuku za pripravnike** izabrane u januaru 2020. godine, za modul „**Porodično i nasljedno pravo**“, iz Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. U uvodnom dijelu učesnike je, u ime organizatora, pozdravio g. Srđan Simović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači su bile gđa Nataša Božović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, gđa Vesna Begović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore i gđa Dragica Milačić, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, koje su govorile na sljedeće konkretnе teme: „**Krug zakonskih nasljednika; Nužni nasljednici; Testament; Tužbe iz nasljedno pravnih odnosa Prava djeteta; Odnosi roditelja i djece; Vanbračna zajednica; Imovinski odnosi bračnih drugova i bračni ugovori; Utvrđenje roditeljstva i materinstva; Postupak u sporovima o očinstvu i materinstvu; Povjeravanje djece i izdržavanje; Izdržavanje roditelja i drugih srodnika**“. Obuci je prisustvovalo sedamnaest (17) pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilaštava.
- **9. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje zasudije, onlajn održana predavanja u okviru prvog dana obuke na modulu pod nazivom **IV MODUL – Vanparnični postupak**. Teme modula su: „**Pokretanje postupka i stranke i vanparničnom postupku; Razlike između parničnog i vanparničnog postupka; Lišenje roditeljskog prava**“, a predavač je gđa Ranka Vuković, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnog suda.
- **9. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan u okviru **obuke o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama** dan obuke posvećen temi „**Pravo na pravično suđenje**“ i dr. Predavač na modulu je g. Miraš Radović, sudija Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnog suda i devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.
- **10. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održan drugi dan obuke iz **krivičnog modula (V)** čije teme su: „**Optužnica; Preispitivanje optužnice; Sporazum o priznanju krivice; Glavni pretres**“. Predavač na modulu je gđa Svetlana Vujanović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije.
- **10. mart 2022. godine**, u prostorijama Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, održano **Predstavljanje onlajn platforme za evidenciju učešća i ocjenjivanje kandidata u digitalnom dnevniku, mentorima/rkama** novoimenovanih kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore i Upravnog suda Crne Gore. Ovo je vid obučavanja mentora o korišnjenju portala za elektronski unos praktičnog

Dnevnika kandidata/tkinja za sudije, te se okupljanje sastoji iz pojašnjenje koraka unosa podataka, što olakšava prilagođavanje mentora u korištenju ove platforme, uz mogućnost da isti dobiju odgovor na eventualna pitanja i dileme u vezi sa primjenom platforme. Predstavljanju su prisustvovali Fadil Kardović i Dragan Đureti, sudije Upravnog suda Crne Gore, Radmila Perović, sudija Privrednog suda Crne Gore, te Nina Jovović, kandidatkinja za sudiju Privrednog suda Crne Gore.

- **11. mart 2022. godine** – Podgorica, predsjednica Upravnog odbora Centra i direktorka Sekretarijata Centra prisustvovali bilateralnom sastanku organizovanom od strane Kancelarija OEBS-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR), koji je prethodio okruglom stolu na temu sveobuhvatnog pristupa suzbijanju zločina iz mržnje. Pored predstavnika Centra bilateralnom sastanku su prisustvovala i tri delegirana predstavnika od strane Vrhovnog državnog tužilaštva CG (specijalni državni tužilac, državni tužilac u Višem državnom tužilaštvu u Podgorici i savjetnica za odnose sa javnošću). Sastanak je bio posvećen mogućoj realizaciji programa PAHCT (Obuka za tužilaštvo na temu zločina iz mržnje), čija je svrha da unaprijedi vještine u tužilaštvu koje su neophodne za razumijevanje, istraživanje i procesuiranje zločina iz mržnje. Prvi korak koji bi se preduzeo u cilju realizacije pomenutog programa je potpisivanje Memoranduma o saradnji, nakon čega bi uslijedila procjena potreba za obukama koju bi sproveli eksperti ODIHR-a, zatim izrada programa obuke, a nakon toga sprovođenje treninga za trenere tj. državne tužioce. Sljedeći korak bi bio preuzimanje Programa od strane Centra i sprovođenje kaskadnih obuka, uz monitoring od strane ODIHR-a. Predsjednica Upravnog odbora Centra je istakla da je Centar uvjek pouzdan partner i da će shodno zainteresovanosću VDT-a za sprođenjem pomenutog programa pružiti svoju podršku. Predložila je da se nacrt Memoranduma o saradnji dostavi kako bi upoznali predstavnike Upravnog odbora Centra sa istim tj. obavezama i odgovornostima koje proizilaze iz memoranduma. Takođe je naglasila da će u slučaju realizacije programa, dinamika sprovođenja kaskadnih obuka od strane Centra, zavisiti od finansijskih sredstava.
- **14. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održan u okviru obuke o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama dan obuke posvećen temi: „Derogacija u vanrednim okolnostima“. Predavač je gđa Desanka Lopičić, sutkinja Ustavnog suda Crne Gore. Obuci je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje i jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **14. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan prvi dan obuke u okviru modula

(I) posvećenom temama iz upravnog prava i to: „Značaj i uloga Upravnog suda i osnovne razlike između sudova opšte nadležnosti i Upravnog suda kao suda posebne nadležnosti; Osnovna načela i opšti instituti Zakona o opštem upravnom postupku; Izmjene u ZUP-u; Predmet upravnog postupka; Upravne aktivnosti; Primjena zakona,upravni akti,nove vrste upravnih akata; Pokretanje, vođenje i okončanje upravnog postupka; Odbijanje zahtjeva iz procesnih razloga; Skraćeni postupak; Izjašnjavanje stranke; Dokazna sredstva; Shodna primjena Zakona o parničnom postupku“. Predavač na modulu je gđa Ljiljana Šoškić, sudija Upravnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo četiri kandidata/tkinje za sudije Upravnog suda Crne Gore.

- **15. mart 2022. godine** - Održana **elektronska sjednica Programskega savjeta Centra** koja se odnosila na davanje saglasnosti ili drugog predloga po dva pitanja: da dva novoizabrana kandidata za sudije Privrednog suda Crne Gore Vladan Nikolić i Nemanja Popović teorijsku obuku započnu priključivši se već postojećoj grupi kandidata za sudije Privrednog suda, a da module koje su propustili pohađaju naknadno i da imajući u vidu da su predavanja na teme iz krivično i građansko materijalnog prava već zakazane za grupu polaznika koja je upućena na obuku odlukama Sudskog savjeta od 2.4.21. i 31.05.21., da grupa polaznika od 3.08.21. krene da obuku iz materijalopravnih tema sa njima, tj. da ove dvije grupe polaznika materijalne teme koje se nadovezuju pohađaju zajedno/ukupno 22 polaznika (počev od krivičnog i građanskog modula VII, čija realizacija počinje 13. aprila 2022.)
- **15. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana obuka u okviru drugog (III) Modula iz Kurikuluma **o pravu EU**, na konkretnije teme: „**Saradnja između domaćih sudova i Suda pravde EU; Osvrt na odluku o preliminarnom pitanju**“. Predavač je Prof. dr Miloš Vukčević, a modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova, devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje, četvoro kandidata/tkinja za sudije Upravnog suda Crne Gore i troje kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **15. i 16. mart 2022. godine**, u Podgorici, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji i uz podršku **Programske kancelarije Savjeta Evrope u Podgorici** organizovao radionicu na temu: „**Etička i disciplinska odgovornost sudija i državnih tužilaca**“. Radionica je organizovana u hibridnom formatu (dio učesnika je bio u sali gdje se organizovala radionica, a dio učesnika je radionicu pratilo onlajn) i bila je namijenjena predstavnicima sudova i državno-tužilačke organizacije, a realizovana je u sklopu projekta „**Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu u Crnoj Gori**“ koji predstavlja dio zajedničkog programa Savjeta Evrope i Evropske unije „**Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku II 2019. – 2022**“. U uvodnom dijelu radionice, ispred organizatora, učesnicima su se obratile gđa Anna Yeghiazaryan, projektna koordinatorka, Odjeljenje za reformu sektora pravosuđa, Generalni direktorat za ljudska prava i vladavinu prava, Savjet Evrope, gđa Evgenia Giakoumopoulou, šefica Programske kancelarije Savjeta Evrope u Podgorici i gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu.

Prvog dana radionice, učesnici su bili sudije. Predavači su bili domaći i regionalni stručnjaci: g. Đuro Sessa, sudija Vrhovnog suda Republike Hrvatske, predsjednik Evropske asocijacije sudija i prvi potpredsjednik Međunarodne asocijacije sudija, gđa Hasnija Simonović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore i članica Komisije za Etički kodeks sudija, gđa Ana Perović Vojinović, sutkinja Upravnog suda Crne Gore i članica Sudskog savjeta i g. Omer Hadzimerović, sudija Apelacionog suda u Beogradu u penziji i predsjednik Etičkog odbora Visokog saveta sudstva koji su govorili o sljedećim temama: „**Međunarodni i evropski standardi profesionalne etike sudija – uporedna iskustva i osvrt na praksi Evropskog suda za ljudska prava; Primjeri iz prakse u oblasti etičke odgovornosti sudija u Crnoj Gori; Disciplinska odgovornost sudija u zakonodavnom okviru i praksi u Crnoj Gori; Etička i disciplinska odgovornost sudija u Republici Srbiji – iskustva iz prakse**“. Radionici je prvog dana prisustvovalo ukupno 57 sudija (36 sudija je radionicu pratilo onlajn i 21 uživo).

Drugog dana radionice, učesnici su bili državni tužioci. Predavači su bili g. Veselin Vučković, doskorašnji državni tužilac u Vrhovnom državnom tužilaštvu u penziji, gđa Tamara Mirović, zamjenica Republičkog javnog tužioca i predsjednica Etičkog odbora Državnog veća tužilaca Srbije i gđa Katarina Kljajević, rukovoditeljka Osnovnog državnog tužilaštva u Bijelom Polju. Konkretnije teme o kojima se govorilo i diskutovalo drugog dana radionice bile su sljedeće: „**Etika tužilačke profesije u zakonodavnom okviru i praksi u Crnoj Gori; Etička odgovornost državnih tužilaca i primjena etičkih načela**

u praksi – iskustva Republike Srbije; Disciplinska odgovornost državnih tužilaca: disciplinski postupak, disciplinske sankcije i praksa u Crnoj Gori". Radionici je drugog dana prisustvovalo ukupno 15 državnih tužilaca (8 državnih tužilaca je radionicu pratilo uživo i 7 onlajn).

Radionicu na temu: „Etička i disciplinska odgovornost sudija i državnih tužilaca”

- **16. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru drugog dana obuke na modulu pod nazivom **IV MODUL – Vanparnični postupak**. Teme modula su: „**Pokretanje postupka i stranke u vanparničnom postupku; Razlike između parničnog i vanparničnog postupka; Lišenje roditeljskog prava**”, a predavač je gđa Ranka Vuković, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo deset kandidata/tkinja za sudiju.
- **16. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan prvi dan obuke u okviru **modula (I)** posvećenom temama iz upravnog prava i to: „**Značaj i uloga Upravnog suda i osnovne razlike između sudova opšte nadležnosti i Upravnog suda kao suda posebne nadležnosti; Osnovna načela i opšti instituti Zakona o opštem upravnom postupku; Izmjene u ZUP-u; Predmet upravnog postupka; Upravne aktivnosti; Primjena zakona, upravni akti, nove vrste upravnih akata; Pokretanje, vođenje i okončanje upravnog postupka; Odbijanje zahtjeva iz procesnih razloga; Skraćeni postupak; Izjašnjavanje stranke; Dokazna sredstva; Shodna primjena Zakona o parničnom postupku**”. Predavač na modulu je gđa Ljiljana Šoškić, sudija Upravnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo četiri kandidata/tkinje za sudije Upravnog suda Crne Gore
- **17. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održan **treći dan obuke iz krivičnog modula (V)** čije teme su: „**Optužnica; Preispitivanje optužnice; Sporazum o priznanju krivice; Glavni pretres**”. Predavač na modulu je gđa Svetlana Vujanović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije.
- **17. mart 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao obuku iz Programa za kontinuiranu obuku za sudije i državne tužioce za 2022. godinu na temu: **“Stečaj”**. Obuka je imala za cilj unapređenje znanja sudija i raspravljanje o spornim pitanjima iz oblasti stečaja. Predavač na seminaru je bila gđa Danijela Vukčević, sutkinja Apelacionog suda Crne Gore, koja je imala izlaganje na temu „**Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju, novine i uticaj na sudsku praksu**”. Pored novina u Zakonu, koje su stupile na snagu u januaru ove godine, učesnici su imali priliku da svojom koleginicom i predavačem, govore o razlozima koji su doveli do izmjene Zakona, kao i šta

oni kao praktičari očekuju da će te novine donijeti. Seminaru je prisustvovalo 10 učesnika (6 sudija i 4 savjetnika u sudovima).

- **18. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru trećeg dana obuke na modulu pod nazivom **IV MODUL – Vanparnični postupak**. Teme modula su: „**Pokretanje postupka i stranke u vanparničnom postupku; Razlike između parničnog i vanparničnog postupka; Lišenje roditeljskog prava**“, a predavač je gđa Ranka Vuković, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo deset kandidata/tkinja za sudiju
- **18. mart 2022. godine** – Podgorica, **održana sedma (VII) sjednica Upravnog odbora Centra**, čiji Dnevni red se odnosio na sljedeće tačke: Usvajanje Zapisnika sa osamnaeste (XVIII) elektronske sjednice Upravnog odbora Centra, održane 28.02.2022. godine; Usvajanje godišnjeg Izvještaja o radu Centra za 2021. godinu; Usvajanje Finansijskog Izvještaja Centra za 2021. godinu; Utvrđivanje članstva u sastavu Programskega savjeta za g. Veljka Rutovića, državnog tužioca u Vrhovnom državnom tužilaštvu, Natašu Božović, sutkinju Vrhovnog suda CG i Vesnu Jočić, sutkinju Vrhodnog suda CG; Utvrđivanje dopunjene Liste mentorova Centra, i razno: Isplata naknade članovima Upravnog odbora Centra; Upoznavanje sa inicijativom za nastavak edukacije u onlajn formatu grupe od 11 kandidata za sudije osnovnih sudova.
- **21. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan treći dan obuke u **okviru modula (I) posvećenom temama iz upravnog prava** i to: „**Značaj i uloga Upravnog suda i osnovne razlike između sudova opšte nadležnosti i Upravnog suda kao suda posebne nadležnosti; Osnovna načela i opšti instituti Zakona o opštem upravnom postupku; Izmjene u ZUP-u; Predmet upravnog postupka; Upravne aktivnosti; Primjena zakona,upravni akti,nove vrste upravnih akata; pokretanje, vođenje i okončanje upravnog postupka; Odbijanje zahtjeva iz procesnih razloga; Skraćeni postupak; Izjašnjavanje stranke; Dokazna sredstva; Shodna primjena Zakona o parničnom postupku**“. Predavač na modulu je gđa Ljiljana Šoškić, sutkinja Upravnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo četiri kandidata/tkinje za sudije Upravnog suda Crne Gore.
- **21. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, odnosno Programa **obuke o pravu EU**, održan je onlajn prvi dan obuke iz modula pod nazivom: „**Pravni poredak EU. Instrumenti, karakteristike i fundamentalni princip prava EU**“ Predavač na modulu je gđa Tatjana Ljujić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.
- **21. i 22. mart 2022. godine** – Podgorica Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa AIRE centrom iz Londona - Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi, organizovao seminar iz Programa za kontinuiranu obuku za sudije i državne tužioca za 2022. godinu na temu: „**Zaštita od nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja sa akcentom na Istanbulsku konvenciju**“. U uvodnom dijelu seminara učesnicima se, ispred organizatora, obratila gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Predavači na seminaru će biti stručnjaci kada je ova oblast u pitanju: gđa Maja Raičević, direktorica, NVO Centar za ženska prava; prof. dr Vesna Ratković; gđa Ljiljana Klikovac, doskorašnja državna tužiteljka u penziji i gđa Maja Živaljević, sutkinja Višeg suda za prekršaje i gđa Nikolina Katić, zamjenica zastupnika Republike Hrvatske pres ESLJP (onlajn uključenje). Konkretnije teme o kojima se govorilo i diskutovalo na seminaru bile su sljedeće: „**Pojam nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja, oblici i dinamika - Karakteristike žrtve i nasilnika, Djeca kao žrtve i svjedoci nasilja u porodici - posljedice nasilja u porodici; Konvencija Savjeta Evrope o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici / Istanbulска конвениција и њена примјена у Црној Гори - Вrijednosti i ciljevi Konvencije, Obaveze države, Strategija, operativni ciljevi i protokol o saradnji; Kriminalizacija (razgraničenje između krivičnog djela i prekršaja) - Istraga i krivično gonjenje za krivično djelo nasilje u porodici ili u porodičnoj zajednici , Mjere zaštite - najnoviji primjeri iz tužilačke prakse i problemi u radu na predmetima nasilja u porodici; Partnersko nasilje i partnerski konflikt – razlike, Seksualno nasilje kao**

oblik nasilja nad ženama, Praksa sudova za prekršaje u predmetima nasilja u porodici, Primjeri iz prakse sa studijama slučajeva; Istanbulska konvencija i praksa Evropskog suda za ljudska prava". Seminaru je prisustvovalo 18 učesnika (14 sudija, 3 državna tužioca i načelnica Stručne službe u VDT-u).

- **21. - 23. mart 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, organizovao je onlajn obuku za pripravnike izabrane u decembar 2020/januar 2021. godine, na teme iz **III modula krivično pravne oblasti – procesno pravne teme**, iz Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. Predavači su bili g. Radule Kojović, bivši sudija Vrhovnog suda Crne Gore i gđa Evica Durutović, sutkinja Apelacionog suda Crne Gore, a govorili su na sljedeće konkretnе teme: „**Mjere za obezbjeđenje prisustva okrivljenog za nesmetano vođenje krivičnog postupka; Donošenje i saopštavanje odluka; Dostavljanje pismena i razmatranje spisa; Podnesci i zapisnici; Rokovi; Izvršenje odluka; Troškovi krivičnog postupka; Imovinsko pravni zahtjev; Krivična prijava; Istraga**“. Obuci je prisustvovalo 46 pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilaštava.
- **22. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana obuka u okviru drugog dana (III) Modula iz Kurikuluma o pravu EU, na konkretnije teme: „**Saradnja između domaćih sudova i Suda pravde EU; Osvrt na odluku o preliminarnom pitanju**“. Predavač je Prof. dr Miloš Vukčević, a modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova, devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje i troje kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **23. mart 2022. godine** - Podgorica, ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, događaju povodom **početka projekta EURoL III** prisustvovala gđa Maja Milošević, direktorica Sekretarijata Centra. EURoL III je finansiran od strane IPA 2020 (Instrumenta za prepristupnu pomoć) a implementiraju ga aed – Agencija za ekonomsku saradnju i razvoj u saradnji sa Saveznim ministarstvom pravde Republike Austrije, Saveznim ministarstvom unutrašnjih poslova Republike Austrije i Ministarstvom unutrašnjih poslova Republike Italije – Odjeljenje javne bezbjednosti/Centralni direktorat kriminalističke policije. Projekat je započet 1. februara 2022. godine i se planira implementirati u trajanju od 30 mjeseci. Opšti cilj ove aktivnosti je pružanje podrške crnogorskim organima u cilju ispunjavanja obaveza shodno poglavljima 23 i 24 u procesu pristupanja EU i podrška Crnoj Gori u postizanju konkretnih rezultata u reformi pravosuđa i borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala. Pomenuta aktivnost će se fokusirati na jačanje ukupne efikasnosti i učinka pravosuđa, te jačanju kapaciteta institucija za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala kao i jačanju odgovora pravosuđa na organizovani kriminal i korupciju.
- **23. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije Upravnog i Privrednog suda Crne Gore, onlajn održan dan obuke u okviru modula čije teme se odnose na „**Sudijske i tužilačke vještine**“. Predavač na modulu su je g. Radoje Cerović, dipl. psiholog. Modulu je prisustvovalo troje kandidata/tkinja za sudiju Privrednog suda Crne Gore i četvoro kandidata/tkinja za sudiju Upravnog suda Crne Gore.
- **23. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru **četvrtog dana obuke** na modulu pod nazivom **IV MODUL – Vanparnični postupak**. Teme modula su: „**Pokretanje postupka i stranke i vanparničnom postupku; razlike između parničnog i vanparničnog postupka; lišenje roditeljskog prava**“, a predavač je g.đa Ranka Vuković, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **23. – 25. mart 2022. godine**, Budva, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa Ambasadom SAD u Podgorici tj. Biroom Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL) organizovao je **drugi trodnevni modul obuke za predavače (trening za trenere)** za novu grupu sudija i državnih tužilaca, koji se sproveo u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. Predavači na modulu su bili: g. Bego Begu, magistar iz primjenjene transformacije konflikata i g. Radoje Cerović, dipl. psiholog i komunitolog. Teme i sadržaji kojima je bio posvećen drugi modul bile su vezi sa **planiranjem aktivnosti**,

razradom sadržaja, alatima za planiranje – Radionica: prva faza planiranja treninga – postavka treninga, definicija izvora, planiranje glavnih poglavlja; Radionica: definisanje aktivnosti – definicije praktičnih aktivnosti, tehnike, alati; Alati za definisanje sadržaja i prezentacije – definicija sadržaja treninga, korišćenje alata za prezentaciju, prezentacijske vještine i vizuelna podrška treningu; Nove mogućnosti u treninzima za zaposlene – onlajn forme učenja, najpoznatije platforme za učenje i njihova upotreba (Coursera, Udemy, Lynda itd.); Definicija toka sadržaja na datu temu. Drugi dan je bio posvećen temama vezanim za primjedbe, upravljanje i prevenciju konflikta – Komunikacija između trenera i učesnika – tehnike aktivnog slušanja (otvorena pitanja, parafaziranje i sumiranje); Komunikacija između trenera i učesnika – davanje i primanje povratne informacije; Upravljanje konfliktima na treninzima – stilovi i strategije upravljanja konfliktima; Postavljanje minimalnih standarda – plan vizuelnih sadržaja, minimalni aktivni sadržaj, standardi procjene i povretne informacije. Treći dan je bio posvećen sljedećem: Radionica: detaljni plan treninga – sadržaj, aktivnosti i dorada vizuelnog materijala; Generalna proba treninga – sendvič tehnika, prerada i sugestije, emocionalni elementi; Evaluacija treninga – klasični alati za evaluaciju (upitnik, povratna informacija), moderni alati za evaluaciju (onlajn forme evaluacije); Osnove Power Point i Google Slides – korišćenje obrazaca, elementi slajda, vizuelni standardi, prelazi. Obuci je prisustvovalo 17 učesnika (14 sudija i 1 državni tužilac i 2 savjetnika iz Službe za odnose s javnošću Vrhovnog suda Crne Gore).

- **24. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održan **četvrti dan obuke iz krivičnog modula (V)** čije teme su: „**Optužnica; Preispitivanje optužnice; Sporazum o priznanju krivice; Glavni pretres**“. Predavač na modulu je gđa Svetlana Vujanović, doskočnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije.
- **24. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana obuka u okviru prvog dana (VI) Modula iz Kurikuluma o **pravu EU**, na konkretnije teme: „**Sudska i policijska saradnja u krivičnom postupku u EU**“. Predavač je Prof. dr Miloš Vukčević, a modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **25. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana predavanja u okviru prvog dana obuke na **V modulu obuke** pod nazivom: „**Zakon o izvršenju i obezbjedjenju**“. Predavač je gđa Milena Matović, sutkinja Višeg suda u Podgorici, a modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **25. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan u okviru **obuke o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama** dan obuke posvećen temi: „**Sloboda mirnog okupljanja i udružvanja**“. Predavač je gđa Katarina Peković, sutkinja Osnovnog suda u Podgorici. Obuci je prisustvovalo dvadeset polaznika/ca ovoga Programa: devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje i jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **25. mart 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa AIRE centrom iz Londona (Centra za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi) a uz podršku Vlade Velike Britanije, organizovane su **onlajn konsultacije u okviru Mreže mladih sudija**. Učesnici su imali prilike da sa gđom Senkom Danilović, sutkinjom Višeg suda u Podgorici, angažovanom kao stručno lice od strane AIRE centra, razgovaraju i diskutuju o brojnim spornim pitanjima iz prakse koja su vezana za građansku materiju. Učesnici konsultacija bili su članovi Mreže mladih sudija, a prisustvovalo je 10 sudija osnovnih sudova.
- **28. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan u okviru Programa obuke o pravu EU modul pod nazivom: „**Pravni poredak EU; Instrumenti, karakteristike i fundamentalni principi prava EU**“. Predavač na modulu je bila gđa Tatjana Ljujić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore.

Modulu je prisustvovalo svih dvadeset polaznika/ca ovoga Programa: devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje i jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.

- **29. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održana obuka u okviru četvrtog (IV) modula iz Kurikuluma čije teme se odnose na **Pravo EU**, i to konkretnije na temu: „**Zaštita osnovnih prava u Evropi**“. Predavač je dr Miloš Bošković, a modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **29. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan dan obuke u okviru modula (II) posvećenom temama iz upravnog prava i to: „**Rješenje, žalba, izmjene u žalbenom postupku, ponavljanje postupka, prigovor, poništavanje i ukidanje rješenja**“. Predavač na modulu je gđa Hasnija Simonović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo četiri kandidata/tkinje za sudije Upravnog suda Crne Gore.
- **29. i 30. mart 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa AIRE centrom iz Londona – Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi (The AIRE Centre – Advice on Individual Rights in Europe), organizovao je obuku na temu „**Član 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima**“. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači na obuci su bili: gđa Branka Lakočević, doskorašnja predsjednica Upravnog suda Crne Gore, gđa Dragica Vuković, doskorašnja sutkinja Višeg suda u Podgorici, gđa Evica Durutović, sutkinja Apelacionog suda Crne Gore, gđa Ranka Vuković, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, gđa Mirjana Popović, sutkinja Višeg suda u Podgorici i gđa Snežana Aleksić, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Konkretnije teme o kojima se govorilo i diskutovalo bile su sljedeće: „**Ustav Crne Gore i status Evropske konvencije o ljudskim pravima; Supsidijarnost i doktrina četvrte instance; Domaća pravila i njihovo usaglašavanje sa međunarodnim standardima – praktična vježba; Domaća pravila i njihovo usaglašavanje sa međunarodnim standardima – studija slučaja; Nastavak rada u grupama – studija slučaja; Praktičan rad – studija slučaja; Autonomno značenje koncepta Člana 6 stav 1: a) Građanska prava i obaveze, b) Odlučivanje o "krivičnoj optužbi"; Studija slučaja (razlika između krivičnog djela i prekršaja); Kriterijumi za odlučivanje o opravdanosti trajanja postupka i računanje rokova: u postupku za utvrđenje građanskih prava i obaveza, u postupku po krivičnoj optužbi, u upravnoj materiji; Praktična vježba; Jednakost oružja – studije slučaja; Obaveza izvršenja presuda Evropskog suda za ljudska prava; Ravnoteža između Člana 6 (1) i drugih konvencijskih prava; Nacionalni pravni lijekovi u Crnoj Gori; Naknada štete zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku**“. Seminaru je prisustvovalo 18 učesnika (10 sudija i 8 državnih tužilaca).

- **30. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje zasudije, onlajn održana predavanja u okviru drugog dana obuke na **V modulu obuke** pod nazivom: „**Zakon o izvršenju i obezbeđenju**“. Predavač je gđa Milena Matović, sutkinja Višeg suda u Podgorici, a modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **30. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u

okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije Upravnog i Privrednog suda Crne Gore, onlajn održan dan obuke u okviru modula čije teme se odnose na **Sudijske i tužilačke vještine**. Predavač na modulu su je g. Radoje Cerović, dipl. psiholog. Modulu je prisustvovalo troje kandidata/tkinja za sudiju Privrednog suda Crne Gore i četvoro kandidata/tkinja za sudiju Upravnog suda Crne Gore.

- **30. i 31. mart 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u saradnji i uz finansijsku podršku Ambasade SAD u Podgorici tj. Biroa Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenja zakona – INL Programa stalnog pravnog savjetnika, organizovao je **obuku za pripravnike** iz sudova koji su izabrani Odlukom Vrhovnog suda Crne Gore o izboru pripravnika I Su.br. 155/21-2 od 26.07.2021. godine. Obuka je obuhvatila teme iz **I modula krivično pravne oblasti – procesno pravne teme**, iz Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu od 15.01.2018. godine. Ispred organizatora obuke, u uvodnom dijelu obuke, učesnicima su se obratili g. Branislav Popović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra i gđa Ana Grgurević, pravna savjetnica na INL programu. Predavači su bile gđa Milenka Seka Žižić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore i gđa Marija Raspopović, specijalna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu, a govorile su na sljedeće konkretnе teme: „**Načela ZKP; Nadležnost sudova; Prenošenje mjesne nadležnosti; Izuzeće; spajanje i razdvajanje postupka; Sukob nadležnosti; Državni tužilac, Privatni tužilac, oštećeni, oštećeni kao tužilac i branilac**“. Obuci je prisustvovalo 15 pripravnika iz različitih sudova.
- **30. mart – 1. april 2022. godine** – Budva, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je, **uz podršku projekta iPROCEEDS 2**, zajedničkog projekta Savjeta Evrope i Evropske unije, organizovao **trodnevni trening za trenere, u cilju proširenja baze predavača za oblast borbe protiv sajber kriminala**. U uvodnom obraćanju prisutne su pozdravili: predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, gđa Ljiljana Lakić, gđa Evgenia Giakoumopoulou, šefica Programske kancelarije Savjeta Evrope u Crnoj Gori i menadžer projekta, g. Alexandru Cristea. Trening je od početka do kraja bio izuzetno interaktiv i praktičan. Program treninga za trenere imao je za cilj da obezbijedi da obuke efikasno doprinesu unapređenju znanja pravnih stručnjaka u oblasti borbe protiv sajber kriminala, kao i da motiviše buduće trenere da izađu iz svoje zone komfora, prelazeći u podučavanju sa jednostavnih na složenije, izazovnije, ali svakako djelotvornije metodologije. Prvog dana treninga za trenere, bilo je riječi o andragogiji i osnovama obrazovanja odraslih, metodologijama koje se koriste na obukama, tipovima učesnika, kao i komponentama koje savršena obuka treba da obuhvati. Drugog dana treninga, govorilo se o ulozi trenera na obukama, matrici obuka, onlajn edukacijama i poteškoćama koje se javljaju na ovom formatu edukacije, sprovođenju obuka i pružanju povratnih informacija. Nakon obrađenih tema, učesnici su podijeljeni u timove od po dva učesnika i dobili zadatak da pripreme prezentaciju koju će, u pomenutim timovima, održati trećeg dana, primjenjujući sve instrukcije i savjete za unapređenje predavačkih vještina. Trećeg dana treninga bilo je organizованo takmičenje timova, nakon čega su predavači i ostali učesnici davali članovima timova komentare i sugestije za unapređenje vještina. Nakon završenih prezentacija proglašen je pobednički tim, a svi učesnici dobili su sertifikate o pohađanju treninga za trenere. Predavači na ovom treningu bili su g. Pedro Manuel Fernandes Pinto Ferreira, savjetnik za jačanje ljudskih resursa i organizacioni razvoj i g. Jan Kerkhofs, savezni tužilac iz Belgije. Posredstvom Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, ovaj trening pohađalo je deset (10) učesnika, i to: dvoje (2) sudija, šest (6) državnih tužilaca, jedan inženjer informacionih tehnologija Uprave policije Crne Gore i rukovodilac Grupe za suzbijanje krivičnih djela visokotehnološkog kriminala u Upravi policije Crne Gore. U ime Sekretarijata Centra, treningu je prisustvovala savjetnica iz Odjeljenja za međunarodnu saradnju.
- **31. mart 2022. godine** – U prostorijama Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, predsjednica Upravnog odbora Centra gđa Ljiljana Lakić, održala je **sastanak sa predstavnicima Savjeta za regionalnu saradnju (RCC)**, gđom Joridom Shytaj, višom političkom savjetnicom i g. Amerom Kapetanovićem, šefom Odjeljenja za poslovnu politiku. S obzirom da Savjet za regionalnu saradnju predvodi Mrežu institucija za obuku u pravosuđu Jugoistočne Evrope (SEE JTI), RCC je započeo seriju sastanaka sa predstavnicima svih pravosudnih akademija u regionu, sa ciljem da ih obavijesti o predstojećem sastanku Mreže koji je planiran da se održi u Turskoj, kao i da razmijene stavove i ideje o temama o kojima će biti riječi na sastanku Mreže. Polazeći od namjere da se na osnovu inputa institucija za obuku u pravosuđu oblikuje buduća podrška Mreži, na ovom sastanku bilo je riječi o potencijalnoj podršci koju Savjet

za regionalnu saradnju može pružiti Centru. Takođe, predsjednica UO Centra, gđa Lakić, istakla je značaj sljedećih tema u okviru kojih bi RCC mogao pružiti podršku: regionalne radionice namijenjene mentoriima koji sprovode praktični dio programa inicijalne obuke, na kojima bi mentori razmjenjivali iskustva po pitanju metodologija za prenošenje znanja, kao i stilova i inovacija koje koriste prilikom predavanja; regionalne obuke na teme iz privredno-pravne oblasti, budući da razmjena iskustava sa kolegama iz regiona u ovoj oblasti doprinosi upoznavanju različitih praktičnih pristupa i korisnih materijala; dugo-ročna evaluacija efekata obuka koja još uvijek predstavlja izazov, budući da iste podrazumijevaju ne samo angažovanje ljudskih resursa, već i saradnju relevantnih institucija i metoda za mjerjenje stvarnih rezultata; regionalne obuke za sudije u vezi sa medijacijom u cilju promovisanja medijacije u regionu i postizanja uravnoteženog odnosa između posredovanja i sudskog postupka; trening trenera (ToT) o tzv. „mekim vještinama“ (u koje spadaju unapređenje vještina komunikacije, pregovaranja, medijacije, predavanja, upravljanja vremenom i predmetima, uspješno savladavanje stresa). Sastanku je takođe prisustvovala i načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra.

- **31. mart 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, onlajn održan **prvi dan obuke iz krivičnog modula (VI)** čije teme su: „**Presuda; Pravni ljekovi**“. Predavač na modulu je gđa Svetlana Vujanović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije.
- **31. mart 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa AIRE centrom iz Londona (Centra za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi) a uz podršku Vlade Velike Britnije, organizovane su **onlajn konsultacije u okviru Mreže mladih sudija**. Učesnici su imali prilike da sa g. Miodragom Popovićem, sudjom Višeg suda za prekršaje, angažovanog kao stručno lice od strane AIRE centra, razgovaraju i diskutuju o brojnim spornim pitanjima iz prakse koja su vezana za prekršajnu oblast. Učesnici konsultacija bili su članovi Mreže mladih sudija, a prisustvovalo je 6 sudija za prekršaje.

APRIL 2022

- **1. i 2. april 2022. godine** – Budva, AIRE centar iz Londona – Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi (The AIRE Centre – Advice on Individual Rights in Europe) uz podršku Vlade Ujedinjenog Kraljevstva, organizovao prvi **Regionalni pravosudni forum o rodnoj ravnopravnosti za Zapadni Balkan**. Forum je okupio predsjednika i potpredsjednika Evropskog suda za ljudska prava, komesara Savjeta Evrope za ljudska prava, sudije i bivše sudije Evropskog suda za ljudska prava i predstavnike iz cijelog regiona, uključujući predsjednike i sudije vrhovnih i ustavnih sudova, ombudsmane, predstavnike institucija za obuku u pravosuđu, akademike i predstavnike NVO sektora. Prezentacije i panel diskusije na Forumu razjasnile su ključne principe i zahteve koje je razvio Evropski sud za ljudska prava u pogledu rodne ravnopravnosti i diskriminacije na osnovu pola. Na primer, panelisti su raspravljali o ključnim suštinskim i proceduralnim obavezama prema Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima za zaštitu žena od nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja. Učesnici iz celog regiona su se zatim okupili u manjim, tematskim radnim grupama kako bi razmišljali o ključnim izazovima u primeni i zaštiti prava žena u domaćem kontekstu. Takođe, na Forumu se govorilo i diskutovalo o aktivnosti AIRE centra koja se odnosi na uspostavljanje Mreže boraca za rodnu ravnopravnost u sektoru pravosuđa. AIRE centar je u saradnji sa sudijom Evropskog suda za ljudska prava gđom Ivanom Jelić pripremio novi vodič o relevantnoj sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava u pogledu rodne ravnopravnosti i diskriminacije po osnovu pola, koji je bio i osnov za diskusiju, a koji je podijeljen učesnicima skupa, a biće distribuiran i svim sudijama u CG. Ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu Forumu su prisustvovali Maja Milošević, direktorica Sekretarijata Centra i Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra.
- **4. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan u okviru **Programa obuke o pravu EU** modul pod nazivom: „**Sudska organizacija EU; Sud pravde EU i uloga domaćih sudova**“.

Predavač na modulu je bila gđa Tatjana Ljujić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo svih dvadeset pet polaznika/ca ovoga Programa: devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje, jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i pet kandidata za sudije Privrednog suda Crne Gore.

- **4. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan prvi dan obuke na **III MODUL-u iz upravnopravne oblasti** pod nazivom: „**Zakon o upravnom sporu, sporna pitanja i primjeri Zakona o upravnom sporu; Zakon o zaštiti suđenja u razumnom roku u upravnom sporu**“. Predavač na modulu je bila gđa Snežana Vukčević, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu su prisustvovali četiri kandidata/tkinje za sudije Upravnog suda Crne Gore.
- **4. april 2022. godine** – Podgorica, u organizaciji britanske Nacionalne kriminalističke agencije (NCA), a pod pokroviteljstvom Ambasade Velike Britanije u Crnoj Gori, **održani Sastanci u cilju procjene opsega institucionalnog odgovora na problem seksualne zloupotrebe i iskorišćavanja djece u Crnoj Gori**. NCA je vodeća britanska organizacija posvećena borbi protiv seksualnog zlostavljanja i eksploracije dece (Child sexual abuse and exploitation-CSAE). Ovo uključuje borbu protiv seksualne eksploracije dece na Internetu (OCSE), kontaktnog seksualnog zlostavljanja dece (CCSA) i transnacionalnih počinioča seksualnih delikata protiv dece (TCSOs). Projektni tim TCSO je osnovan u skladu sa prioritetima Vlada Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske sa ciljem da praktično pomogne zemljama koje su pogodžene CSEA u izgradnji višestrukog efikasnog odgovora na problematiku seksualnog zlostavljanja djece, seksualnog iskorišćavanja djece i dječje pornografije. Sastanku su prisustvovali predstavnici Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava i Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Ispred Centra sastanku je prisustvovala direktorka Sekretarijata gđa Maja Milošević.
- **4. i 5. april 2022. godine** – Budva, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa AIRE centrom iz Londona - Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi, organizovao seminar iz Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu na temu: „**Rodna ravnopravnost sa posebnim osvrtom na UN CEDAW konvenciju**“. U uvodnom dijelu seminara učesnicima se, u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, obratila Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora, a u ime AIRE centra, Biljana Braithwaite, direktorka Programa za Zapadni Balkan AIRE Centra. Predavači na seminaru su bili stručnjaci kada je ova oblast u pitanju: Maja Raičević, direktorka, NVO Centar za ženska prava, prof. dr Vesna Ratković, Pravni fakultet Univerziteta Mediteran, Mirjana Popović, sutkinja Višeg suda u Podgorici, Siniša Bjeković, zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore i Kosana Beker, programska direktorka, Udruženje građanki FemPlatz. Posebne teme o kojima se govorilo i diskutovalo bile su sljedeće: „**Predstavljanje CEDAW Konvencije: Uvod u Konvenciju, Obaveze država članica, Razumijevanje članova CEDAW Konvencije; Obaveze Crne Gore u odnosu na CEDAW Konvenciju; Predstavljanje komentara CEDAW Komiteta za Crnu Goru; Predstavljanje Opcionog protokola; Integritet pravosuđa i rodna ravnopravnost; Slučajevi diskriminacije žena iz prakse Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore; Slučajevi koje je razmatrao CEDAW komitet; Studija slučaja – praktična vježba sa učesnicima**“. Seminaru je prisustvovalo 25 učesnika (19 sudija i 6 državnih tužilaca).

Seminar: „Rodna ravnopravnost sa posebnim osvrtom na UN CEDAW konvenciju“.

- **4. – 7. april 2022. godine**, Budva/Crna Gora – U okviru projekta **iPROCEEDS2**, zajedničkog projekta Savjeta Evrope i Evropske unije, kojim se targetira imovina stečena kriminalom putem Interneta i obezbjeđivanje elektronskih dokaza u jugoistočnoj Evropi i Turskoj, organizovan je **regionalni trening za trenere (ToT) na temu elektronskih dokaza na engleskom jeziku**, namijenjen sudijama i državnim tužiocima iz regionala. Podsjećanja radi, druga faza pomenutog projekta pokrenuta je u januaru 2020. go-

dine, na period od četiri godine, a predstavlja, zapravo, nastavak projekta **iPROCEEDS1**. Ovaj projekat fokusiraće se na jačanje kapaciteta za borbu protiv sajber kriminala, sa ciljem daljeg jačanja kapaciteta nadležnih organa za otkrivanje, privremeno i trajno oduzimanje imovine stečene sajber kriminalom, prevenciju pranja novca i obezbjeđivanje dokaza. U uvodnom obraćanju prisutne su pozdravili: gđa Evgenia Giakoumopoulou, šefica Programske kancelarije Savjeta Evrope u Crnoj Gori i menadžer projekta, g. Alexandru Cristea. Ovaj regionalni trening pokrio je šira pravila i principe u vezi sa prikupljanjem, čuvanjem, analizom, pripremom i prihvatljivošću dokaza, a koncipiran u formi prezentacija i praktičnog rada na scenarijima slučaja. Pomenuti scenariji podrazumijevali su predmete, video klipove, izvještaje, naloge i izjave u vezi sa prikupljanjem elektronskih dokaza i ispitivanjem istih. Od učesnika se očekivalo da procijene dokaze i prihvatljivost istih iz različitih uglova i perspektiva strana koje su u sistemu krivičnog pravosuđa. Posredstvom Centra, na regionalnoj treningu za trenere učestvovala su tri (3) predstavnika crnogorskog pravosuđa, i to: specijalni tužilac iz Specijalnog državnog tužilaštva, sudija Osnovnog suda u Podgorici i državni tužilac iz Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici.

- **5. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan drugi dan obuke na **III MODUL-u iz upravnopravne oblasti** pod nazivom: „**Zakon o upravnom sporu, sporna pitanja i primjeri Zakona o upravnom sporu; Zakon o zaštiti suđenja u razumnom roku u upravnom sporu**“. Predavač na modulu je bila gđa Snežana Vukčević, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu su prisustvovali četiri kandidata/tkinje za sudije Upravnog suda Crne Gore.
- **5. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan u okviru **Programa obuke o pravu EU** modul pod nazivom: „**Zaštita osnovnih prava u Evropi**“. Predavač na modulu je bio g. Miloš Bošković, rukovodilac projekta Savjeta Evrope u obrazovanju za Crnu Goru. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **5. april 2022. godine** – Svjetska organizacija za intelektualnu svojinu (WIPO) organizovala je **regionalni onlajn seminar** na temu „**Poslovna tajna**“. Glavni cilj ovog događaja bio je podizanje svijesti o nužnosti zaštite poslovne tajne, posebno među pravnim stručnjacima, službenicima zaposlenim u državnim organima, kao i zaposlenima u poslovnom sektoru. S obzirom da region ima aktivan informaciono-komunikacioni i tehnološki sektor u pogledu stepena razvijenosti softvera, u kojem je zaštita inovacija kroz poslovne tajne od posebnog interesa, na ovom onlajn seminaru predstavljeni su i najnoviji trendovi u ovom pogledu uključujući korišćenje novih tehnologija, u upravljanju poslovnom tajnom. Posredstvom Centra, ovaj seminar, pohađalo je 4 sudija (2 sudija Višeg suda u Podgorici, 1 sudija Osnovnog suda u Kotoru i 1 sudija Suda za prekršaje u Budvi).
- **6. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan u okviru Programa obuke na modul posvećenom **Evropskoj konvenciјi za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i praksi suda u Strazburu**, a na temu: „**Član 1 Protokola 1**“. Predavač na modulu je bila gđa Dušanka Rado-

vić, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo svih dvadeset polaznika/ca ovoga Programa: devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje, jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.

- **6. april 2022. godine** – Podgorica, u organizaciji britanske Nacionalne kriminalističke agencije (NCA), a pod pokroviteljstvom Ambasade Velike Britanije u Crnoj Gori, održan **Okrugli sto na temu procjene opsega institucionalnog odgovora na problem seksualne zloupotrebe i iskorишćavanja djece u Crnoj Gori**. NCA je vodeća britanska organizacija posvećena borbi protiv seksualnog zlostavljanja i eksploatacije dece (Child sexual abuse and exploitation-CSAE). Ovo uključuje borbu protiv seksualne eksploatacije dece na Internetu (OCSE), kontaktnog seksualnog zlostavljanja dece (CCSA) i transnacionalnih počinioča seksualnih delikata protiv dece (TCSOs). Projektni tim TCSO je osnovan u skladu sa prioritetima Vlada Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske sa ciljem da praktično pomogne zemljama koje su pogodžene CSEA u izgradnji višestukog efikasnog odgovora na problematiku seksualnog zlostavljanja djece, seksualnog iskorишćavanja djece i dječje pornografije. Cilj okruglog stola je identifikacija potreba te mapiranje zahteva i ciljeva za izradu nacionalnog projekta Crne Gore u izgradnji višestukog efikasnog odgovora na problematiku seksualnog zlostavljanja djece, seksualnog iskorишćavanja djece i dječje pornografije, a koji će obuhvatiti društvene sektore pod jurisdikcijom institucija koje predstavljate. Okrugli sto je okupio predstavnike sljedećih institucija: Uprave policije; Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava; Državnog tužilaštva; sudova; centara za socijalni rad; Instituta za bolesti djece; Centra za autizam, razvojne smetnje i dječiju psihijatriju; Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu; NVO. Ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu istom je prisustvovala direktorica Sekretarijata gđa Maja Milošević.
- **7. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan drugi dan obuke na **VI MODUL-u iz krivične oblasti** pod nazivom: „**Presuda i pravni lječivo**“. Predavač na modulu je bila gđa Svetlana Vujanović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo svih jedanaest kandidata/tkinje za sudije osnovnog suda.
- **7. april 2022. godine** – Podgorica, održana **konferencija povodom početka realizacije Projekta građanskog obrazovanja u Crnoj Gori** (Montenegro Civic Education Project, MCEP), koju sprovodi predstavništvo neprofitne organizacije PH International u Crnoj Gori, a finansira ga Američka Vlada/Biro za međunarodne narkotike i poslove provođenja zakona (INL). Svrha pilot projekta (MCEP), koji se sprovodi u 5 opština na sjeveroistoku Crne Gore, je da pruži podršku crnogorskim zajednicama, posebno mladima, da bolje razumiju svoja prava i obveze prema zakonu, povećaju svijest o zločinima koji pogađaju mlade, i izgrade veće povjerenje između zajednica i profesionalaca angažovanih u provođenju zakona. MCEP je zasnovan na integrisanom pristupu koji kombinuje edukaciju (sprovođenje nastavnog plana i programa 'pravne kulture' za mlade), van nastavne aktivnosti u zajednici (demokratske radionice), i rad policije u zajednici kako bi se povećalo povjerenje između članova zajednice i organa za sprovođenje zakona. Konferenciji su ispred Centra prisustvovali gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra i gđa Maja Milošević, direktorica Sekretarijata. Nakon konferencije održan je i **prvi sastanak Savjetodavnog tima za razvoj nastavnog plana i programa (CDAT)** koji predstavlja multidisciplinarna grupa eksperata, profesionalaca iz oblasti obrazovanja, vladavine prava, bezbjednosti (policije), omladinske politike, i omladinskog rada. Sastanku je ispred Centra prisustvovala direktorica Sekretarijata.
- **7. april 2022. godine** – Kancelarija za razvoj, pomoć i obuku tužilaštva, Ministarstva pravde SAD (OPDAT), u partnerstvu sa Kancelarijom za međunarodnu saradnju u borbi protiv trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL), organizovali su, u onlajn formatu, dvoipočasovni regionalni onlajn program na temu „**Sajber kriminal i digitalni dokazi**”, koji je bio namijenjen učesnicima iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Kosova⁵, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije. Ovaj program imao je podršku OPDAT međunarodnog programa za borbu protiv hakovanja računara i zloupotrebe intelektualne svojine (ICHIP) i Pravosudne akademije Hrvatske – Regionalnog centra za obuku u pravosuđu u oblasti sajber kriminala, koji su imali ulogu koorganizatora. Nakon pozdravnih riječi organizatora, uslijedio je pregled programa i uvodno izlaganje stručnjaka iz Sjedinjenih Američkih Država g. Thomas S. Dougherty, saveznog tužioca za Srednju, Južnu i Istočnu Europu Ministarstva pravosuđa SAD u Ambasadi SAD u Zagrebu u Hrvat-

⁵ *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

skoj. Problematiku vjerodostojnosti digitalnih dokaza predstavio je sudija Okružnog suda u Sjedinjenim Američkim Državama, g. Paul Grimm, koji je govorio o ključnim pitanjima koja se tiču utvrđivanja vjerodostojnosti digitalnih dokaza, kao što su „izvorni dokazi” nasuprot „kopijama” i tzv. „hash” vrijednostima. Izlaganje je obuhvatilo i teme poput utvrđivanja vjerodostojnosti specifičnih vrsta digitalnih dokaza, kao što su objave na društvenim mrežama, elektronska pošta, onlajn stranice, tekstualne poruke, te elektronski zapisi. Posredstvom Centra, na pomenutom regionalnom onlajn programu učestvovalo je trinaest (13) predstavnika pravosuđa Crne Gore, i to: troje (3) sudija, četiri (4) državna tužioca, četiri (4) savjetnika iz tužilaštava i dva (2) savjetnika iz Specijalnog tužilaštva.

- **8. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan prvi dan obuke na **VI MODUL-u iz stvarnog prava, građanska oblasti pod nazivom: „Vrste svojine; Sticanje prava svojine na nepokretnostima; Državina; Tužbe za zaštitu svojine i državine; Zakon o državnom premjeru i katastru nepokretnosti”**. Predavač na modulu je bio g. Miodrag Pešić, sudija Višeg suda u Podgorici. Modulu su prisustvovali svih dvadesetdvoje kandidata/tkinja za sudije osnovnog suda.
- **8. april 2022. godine** – U prostorijama Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, predsjednica Upravnog odbora Centra gđa Ljiljana Lakić i direktorka Sekretarijata Centra, održale su **sastanak sa predstvincima projekta EUROL3** (Podrška Evropske unije vladavini prava (EUROL III)), g. Ričardom Regnerom, tim liderom, g. Brankom Hrvatinom, bivšim predsjednikom Vrhovnog suda Republike Hrvatske i dugogodišnjim ekspertom u oblasti pravosuđa i gđom Anom Bukilić, lokalnom pravnom savjetnicom. Sastanak je imao za cilj razgovor o potencijalnoj saradnji i podršci Centru u odnosu na oblasti rada Centra, koja bi podrazumijevala sljedeće: jačanje administrativnih kapaciteta Sekretarijata Centra, nastavak aktivnosti iz projekta EUROL2 i obuka za predsjednike sudova i rukovodioce državnih tužilaštava u oblasti upravljanja. G. Regner je naveo da će sve aktivnosti koje se odnose na napredak u oblastima obuhvaćenim poglavljima 23 i 24 i u vezi sa jačanjem kapaciteta biti organizovane i realizovane u saradnji sa Centrom, kako bi se osigurala koordinacija i održivost i izbjeglo preklapanje aktivnosti. Sastanku je takođe prisustvovala i načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra.
- **8. april 2022. godine**, u Podgorici je održan **jednodnevni nacionalni okrugli sto**. Ovaj događaj imao je za cilj da potvrdi nalaze i preporuke proizašle iz nacionalnog pregleda i analize slučajeva trgovine ljudima, obezbedi široku podršku i predloži preporuke za proaktivna rješenja za otklanjanje prepoznatih nedostataka i izazova. Kancelarija Ujedinjenih nacija za pitanja droge i kriminala – **UNODC (Projekat Obustavljanje prakse nekažnjavanja trgovaca ljudima i podrška pravdi za žrtve trgovine ljudima u Jugoistočnoj Evropi)**, kroz partnerstvo i kontinuiranu interakciju sa vladinim organima, pravosuđem, civilnim društvom, akademском zajednicom, regionalnim/međunarodnim organizacijama i drugim relevantnim stručnjacima iz prakse, nastoji da precizno identificuje nedostatke i slabosti u odgovoru na trgovinu ljudima na nacionalnom i regionalnom nivou, kroz pregled i analizu odabranih slučajeva trgovine ljudima ili sumnje na trgovinu ljudima koji su obrađeni u poslijednjih 3-5 godina u svakoj zemlji korisnici projekta. Pregled i analiza odabranih slučajeva trgovine ljudima poslužiće kao polazna tačka za dalje intenzivne konsultacije sa nadležnim institucijama, kako bi se unaprijedilo razumijevanje, od najranijih faza odnosno tokom čitavog procesa, kako identifikovati slučajeve trgovine ljudima, razlikovati ih od postojanja drugih krivičnih djela, primijeniti pristup usmјeren na žrtvu, potkrijepiti slučajeve prikupljanjem adekvatnih dokaza i operacionalizovati dosljedno postajeće sporazume o saradnji i aranžmane sa drugim zemljama regionala i EU. Na okruglom stolu bio je predstavljen Nacionalni pregled i analiza slučajeva trgovine ljudima, od strane nacionalnih stručnjaka za borbu protiv trgovine ljudima u Crnoj Gori. Analiza, kao prvi analitički dokument ove vrste, bavi se krivičnopravnim odgovorom crnogorskih organa vlasti na problem trgovine ljudima.

Na početku, u uvodnom dijelu, prisutnima su se obratili: g. Sergej Sekulović, Ministar unutrašnjih poslova Crne Gore, NJ.E. Judy Rising Reinke, Ambasadorka Sjedinjenih Američkih Država u Crnoj Gori, g. Davor Rauš, Službenik za prevenciju kriminala i krivično pravosuđe, Odsjek za trgovinu ljudima i krijumčarenje migranata, UNODC i g. Marko Milićević, Nacionalni programski službenik, UNODC. Okruglom stolu je, u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, prisustvovala Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra koja je govorila o Programu funkcionalne obuke nosilaca pravosudne funkcije - Modul: Borba protiv trgovine ljudima i obukama koje se u okviru njega kontinuirano sprovode.

- **11. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan prvi dan obuke na **IV MODUL-u iz upravnopravne oblasti** pod nazivom: **“Praktični osvrt na zakone čija je primjena sporna u praksi: Zakon o slobodnom pristupu informacijama; Zakon o državnoj imovini; Zakon o javnim nabavkama; Zakon o zabrani diskriminacije; Propisi iz oblasti urbanizma i izgradnje; Zakon o azilu”**. Predavač na modulu je bio g. Srđan Klikovac, sudija Upravnog suda Crne Gore. Modulu su prisustvovali četiri kandidata/tkinje za sudije Upravnog suda Crne Gore.
- **11. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan u okviru **Programa obuke o pravu EU modul** pod nazivom: „**Saradnja sudova u građanskom i privrednom postupku u EU**“. Predavač na modulu je bila gđa Tatjana Ljujić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo šesnaest polaznika/ca ovoga Programa: jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i pet kandidata za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **12. april 2022. godine** – Tivat, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u saradnji sa PAM - Organizacija za zaštitu prava autora muzike Crne Gore, organizovao je seminar na temu „**Intelektualna svojina-autorsko i srodna prava**“. U uvodnom dijelu seminara učesnike su, ispred organizatora, pozdravili gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra i g. Srđan Bulatović, Predsjednik Nadzornog odbora PAM-a. Predavač na seminaru je bio prof. dr Slobodan Marković, koji je govorio o **svrsi i strukturi autorskog i srodnih prava, pitanju stvarne i procesne legitimacije u parnici zbog povrede prava, povredi prava, prometu imovinskih prava i kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava**. Osim profesora Markovića, izlaganja na seminaru su imale i Danijela Vukčević, sutkinja Apelacionog suda Crne Gore i Dijana Raičković, sutkinja Privrednog suda Crne Gore, koje su predstavile **aktuelu sudsku praksu o autorskom i srodnim pravima**. Seminaru je prisustvovalo 17 učesnika od čega osam (8) sudija, troje (3) kandidata za sudije, jedan (1) državni tužilac, dva (2) savjetnika iz sudova i tri (3) predstavnika Ministarstva ekonomskog razvoja.
- **12. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan drugi dan obuke na **IV MODUL-u iz upravnopravne oblast** pod nazivom: **“Praktični osvrt na zakone čija je primjena sporna u praksi: Zakon o slobodnom pristupu informacijama; Zakon o državnoj imovini; Zakon o javnim nabavkama; Zakon o zabrani diskriminacije; Propisi iz oblasti urbanizma i izgradnje; Zakon o azilu”**. Predavač na modulu je bio g. Srđan Klikovac, sudija Upravnog suda Crne Gore. Modulu su prisustvovali četiri kandidata/tkinje za sudije Upravnog suda Crne Gore.
- **12. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan u okviru Programa obuke o **pravu EU modul** pod nazivom: „**Sudska i policijska saradnja u krivičnom postupku u EU**“. Predavač na modulu je bio g. Miloš Vukčević, advokat iz Podgorice. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **12. april 2022. godine**– Održan **onlajn sastanak** predstavnice Centra, Maše Adžić, načelnice Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra sa Ksenijom Grus, projektnom koordinatorom iz **Odsjeka za programe saradnje Savjeta Evrope** i njenim kolegom iz IT službe. Sastanak je bio informativnog karaktera, na temu pripreme Kataloga obuka o ljudskim pravima za korisnike, koji će biti razvijen za region Zapadnog Balkana u saradnji sa Savjetom Evrope. Ova aktivnost sprovodi se kroz regionalni projekt “Institucije za obuku u pravosuđu za kvalitet i održivost”, u okviru kojeg je uspostavljena uspješna saradnja sa Centrom u vezi razvijanja Metodologije za evaluaciju obuka o ljudskim pravima. Predstavnici Savjeta Evrope su konstatovali da su na web sajtu Centra vidjeli veliki broj publikacija i materijala na temu ljudskih prava i kroz razgovor su dobili potvrdu da se na web sajtu Centra nalaze svi priručnici i publikacije razvijene u okviru projekata Savjeta Evrope u kojima je Centar učestvovao.
- **12. – 14 april 2022. godine, Dubrovnik/Republika Hrvatska** – Kancelarija za razvoj, podršku i edukaciju tužilaštava u inostranstvu (OPDAT) Ministarstva pravde Sjedinjenih Američkih Država i Kancelarija za međunarodnu saradnju u oblasti suzbijanja droge i sprovođenja zakona Ministarstva spoljnih poslova

va Sjedinjenih Država, koja posluje pri Ambasadi SAD u Zagrebu, kroz Program razvoja prekograničnih pravosudnih sistema, organizovale su **regionalnu konferenciju na temu „Unapređenje krivičnopravnog sistema i jačanje regionalne saradnje“**, namijenjenu sudijama i tužiocima iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova⁶, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije, koji rade na predmetima koji imaju elemente korupcije. Jedan od glavnih ciljeva pomenute konferencije bio je da učesnicima, tj. sudijama i državnim tužiocima omogući sticanje novih uvida u efikasniju borbu protiv korupcije, načine unapređenja postojećih mehanizama i iznalaženje načina za jačanje regionalne saradnje, a sve kroz učestovanje u raspravama i razmjeni iskustava i saznanja o trenutnoj situaciji u oblasti borbe protiv korupcije. U uvodnom obraćanju, učesnike su pozdravili: gđa Caitlin Piper, vršilac dužnosti zamjenika šefa misije, Ambasada SAD-a u Hrvatskoj, g. Ivan Malenica, ministar, Ministarstvo pravosuđa i uprave, Republika Hrvatska i g. Peter Ainsworth, Ministarstvo pravosuđa SAD-a, OPDAT, viši savjetnik za suzbijanje korupcije. Predavači na seminaru bili su: g. Krešimir Ostrogonac, zamjenik direktorice Kancelarije za suzbijanje korupcije i organizovanog kriminala; g. Mirko Kučina, šef Službe pivrednog kriminala i korupcije, Policijska nacionalna kancelarija za suzbijanje korupcije i organizovanog kriminala; ataše Kevin Fejera, Policijsko-obavještajna agencija za suzbijanje droge (DEA); gđa Karyn Kenny, Ministarstvo pravosuđa SAD-a, OPDAT regionalna stalna pravna savjetnica; g. Thomas Dougherty, Program za međunarodno hakovanje računara i intelektualnu svojinu (ICHIP), Ambasada SAD-a u Hrvatskoj; g. Adnan Tulić, tužilac, Bosna i Hercegovina; g. Nemanja Nenadić, programski direktor, Transparentnost Srbija; g. Richard Pilger, šef, Odsjek za borbu protiv kriminala povezanog sa izbornim procesom, Ministarstvo pravosuđa SAD-a; g. Peter Ainsworth, Ministarstvo pravosuđa SAD-a, OPDAT, viši savjetnik za suzbijanje korupcije; g. Sidney Stein, savezni sudija, Okružni sud SAD-a, Južni okrug, New York; gđa Sofche Gavrilova-Efremova, sudija, Osnovni krivični sud Skoplje, Sjeverna Makedonija i g. Steven M. Young, nadzorni specijalni agent, savjetnik pri Međunarodnom partnerstvu za suzbijanje korupcije, FBI. Konkretnije teme na ovom programu bile su sljedeće: Koraci prema efikasnom procesuiranju korupcije; Istraga visokoprofilnih slučajeva korupcije; Narkotici, pranje novca i korupcija; Inicijativa za povraćaj imovine Kleptocracy Ministarstva pravosuđa SAD-a; Korištenje digitalnih dokaza u korupcijskim slučajevima; Istrage u predmetima organizovanog kriminala i korupcije – iskustva iz prakse Okružnog tužilaštva USK; Uloga civilnog društva u borbi protiv korupcije; Suzbijanje kriminala povezanoga sa izbornim procesom; Grupna diskusija; Unapređenje nezavisnosti tužilaštva; Sagledavanje iz ugla sudske komore; Regionalna pravosudna perspektiva korupcije; Strateško pozicioniranje – Radne grupe i kombinovani centri za suzbijanje korupcije; Panel diskusija; Antikorupcijska radna grupa, završetak i evaluacije. Posredstvom Centra, na regionalnoj konferenciji učestvovali su sudija Višeg suda u Podgorici i specijalni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu.

6 *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

- **13. i 14. april 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je **onlajn obuku za pripravnike** izabrane u januaru 2020. godine, na teme iz modula „**Radno pravo**”, iz Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. Ispred organizatora, učesnike je pozdravio g. Srđan Simović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači su bili gđa Snežana Aleksić i gđa Ranka Vuković, sutkinje Vrhovnog suda Crne Gore u penziji, koje su govorile na sljedeće konkretnе teme: „**Pojam i bitni elementi radnog odnosa i njegovo zasnivanje; Ugovor o radu; Prava zaposlenih (odnos međunarodnog i domaćeg radnog prava); Odgovornost zaposlenih; Prestanak radnog odnosa; Službenički odnosi; Zaštita prava zaposlenih**“. Obuci je prisustvovalo šesnaest (16) pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilaštava.
- **13. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan prvi dan obuke na **VII MODUL-u iz krivične oblasti** pod nazivom: „**Privremeno oduzimanje predmeta, imovinske koristi i imovine; Oduzimanje imovinske koristi; Trajno oduzimanje imovine čije zakonito porijeklo nije dokazano; Oštećeni i oduzimanje imovinske koristi; Finansijska istraga; Imovinsko-pravni zahtjev**“. Predavač na modulu je bila gđa Lidija Vukčević, državna tužiteljka u Vrhovnom državnom tužilaštvu. Modulu je prisustvovao dvadeset jedan kandidat/kinja za sudije osnovnog suda, jedan kandidat je bio opravdano odsutan.
- **14. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan u okviru **Programa obuke o pravu EU** modul pod nazivom: „**Pravne prepostavke procesa proširenja EU; Pravni instrumenti EU koji se postepeno transponuju u crnogorski pravni poredak**“. Predavač na modulu je bio g. Miloš Bošković, rukovodilac projekta Savjeta Evrope u obrazovanju za Crnu Goru. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/kinja za sudije osnovnih sudova. Pravne prepostavke procesa proširenja EU; Pravni instrumenti EU koji se postepeno transponuju u crnogorski pravni poredak
- **14. i 15. april 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je onlajn obuku na temu „**Sudijске i tužilačke vještine**“, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. U uvodnom obraćanju, učesnike je u ime organizatora pozdravila gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra. Predavači na obuci su bili g. Radoje Cerović, diplomirani psiholog i gđa Andja Backović, diplomirana psihološkinja, a govorili su o sljedećim temama: „**Psihologija sudnice (osnovi ljudskog ponašanja i paradoks „slobodne volje“; Linija uslovljavanja – model Roberta Sapolskog; Rana iskustva i njihov značaj); Pitanja kredibiliteta i ubjedljivosti iskaza (svjedoci; vještaci; Strane u procesu); Pitanje emocija u rekonstrukciji događaja (emocije u sudijskom vijeću; Mechanizmi socijalnog uslovljavanja unutar vijeća; Donošenje sudijskih odluka u svijetu teorije somatskog markera A. Damasio-a); Osnovni komunikacijski koncepti (verbalna i neverbalna komunikacija, komunikacijske vještine sudija i tužilaca); Eksplicitne i implicitne prisnosti (izvori, vrste, funkcije, uticaji na odluke, prevencija); Stres i prevencija sindroma sagrjevanja**“. Seminaru je prisustvovalo 17 učesnika (12 sudija, 4 državna tužiloca i 1 savjetnica iz državnog tužilstva).
- **14. i 15. april 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je **prvu obuku za pripravnike** iz sudova i državnih tužilaštava, koji su izabrani u julu 2021. godine. Obuka je **onlajn**, za modul „**Ustavni sistem i organizacija pravosuđa**“, iz Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. U uvodnom dijelu učesnike je, u ime organizatora, pozdravio g. Branislav Popović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači su bili prof. dr Mladen Vukčević i gđa Nataša Radonjić iz Ministarstva pravde, a govorili su na sljedeće konkretnе teme: „**Ustavni sistem; pojam, značenje, vrste Ustava i promjene Ustava; Ustav Crne Gore; Ljudska prava i slobode; Uređenje vlasti; Ustavnost i zakonitost; Sudski savjet; Izbor sudija i predsjednika sudova; Upućivanje i premještaj sudija; ocjenjivanje sudija; Disciplinska odgovornost i razriješenje sudija; Sudovi, sudska vlast, osnivanje, organizacija i nadležnost sudova; Državno tužilaštvo; pojam i osnovna načela; osnivanje, nadležnost, organizacija i struktura Državnog tužilaštva; Tužilački savjet; Izbor državnih tužilaca i rukovodilaca državnih tužilaštava; Upućivanje i premještaj državnih tužilaca; Ocjenjivanje državnih tužilaca i rukovodilaca državnih tužilaštava; Disciplinska odgovornost i razriješenje**“. Obuci je prisustvovalo trideset osam (38) pripravnika iz različitih sudova.

- **15. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan drugi dan obuke na **VI MODUL-u iz stvarnog prava**, građanska oblast pod nazivom: „**Vrste svojine; Sticanje prava svojine na nepokretnostima; Državina; Tužbe za zaštitu svojine i državine; Zakon o državnom premjeru i katastru nepokretnosti**“. Predavač na modulu je bio g. Miodrag Pešić, sudija Višeg suda u Podgorici. Modulu je prisustvovalo dvadeset jedan kandidata/tkinje za sudije osnovnog suda, jedna kandidatkinja je bila opravdano odsutna.
- **15. april 2022. godine** – Održana **XIX elektronska sjednica Upravnog odbora Centra**, koja je bila posvećena sljedećem dnevnom redu: Usvajanje nacrta zapisnika sa VII sjednice Upravnog odbora Centra, održane 18. marta 2022. godine; Utvrđivanje članstva u sastavu Programskega savjeta za gđu Lepu Medeniku, rukovoditeljku Višeg državnog tužilaštva u Podgorici.
- **18. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan u okviru **Programa obuke o pravu EU** modul pod nazivom: „**Saradnja sudova u građanskom i privrednom postupku u EU**“. Predavač na modulu je bila gđa Tatjana Ljujić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo svih šesnaest polaznika/ca ovoga Programa: jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i pet kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.

- **18. - 21. april 2022. godine** – Petrovac, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa Ambasadom SAD u Podgorici, tj. Biroom Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL) organizovao je četvorodnevnu **„Specijalizovanu obuku za sudije za maloljetnike i državne tužioce za maloljetnike“**, koja je sprovedena u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. Predavači su bili: gđa Nela Krnić, ekspertinja iz oblasti dječijih prava, UNICEF CG, g. Dragiša Rakočević, doskorašnji sudija za maloljetnike, Apelacioni sud CG, gđa Ella Selak Bagarić, voditeljica Centra za zdravlje mladih (CZM), Zagreb, Hrvatska, gđa Danka Ivanović Đerić, državna tužiteljka za maloljetnike u Višem državnom tužilaštvu u Podgorici, gđa Dijana Popović Gavranović, načelnica Stručne službe u Vrhovnom državnom tužilaštvu CG, gđa Carlotta Woodward, šefica Odjeljenja za maloljetnike i gđa Debbie Feinstein, šefica Odjeljenja za specijalne žrtve Kancelarija državnog tužioca Okruga Montgomeri, Merilend, SAD. Slijede teme i sadržaji kojima je bila posvećena obuka: **„Djetinjstvo, ljudska prava i prava djeteta; Kartice prava; Djeca u konfliktu i u kontaktu sa zakonom – međunarodni standardi; Maloljetni počinioci krivičnih djela; Psihološki aspekt maloljetničke delinkvencije; Pravosuđe po mjeri djeteta; Djeca svjedoci i žrtve krivičnih djela: međunarodni standardi; Djeca, žrtve krivičnih djela; Trauma djece; Djeca učinioци i žrtve krivičnih djela u praksi ESLJP: studija slučaja; Opšte mjere zaštite djeteta žrtve i međunarodni standardi; Forenzički intervju; Mlađi punoljetnici; Diverzione mjere u maloljetničkom pravosuđu Crne Gore; Priprema djece za ispitivanje; Specifičnosti razvoja u adolescenciji; Mjesto i uloga sistema socijalne zaštite u sistemu maloljetničkog pravosuđa Crne Gore (sa posebnim osvrtom na mjesto i ulogu Stručne službe i njenu povezanost sa sistemom socijalne zaštite); Sistem ma-**

„Ioljetničkog pravosuđa SAD - kratak pregled; Maloljetnici kao žrtve – saslušanje – iskustvo SAD“.
Seminaru je prisustvovalo 20 učesnika (11 sudija i 9 državnih tužilaca).

- **19. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, onlajn održan u okviru **Programa obuke o pravu EU** modul pod nazivom: „**Pravne pretpostavke procesa proširenja EU; Pravni instrumenti EU koji se postepeno transponuju u crnogorski pravni poredak**“. Predavač na modulu je bio g. Miloš Bošković, rukovodilac projekta Savjeta Evrope u obrazovanju za Crnu Goru. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **19. april 2022. godine** – Održana **elektronska sjednica Programskog odbora za inicijalnu obuku**, koja je bila posvećena izjašnjavanju o predlogu konačne ocjene (zadovoljava ili ne zadovoljava) od strane članova Programskog odbora za inicijalnu obuku (shodno članu 44 stav 5 Zakona o Centru) za dvoje kandidata za sudije Upravnog suda koji su završili teorijski i prakčini dio Programa inicijalne obuke.
- **19. i 20. april 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, organizovao je **onlajn obuku za pripravnike** izabrane u decembru 2020/januaru 2021. godine, na teme iz **modula „Izvršni postupak“**, u okviru Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. U uvodnom dijelu učesnike je u ime organizatora pozdravio g. Srđan Simović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači su bile gđa Milena Matović, sutkinja Višeg suda u Podgorici i gđa Sanja Konatar, sutkinja Višeg suda u Bijelom Polju, koje su govorile na sljedeće konkretnе teme: „**Načela izvršnog postupka; Nadležnost za sprovodenje izvršenja; Rješenje o izvršenju, sredstva i predmet izvršenja; Protivizvršenje; Zahtjev za oticanje nepravilnosti; Postupak po prigovoru, sa praktičnim dijelom; Sredstva izvršenja, sa praktičnim dijelom; Mjere obezbjeđenja, sa praktičnim dijelom**“ Obuci je prisustvovalo 49 pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilaštava.
- **20. april 2022. godine** – Savjet Evrope je u onlajn formatu organizovao regionalni sastanak na temu **primjene Metodologije za evaluaciju obuka u oblasti ljudskih prava**. Ovaj sastanak vodila je gđa Ivana Roagna, ekspertkinja Savjeta Evrope i autorka pomenute Metodologije. U uvodnom dijelu sastanka, učesnicima su se obratile predstavnice Savjeta Evrope, gđa Elena Jovanovska Brezoska i gđa Evita Aravantinou, nakon čega su o dosadašnjoj dobroj praksi na temu evaluacije govorili predstavnici institucija za obuku u pravosuđu iz Sjeverne Makedonije i Albanije. U prvom dijelu sastanka, učesnici su predstavili svoje sisteme evaluacije i istakli na koje načine bi se postojeći sistemi evaluacije mogli unaprijediti, a diskutovalo se i o načinima primjene Metodologije i alatima za evaluaciju koji su trenutno u primjeni. Sesiju za pitanja i odgovore vodila je gđa Roagna. Drugi dio sastanka bio je u potpunosti praktičan. Naime, u toku jednočasovne praktične sesije, gđa Roagna je predstavila besplatne onlajn alate koje institucije za obuku mogu koristiti za evaluaciju. Prvi u nizu od tri predstavljena onlajn alata bio je Google format za evaluaciju, koji je učesnicima već bio poznat, zbog čega je gđa Roagna dala kratak osvrt na isti. Drugi onlajn alat koji je predstavljen kao jednostavan za korišćenje, a koji ujedno nudi širok spektar opcija za evaluaciju je takozvani *mentimeter*, dok je kao treća varijanta onlajn alata za evaluaciju predstavljen alat *trainingcheck.com*. Gđa Roagna je takođe predstavila i alat koji se može koristiti u oflajn formatu, tj. nevezano za Internet konekciju. U pitanju su testovi znanja koji se sprovode prije i posle obuka, koji su anonimni i koje učesnici popunjavaju pod simbolima. Ovi testovi daju konkretan uvid u nivo stečenog znanja i pokazali su se kao izuzetno koristan i efikasan alat za evaluaciju. Posredstvom Centra, ovom onlajn regionalnom sastanku prisustvovala je savjetnica iz Odjeljenja za međunarodnu saradnju.
- **20. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan drugi dan obuke na **VII MODUL-u iz krivične oblast** pod nazivom: „**Privremeno oduzimanje predmeta, imovinske koristi i imovine; Oduzimanje imovinske koristi; Trajno oduzimanje imovine čije zakonito porijeklo nije dokazano; Oštećeni i oduzimanje imovinske koristi; Finansijska istraga; Imovinsko-pravni zahtjev**“. Predavač na modulu je bila gđa Suzana Mugoša, sutkinja Višeg suda u Podgorici. Modulu je prisustvovalo dvadesetdvoje kandidat/tkinja za sudije osnovnog suda.

- **20. april 2022. godine** – U prostorijama Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, predsjednica Upravnog odbora Centra gđa Ljiljana Lakić, održala je **sastanak sa predstavnicima Ambasade SAD u Crnoj Gori**, gđom Anne Bergren, službenicom INL programa za Crnu Goru iz Vašingtona i dr Anom Grigurević, pravnom savjetnicom u Ambasadi SAD u Crnoj Gori – INL Program. Gospođa Lakić se zahvalila na inicijativi za održavanje sastanka i predstavila organizaciju rada u Centru. Takođe je navela da u realizaciji svojih aktivnosti Centar blisko sarađuje sa različitim međunarodnim institucijama i organizacijama, među kojima je Ambasada SAD kao jedan od najznačajnijih i najvažnijih partnera Centra, sa kojom sarađuje kroz Prvni program Biroa Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovođenje zakona (INL). INL Program posebno podržava Centar u jačanju njegovih institucionalnih i administrativnih kapaciteta, zatim sprovođenju programa koji se tiču kontinuirane obuke sudija i državnih tužilaca u krivičnoj oblasti, kao i obuka koje su namijenjene pripravnicima u sudovima i državnim tužilaštvima. Uzimajući u obzir dosadašnju izuzetno uspješnu saradnju, predloženo je da se ista nastavi i u budućnosti. Sastanku je takođe prisustvovala načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra gđa Marina Radulović i asistentkinje INL Programa gđa Ksenija Martinović i gđa Tijana Čurović,
- **21. april 2022. godine** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, realizovan prvi dan obuke u okviru prvog (**I**) **Modula** iz teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, čije teme su: „**Opšti instituti i načela Zakona o prekršajima; Branilac, oštećeni i drugi učensnici u prekršajnom postupku; Dostavljanje pismena i razmatranje spisa; Pokretanje prekršajnog postupka; Povraćaj u predašnje stanje; Pravila i tok prekršajnog postupka; Pretres**“. Predavač na modulu je g. Milorad Popović, sudija Suda Višeg suda za prekršaje u Podgorici. Obuci je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.
- **21. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan treći dan obuke na **VII MODUL-u iz krivične oblast** pod nazivom: „**Privremeno oduzimanje predmeta, imovinske koristi i imovine; Oduzimanje imovinske koristi; Trajno oduzimanje imovine čije zakonito porijeklo nije dokazano; Oštećeni i oduzimanje imovinske koristi; Finansijska istraga; Imovinsko-pravni zahtjev**“. Predavač na modulu je bila gđa Suzana Mugoša, sutkinja Višeg suda u Podgorici. Modulu je prisustvovalo dvadesetdvoje kandidat/tkinja za sudije osnovnog suda.
- **21. april 2022. godine (početak kursa 28. februar 2022. godine)** – U saradnji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu sa HELP Programom Savjeta Evrope za Zapadni Balkan i Tursku (Evropski program za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava), regionalnog projekta koji je dio zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope, pod nazivom „*Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022*“, a u cilju dalje obuke nosilaca pravosudne funkcije u oblasti ljudskih prava, **uspješno je realizovan HELP onlajn kurs na temu „Zaštita životne sredine i ljudska prava“**. Početni sastanak povodom održavanja pomenutog kursa održan je **28. februara 2022. godine**, a ukupno trajanje kursa je bilo 12 sati. Gđa Sanja Jovićević, specijalna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu i gđa Brankica Cmiljanović, rukovoditeljka Direkcije za horizontalno zakonodavstvo u Direktoratu za ekologiju, fokal tačka i kontakt tačka za Espoo Konvenciju i SEA Protokol u Ministarstvu za ekologiju, prostorno planiranje i urbanizam Crne Gore, su, kao HELP nacionalni tutori, vodile pomenuti onlajn kurs. Ovaj kurs uspješno je završilo 40 polaznika – osam (8) sudija, tri (3) državna tužioca, dvanaest (12) savjetnika iz sudova, tri (3) savjetnika iz državnih tužilaštava, tri (3) pripravnika iz sudova, dva (2) kandidata za sudiju, četiri (4) kandidata za državni tužioca, dva (2) advokata i tri (3) predstavnika Ministarstva pravde i ljudskih i manjinskih prava Crne Gore.
- **26. i 27. april 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je **onlajn obuku za pripravnike** iz sudova i državnih tužilaštava, koji su izabrani u julu 2021. godine. Obuka je organizovana za **I modul građansko pravne oblasti – procesno pravne teme**, iz Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu od 15.01.2018. godine. Predavači su bili g. Miodrag Pešić i g. Radonja Radonjić, sudije Višeg suda u Podgorici, a govorili su na sljedeće konkretnе teme: „**Nadležnost suda; Nadležnost sudova u sporovima sa međunarodnim elementom; Računanje rokova; Tužba i sadržina tužbe; Vrste tužbi; Suparničari, učešće trećih lica u parnici; Izuzeće; Parnična sposobnost stranaka; Dostavljanje pismena, parnični troškovi, prethodno ispitivanje tužbe i mjere za otklanjanje nedostataka u tužbi; Odgovor na tužbu**“. U okviru predavanja na nave-

dene teme, predavači su radili praktične vježbe sa učesnicima. Obuci je prisustvovalo trideset šest (36) pripravnika iz različitih sudova.

- **21. april 2022. godine** – Održana **XX elektronska sjednica Upravnog odbora Centra**, čiji se Dnevni red odnosio na sljedeće tačke: Usvajanje nacrta zapisnika sa XIX elektronske sjednice Upravnog odbora Centra, održane 15. aprila 2022. godine; Izbor zamjenika predsjednice Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu.
- **27. april 2022. godine** – Podgorica, **sastanak sa predstavnicima AIRE centra iz Londona**. Predsjednica Upravnog odbora Centra, gđa Ljiljana Lakić, održala sastanak sa predstavnicom AIRE centra iz Londona gđom Biljanom Braithwaite, direktorka Programa za Zapadni Balkan. Sastanak je bio posvećen predstojećim zajedničkim aktivnostima, u kojima će AIRE centar pružiti podršku Centru, a koje se odnose na: podršku u sprovođenju kontinuiranih obuka koje se tiču Evropske konvencije o ljudskim pravima i prakse Evropskog suda za ljudska prava, podršci u realizaciji aktivnosti koja se odnosi na organizaciju konferencije za sudije za prekršaje, dalje aktivnosti koje se odnose na Mrežu mladih sudija, način promocije dva kursa učenja na daljinu koji je razvio AIRE centar, a koji se odnose na pravo na privatnost i rodnu ravnopravnost, mogućem angažovanju nekog od zaposlenih u Centru kao kontakt tačke za buduće zajedničke aktivnosti. Bilo je riječi i o planiranom osnivanju mreže boraca za rodnu ravnopravnost u kojoj bi institucije za obuku u pravosuđu Zapadnog Balkana imale aktivnu ulogu. Sastanku su pored navedenih prisustvovale gđa Đina Popović i gđa Vanja Radović, nacionalne konsultatkinje AIRE centra, a ispred Centra, gđa Maja Milošević, direktorka Sekretarijata i gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra.
- **27. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan četvrti dan obuke na **VII MODUL-u iz krivične oblasti** pod nazivom: „**Privremeno oduzimanje predmeta, imovinske koristi i imovine; Oduzimanje imovinske koristi; Trajno oduzimanje imovine čije zakonito porijeklo nije dokazano; Oštećeni i oduzimanje imovinske koristi; Finansijska istraga; Imovinsko-pravni zahtjev**“. Predavač na modulu je bila gđa Suzana Mugoša, sutkinja Višeg suda u Podgorici. Modulu je prisustvovalo dvadesetdvoje kandidat/tkinja za sudije osnovnog suda.
- **27. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan prvi dan obuke na **I MODUL-u iz grđanske oblasti** na konkretnije teme: „**Tužba; Vrste tužbi; Sadržina tužbe; Prethodno ispitivanje tužbe i mjere za otklanjanje nedostataka u tužbi; Odgovor na tužbu; Procesno pravni i materijalno pravni prigovori**“. Predavač na modulu je gđa Lidija Ivanović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo šest kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **28. april 2022. godine** – U Centru **održan sastanak** predsjednice Upravnog odbora Centra Ljiljane Lakić i predstavnika **Njemačke fondacije za međunarodnu pravnu saradnju - IRZ**, Stefana Purnera i Harisa Duda. Na sastanku je bilo riječi o nastavku saradnje, tačnije o predstojećim zajedničkim aktivnostima edukacije crnogorskih sudija u 2022. godini. Načelno je određen 9. -13. oktobar 2022. kao termin studijske posjete sudija građanskih odjeljenja iz Crne Gore Njemačkoj i razgovaralo se o prvoj planiranoj obuci na temu Zakona o parničnom postupku, koja će se 1. i 2. juna održati u Podgorici. G. Purner je najavio da će se taj seminar iskoristiti i za promociju dokumentarnog filma o parničnom postupku u Njemačkoj koji je IRZ nedavno uradio. Pored toga, bilo je govora i o još dvije, ranije dogovorene zajedničke obuke, prva o međunarodnom privatnom pravu (18. oktobar 2022.) i druga, o zaštiti konkurenčije (22-23. novembar 2022.). Pored gđe Lakić, sastanku je prisustvovala i Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra.
- **28. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan peti dan obuke na **VII MODUL-u iz krivične oblast** pod nazivom: „**Privremeno oduzimanje predmeta, imovinske koristi i imovine; Oduzimanje imovinske koristi; Trajno oduzimanje imovine čije zakonito porijeklo nije dokazano; Oštećeni i oduzimanje imovinske koristi; Finansijska istraga; Imovinsko-pravni zahtjev**“. Predavač na modulu je bila gđa Lidija Vukčević, državna tužiteljka u Vrhovnom državnom tužilaštvu. Modulu je

prisustvovao dvadesetjedan kandidat/tkinja za sudije osnovnog suda, jedan kandidat je bio opravdano odsutan.

- **28. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan drugi dan obuke na **I MODUL-u iz građanske oblasti** na konkretnije teme: „**Tužba; Vrste tužbi; Sadržina tužbe; Prethodno ispitivanje tužbe i mjere za otklanjanje nedostataka u tužbi; Odgovor na tužbu; Procesno pravni i materijalno pravni prigovori**“. Predavač na modulu je gđa Lidija Ivanović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo pet kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **28. i 29. april 2022. godine**, Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je onlajn obuku na temu „**Obligacioni odnosi sa akcentom na sporna pitanja i Paulijanska tužba**“, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. Učesnicima se u uvodnom dijelu, u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra. Predavači na obuci su bile gđa Radojka Nikolić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore i gđa Dušanka Radović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Teme o kojima se govorilo bile su: „**Osnovi odgovornosti; Nematerijalna šteta: pojam, vrste i naknada; Uvod u EKLJP – principi, prava i obaveze države; Pravo na naknadu štete po konvencijskom pravu; Naknada nematerijalne štete zbog povrede prava ličnosti po nacionalnom pravu; Naknada nematerijalne štete po praksi ESLJP u predmetima u odnosu na Crnu Goru; Primjena međunarodnih standarda u praksi sudova u Crnoj Gori – studija slučaja; Pobijanje dužnikovih pravnih radnji prema Zakonu o obligacionim odnosima; Pobijanje dužnikovih pravnih radnji prema Zakonu o stečaju**“. Obuci je prisustvovalo 14 učesnika (13 sudija i jedan savjetnik iz suda).
- **29. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan treći dan obuke na **I MODUL-u iz građanske oblasti** na konkretnije teme: „**Tužba; Vrste tužbi; Sadržina tužbe; Prethodno ispitivanje tužbe i mjere za otklanjanje nedostataka u tužbi; Odgovor na tužbu; Procesno pravni i materijalno pravni prigovori**“. Predavač na modulu je gđa Lidija Ivanović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo pet kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **29. april 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan treći dan obuke na **VI MODUL-u iz stvarnog prava, građanska oblast pod nazivom: „Vrste svojine; Sticanje prava svojine na nepokretnostima; Državina; Tužbe za zaštitu svojine i državine; Zakon o državnom premjeru i katastru nepokretnosti“**. Predavač na modulu je bio g.Miodrag Pešić, sudija Višeg suda u Podgorici. Modulu je prisustvovalao dvadeset kandidata/tkinje za sudije osnovnog suda.
- **29. april 2022. godine** - U Centru **održan sastanak predstavnika JUFREX2 projekta Savjeta Evrope** i predstavnika Centra. Na sastanku je bilo riječi o nastavku saradnje, aktivnostima i obavezama Centra povodom Adendum ugovora o Grantu Savjeta Evrope i Centra, čije potpisivanje predstoji. Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra, je sugerisala da se prva obuka koja je planirana početkom juna 2022. pomjeri za sredinu juna. Predstavnici Savjeta Evrope su predložili da rok za prvi izvještaj bude 15. jul 2022. godine. Ovi predlozi će biti usvojeni i naći će se u adendumu ugovora o grantu. Razgovaralo se još o finansijskom dijelu izvještaja i o postupcima javnih nabavki povodom organizovanja obuka za sudije i tužioce. Sastanku su prisustvovali Boris Ristović i Dragana Krivčević iz JUFREX kancelarije Savjeta Evrope, a ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, Maša Adžić, kontakt osoba za JUFREX i Gordana Gagović, zadužena za finansijski dio JUFREX projekta.
- **29. april 2022. godine** – Podgorica, u organizaciji Udruženja mladih sa hendičepom Crne Gore (UMH-CG) održana je „**Radionica za zaposlene u sudstvu, tužilaštvu, inspekcijskim organima i organima policije o modelima pristupa invaliditetu i antidiskriminacionom zakonodavstvu**“. Na molbu organizatora radionice, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je uputio pozive sudovima i državnim tužilaštima u Crnoj Gori da na radionicu delegiraju sudije, državne tužioce ili savjetnike. Radionici je prisustvovalo 19 predstavnika pravosuđa (10 sudija, 1 državna tužiteljka, 5 savjetnika iz suda i 3 savjetnika iz državnih tužilaštava).

MAJ 2022

- **4. maj 2022. godine** – Održana **XXI elektronska sjednica Upravnog odbora Centra** sa sljedećim tačkama Dnevnog reda: Usvajanje Nacrta zapisnika sa XX elektronske sjednice Upravnog odbora Centra, održane 21. aprila 2022. godine; Usvajanje Godišnjeg plana rada Centra za 2022. godinu, i Utvđivanje dopune Liste mentora Centra.
- **4. – 6. maj 2022. godine** – Kolašin, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u saradnji i uz finansijsku podršku Ambasade SAD u Podgorici tj. Biroa Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenja zakona – INL Program, organizovali **III radionicu obuke za predavače/Trening trenera**. Obuku su vodili nacionalni stručnjaci u ovoj oblasti g. Radoje Cerović, dipl. psiholog i g. Bego Begu, ekspert za ljudske resurse. Prvi dan obuke bio je posvećen sljedećim temama: „**Osvrt na ranije radionice; Prezentacija programa radionice; Najefektivnije trenerske tehnike (fascilitacija) – podsjetnik; Dinamika grupe; Drugi i treći dan obuke bili su posvećeni izvedbama učesnika i feedbacku tj. prezentovanju od strane učesnika određene teme i povratnim informacijama o načinu njihovog izvođenja**“. Na kraju trećeg dana tj. devetog dana ciklusa obuke, učesnicima su uručeni sertifikati da su uspješno završili trening za predavače 17 učesnika (14 sudija i 1 državni tužilac i 2 savjetnika iz Službe za odnose s javnošću Vrhovnog suda Crne Gore).

- **5. maj 2022. godine** – Održana **elektronska sjednica Programskog savjeta Centra** koja je bila posvećena određivanju predavača za: module II, IV, V i VI Programa inicijalne obuke za kandidate za sudije za prekršaje, za mjesec maj 2022.; kontinuiranu obuku na teme privredna društva, terorizam, pravo EU i član 5 EKLJP, za mjesec maj 2022. god. i za obuku pripravnika za teme stvarno pravo, II krivični modul, privredno pravo, za mjesec maj 2022.
- **5. maj 2022.** – Održan **onlajn sastanak sa evaluatorkom Međunarodne organizacije rada** (MOR), koja je angažovana kao vanjski ocjenjivač za evaluaciju Programa dostojanstvenog rada za Crnu Goru (2019-2021). Sastanku je, u ime Centra prisustvovala Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra, a kao nacionalni eksperti, odabrani od strane Kancelarije MOR-a u Crnoj Gori, Snežana Aleksić i Ranka Vuković, doskorašnje sutkinje Vrhovnog suda CG i predavači Centra za oblast radnog prava. Na sastanku se razgovaralo o pomenutom projektu, njegovim efektima i postignutim ciljevima.
- **5. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana pre-

davanja u okviru **prvog dana obuke** na modulu pod nazivom: „**Modul VIII iz krivično materijalnog prava**“. Teme modula su: „**Krivično djelo; Krivica; Pokušaj krivičnog djela, dobrovoljni odustanak i nepodoban pokušaj; Saučesništvo; Kazne i njihovo odmjeravanje; Povrat, sticaj i produženo krivično djelo**”, a predavač je Zoran Smolović, doskorašnji sudija Apelacionog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo dvadesetvoje kandidata/tkinja za sudiju.

- **5. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan prvi dan obuke na **III MODUL-u iz grđansko-privredne oblasti** na konkretnije teme: „**Vrste tužbi po Zakonu o privrednim društvima; Statusni sporovi; Poništenje odluka Skupštine akcionara; Prava akcionara**“. Predavač na modulu je gđa Dijana Raičković, sutkinja Privrednog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo pet kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **6. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan drugi dan obuke na **III MODUL-u iz grđansko-privredne oblasti** na konkretnije teme: „**Vrste tužbi po Zakonu o privrednim društvima; Statusni sporovi; Poništenje odluka Skupštine akcionara; Prava akcionara**“. Predavač na modulu je gđa Dijana Raičković, sutkinja Privrednog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo pet kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **6. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan četvrti dan obuke na **VI MODUL-u iz stvarnog prava**, građanska oblast pod nazivom: „**Vrste svojine; Sticanje prava svojine na nepokretnostima; Državina; Tužbe za zaštitu svojine i državine; Zakon o državnom premjeru i katastru nepokretnosti**“. Predavač na modulu je bio g. Miodrag Pešić, sudija Višeg suda u Podgorici. Modulu je prisustvovalao dvadeset kandidata/tkinje za sudije osnovnog suda.
- **9. maj 2022. godine** – Podgorica, na osnovu saradnje sa Savjetom Evrope u okviru projekta “Unapređenje procesnih prava u pravosudnom sistemu Crne Gore” predsjednica Upravnog odbora Centra gđa Ljiljana Lakić i direktorka Sekretarijata Centra gđa Maja Milošević, **održale sastanak** sa prof. dr Stankom Bejatovićem, međunarodnim ekpertom angažovanim da pripremi materijale za obuku u pogledu pitanja koja tretiraju prava žrtava /oštećenih krivičnim djelima i dr Jelena Đurišić, nacionalnom konsultantkinjom. Sastanak je bio posvećen utvrđivanju konačne metodologije za izradu materijala za obuku koji je u pripremi, a koji se odnosi na analizu prava žrtava krivičnih djela (Evropski pravni standardi, praksa Evropskog suda za ljudska prava i krivično procesno zakonodavstvo Crne Gore (norma i praksa). Nakon sto se uradi analiza i program obuke, u okviru projekta će se sprovesti i obuka trenera (sudija i državnih tužilaca) koji bi dalje prenosili znanje svojim kolegama. Predlog eksperata je, da ukoliko Centar bude u mogućnosti, omogući da prisustvuju prvom sastanku sa potencijalnim trenerima, kako bi istima, kao autori analize ukazali na ključne preporuke. Pored navedenog eksperți su predložili da se kasnije, ukoliko Centar bude u mogućnosti, na osnovu analize napravi manja brošura koja bi se odnosila na prava žrtava krivičnih djela. Nadalje, prof.dr Bejatović je upoznao predstavnice Centra sa smjericama koje je uradio za predstavnike pravosuđa u Srbiji, a koje se odnose na Priručnik o primjeni oportuniteta krivičnog gonjenja, pa je predložio da i CG, po istom uzoru, izrade pomenute smjernice. Predsjednica UO se zahvalila ekspertima na prepoznavanju Centra kao važnog partnera prilikom izrade i utvrđivanja metodologije materijala za obuku i takođe se zahvalila na predlozima, koje će Centar u narednom periodu, shodno dinamici projekta i obavezama Centra, razmotriti.
- **9. maj 2022. godine** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, realizovan drugi dan obuke u okviru **(I) Modula** iz teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, čije teme su: „**Opšti instituti i načela Zakona o prekršajima; Branilac, oštećeni i drugi učensnici u prekršajnom postupku; Dostavljanje pismena i razmatranje spisa; Pokretanje prekršajnog postupka; Povraćaj u predjašnje stanje; Pravila i tok prekršajnog postupka; Pretres**“. Predavač na modulu je g. Milorad Popović, sudija Suda Višeg suda za prekršaje u Podgorici. Obuci je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.

- **9. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan **četvrti dan obuke na I MODUL-u iz grđansko-privredne oblasti** na konkretnije teme: „**Pripremanje glavne rasprave; Dostavljanje; Pripremno ročište; Ročište za glavnu raspravu; Dokazi, izvodjenje dokaza i ocjena dokaza; Zloupotreba procesnih prava i njeno sprječavanje; Posredovanje**“. Predavač na modulu je gđa Katarina Đurđić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo pet kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda
- **10. maj 2022. godine** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, realizovan treći dan obuke u okviru prvog (**I**) **Modula** iz teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, čije teme su: „**Opšti instituti i načela Zakona o prekršajima; Branilac, oštećeni i drugi učensnici u prekršajnom postupku; Dostavljanje pismena i razmatranje spisa; pokretanje prekršajnog postupka; povraćaj u predjašnje stanje; pravila i tok prekršajnog postupka; pretres**“. Predavač na modulu je g. Milorad Popović, sudija Suda Višeg suda za prekršaje u Podgorici. Obuci je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.

- **10. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan peti dan obuke na **I MODUL-u iz grđansko-privredne oblasti** na konkretnije teme: „**Pripremanje glavne rasprave; Dostavljanje; Pripremno ročište; Ročište za glavnu raspravu; Dokazi, izvodjenje dokaza i ocjena dokaza; Zloupotreba procesnih prava i njeno sprječavanje; posredovanje**“. Predavač na modulu je gđa Katarina Đurđić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo pet kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **11. maj 2022. godine** – Podgorica, održan **treći sastanak Savjetodavnog tima za razvoj nastavnog plana i programa (CDAT)** projekta građanskog obrazovanja u Crnoj Gori, koji sprovodi predstavništvo PH International u Crnoj Gori, a finansira Ambasada SAD u Podgorici tj. Biro Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovođenja zakona (INL Program). CDAT predstavlja multidisciplinarna grupa eksperata, profesionalaca iz oblasti obrazovanja, vladavine prava, bezbjednosti (policije), omladinske politike, i omladinskog rada. Treći sastanak CDAT-a je bio posvećen sljedećim temama: Uvod i informacija o studijskoj posjeti BiH; Usvajanje finalnog plana aktivnosti za izradu LC kurikuluma; Prezenacije analize relevantnih dokumenata dostavljenih od CDAT tim 1-3; Planiranje narednih koraka u izradi kuriluluma: Izrada nacrta strukture LC kurikuluma (draft outline), Rad na modulima u mini timovima shodno postojećim iskustvima i afinitetima. Ispred Centra sastanku je prisustvovala direktorica Sekretarijata, kao članica CDAT-a.

- **11. maj 2022. godine** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, realizovan četrtvi dan obuke u okviru prvog (**I**) **Modula** iz teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, čije teme su: „**Opšti instituti i načela Zakona o prekršajima; Branilac, oštećeni i drugi učensnici u prekršajnom postupku; Dostavljanje pismena i razmatranje spisa; Pokretanje prekršajnog postupka; Povraćaj u predjašnje stanje; Pravila i tok prekršajnog postupka; Pretres**“. Predavač na modulu je g. Milorad Popović, sudija Suda Višeg suda za prekršaje u Podgorici. Obuci je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.
- **11. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan šesti dan obuke na I MODUL-u iz grđansko-privredne oblasti na konkretnije teme: „**Pripremanje glavne rasprave; Dostavljanje; Pri-premno ročište; Ročište za glavnu raspravu; Dokazi, izvodjenje dokaza i ocjena dokaza; Zloupotreba procesnih prava i njeno sprječavanje; posredovanje**“. Predavač na modulu je gđa Katarina Đurđić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo pet kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **11. i 12. maj 2022. godine** – Beograd, u organizaciji Globalnog programa za vatreno oružje (GEP) Kancelarije Ujedinjenih nacija za pitanja droge i kriminala (UNODC) **održan regionalni sastanak o „Harmonizaciji sudske prakse na Zapadnom Balkanu u predmetima koji se odnose na vatreno oružje“**. Ciljevi sastanka su bili sljedeći: 1) Pružiti informacije o harmonizaciji sudske prakse u predmetima koji se tiču vatrene oružja i obezbijediti platformu za diskusiju o pravnim pitanjima i kaznenoj politici, shodno primjerima iz Zbirki sudske prakse; 2) Podržati razmjenu informacija među sudijama u regionu o spornim pravnim pitanjima i izazovima, u pogledu blanketne odredbe – definisanja vatrene oružja, njegovih djelova, municije i eksploziva; primjeni odgovarajuće kvalifikacije krivičnog djela; utvrđivanja načina izvršenja krivičnog djela; procesnih problema, ocjene dokaza i argumenata odbrane; razmatranja kaznene politike i sporazuma o priznanju krvice; i 3) Procijeniti potrebu za daljom saradnjom među sudijama i identifikovati da li Zbirke sudske prakse mogu biti dodatno konsolidovane kroz ukazivanje na slična zakonodavna rješenja i praksu u regionu. Ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu sastanku je prisustvovala predsjednica Upravnog odbora Centra gđa Ljiljana Lakić. Takođe sastanku je, pored sudija iz regiona, prisustvovalo i 6 sudija i 2 sudske savjetnike iz Crne Gore.
- **12. maj 2022. godine** - Evropska mreža za obuku u pravosuđu (**EJTN**) organizovala je u onlajn formatu jednočasovni seminar na temu „**Usko specijalizovana vještačka inteligencija - alati i aspekti koji utiču na prevenciju krivičnih djela, krivično gonjenje i kažnjavanje**“. Predavač na ovom seminaru bila je gđa Mariana Todorova, profesor Bugarske akademije nauka, futurista i istraživač u oblasti futurističkih studija i strateškog planiranja i autorka knjige pod nazivom „Vještačka inteligencija“. Kratka istorija njenog razvoja i etički aspekti“. Na ovom onlajn seminaru bio je predstavljen viši tehnološki nivo vještačke inteligencije, a u isto vrijeme i mnogi slučajevi koji su nastali kao rezultat funkcionisanja prevencije krivičnih djela. Posredstvom Centra, pomenuti seminar je pohađao jedan sudija Suda za prekršaje u Podgorici.
- **12. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **drugog dana obuke** na modulu pod nazivom: **Modul VIII** iz krivično materijalnog prava. Teme modula su: „**Krivično djelo; Krivica; Pokušaj krivičnog djela, dobrovoljni odustanak i nepodoban pokušaj; Saučesništvo; Kazne i njihovo odmjeravanje; Povrat, sticaj i produzeno krivično djelo**“ a predavač je g. Zoran Smolović, doskorašnji sudija Apelacionog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo dvadesetdvoje kandidata/tkinja za sudiju.
- **12. maj 2022. godine** – **Evropska potrošačka organizacija (BEUC)**, u saradnji sa Evropskom mrežom za obuku u pravosuđu (EJTN) i Generalnim direktoratom Evropske komisije za oblast pravosuđa, organizovala je dvoipočasovni onlajn seminar na temu „**Sudije i kolektivna tužba: nove perspektive i mogućnosti u oblasti pravosuđa**“ koji je bio namijenjen sudijama, a koji je imao za cilj podizanje svijesti o kolektivnim tužbama za zaštitu interesa potrošača i Direktivi (EU) 2020/1828 o predstavničkim tužbama. Posredstvom Centra, ovaj onlajn seminar pohađao je sudija Osnovnog suda u Podgorici.

- **12. maj 2022. godine** - Održana **elektronska sjednica Programskog odbora za inicijanu obuku** koja je za cilj imala izjašnjenje članova Programskog odbora za inicijalnu obuku o predlogu konačne ocjene za teorijski i za praktični dio obuke za dvije kandidatkinje za sutkinje osnovnog suda, koje su shodno Programu za inicijalnu obuku završile teorijsku i praktičnu obuku, a koje su na obuku raspoređene od-lukom Sudskog savjeta broj 01-5365/21 od 3.08.2021. godine.
- **12. i 13. maj 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je **onlajn obuku za pripravnike** iz sudova i državnih tužilaštava, koji su izabrani u decembru 2020/ januaru 2021. godine. Obuka je organizovana za modul „**Stvarno pravo**“, u okviru Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. Predavači su bile gđa Radojka Nikolić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore i gđa Ljiljana Šoškić, sutkinja Upravnog suda Crne Gore, a govorile su na sljedeće konkretnе teme: „**Svojina i vrste svojine; Sticanje prava svojine na pokretnim i nepokretnim stvarima; Državina i tužbe za zaštitu državine; Tužbe za zaštitu svojine; Stvarne službenosti (zasnivanje, vrste, prestanak); Posebni slučajevi stvarnih službenosti-nužni prolaz**“. Obuci je prisustvovalo 47 pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilaštava.
- **13. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan peti dan obuke na **VI MODUL-u iz stvarnog prava**, građanska oblast pod nazivom: „**Vrste svojine; Sticanje prava svojine na nepokretnostima; Državina; Tužbe za zaštitu svojine i državine; Zakon o državnom premjeru i katastru nepokretnosti**“. Predavač na modulu je bio g. Miodrag Pešić, sudija Višeg suda u Podgorici. Modulu je prisustvovalao dvadesetvoje kandidata/tkinje za sudije osnovnog suda.

- **13. maj 2022. godine** – Održan **onlajn sastanak** nacionalnog programskega službenika UNODC-a iz Beograda, Marka Milićevića sa načelnicom Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra povo-dom sprovođenja projekta “Sprečavanje nekažnjivosti trgovaca ljudima i podrška žrtvama trgovine lju-dima u jugoistočnoj Evropi”. U skladu sa usvojenim zaključcima i preporukama sa nacionalnog okruglog stola, koji se održao 8. aprila 2022. u Podgorici i Analize nacionalne prakse u predmetima trgovine lju-dima, razgovaralo se o predstojećim projektnim aktivnostima koje se odnose na osmišljavanje, izradu i usvajanje održivog nacionalnog plana obuke i sprovođenje nacionalnih multidisciplinarnih tematskih obuka. G. Milićević je predstavio plan koji se odnosi na sprovođenje dvije obuke o trgovini ljudima čija će metodologija biti simulacija suđenja. Prva je planirana za kraj juna, a druga za septembar 2022. godine. Učesnici obuka će biti sudije, tužioci i predstavnici Policije i nevladinog sektora. Radiće se po već postojećoj UNODC globalnoj metodologiji simulacije suđenja, koja će se bazirati na jednom nacionalnom pravosnažnom predmetu. Kancelarija Ujedinjenih nacija za pitanja droge i kriminala je spremna da u saradnji sa Centrom razvije detaljni program obuke koristeći pomenutu metodologiju simulacije su-

đenja, te podršku domaćih stručnjaka koje će zajednički identifikovati kao relevantne Centar i UNODC. Gđa Adžić je kazala da Centar uvijek podržava dobre inicijative, i da kao jedina institucija u Crnoj Gori u čijoj je nadležnosti obuka sudija i državnih tužilaca spremna da sarađuje sa međunarodnim organizacijama, naročito kada je u pitanju ovako važna i aktuelna tema kao što je trgovina ljudima. Podsjetila je da Centar kontinuirano sprovodi obuke na ovu temu koje su dio Programa obuke o borbi protiv trgovine ljudima koji je usvojio Upravni odbor Centra, ali da su obuke na ovu temu uvijek dobrodošle, naročito kada je riječ o drugačijoj metodologiji kakava je simulacija suđenja. Kazala je da će sa ovim projektom i planiranim obukama upoznati članove Programske skupštine i Upravnog odbora i naglasila da je Centar uvijek spremna dati preporuke u vezi sa angažovanjem nacionalnih eksperata koji će raditi na izradi programa rada i kao predavači na obukama.

- **16. maj 2022. godine** – Podgorica, predsjednica Upravnog odbora Centra gđa Ljiljana Lakić i direktorka Sekretarijata Centra gđa Maja Milošević, održale **onlajn sastanak** gđom Andrijanom Ćurčić, voditeljka tima IPA 2014 projekta tehničke podrške **“Unapređenje i jačanje institucionalnog i pravnog okvira u oblasti javnih nabavki i državne pomoći”**. Sastanak je bio posvećen jednoj od aktivnosti projekta, koja se odnosi na obuku sudija i državnih tužilaca, na temu kontrole državne pomoći, a u cilju precizirana vremena i mesta održavanja obuke. Predsjednica Upravnog odbora Centra je podsjetila da je Centar u okviru pomenutog projekta u 2019. godini sproveo obuku za sudije i državne tužioce na temu „Državna pomoć – uloga nacionalnih sudova“. Gđa Ćurčić je istakla da se zbog situacije izazvane virusom COVID 19 tj. zbog nemogućnosti organizovanja obuke putem metodologije face to face, aktivnosti obuke, koje su bile predviđene u okviru projekta, se zadnje 2 godine nisu sprovidile, kao i da projekat traje do 1. decembra 2022. godine. Takođe je istakla da je obuku sudija i državnih tužilaca, na temu kontrole državne pomoći posebno važno sprovesti, jer će, vremenom, jačati uloga nacionalnih sudova u postupku kontrole državne pomoći. Postupak kontrole državne pomoći tj. postupak povraćaja državne pomoći će biti u nadležnosti sudija (dok je do sada bio u nadležnosti Agencije za zaštitu konkurenčije). Istakla je da su planirane teme, prije svega iz pravila za dodjelu i prijavljivanje državne pomoći, sa posebnim akcentom na povraćaj državne pomoći i pojašnjenje uloge nacionalnih sudija i tužilaca. Na sastanku je dogovoren nastavak zajedničkih aktivnosti i dogovoren datum trodnevne obuke koja će se održati u period od 10.-12. oktobra 2022. godine.
- **16. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan dan obuke na **V MODUL-u iz grđansko-privredne oblasti** na konkretnije teme: „**Zakon o izvršenju i obezbjeđenju; Prigovor na rešenje o izvršenju i odluke po prigovoru; Izvršenje na akcijama i u djelovima privrednih društava**“. Predavač na modulu je gđa Nevenka Popović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo pet kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **16. maj 2022. godine** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, realizovan peti dan obuke u okviru prvog **(I) Modula** iz teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, čije teme su: „**Opšti instituti i načela Zakona o prekršajima; Branilac, oštećeni i drugi učesnici u prekršajnom postupku; Dostavljanje pismena i razmatranje spisa; Pokretanje prekršajnog postupka; Povraćaj u predašnje stanje; Pravila i tok prekršajnog postupka; Pretres**“. Predavač na modulu je g. Milorad Popović, sudija Suda Višeg suda za prekršaje u Podgorici. Obuci je prisustvovalo osam kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.
- **17. maj 2022. godine** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, realizovan prvi dan obuke u okviru prvog **(III) Modula** iz teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, čije teme su: „**Prekršajna odgovornost; prekršajne sankcije; Izvršenje sankcija (pasivno izvršenje preko Registra novčanih kazni); Opšta pravila o odmjeravanju kazne; Sticaj; Mjere upozorenja; Zaštitne mjere**“. Predavač na modulu je gđa Maja Živaljević, sudija Suda Višeg suda za prekršaje u Podgorici. Obuci je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.
- **17. maj 2022. godine** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je **obuku mentora** koji sprovode praktičnu obuku kandidata za sudije **o korišćenju onlajn platforme za evidenciju učešća i ocjenjivanje kandidata u digitalnom dnevniku**. Praktični Dnevnik koji je za do-sadašnje generacije polaznika inicijalne obuke vođen u rukopisu, od septembra mjeseca 2021. godine

vodi se u elektronskoj formi, po principu jedan mentor – jedan kandidat. S tim u vezi, ovaj susret je zamisljen da se mentorima približe osnovni koraci u korišćenju platfome na kojoj se unosi digitalni Dnevnik, kao da im se odgovori na eventualna pitanja i dileme u vezi sa primjenom iste. Obuci je prisustvovalo pet mentora, sudija Privrednog suda Crne Gore i Osnovnog suda u Podgorici.

- **17. maj 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu, organizovao je seminar na temu „**Zakon o privrednim društvima**“. Seminar je organizovan u tkz. hibridnoj formi, na način što je jedan broj učesnika lično prisustvovao u sali Centra, a drugi dio učesnika je pratio seminar preko Zoom platforme. U uvodnom dijelu seminara učesnike je, ispred organizatora, pozdravio g. Srđan Simović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači su bili prof. dr Vladimir Savković, Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore i gđa Dijana Raičković, sutkinja Privrednog suda Crne Gore, koji su govorili na sljedeće konkretnе teme: „**Koncept i ključne specifičnosti ZOPD (2020) u odnosu na prethodni ZOSPD (2002); Vrste tužbi po Zakonu o privrednim društvima i slučajevi iz sudske prakse**“. Seminaru je prisustvovalo pet (5) kandidata za sudije, jedna (1) državna tužiteljka, jedna (1) savjetnica iz suda, jedna (1) savjetnica iz državnog tužilaštva i devet (9) notara.
- **18. maj 2022. godine** – Održana **elektronska sjednica Programskega savjeta Centra** koja je bila posvećena određivanju predavača za obuke iz Programa za kontinuiranu obuku za 2022. godinu i Programa za obuku pripravnika za jun mjesec.
- **18. maj 2022. godine** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, realizovan drugi dan obuke u okviru prvog (**III**) Modula iz teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, čije teme su: „**Prekršajna odgovornost; Prekršajne sankcije; Izvršenje sankcija (pasivno izvršenje preko Registra novčanih kazni); Opšta pravila o odmjeravanju kazne; Sticaj; Mjere upozorenja; Zaštitne mjere**“. Predavač na modulu je gđa Maja Živaljević, sudija Suda Višeg suda za prekršaje u Podgorici. Obuci je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.
- **18. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan prvi dan obuke na **VII MODUL-u iz građanskog prava**, na teme: „**Obligaciono pravo: ništavi i rušljivi ugovori; Naknada štete po Zakonu o obligacionim odnosima; Odgovornost za štetu od opasne stvari ili opasne djelatnosti; Isključenje odgovornosti imaoča stvari i oslobođenje od odgovornosti za naknadu štete; Oslobođenje od odgovornosti za naknadu štete i podijeljenja odgovornost; naknada nematerijalne štete zbog povrede ljudskih prava i osnovnih sloboda sa osvrtom na ključne presude Evropskog suda za ljudska prava i presude Evropskog suda za ljudska prava protiv Crne Gore; naknada štete zbog povrede ugovora; zastarjelost potraživanja**“. Predavač na modulu je bila gđa Snežana Vukčević, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo dvadesetpet kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i Privrednog suda Crne Gore.

- **18. i 19. maj 2022. godine** – Podgorica, Programska kancelarija Savjeta Europe u Podgorici u saradnji sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovali radionicu namijenjenu predstavnicima organa Centra i zaposlenim u Sekretarijatu Centra, pod nazivom „**Primjena Komunikacionog protokola – praktične vještine i savremeni alati komunikacije**“. U okviru projekta “Odgovornost i

profesionalizam u pravosudnom sistemu u Crnoj Gori" koji je dio zajedničkog programa Evropske unije/Savjeta Evrope „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku 2019. – 2022.“ razvijen je Komunikacioni protokol za Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu kojim se utvrđuju ključni ciljevi i principi komunikacije i njena primjena u praksi. Protokol pruža smjernice za komuniciranje sa cilnjim javnostima i namijenjen je postizanju veće vidljivosti u radu Centra. Takođe razrađuje posebne principe i alate za eksternu i internu komunikaciju koju Centar vrši, te uključuje različite komunikacione tehnike i alate koji se mogu koristiti kako bi se povećala vidljivost institucije među praktičarima, nevladinim organizacijama i građanima.

Obuka je bila posvećena načinima i tehnikama upotebe Protokola u svakodnevnom radu. Kroz dvodnevnu radionicu predstavljeni su različiti modeli, prednosti, ali i izazovi vezani za oblast komunikacija, kao i konkretni primjeri inovativnih praksi i alata koji su sadržani u navedenom Komunikacionom protokolu. Obuci su prisustvovalo tri članice Programskog savjeta Centra i 6 predstavnika Sekretarijata Centra.

- **18. i 19. maj 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, organizovao je **onlajn obuku za pripravnike** koji su izabrani u julu 2021. godine, na teme iz II **modula krivično pravne oblasti – radnje dokazivanja**, u okviru Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu od 15.01.2018. godine. Predavač je bila gđa Suzana Mugoša, sudija Višeg suda u Podgorici, a govorila je na sljedeće konkretne teme: „**Pretresanje stana, stvari i lica i privremeno oduzimanje predmeta imovinske koristi; Postupanje sa sumnjivim stvarima; Saslušanje okrivljenog; Svjedok; Uviđaj i rekonstrukcija; Vještačenje; Fotografije i audio vizuelni snimci; Mjere tajnog nadzora**“. Obuci je prisustvovalo 35 pripravnika iz različitih sudova.
- **19. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **trećeg dana obuke** na modulu pod nazivom: **Modul VIII** iz krivično materijalnog prava. Teme modula su: „**Krivično djelo; Krivica; Pokušaj krivičnog djela, dobrovoljni odustanak i nepodoban pokušaj; Saučesništvo; Kazne i njihovo odmjeravanje; Povrat, sticaj i produženo krivično djelo**“, a predavač je Zoran Smolović, doskorašnji sudija Apelacionog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo dvadeset jedan kandidata/tkinja za sudiju.
- **20. maj 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u saradnji sa Ambasatom SAD u Podgorici tj. Biroom Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona – INL Program, organizovalo seminar na temu: „**Terorizam, borci u inostranstvu i učestvovanje u stranim oružanim formacijama**“. Seminar je bio dio Programa obuke za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. U uvodnom dijelu učesnicima su se, ispred organizatora, obratile gđa Maja Milošević, direktorica Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu i gđa Ana Grgurević, pravna savjetnica, INL program, Ambasada SAD u Podgorici. Predavači su bili domaći i američki eksperti: gđa Mira Samardžić, doskorašnja specijalna državna tužiteljka, g. Dragoje Jović, sudija Višeg suda u Podgorici i g. Braden Schrag, konsultant i predavač Biroa za međunarodne informativne programe, Stejt Department. Teme o kojima se govorilo i diskutovalo bile su sljedeće: „**Terorizam i učestvovanje u stranim oružanim formacijama - praksa Državnog tužilaštva; Studija slučaja; Terorizam – normativni okvir i praksa sudova u Crnoj Gori; Učestvovanje u stranim oružanim formacija: Zakonodavni okvir i praksa crnogorskih sudova; Iskustvo SAD u borbi protiv terorizma**“. Seminaru je prisustvovalo 10 učenika (4 sudija, 5 državnih tužilaca i 1 savjetnik u državnom tužilaštvu)
- **23. – 27. maja 2022. godine**, u Antaliji, Turska, Pravosudna akademija Turske (JAT) u saradnji sa TIKA - Turskom agencijom za međunarodnu saradnju i koordinaciju organizovala je međunarodni Program obuke na temu: „**Savremena pitanja u oblasti ljudskih prava**“. Učesnici ovog Programa su bili predstavnici iz devet država članica Mreže institucija za obuku u pravosuđu Jugoistočne Evrope (SEE JTI), a isti su imali priliku da slušaju predavanja na konkretnije teme: „**Zaštita ljudskih prava izvan nacionalnih okvira**“ (Prof. dr Necmi YÜZBAŞIOĞLU, Univerzitet u Galatasaraju); „**Istorijski razvoj ljudskih prava**“ (Dr Mehmet ÇATLI, Univerzitet društvenih nauka u Ankari); „**Pravo na pravično suđenje**“ (Hikmet Murat AKKAYA, sudija izvjestilac, Ustavni sud Republike Turske); „**Pravo na slobodu i bezbjednost**“ (Elif ÇELIKDEMİR ANKITCI, sudija izvjestilac, Ustavni sud Republike Turske); „**Aktuelna pitanja u sudskim postupcima pred ESLJP**“ (Ivana Jelić, sudija, Evropski sud za ljudska prava); „**Pravo na imovinu**“ (Ol-

cay ÖZCAN, sudija izvjestilac, Ustavni sud Republike Turske); „**Pravo na slobodu izražavanja**“ (Prof. dr Nataša Gaber Damjanovska, direktorka Akademije sudija i javnih tužilaca Sjeverne Makedonije); „**Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života**“ (Dr Sezen Kama IŞIK, İstanbul Univerzitet Medeniyet). Trećeg dana Programa, održano je takmičenje timova zemalja učesnica sastavljenih od po tri kandidata za sudije/državne tužioce, koji su pripremili tridesetominutne prezentacije na temu **sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava** u odnosu na odabrane relevantne slučajeve iz prakse.

Isto tako, boravak u Antaliji bio je prilika da se sastanu predsjednik Pravosudne akademije Turske, g.din Muhitin Özdemir i predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, g.đa Ljiljana Lakić, te da održe sastanak na kome su definisani dalji koraci saradnje između Centra i Pravosudne akademije Turske (JAT). S tim u vezi, najavljeno je da će JAT izraditi program obuke za zemlje regiona Zapadnog Balkana i Turske, a na teme iz specifičnih oblasti krivičnog prava, u kojima će imati priliku da učestvuju praktičari iz pravosuđa pomenutih zemalja, a dogovoren je i potpisivanje Memoranduma o saradnji između ove dvije institucije za obuku.

- Pomentim događajima, pored predsjednice UO Centra, ispred Centra su prisustvovali i načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju i načelnica Odjeljenja za inicijalnu obuku. Što se ostalih zemalja učesnica tiče, pored Turske i Crne Gore, Programu su prisustvovali predstavnici Rumunije, Bugarske, Srbije, Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Sjeverne Makedonije, Albanije i Kosova⁷.
- **24. maj 2022. godine** – Podgorica, na Pravnom Fakultetu Univerziteta Crne Gore organizovana je **posjeta Komisije za akreditaciju**, a u cilju reakreditacije tog fakulteta. Predstavnik Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, g. Vuk Mandić, učestvovao je na jednom od sastanaka koji je organizovan u okviru pomenute posjete. Na tom sastanku, između ostalog, bilo je riječi o dosadašnjoj saradnji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu i Pravog fakulteta u Podgorici kroz projekat pod nazivom CABUFAL - „Evropeizacija, jačanje međunarodne saradnje i snaženje ljudskih, tehničkih i bibliotečkih resursa“ (Capacity Building of the Faculty of Law, University of Montenegro - curricula refreshment, boosting of international cooperation and improving human, technical and library resources/CABUFAL), kao i o budućim vidovima saradnje između pomenutih institucija. Sastanku su, pored predstavnika Centra, prisustvovali članovi Komisije za akreditaciju, predstavnici Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja, privrede, notarske i advokatske komore, kao i Vrhovnog suda CG.
- **24. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan šesti dan obuke na **VII MODUL-u iz krivične oblasti** pod nazivom: „**Privremeno oduzimanje predmeta, imovinske koristi i imovine; Oduzimanje imovinske koristi; Trajno oduzimanje imovine čije zakonito porijeklo nije dokazano; Oštećeni i oduzimanje imovinske koristi; Finansijska istraga; Imovinsko-pravni zahtjev**“. Predavač na modulu je bila gđa Lidija Vukčević, državna tužiteljka u Vrhovnom državnom tužilaštvu. Modulu je prisustvovao dvadesetdvoje kandidat/tkinja za sudije osnovnog suda.
- **24. i 25. maj 2022. godine** - Kumbor, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u saradnji sa Vrhovnim državnim tužilaštvom Crne Gore i Ambasadom SAD u Podgorici tj. Biroom Stejt Dipartimenta za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovođenje zakona – INL Program, organizovali **naprednu obuku za Državno tužilaštvo na temu: „Odnosi s javnošću“**. Ispred organizatora obuke, u uvodnom dijelu obuke, učesnicima su se obratili g. James Arguin, Viši pravni savjetnik, INL Programa, Ambasada SAD-a u Podgorici i gđa Maja Milošević, direktorka Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Svaku vještinu treba održavati i kontinuirano trenirati i unaprjeđivati, pa je obuka bila namijenjena da se sagledaju dosadašnja iskustva, čuju i prenesu neka nova iskustva, a sve u cilju usavršavanja sposobnosti i vještina načina komunikacija sa javnostima. Obuku su vodili gđa Dragana Maljević, komunikološkinja, savjetnica za odnose s javnošću u Kabinetu Vrhovnog državnog tužilaštva CG, gđa Danka Ćetković, internacionalna NLP trenerica, prof. dr Adnan Prekić, profesor Univerziteta Crne Gore. Obuka se bazirala na metodologiji praktičnog pristupa, sa kraćim teorijskim dijelom, sa sljedećim temama: „**Priprema kao najvažniji dio javnog nastupa, Forme 4mat za efikasno i efektivno pakovanje sadržaja koji želite da podijelite sa javnošću; Izgradnja odnosa s medijama, kao dijelom javnosti; Praktične vježbe / snimanje kamerom, podjela po grupama – priprema za press konferencije/debate; Analiza snimljenog materijala / Diskusija sa učesnicima; Kako sebe dovesti u**

7 *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova

dobro stanje pred javni nastup – tehnike i preporuke; Press konferencija / debata – snimanje kamером; Analiza snimljenog materijala-Diskusija sa učesnicima". Obuci je prisustvovalo 15 učesnika (9 državnih tužilaca i 6 savjetnika u državnim tužilaštvo).

- **25. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru prvog dana obuke na modulu obligacionog prava čije teme su: „**Ništavi i rušljivi ugovori; Naknada štete po Zakonu o obligacionim odnosima; Odgovornost za štetu od opasne stvari ili opasne djelatnosti, isključenje odgovornosti imaoča stvari i oslobođenje od odgovornosti za naknadu štete; oslobođenje od odgovornosti za naknadu štete i podijeljenja odgovornost; naknada nematerijalne štete zbog povrede ljudskih prava i osnovnih sloboda sa osvrtom na ključne presude Evropskog suda za ljudska prava i presude Evropskog suda za ljudska prava protiv Crne Gore; naknada štete zbog povrede ugovora; Zastarjelost potraživanja**“. Predavač je gđa Snežana Vukčević, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo dvadesetsedam polaznika/ca Programa, kandidata/tkinja za sudije osnovnih i Privrednog suda Crne Gore.
- **25. maj 2022. godine** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, realizovan treći dan obuke u okviru prvog (**III**) **Modula** iz teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, čije teme su: „**Prekršajna odgovornost; Prekršajne sankcije; Izvršenje sankcija (pasivno izvršenje preko Registra novčanih kazni); Opšta pravila o odmjeravanju kazne; Sticaj; Mjere upozorenja; Zaštitne mjere**“. Predavač na modulu je gđa Maja Živaljević, sutkinja Višeg suda za prekršaje u Podgorici. Obuci je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.
- **26. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **četvrtog dana obuke** na modulu pod nazivom: “**Modul VIII iz krivično materijalnog prava**“. Teme modula su: „**Krivično djelo; Krivica; Pokušaj krivičnog djela, dobrovoljni odustanak i nepodoban pokušaj; Saučesništvo; Kazne i njihovo odmjeravanje; Povrat, sticaj i produženo krivično djelo**“, a predavač je Zoran Smolović, doskorašnji sudija Apelacionog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo dvadesetdvoje kandidata/tkinja za sudiju.
- **26. maj 2022. godine** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, realizovan četvrti dan obuke u okviru prvog (**III**) **Modula** iz teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, čije teme su: „**Prekršajna odgovornost; Prekršajne sankcije; Izvršenje sankcija (pasivno izvršenje preko Registra novčanih kazni); Opšta pravila o odmjeravanju kazne; Sticaj;**

Mjere upozorenja; Zaštitne mjere. Predavač na modulu je gđa Maja Živaljević, sutkinja Višeg suda za prekršaje u Podgorici. Obuci je prisustvovalo osam kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.

- **26. maj 2022. godine** – Evropska mreža za obuku u pravosuđu (**EJTN**) organizovala je jednočasovni onlajn seminar, na temu „**Sudska zaštita zdravlja kao osnovnog prava – perspektiva prava Evropske unije**“. Na ovom onlajn seminaru analiziralo se, kroz perspektivu prava Evropske unije, zdravlje kao osnovno pravo: zdravlje i zdravstvena zaštita u Povelji Evropske unije o osnovnim pravima, primarnom i sekundarnom zakonodavstvu, u skladu sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i sudском praksom Evropskog suda za ljudska prava i Suda pravde Evropske unije. Predavač na seminaru bila je gđa Helena Pereira de Melo, profesorka na Univerzitetu u Lisabonu, u Školi prava. Posredstvom Centra, ovaj seminar je pohađao jedan sudija Suda za prekršaje u Podgorici.
- **26. i 27. maj 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa AIRE centrom iz Londona (Centar za pružanje savjeta o individualnim pravima u Evropi), a uz podršku Britanske Ambasade u Podgorici, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu organizovao je obuku na temu „**Pritvor, alternative pritvoru i član 5 Evropske konvencije o ljudskim pravima**“. U uvodnom dijelu obuke, učesnicima su se ispred organizatora obuke obratile gđa Biljana Braithwaite, direktorka Programa za Zapadni Balkan, AIRE centar i gđa Maja Milošević, direktorica Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Predavači na obuci su bili: g. Miraš Radović, sudija Vrhovnog suda Crne Gore, g. Miloš Šoškić, specijalni državni tužilac, gđa Valentina Pavličić, Zastupnica Crne Gore pred ESLJP i gđa Nikolina Katić, zamjenica zastupnika Republike Hrvatske pred ESLJP (onlajn uključenje). Teme o kojima se govorilo bile su: „**Član 5 EKLJP – pravo na slobodu i sigurnost; Lišenje slobode i zadržavanje osumnjičenog – praksa Državnog tužilaštva; Određivanje, produžavanje i trajanje pritvora u praksi crnogorskih sudova; Standardi Evropskog suda za ljudska prava po pitanju prava na slobodu i sigurnost – praksa Evropskog suda za ljudska prava u odnosu na Crnu Goru; Alternative pritvoru – mjere nadzora i jemstvo; Pravo na slobodu i sigurnost u praksi ESLJP; Studija slučaja**“. Obuka je bila organizovana u hibridnom formatu, pa je istoj prisustvovalo 33 učesnika, od kojih 19 predstavnika pravosuđa (11 sudija, 7 državnih tužilaca i 1 savjetnika u sudu), a putem onlajn platforme obuku je pratilo 14 advokata).
- **27. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru drugog dana obuke na modulu obligacionog prava čije teme su: „**Naknada štete po Zakonu o obligacionim odnosima, sa akcentom na oblike vanugovorne štete; Odgovornost za štetu od opasne stvari ili opasne djelatnosti, isključenje odgovornosti imoca stvari i oslobođenje od odgovornosti za naknadu štete; Oslobođenje od odgovornosti za naknadu štete i podijeljenja odgovornost; Naknada nematerijalne štete zbog povrede ljudskih prava i osnovnih sloboda sa osvrtom na ključne presude Evropskog suda za ljudska prava i presude Evropskog suda za ljudska prava protiv Crne Gore**“. Predavač je gđa Katarina Đurđić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je je prisustvovalo dvadesetsedam polaznika/ca Programa, kandidata/tkinja za sudije osnovnih i Privrednog suda Crne Gore.
- **27. maj 2022. godine** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, realizovan peti dan obuke u okviru prvog (**III**) **Modula** iz teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, čije teme su: „**Prekršajna odgovornost; prekršajne sankcije; Izvršenje sankcija (pasivno izvršenje preko Registra novčanih kazni); Opšta pravila o odmjeravanju kazne; Sticaj; Mjere upozorenja; Zaštitne mjere**“. Predavač na modulu je gđa Maja Živaljević, sutkinja Višeg suda za prekršaje u Podgorici. Obuci je prisustvovalo šest kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.
- **26. i 27. maj 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je **onlajn obuku pripravnika za modul „Privredno pravna oblast“**, iz Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. Učesnici su bili pripravnici izabrani u januaru 2020. godine. Ispred organizatora, učesnike je pozdravio g. Srđan Simović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači su bili gđa Nevenka Popović i gđa Marijana Pavićević sutkinje Vrhovnog suda Crne Gore, koje su govorile na sljedeće konkretne teme: „**Oblici obavljanja privredne djelatnosti; Pojam i osnovne karakteristike akcionarskog društva; Pojam i osnovne karakteristike**

društva sa ograničenom odgovornošću; Prava akcionara; Vrste tužbi za zaštitu prava akcionara stečaja; Načela stečajnog postupka; Organi i stranke u stečajnom postupku; Tok stečajnog postupka; Potraživanja povjerilaca; Bankrotstvo; reorganizacija". Obuci je prisustvovalo četrnaest (14) pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilaštava.

- **29. maj 2022. godine (kurs započet 29. marta)** HELP Program Savjeta Evrope za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava i Visoki komesarijat Ujedinjenih nacija za izbjeglice – UNHCR završili su implementaciju **regionalnog HELP onlajn kursa na temu „Azil i ljudska prava”**, u okviru zajedničkog projekta Evropske Unije i Savjeta Evrope (SE). Prezentaciju kursa održali su predstavnici UNHCR-a, Kancelarije specijalnog predstavnika Savjeta Evrope za migracije i izbjeglice, kao i Evropske kancelarije za podršku azilu (EASO), 27. januara 2022. godine. Polaznici su nakon pokretanja onlajn kursa pohađali posebne kurseve u odnosu na matičnu zemlju, koji su bili prevedeni na sve lokalne jezike i prilagođeni nacionalnim zakonodavstvima. HELP onlajn kurs „**Azil i ljudska prava**“ obuhvatao je ključne koncepte međunarodnog i evropskog okvira koji se odnose na azil i značajnu sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP) i Suda pravde Evropske unije (SPEU). Jedan od osnovnih materijala koji je korišćen za razradu pomenutog kursa je bio *Priručnik o evropskom pravu koje se odnosi na azil, granice i imigraciju* (eng. *Handbook on European law relating to asylum, borders and immigration*), koji su zajednički razvili Agencija za osnovna prava EU i Evropski sud za ljudska prava. Kurs se sastojao iz pet modula koji su se odnosili na različite aspekte azila i ljudskih prava, a koji su bili dostupni na platformi u određenom vremenskom trajanju. Ciljna grupa za pohađanje ovog kursa bili su profesionalci iz oblasti pravosuđa (sudije, državni tužioци, advokati, službenici organa za sprovođenje zakona) sa Zapadnog Balkana. Sekretariat HELP programa je odlučivao o tutorima za regionalni kurs, a na ovom kursu upriličenom za polaznike iz Crne Gore tutor je bila advokatica, gđa Bojana Franović Kovačević. Pomenuti kurs trajao je ukupno 5 sedmica, shodno planu da po jedna sedmica bude posvećena svakom od sljedećih pet modula: uvodnom modulu, modulu pod nazivom „**Zabrana protjerivanja, pravo na život i zabrana zlostavljanja**”, modulu pod nazivom „**Pritvor i prihvat**”, modulu pod nazivom „**Pravo na porodični život i azil**” i modulu pod nazivom „**Efikasni pravni lječivo**”. Posredstvom Centra, ovaj kurs uspješno je završilo 11 polaznika (2 sudija, 2 predstavnika Ministarstva pravde i ljudskih i manjinskih prava, 3 savjetnika iz Osnovnog suda u Podgorici, 2 pripravnika iz Osnovnog suda u Podgorici, 1 pripravnik iz notarske kancelarije na Cetinju i 1 predstavnik Ministarstva finansija i socijalnog staranja)
- **30. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **petog dana obuke** na modulu pod nazivom: **Modul VIII iz krivično materijalnog prava**. Teme modula su: „**Krivično djelo; Krivica; Pokušaj krivičnog djela, dobrovoljni odustanak i nepodoban pokušaj; Saučesništvo; Kazne i njihovo odmjeravanje; Povrat, sticaj i produženo krivično djelo**”, a predavač je Zoran Smolović, doskorašnji sudija Apelacionog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo dvadesetdvoje kandidata/tkinja za sudiju.
- **30. maj 2022. godine** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, realizovan šesti dan obuke u okviru **(II) Modula** iz teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, čije teme su: „**Shodna primjena ZKP-a**“. Predavač na modulu je gđa Mira Samardžić, doskorašnja državna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu. Obuci je prisustvovalo osam kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.
- **30. i 31. maj 2022. godine** – Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, organizovao je u onlajn formatu prvi modul iz Programa obuke o pravu EU na temu: „**Pravni sistem Evropske unije – instrumenti, karakteristike i fundamentalni principi**“. Na početku onlajn seminara, prisutne je, u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, pozdravila predsjednica Upravnog odbora Centra, gđa Ljiljana Lakić. Pomenuti modul prvi je od sedam koje će Centar organizovati za istu grupu polaznika – sudija i tužilaca. Ovaj modul počinje analizom tipologije pravnih instrumenata EU i pravno rangira svaki od njih. Prvenstveno se proučava takozvano primarno pravo, koje ima status ustavne povelje na kojoj počiva EU. Takođe, u ovom modulu se proučava izvjestan broj pravnih instrumenata koji čine „sekundarne“ pravne tekovine koje donose institucije EU u cilju ostvarivanja politika EU. Da bi se ovi pravni instrumenti izučili, predlaže se rad na slučajevima iz prakse, naglašavajući obaveze koje ovi instrumenti proizvode kada je u pitanju njihova primjena u sudskom postupku i usklađivanje sa svakim od ovih akata. Štaviše, pravni

poredak EU ima određeni broj karakteristika koje ga čine zaista drugačijim od domaćih i od pravnih sistema tradicionalnih međunarodnih organizacija. Kao rezultat toga, pravni sistem EU stvorio je odnos supremacije (primate) nad pravnim sistemima država članica u slučajevima kada su zakoni u sukobu jedni s drugima. Pored toga, pravo EU prenosi prava, ne samo na države članice, nego i na pojedince koji se mogu pozvati na njih pred domaćim i sudovima evropske jurisdikcije (direktni efekat). Svi ovi aspekti se proučavaju u ovom modulu i u njemu se naglašavaju praktični efekti koje će ove karakteristike imati na rad domaćih sudija. Konkretnije teme na ovom modulu bile su: „**Definisanje EU kao specifičnog pravnog entiteta: ciljevi, osnovne vrijednosti na kojima počiva pravna priroda; Osnovni principi prava Evropske unije (fundamentalna prava, proporcionalnost, nediskriminacija itd.)**; **Osnovne karakteristike prava Evropske unije (primat, direktni efekat, indirektni efekat, odgovornost države)**. Praktične posljedice za nacionalnog sudiju; Radionica na temu „Analiziranje presude Evropskog suda pravde“, „Struktura pravnog Sistema EU. Pregled pravnih instrumenata EU (I): primarno pravo, sekundarno parvo, sudska praksa i drugi instrumenti“, „Struktura pravnog Sistema EU. Pregled pravnih instrumenata EU (II), radionica na temu “Analiziranje pravnih instrumenata EU” i „Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Crne Gore. Suštinska sadržina i pregled odredbi o usklađivanju propisa, primjeni propisa i sudske primjeni“. Predavači na ovom modulu bili su gđa Tatjana Ljujić, sudija Vrhovnog suda Crne Gore, dr Miloš Bošković, nacionalni pravni ekspert i prof. dr Miloš Vukčević, profesor na Pravnom fakultetu Univerziteta Mediteran. Prvom modulu prisustvovalo je 15 učesnika (9 sudija, 3 državna tužioca, 1 savjetnik u državnom tužilaštvu i 2 pripravnika u državnom tužilaštvu).

- **30. maj – 3. jun 2022. godine – Budimpešta/Mađarska** – Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je, posredstvom INL Programa, tj. Biroa Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona, dobio poziv na **kurs o istragama u oblasti sajber kriminala** koji je u Budimpešti organizovala Međunarodna akademija za sprovođenje zakona (**ILEA**), u saradnji sa Federalnim biroom za istrage Ministarstva pravde SAD. Ovaj kurs je bio namijenjen učesnicima iz Crne Gore, Hrvatske, Gruzije i Moldavije, a konkretnije teme na kursu su bile „Uvod u sajber istrage“, „Sajber prijetnje“, „Kriminalni i državni akteri“, „Sajtovi koji se koriste u istražne svrhe“, „Društveni inženjering i krađa identiteta (phishing)“, „Društveno umrežavanje“, „Zloupotreba službene elektronske pošte“, „Dark web i TOR“, „Virtuelne valute“, „Prijetnje mrežama“, „Istrage upada u kompjuterske sisteme“, „Prikupljanje digitalnih dokaza“, „Intervencije u slučaju incidenata“, „Prikupljanje dokaza“. Posredstvom Centra, na ponutom kursu učestvovao je specijalni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu.
- **31. maj 2022. godine** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, realizovan šesti dan obuke u okviru (I) modula iz teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, čije teme su: „**Shodna primjena ZKP-a**“. Predavač na modulu je gđa Mira Samardžić, doskorašnja državna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu. Obuci je prisustvovalo osam kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.
- **31. maj 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan prvi dan obuke na **IV MODUL-u iz građansko-privredne oblasti** na konkretnije teme iz stečajnog postupka: „**Razlozi za pokretanje stečajnog postupka; Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka; Prijavljivanje potraživanja povjerilaca u stečaju; Utvrđivanje potraživanja u stečaju; Dioba stečajne mase; Reorganizacija u stečaju**“. Predavač na modulu je gđa Marijana Pavićević, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo pet kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **31. maj - 1. jun 2022. godine – Drač, Albanija** – Zajednički projekat Evropske unije i Savjeta Europe o slobodi izražavanja i slobodi medija u Jugoistočnoj Evropi (JUFREX), čiji je cilj promocija slobode izražavanja i slobode medija u Jugoistočnoj Evropi u skladu sa evropskim standardima, a koji se implementira u okviru „Horizontalnog mehanizma za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022“ i tematski je povezan sa šest JUFREX projekata u: Albaniji, Bosni i Hercegovini, Kosovu, Crnoj Gori, Sjevernoj Makedoniji i Srbiji, organizovao je „**Regionalnu konferenciju za sudije, tužioce i advokate o slobodi izražavanja**“. Konferencija je okupila pravne stručnjake iz zemalja u regiji, koji su u okviru JUFREX projekta izgradili svoje trenerske vještine u oblasti zaštite slobode izražavanja, i koji rade kao treneri unutar svojih profesionalnih zajednica. Konferencija ima za cilj podizanje svijesti o aktualnim trendovima u oblasti zaštite slobode izražavanja i slobode medija u Jugoistočnoj Evropi.

de izražavanja na evropskom nivou i u regionu, istovremeno pružajući platformu za razmjenu iskustava i stavova iz perspektive svakog korisnika. U prvoj sesiji se raspravljalo o razvoju evropskog pravnog okvira o slobodi izražavanja. Nakon uvodnog govora o pravnim aspektima zaštite slobode izražavanja u vanrednim situacijama, prezentovana je i, novija sudska praksa Evropskog suda za ljudska prava i drugi standardi. U drugoj sesiji predstavljen je šest značajnih slučajeva iz novije sudske prakse u regionu, o kojima se zatim diskutovalo, kako bi se, uprkos razlikama u domaćim pravnim sistemima, podstakao zajednički pristup i razumijevanje odgovora na prijetnje vezane za slobodu izražavanja. Ova konferencija je tako omogućila trenerima JUFREX-a iz regiona da podijele svoja iskustva i mišljenja, unaprijede i osnaže međusobnu razmjenu iskustava, te dogovore dalje korake i međusobnu podršku ka jačanju sudske zaštite slobode izražavanja u regionu, s ciljem nastavka podrške osnaživanju slobode izražavanja. Delegacija iz Crne Gore je imala osam (8) predstavnika pravosuđa: 5 JUFREX trenera, 2 nacionalna eksperta i predstavnicu Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, koja je koordinator za JUFREX projekat i načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra.

JUN 2022

- **1. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, modul V, održan dan obuke na teme: „**Međunarodni instrumenti i sudska praksa kada je u pitanju nasilje u porodici; Istanbulska konvencija**“. Predavač na modulu je Prof. dr Vesna Ratković, a modulu je prisustvovalo osam kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.
- **1. - 3. jun 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji i uz finansijsku podršku Ambasade SAD u Podgorici tj. Biroa Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenja zakona – INL Programa stalnog pravnog savjetnika, organizovan u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu, seminar na temu „**Napredni trening za sudije portparole za odnose sa javnošću**“. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra i gđa Ana Grgurević INL program, Ambasada SAD u Podgorici. Predavači su bili: gđa Ratka Pavlović, rukovoditeljka Službe za odnose sa javnošću u Vrhovnom судu; g. Bole Bošković, Služba za odnose s javnošću Vrhovnog suda i g. Radoje Cerović, dipl. psiholog i komunikolog. Teme o kojima se govorilo bile su: „**Predstavljanje učesnika seminara, i primjeri interakcije pomoću PR-a; Služba za odnose sa javnošću Vrhovnog suda i korelacija sa ostalim sudovima, nezavisnost sudova prilikom komunikacije sa medijima; Predstavljanje Komunikacionog protokola sudstva – KOPS i pravila komunikacije sa medijima i javnošću u skladu sa KOPS-om; Izdavanje akreditacija za audio vizuelno snimanje u sudnicama; Informacija danas, kao jedan od najvažnijih resursa; Vježba: kako se prenosi informacija u javnosti i analiza; Kratko predstavljanje načina komunikacije sudova i medija (saoptšenja, odgovori na novinarska pitanja, demanti, reagovanja, izjave, intervju, debate, konferencije za medije i sl.); Šta je saopštenje za javnost, kada i zašto se ono objavljuje; Forma saopštenja za javnost (naslov, vodeća informacija, tijelo saopštenja) i predstavljanje jedinstvenog memoranduma za sve sudove; Analiza saopštenja za javnost koje objavljuju sudovi na svojim internet stranicama, koliko su prijemčiva javnosti i medijima; Sudstvo u Crnoj Gori iz ugla medija, otvorenos prema medijima, analiza i iskustva učesnika; Trenutno informisanje javnosti o sudstvu i stepen povjerenja u sudstvo, analiza i stavovi učesnika obuke; Razmjena mišljenja o anonimizaciji pravosnažnih presuda – da ili ne; Interaktivna vježba – pisanje saoptenja i analiza; Kada i kako se odgovara na novinarska pitanja, kredibilnost medija, šta ako pitanje nije u nadležnosti suda kome je poslat, komunikacija sudija portparola u tim slučajevima i sl.; Forma odgovora na novinarska pitanja, jedinstveni oblik memoranduma za sve sudove; Kada se šalje medijima reagovanje ili demanti, ko od medija je obavezan da ga objavi i na kom mjestu u štampanim ili elektronskim medijima; Šta je reagovanje, a šta demanti, njihovi oblici – usmeno ili pismeno i praktični primjeri sa sajta sudova ili iz medija; Izjava za medije, kada se daje, sadržaj, cilj i trajanje; Šta morate znati i zahtijevati od novinara prije nego date izjavu (tema, učesnici, nglasiti glavni focus izjave, fotografija, ponavljanje snimanja, pregledanje i sl.); Kako dati i snimiti**

izjavu da izgleda uvjerljivo i televizično , a da koristite pomoćne alate (položaj kamere i novinara u odnosu na davaoca izjave i korišćenje improvizovanog "promtera"); Dress kod prilikom davanja izjave pred kamerama; Pokazna vježba: snimanje izjave pred kamerom, analiza, ranija iskustva sudija portparola, pitanja; Šta je inervju i kada se on daje; Intervju za štampane medije i portale, priprema, upoznavanje sa tezama ili pitanjima, prava novinara koji obrađuje intervju i pravo na autorizaciju; Na čemu treba da insistirate kako biste naglasili najbitnije, sugestije medijima - naslov i lid, prateća fotografija/je, grafikoni i sl.; Vježba pisanja intervjeta; Analiza ranijih intervjeta sudija portparola datih novinama ili portalima; Intervju pred kamerama, kada se radi, njegov cilj i poruka; Na čemu da insistirate prije pristanka na intervju, šta imate parvo da sugerisete ili tražite od voditelja intervjeta (prateći video i audio materijal); Način ophođenja prema kameri i voditelju, odnos domaćina i gosta, kako odgovarati na pitanja koja su neprijatna ili na koja niste sigurni, dress kod; Vježba: intervju sa voditeljem; Vježba: "obrnuti intervju"; Analiza snimljenog materijala; Debata, prava i obaveze voditelja i učesnika debate, dress kod; Vježba snimanja debate sa nekoliko učesnika, analiza i pitanja; Vježba snimanja "obrnute debate", analiza i pitanja; Priprema i organizacija konferencije za medije, akreditacije, dress kod". Seminaru je prisustvovalo 24 učesnika (19 sudija i 5 savjetnika u sudu).

- **1. – 4. jun 2022. godine** – Neum/Bosna i Hercegovina, predsjednica Upravnog odbora Centra gđa Ljiljana Lakić, prisustvovala **XX savjetovanju iz krivičnopravne oblasti**, koje je okupilo oko 400 nosilaca pravosudnih funkcija iz cijele BiH i regije. Savjetovanje je organizovano od strane Udruženja sudija Federacije BiH, zajedno sa Centrom za edukaciju sudija i tužilaca F BiH, Centrom za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske, Udruženjem sudija suda BiH, kao i drugim partnerskim udruženjima i organizacijama. Događaj je okupio predavače iz Federacije BiH i međunarodne predavače iz oblasti etike, kibernetičkog kriminala, korupcije, trgovine ljudima, oduzimanja imovinske koristi, kao i drugih aktuelnih tema iz oblasti edukacije nosilaca pravosudne funkcije. Posebni paneli bili su posvećeni sljedećim temama: Trgovina ljudima-zaštita prava žrtava trgovine ljudima i položaj žrtava prema praksi Evropskog suda za ljudska prava; Oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelima-primjeri dobre prakse i značaj regionalne saradnje; Elektronski dokazi; Korupcija i organizovani kriminal visokog nivoa; Razmatranje pravosudnog odgovora u slučajevima silovanja i seksualnog uznemiravanja u praksi pravosuđa u BiH; Maloljetnici; Etički izazovi i ključna pitanja integriteta u pravosuđu Bosne i Hercegovine.
- **2. jun 2022. godine** – Podgorica, na poziv AIRE Centra iz Londona, predstavnici Centra prisustvovali **okruglom stolu „Izvršenje presuda ESLJP u odnosu na Crnu Goru”**. Skup je organizovan u saradnji Vrhovnog suda Crne Gore, Kancelarije zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava i AIRE centara iz Londona, uz podršku Britanske ambasade u Podgorici. Na okruglom stolu je predstavljena publikacija „*Analiza presuda Evropskog suda za ljudska prava u odnosu na Crnu Goru za 2021. godinu*“ koja je rezultat saradnje organizatora skupa, a koja ima za cilj širenje svijesti o standardima koje je Evropski sud za ljudska prava zauzeo u svojim presudama. U uvodnom dijelu učesnicima su se obratili državni sekretar u Ministarstvu pravde Bojan Božović, v.d. predsjednika Vrhovnog suda Crne Gore Vesna Vučković, Nj. E. britanska ambasadorka u Crnoj Gori Karen Maddocks i direktorica Programa za Zapadni Balkan u AIRE centru Biljana Braithwaite. Radni dio skupa obuhvatio je dva panela na kojima su učesnici imali priliku da diskutuju sa zastupnikom CG pred ESLJP Valentom Pavličić i sudijom Vrhovnog suda CG Mirašem Radovićem i njihovim sagovornicima, o ključnim zapažanjima i zaključcima iz Analize. Ispred Centra istom su prisustvovali direktorica Sekretarijata Centra Maja Milošević i načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra Maša Adžić.

- **2. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru trećeg dana obuke na **modulu (VI) iz krivično procesnog prava**, čije teme su: „**Priznanje stranih presuda**“. Predavač na modulu je Radule Kojović, doskorašnji sudija Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovalo deset kandidata/tkinja za sudiju.
- **2. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, modul V, održan dan obuke na teme: „**Zakon o zaštiti od nasilja u porodici**“. Predavač na modulu je gđa Amra Grbović, sutkinja Suda za prekršaje u Budvi, a modulu je prisustvovalo osam kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.
- **3. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru dana obuke na modulu iz krivičnog prava, čije teme su: „**Zločin iz mržnje**“. Predavač na modulu je g.đa Milenka Seka Žižić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovalo dvadeset kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **3. jun 2022. godine** – Održana **elektronska sjednica Programskog odbora za inicijalnu obuku** koja je za Dnevni red imala utvrđivanje konačnog predloga ocjene za teorijski i za praktični dio inicijalne obuke za dva kandidata za sudije Upravnog suda CG, koji su završili teorijski i praktični dio inicijalne obuke.
- **3. jun 2022. godine** – Budva, na poziv Francuske ambasade u Srbiji - Odjeljenje Sudije za vezu, predstavnici Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu prisustvovali su **seminaru na temu balističkog dokaza**. Seminar je organizovan u saradnji sa atašeom za unutrašnju bezbjednost i vojnim tehničkim savjetnikom iz Francuske ekspertske kancelarije za bezbjednost u jugoistočnoj Evropi. Naime, 15. septembra 2019. godine, Francuska i Crna Gora su potpisale ugovor o donaciji **sistema za balističko upoređivanje Evofinder** koji je isporučen i danas operativan u crnogorskim laboratorijama. Takođe doniran je i **program TRAFFIC koji služi za identifikaciju oružja i tehničke informacije**. Cilj ovog informativnog seminara je bio da se državnim tužiocima predstave kapaciteti materijala koji su bili svrha donacije, uslovi u kojima francuski sudija koristi ove materijale u okviru istraga kao i korišćenje ovog materijala u Crnoj Gori i prvi rezultati koje su doatile balističke službe crnogorske policije. Uz prisustvo službenika Ministarstva unutrašnjih poslova koji su specijalizovani u funkcionalisanju i instalaciji Evofinder-a i TRAFFIC-a i službenika specijalizovanih za borbu protiv organizovanog kriminala, ovaj seminar se sproveo u okviru mape puta za malokalibarsko i lako oružje 2020-2024 (SALW). U uvodnom dijelu seminara učesnicima su se obratili gđa Frederika Dubost, sutkinja za vezu u jugoistočnoj Evropi, g. Filip Dasonvil, Ataše za unutrašnju bezbjednost zadužen za Srbiju i Crnu Goru i g. Paskal Sera, Savjetnik za lako i malokalibarsko oružje u francuskoj ekspertskoj kancelariji za bezbjednost iz Beograda. Potom je uslijedila prezentacija tehničkog i ekspertskega sistema i sudske prakse od strane g. Nikola Šarera, zamjenika predsjednika suda zaduženog za istrage i doajena istražnih sudija suda u Lionu, bivšeg sudije u Eurojust-u i Specijalne regionalne jurisdikcije za borbu protiv organizovanog kriminala suda u Lionu i g. Lakdara Atara, Operativnog balističkog koordinatora u Nacionalnoj forenzičkoj službi, bivšeg šefa sekcije za balistiku forenzičke laboratorije policije u Lionu. Iskustvo u implementaciji programa Evofinder i TRAFFIC predstavljeno je i od strane predstavnika Uprave policije Crne Gore, a potom je uslijedio rad na hipotetičkim slučajevima iz prakse. Pored predstavnika Državnog tužilaštva (5 državnih tužioča), Forenzičkog Centra (2 službenika) i Uprave policije (2 službenika), ispred Centra seminaru su prisustvovali predstavnice Sekretarijata Centra Maja Milošević, direktorka i Marina Pejović, načelnica Odjeljenja za inicijalnu obuku.
- **6. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, modul IV, održan dan obuke na teme: „**Odgovornost pravnog lica i odgovornost odgovornog lica u pravnom licu za prekršaje**“. Predavač na modulu je gđa Amra Grbović, sudija Suda za prekršaje u Budvi, a modulu je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.

- **6. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan drugi dan obuke na **IV MODUL-u iz grđansko-privredne oblasti** na konkretnije teme iz stečajnog postupka: „**Razlozi za pokretanje stečajnog postupka; Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka; Prijavljivanje potraživanja povjerilaca u stečaju; Utvrđivanje potraživanja u stečaju; Dioba stečajne mase; Reorganizacija u stečaju**“. Predavač na modulu je gđa Marijana Pavićević, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo pet kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **6. jun 2022. godine** - Podgorica, održan **četvrti sastanak Savjetodavnog tima za razvoj nastavnog plana i programa (CDAT)** projekta građanskog obrazovanja u Crnoj Gori, koji sprovodi predstavništvo PH International u Crnoj Gori, a finansira Ambasada SAD u Podgorici tj. Biro Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovođenja zakona (INL Program). CDAT predstavlja multidisciplinarna grupa eksperata, profesionalaca iz oblasti obrazovanja, vladavine prava, bezbjednosti (policije), omladinske politike, i omladinskog rada. Četvrti sastanak CDAT-a je bio posvećen sljedećim temama: Uvod i informacija o studijskoj posjeti BiH; Refleksija na studijsku posjetu i naučene lekcije / CDAT; Usvajanje revidiranog plana aktivnosti za izradu i testiranje LC kurikulum; Prioritizacija modula i tema za LC kurikulum; Planiranje narednih koraka u finalizaciji nacrtu LC kuriluluma: - Izrada strukture LC kurikuluma (outline), - Finalizacija rada na modulima, - Testiraje kurikuluma (metodologija i vremenski okvir), - Zakazivanje termina za peti sastanak CDAT. Ispred Centra sastanku je prisustvovala direktorica Sekretarijata, kao članica CDAT-a.
- **7. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan treći dan obuke na **IV MODUL-u iz grđansko-privredne oblasti** na konkretnije teme iz stečajnog postupka: „**Razlozi za pokretanje stečajnog postupka; Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka; Prijavljivanje potraživanja povjerilaca u stečaju; Utvrđivanje potraživanja u stečaju; Dioba stečajne mase; Reorganizacija u stečaju**“. Predavač na modulu je gđa Marijana Pavićević, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo pet kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **7. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, u okviru modula II, održan dan obuke na teme: „**Vanredni pravni ljezovi**“. Predavač na modulu je gđa Vesna Šćepanović, doskorašnja sutkinja Višeg suda za prekršaje, a modulu je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.
- **7. i 8. jun 2022. godine – Pariz/Francuska**, Nakon prethodne dvije Generalne skupštine koje su, uslijed situacije izazvane pandemijom COVID-19 virusa, održane u onlajn formatu, ove godine je **25. Generalna skupština Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN)** održana uživo. Budući da je 1. januara 2022. godine, Francuska preuzeila šestomjesečno rotirajuće predsjedavanje Savjetu Evropske unije, Francuska pravosudna akademija (École Nationale de la Magistrature – ENM) bila je domaćin ovogodišnje Generalne skupštine Evropske mreže za obuku u pravosuđu. Skupštinu su riječima dobrodošlice otvorili g. Éric Dupond-Moretti, ministar pravde Francuske, gđa Nathalie Roret, direktorica Francuske pravosudne akademije (ENM), g. Elie Renard, zamjenik direktorice ENM-a i predsjedavajući Generalne skupštine, kao i g. Markus Brückner, sudija i generalni sekretar EJTN mreže. Nakon uvodnih govora, generalni sekretar EJTN-a osvrnuo se na aktivnosti EJTN mreže u 2021. i prvoj polovini 2022. godine i uticaj krize izazvane pandemijom virusa COVID-19, kao i na uspješno realizovane aktivnosti kako uživo, tako i u onlajn formatu, nakon čega je predstavio program rada za 2023. godinu. U duhu tradicije, Godišnji izvještaj o radu EJTN mreže za 2021. godinu predstavio je potpredsjednik Upravnog odbora EJTN mreže g. Remco Van Tooren, iz Centra za obuku i proučavanje u oblasti pravosuđa iz Holandije. Drugog dana Generalne skupštine održani su izbori za generalnog sekretara EJTN mreže, članove Upravnog odbora, kao i članove četiri Radne grupe EJTN mreže. Gđa Ingrid Derveaux, šefica Odjeljenja za međunarodnu saradnju u Francuskoj pravosudnoj akademiji (ENM), izabrana je na funkciju generalnog sekretara EJTN mreže. Njen mandat će početi u januaru 2023. i trajati do kraja decembra 2025. godine. Generalni sekretar EJTN mreže, g. Markus Brückner, dao je osvrt na mnogobrojne aktivnosti, između ostalih, pilot aktivnost DG NEAR (Generalnog direktorata za politiku susjedstva i pregovore o proširenju) za zemlje Zapadnog Balkana (Crnu Goru i Srbiju 2021 – 2024) koja ima za cilj jačanje vladavine prava u institucija-

ma korisnicama IPA II projekta, kroz unapređivanje vještina sudija i državnih tužilaca, uglavnom u oblasti pravne tekovine Evropske unije, zatim na EJTN partnerstva, njegov trogodišnji mandat, kao i EJTN napredne, nove digitalne alate i unaprijeđeno digitalno okruženje. G. Didier Reynders, evropski komesar za pravosuđe, Generalni direktorat za pravosuđe i potrošače, održao je završni govor, čime je obilježen kraj Generalne skupštine 2022. Generalna skupština zatvorena je predstavljanjem namjere EJTN mreže da nastavi sa pružanjem obuka najvišeg kvaliteta i izuzetne vrijednosti i obezbjeđivanjem operativne transparentnosti za sve članove mreže, posmatrače, partnere i zainteresovane strane. U ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu Crne Gore, 25. Generalnoj skupštini prisustvovala je načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju.

25. Generalna skupština Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN)

- **7. – 9. jun 2022. godine** – Budva/Crna Gora – Kancelarija za razvoj, podršku i edukaciju tužilaštava u inostranstvu (**OPDAT**) Ministarstva pravde Sjedinjenih Američkih Država organizovala je u Budvi konferenciju pod nazivom „**Dokazi sa društvenih medija – kako ih prikupiti, analizirati i prezentovati pred sudom**“. Konferencija je bila namijenjena tužiocima i istražiteljima koji rade na predmetima terorizma iz Albanije, Crne Gore, Kosova⁸⁸, Sjeverne Makedonije i Srbije. Učesnici su tokom konferencije imali priliku da steknu osnovna znanja o dokazima sa društvenih medija, sa specijalnim fokusom na istrage u predmetima terorizma. Između ostalog, imali priliku da nauče kako da uz pomoć IP adrese otkriju lokaciju osumnjičenog lica, zatim kako da koriste digitalne kolačiće u svrhu utvrđivanja stvarnog identiteta osumnjičenog lica koje anonimno djeluje u onlajn formatu, kako da pristupe privatnim mejlovima i digitalnim porukama osumnjičenog, te kako da koriste metapodatke kako bi utvrdili gdje i kada je nastala digitalna fotografija. Posredstvom Centra, na pomenutoj konferenciji su učestvovali jedan specijalni tužilac i jedna savjetnica iz Specijalnog državnog tužilaštva.
- **8. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekrša-

⁸⁸ *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

je, u okviru **modula VI**, održan dan obuke na teme: „**Postupak prema maloljetnicima (prekršajene sankcije, vaspitne mjere, novčane kazne) sa posebnim osvrtom na zabranu suđenja u odsustvu i primjene načela oportuniteta**“. Predavač na modulu je Alija Begović, predsjednik Suda za prekršaje u Bijelom Polju, a modulu je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.

- **8. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru četvrtog dana obuke na modulu obligacionog prava čije teme su: „**Naknada štete po Zakonu o obligacionim odnosima, sa akcentom na oblike vanugovorne štete; Odgovornost za štetu od opasne stvari ili opasne djelatnosti, isključenje odgovornosti imaoča stvari i oslobođenje od odgovornosti za naknadu štete; Oslobođenje od odgovornosti za naknadu štete i podijeljenja odgovornost; Naknada nematerijalne štete zbog povrede ljudskih prava i osnovnih sloboda sa osvrtom na ključne presude Evropskog suda za ljudska prava i presude Evropskog suda za ljudska prava protiv Crne Gore**“. Predavač je gđa Snežana Vukčević, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo dvadesetšest polaznika/ca Programa, kandidata/tkinja za sudije osnovnih i Privrednog suda Crne Gore.
- **8., 9. i 10. jun 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, organizovao je **onlajn obuku za pripravnike** koji su izabrani Odlukom Vrhovnog suda Crne Gore o izboru pripravnika I Su.br. 155/21-2 od 26.07.2021. godine, na teme iz **IV modula krivičnopravne oblasti – procesnopravne teme**, u okviru Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu od 15.01.2018. godine. Predavači su bili gđa Svetlana Vujanović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore i gđa Milenka Šeka Žižić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, koje su govorile na sljedeće konkretnе teme: „**Glavni pretres, presuda i redovni pravni lijekovi; Optužnica i preispitivanje optužnice; Sporazum o priznanju krivice**“. Obuci je prisustvovalo 47 pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilaštava.
- **9. jun 2018. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije osnovnih sudova, održana predavanja u okviru dana obuke na **IX modulu - krivičnopravna oblast**. Tema modula je: „**Kazna rada u javnom interesu**“, a predavač je gđa Jelena Perović, Direktorica Agencije za sprječavanje korupcije. Modulu je prisustvovalo dvadesetdvoje polaznika/ca Programa.
- **9. jun 2022. godine** – AIRE centar iz Londona - Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi (The AIRE Centre - Advice on Individual Rights in Europe) i Regionalna inicijativa za antikorupciju (RAI), u saradnji sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, organizovali su onlajn obuku na temu: „**Sudska praksa ESLJP u pitanjima oduzimanja imovine stečene kriminalnim radnjama**“. Obuka je sprovedena u okviru regionalnog projekta „Jačanje borbe protiv korupcije u zemljama Jugoistočne Evrope, kroz unapređenje mjera za oduzimanje nelegalno stečene imovine“, koji se implementira uz podršku Vlade Velike Britanije i fondacije Konrad Adenauer. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime AIRE Centra obratila Biljana Brajtwajt, direktorka programa za Zapadni Balkan AIRE centra, a u ime RAI, Desislava Gotskova, šefica Sekretarijata RAI. Predavači na obuci su bili: Mirjana Lazarova Trajkovska, sutkinja Vrhovnog suda Republike Sjeverne Makedonije, i Radmila Dragičević - Dičić, sutkinja Vrhovnog suda Republike Srbije, a platformu za povraćaj imovine predstavila je Nevena Kostić, programska menadžerka AIRE centra. Tema o kojoj je bilo riječi je bila **praksa ESLJP u vezi sa konfiskacijom i povraćajem imovine i važnost sudske prakse za regionalnu jurisdikciju**. Obuci je prisustvovalo 8 učenika (2 sudija, 4 državnih tužilaca i 2 savjetnika iz tužilaštva).
- **13. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru dana obuke na **XI krivičnom modulu**, čije teme su: „**Posredovanje u vršenju prostitucije; Krijumčarenje ljudi; Trgovina ljudima**“. Predavač na modulu je gđa Milenka Šeka Žižić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovalo dvadesetjedan kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **13. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje,

u okviru modula IV, održan dan obuke na teme: „**Prekršajni nalog i zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka**“. Predavač na modulu je g. Marko Đukanović, predsjednik Suda za prekršaje u Budvi, a modulu je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.

- **13. jun 2022. godine** – Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je, posredstvom INL Programa, tj. Biroa Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona, dobio poziv Kancelarije za razvoj, podršku i edukaciju tužilaštava u inostranstvu (**OPDAT**) Ministarstva pravde Sjedinjenih Američkih Država i Kancelarije za međunarodnu saradnju u oblasti suzbijanja droge i sprovođenja zakona Ministarstva spoljnih poslova Sjedinjenih Država, koja posluje pri Ambasadi SAD u Zagrebu, na **onlajn uvodni sastanak** povodom uspostavljanja **regionalne, međuagencijske Radne grupe za borbu protiv korupcije**. Radna grupa je okupila pravne praktičare sa ciljem da razgovaraju i razmijene iskustva o širokom spektru pitanja u vezi sa korupcijom, pranjem novca i finansijskim kriminalom, uključujući istražgu, krivično gonjenje, donošenje odluka, kao i pitanja povraćaja imovine. Na ovom sastanku je najavljen da će članovi Radne grupe biti pozvani da prisustvuju sastancima koji su predviđeni da se održe u Republici Hrvatskoj, tokom septembra mjeseca 2022. godine. Radna grupa je okupila tužioce, istražitelje, sudije i finansijske obavještajne analitičare iz Albanije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Kosova⁹, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije. Posredstvom Centra, u radu regionalne radne antikorupcijske grupe učestvovali su sudija Višeg suda u Podgorici i specijalna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu Crne Gore.
- **13. i 14. jun 2022. godine** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u saradnji sa Vrhovnim državnim tužilaštvom Crne Gore i Ambasatom SAD u Podgorici tj. Birom Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovođenje zakona – INL Program, organizovali **naprednu obuku za Državno tužilaštvo na temu: „Odnosi s javnošću“**. Obuka je imala za cilj unaprjeđenje stečenih vještina i razmjenu dosadašnjih iskustava i uporedne prakse kada su odnosi sa javnošću u pitanju. Ispred organizatora obuke, u uvodnom dijelu, učesnicima su se obratili gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra i g. James Arguin, viši pravni savjetnik, INL program, Ambasada SAD u Podgorici. Predavači na obuci su bili: gđa Dragana Maljević, savjetnica za odnose s javnošću u Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore, gđa Tatjana Debeljević, urednica RTCG, gđa Danka Četković NLP trenerica. Obuka se bazirala na metodologiji praktičnog pristupa, sa kraćim teorijskim dijelom, a obuhvatila je sljedeće teme: **„Realizovane aktivnosti Državnog tužilaštva i tužilaca portparola; Različiti komunikacioni stilovi u prezentovanju; Iskustva ispred i iza kamere, komunikacija tužilaca portparola sa medijima; Praktične vježbe / snimanje kamerom, podjela po grupama - priprema za press konferencije/debate; Analiza snimljenog materijala / Diskusija sa učesnicima; Formula 4mat za efikasno i efektno pakovanje sadržaja koji se plasira u javnosti; Praktične vježbe - snimanje kamerom; Analiza snimljenog materijala“**. Obuci je prisustvovalo 12 učesnika (10 državnih tužioča i 2 savjetnika u državnim tužilaštvima).
- **14. jun 2022. godine** – Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je, posredstvom INL Programa, tj. Biroa Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona, dobio poziv Kancelarije za razvoj, podršku i edukaciju tužilaštava u inostranstvu (**OPDAT**) Ministarstva pravde Sjedinjenih Američkih Država i Kancelarije za međunarodnu saradnju u oblasti suzbijanja droge i sprovođenja zakona Ministarstva spoljnih poslova Sjedinjenih Država, koja posluje pri Ambasadi SAD u Zagrebu, na **onlajn uvodni sastanak** povodom uspostavljanja **regionalne Radne grupe za povećanje efikasnosti u sudstvu**. Radna grupa je okupila sudije sa ciljem da razgovaraju i razmijene iskustva o širokom spektru pitanja u vezi sa povećanjem efikasnosti, efektivnosti i nezavisnosti u radu sudova. Na ovom sastanku je najavljen da će članovi Radne grupe biti pozvani da prisustvuju sastancima koji su predviđeni da se održe u Republici Hrvatskoj, tokom oktobra mjeseca 2022. godine. Radna grupa je okupila sudije iz Albanije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Kosova⁹, Crne Gore, Sjeverne Makedonije, Srbije i SAD-a. Posredstvom Centra, u radu regionalne Radne grupe za povećanje efikasnosti u sudstvu učestvovali su: v. d. predsjednika Vrhovnog suda Crne Gore, predsjednik Višeg suda u Bijelom Polju i predsjednica Osnovnog suda u Podgorici.
- **14. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan prvi dan obuke na **II MODUL-u iz**

⁹ *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

građansko-privredne oblasti, na konkretnije teme: **“Zakon o privrednim društvima: Dobrovoljna likvidacija u privrednim društvima; Privredna društva: vrste, osnivanje, organi; Odgovornost članova odbora direktora i izvršnog direktora”**. Predavač na modulu je gđa Nevenka Popović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo četiri kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.

- **14. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, u okviru modula V, održan dan obuke na teme: **„Zakon o javnom redu i miru”**. Predavač na modulu je gđa Vesna Šćepanović, doskorašnja sudija Višeg suda za prekršaje, a modulu je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.

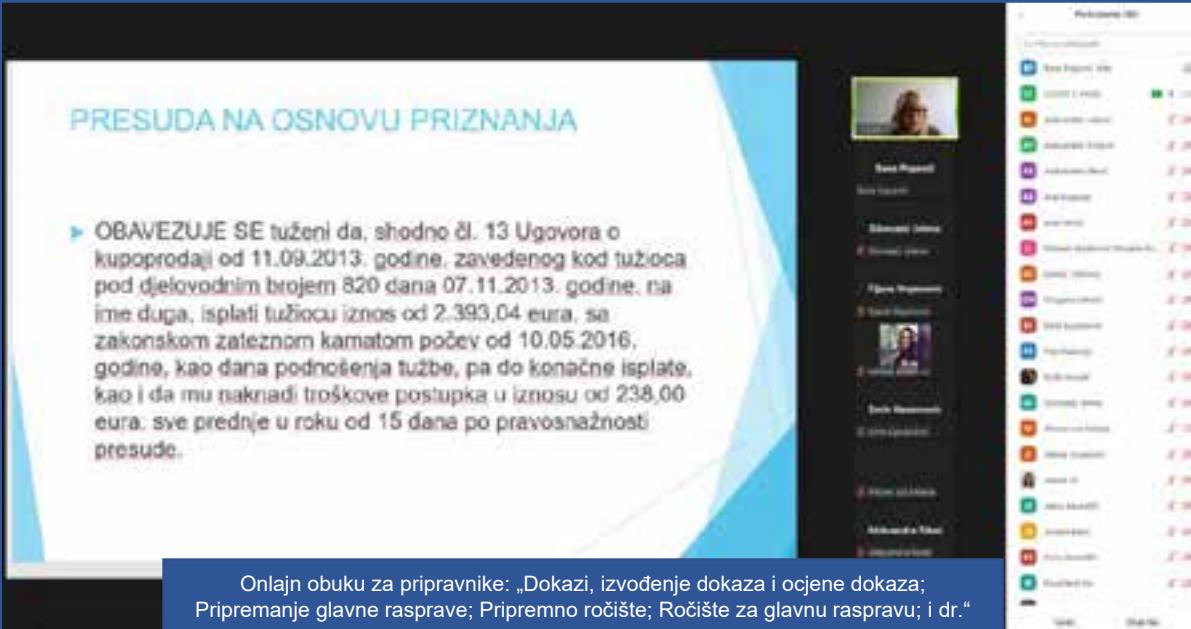
- **14. i 15. jun 2022. godine** – Bar, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa Programskom kancelarijom Savjeta Evrope u Podgorici, u okviru JUFREX2 Projekta **“Sloboda izražavanja i sloboda medija u Crnoj Gori”**, koji je dio zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope **“Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022”** organizovao obuku za sudije i državne tužioce na temu: “Sloboda izražavanja, govor mržnje, kleveta i bezbjednost novinara”. U uvodnom dijelu, u ime organizatora, učesnicima su se obratili gđa Maja Milošević, direktorka Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu i g. Boris Ristović, projektni menadžer JUFREX2 Projekta. Predavači na obuci su bili sudije i državni tužaci koji su prošli obuku za predavače u okviru JUFREX projekta; gđa Radojka Nikolić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, gđa Senka Danilović, sutkinja Višeg suda u Podgorici, gđa Zorica Milanović, specijalna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu i g. Armin Selmanović, državni tužilac u Višem državnom tužilaštvu u Podgorici. Teme o kojima se govorilo bile su: **„Međusobno upoznavanje i razgovor o očekivanjima; Problematizacija teme sa osnovnim statističkim podacima; Ključne komponente slobode izražavanja; Uvod u ograničenja prava na slobodu izražavanja i ključna načela; Uvođenje trodijelnog testa; Studija slučaja; Govor mržnje – ključne komponente i pravni standardi; Govor mržnje – praktična vježba; Kleveta; Razumjevanje rizika za novinare i mjere za njihovo izbjegavanje i ublažavanje; evidentiranje prijetnji/opasnosti po novinare; Uloga tužilaca i sudija u zaštiti slobode izražavanja i medija; Sloboda izražavanja i dobro upravljanje pravosuđem”**. Seminaru je prisustvovalo 13 učesnika (8 sudija i 5 državnih tužilaca).
- **14. i 15. jun 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je **onlajn obuku za II grupu pripravnika** iz sudova koji su izabrani Odlukom Vrhovnog suda Crne Gore o izboru pripravnika I Su.br. 155/21-2 od 26.07.2021. godine. Obuka je obuhvatila teme **iz I modula krično-pravne oblasti – procesno-pravne teme**, iz Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu od 15.01.2018. godine. Predavači su bile gđa Milenka Seka Žižić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore i gđa Marija Raspopović, specijalna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu, a govorile su na sljedeće konkretnе teme: **„Načela ZKP; Nadležnost sudova; Prenošenje mjesne nadležnosti; Izuzeće; Spajanje i razdvajanje postupka; Sukob nadležnosti; Državni tužilac, privatni tužilac, oštećeni, oštećeni kao tužilac i branilac”**. Obuci je prisustvovalo 22 pripravnika iz različitih sudova.

- **15. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan drugi dan obuke na **II MODUL-u iz grđansko-privredne oblasti**, na konkretnije teme: „**Zakon o privrednim društvima: Dobrovoljna likvidacija u privrednim društvima; Privredna društva: vrste, osnivanje, organi; Odgovornost članova odbora direktora i izvršnog direktora**“. Predavač na modulu je gđa Nevenka Popović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo četiri kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **15. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, u okviru **modula V**, održan dan obuke na teme: „**Zakon o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim terenima**“. Predavač na modulu je g. Alija Beganović, predsjednik Suda za prekršaje u Bijlom Polju, a modulu je prisustvovalo osam kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.
- **16. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan treći dan obuke na **II MODUL-u iz građansko-privredne oblasti**, na konkretnije teme: „**Zakon o privrednim društvima: Dobrovoljna likvidacija u privrednim društvima; privredna društva: vrste, osnivanje, organi; Odgovornost članova odbora direktora i izvršnog direktora**“. Predavač na modulu je gđa Nevenka Popović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo četiri kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **16. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan prvi dan obuke na **X MODUL-u iz krivične oblasti** pod nazivom: „**Mjere upozorenja; Mjere bezbjednosti; Uslovni otpust; Rehabilitacija; Zastarjelost krivičnog gonjenja**“. Predavač na modulu je gđa Suzana Mugoša, sutkinja Višeg suda u Podgorici. Modulu je prisustvovalo dvadeset kandidat/tkinja za sudije osnovnog suda.
- **16. i 17. jun 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji i uz finansijsku podršku Ambasade SAD u Podgorici tj. Biroa Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenja zakona – INL Programa stalnog pravnog savjetnika, organizovao u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu, seminar na temu „**Ratni zločini, prisilni nestanci i ostvarivanje imovinsko-pravnog zahtjeva u krivičnom postupku**“. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila gđa Maja Milošević, direktorica Sekretarijata Centra i g. James Arguin, viši pravni savjetnik, INL program, Ambasada SAD u Podgorici. Predavači su bili: gđa Lidija Vukčević, tužiteljka u Vrhovnom državnom tužilaštvu, g. Dragoje Jović, sudija Višeg suda u Podgorici, g. Ahmed Mešić, tužilac u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine, gđa Mira Smajlović, sutkinja, Sud Bosne i Hercegovine i g. Stephen Rapp, bivši ambasador SAD u State Department Office of Global Criminal Justice (Kancelarija za ratne zločine Stejt Dipartmenta), i bivši međunarodni tužilac u Specijalnom sudu za Sijera Leone i Međunarodnom krivičnom tribunalu za Ruandu. Teme o kojima se govorilo bile su: „**Sesija 1: Istrage i krivično gonjenje ratnih zločina – Specifičnosti istrage i krivičnog gonjenja krivičnih djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom; Saslušanje optuženih i dokazni postupak u predmetima ratnih zločina; Studija slučaja; Crnogorsko iskustvo – presude u predmetima ratnih zločina; Opšta načela istrage ratnih zločina, uključujući prisilne nestanke – iskustva međunarodnih sudova i SAD; Sesija 2: Imovinskopravni zahtjevi u predmetima ratnih zločina – Imovinskopravni zahtjevi u krivičnom postupku – uloga tužitelja; Imovinskopravni zahtjevi u krivičnom postupku – uloga i perspektiva sudije**“. Seminaru je prisustvovalo 15 učesnika (3 sudija, 5 savjetnika u sudu, 7 državnih tužilaca).
- **17. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje zasudije, održana predavanja u okviru petog dana obuke na modulu obligacionog prava čije teme su: „**Naknada štete po Zakonu o obligacionim odnosima, sa akcentom na oblike vanugovorne štete; Odgovornost za štetu od opasne stvari ili opasne djelatnosti, isključenje odgovornosti imaoča stvari i oslobođenje od odgovornosti za naknadu štete; Oslobođenje od odgovornosti za naknadu štete i podijeljenja odgovornost; Naknada nematerijalne štete zbog povrede ljudskih prava i osnovnih**

sloboda sa osvrtom na ključne presude Evropskog suda za ljudska prava i presude Evropskog suda za ljudska prava protiv Crne Gore". Predavač je gđa Katarina Đurđić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo dvadesetpet polaznika/ca Programa, kandidata/tkinja za sudije osnovnih i Privrednog suda Crne Gore.

- **17. jun 2022. godine** – Budva, na poziv Ministarstva pravde Crne Gore, direktorica Sekretarijata Centra gđa Maja Milošević, kao delegirani predstavnik Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, prisustvovala **15. Sastanaku Radne grupe za pravosuđe Zapadnog Balkana**, koji je organizovan od strane Savjeta za regionalnu saradnju (RCC) i Ministarstva pravde Crne Gore. Događaj je bio prilika za razmjenu iskustava predstavnika država Zapadnog Balkana u oblasti pravosuđa, a ključne teme sastanka su bile posvećene **digitalnoj transformaciji pravosudnih sistema Zapadnog Balkana i međunarodnoj pravnoj pomoći u građanskim i privrednim stvarima**. Direktorica Sekretarijata je u okviru panela posvećenog iskustvu Crne Gore na temu: "Olakšavanje prekogranične saradnje u građanskim i privrednim stvarima na Zapadnom Balkanu", imala izlaganje o radu Centra i kontinuiranim edukacijama u ovoj oblasti.
- **20. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije Privrednog suda Crne Gore, održan u okviru **obuke o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama** dan obuke posvećen temi: „**Opseg konvencijskog prava - čl.1 Evropske konvencije o ljudskim pravima po pitanju ratione materiae, ratione personae, ratione territoriae i ratione temporis**“. Predavač je gđa Desanka Lopičić, sutkinja Ustavnog suda Crne Gore, a obuci je prisustvovalo četiri kandidata/tkinja za sudiju.
- **20. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru drugog dana obuke na **XI krivičnom modulu**, čije teme su: „**Posredovanje u vršenju prostitucije; Krijumčarenje ljudi; Trgovina ljudima**“. Predavač na modulu je gđa Milenka Seka Žižić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovalo dvadeset kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **20. jun 2022. godine** – Podgorica, direktorica Sekretarijata Centra, u svojstvu članice Radne Grupe za poglavje 23 – Pravosuđe i temeljna prava, delegirane ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu prisustvovala **plenarnoj sjednici Radne grupe** za pripremu i vodjenje pregovora u oblasti pravne tekovine koja se odnosi na **pregovaračko poglavje 23**. Tok sjednice je imao sljedeći dnevni red: Usvajanje dnevnog reda; Usvajanje Zapisnika s plenarne sjednice Radne grupe za poglavje 23, održane 20. decembra 2021; Usvajanje zapisnika s tematskih sjednica Radne grupe za poglavje 23, održanih 8, 9. i 10. februara 2022; Osvrt na Nezvanični radni dokument (Non-pejper) Evropske komisije o stanju u poglavljima 23 i 24 u Crnoj Gori; Aktuelnosti u pregovaračkom procesu u okviru pregovaračkog poglavља 23 – Pravosuđe i temeljna prava; Razno.
- **20. i 21. jun 2022. godine** – Podgorica, Savjet Evrope, u okviru projekta "Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu u Crnoj Gori", u saradnji sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, organizovao je radionicu za rukovodioce u pravosuđu i predstavnike Sudskog savjeta i Tužilačkog savjeta na temu: „**Upravljačke funkcije u sudovima i državnom tužilaštvu - programsko budžetiranje, upravljanje resursima i mjerjenje uspješnosti**“. U uvodnom dijelu učesnicima su se obratile: Elena Jovanovska Brezoska, šefica Odsjeka za Jugoistočnu Evropu, Divizija za programe saradnje, Generalni direktorat za ljudska prava i vladavinu prava, Savjet Evrope, Evgenia Giakoumopolou, šefica operacija, Programska kancelarija Savjeta Evrope u Podgorici i Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Predavači na radionici su bili: Adis Hodžić, šef Odjela za integritet nosilaca pravosudne funkcije u Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine i Georg Stawa, međunarodni konsultant Savjeta Evrope. Teme o kojima se na radionici govorilo i diskutovalo su bile: „**MODUL I: Politike, odgovornost i rad suda/državnog tužilaštva; MODUL II: Upravljanje radnim procesima/podacima; MODUL III: Upravljanje resursima, sa fokusom na finansijsko upravljanje i kontrolu**“. Obuci je prisustvovalo 27 učesnika (17 predsjednika sudova/sudija, 2 sekretara suda, 2 državna tužioca, 5 predstavnika Sudskog savjeta i 1 predstavnik Tužilačkog savjeta).

- **21. jun 2022. godine** – Podgorica, održan šesti sastanak Upravnog odbora druge faze „Projekta za borbu protiv ekonomskog kriminala u Crnoj Gori“ (HF2-AEC-MNE). Druga faza Projekta za borbu protiv ekonomskog kriminala u Crnoj Gori je finansirana od strane Evropske unije i Savjeta Evrope, a sprovodi je Odsjek za ekonomski kriminal i saradnju Savjeta Evrope. Projekat ima za cilj da podrži napore Crne Gore u sprečavanju korupcije, pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa evropskim standardima. U skladu sa tim, Projekat će podržati proces sproveđenja specifičnih ključnih preporuka Grupe država protiv korupcije (GRECO) i Komiteta eksperata za procjenu mjera protiv pranja novca i finansiranja terorizma (MONEYVAL). Cilj sastanka Upravnog odbora je bio da se razmotre sprovedene aktivnosti u posljednjih 6 mjeseci, kao i planirane aktivnosti za narednih 6 mjeseci trajanja Projekta. Takođe, sastanak je bio prilika da se razmijene mišljenja o predlozima za izmjenu i dopunu aktivnosti, u skladu sa potrebama korisnika Projekta, kao i procjenom trenutne situacije. U okviru komponente pomenutog Projekta koja se odnosi na Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, planiran je trening za trenere za sproveđenje programa o pranju novca, koji je takođe razvijen u okviru Projekta. U septembru će biti izvršen izbor eksperata koji će sprovoditi trening za trenere, a obuka će biti realizovana do kraja 2022. godine. Ispred Centra sastanku je prisustvovala direktorka Sekretarijata gđa Maja Milošević.
- **21. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan prvi dan obuke na **VII MODUL-u iz građansko-privredne oblasti** na konkretnije teme: „**Zaštita prava intelektualne svojine; Zakon o autorskim i srodnim pravima; Zakon o žigu; Ostali propisi koji uređuju zaštitu prava intelektualne svojine; Tužbe za povredu prava intelektualne; Naknada štete, privremene mjere iz oblasti zaštite prava intelektualne svojine; Analiza slučajeva iz sudske prakse**“. Predavač na modulu je gđa Dijana Raičković, sutkinja Privrednog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo četiri kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **21., 22. i 23. jun 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, organizovao je **onlajn obuku za pripravnike** izabrane u julu 2021. godine, na teme iz **II modula građansko-pravne oblasti – procesnopravne teme**, iz Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. Predavači su bile gđa Senka Danilović, sutkinja Višeg suda u Podgorici, gđa Ognjana Boljević, sutkinja Višeg suda u Podgorici i gđa Snežana Vukčević, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, koje su govorile na sljedeće konkretne teme: „**Dokazi, izvođenje dokaza i ocjene dokaza; Pripremanje glavne rasprave; Pripremno ročište; Ročište za glavnu raspravu; Rukovođenje glavnom raspravom; Sastav i pisana izrada presude; Zloupotreba procesnih ovlašćenja; Posebni postupci u parnicama iz radnih odnosa i smetanja posjeda; Posebni postupci u sporovima iz porodičnih odnosa i sporovima male vrijednosti; Postupak po žalbi protiv presude**“. Obuci je prisustvovao 31 pripravnik iz različitih sudova.

PRESUDA NA OSNOVU PRIZNANJA

▶ OBAVEZUJE SE tuženi da, shodno čl. 13 Ugovora o kupoprodaji od 11.09.2013. godine, zavedenog kod tužioca pod djelevodnim brojem 820 dana 07.11.2013. godine, na ime duga, isplati tužiocu iznos od 2.393,04 eura, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 10.05.2016. godine, kao dana podnošenja tužbe, pa do konačne isplate, kao i da mu naknadi troškove postupka u iznosu od 238,00 eura. sve prednje u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude.

Onlajn obuku za pripravnike: „Dokazi, izvođenje dokaza i ocjene dokaza; Pripremanje glavne rasprave; Pripremno ročište; Ročište za glavnu raspravu; Rukovođenje glavnom raspravom; Sastav i pisana izrada presude; Zloupotreba procesnih ovlašćenja; Posebni postupci u parnicama iz radnih odnosa i smetanja posjeda; Posebni postupci u sporovima iz porodičnih odnosa i sporovima male vrijednosti; Postupak po žalbi protiv presude“

- **21. i 22. jun 2022. godine** – Evropska mreža za obuku u pravosuđu (**EJTN**) organizovala je u **onlajn formatu dvodnevnu studijsku posjetu Evropskom sudu za ljudska prava**. Cilj ove studijske posjete je bio da učesnicima omogući detaljnije upoznavanje sa načinom funkcionisanja pomenutog suda, kao i sudskom praksom istog, ali i da upozna učesnike sa HELP programom Savjeta Evrope. Posredstvom Centra, u ovoj studijskoj posjeti učestvovala je jedna državna tužiteljka iz Višeg državnog tužilaštva u Podgorici i savjetnica u Apelacionom sudu Crne Gore.
- **21. i 22. jun 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji i uz podršku IRZ Fondacije - Njemačka fondacija za međunarodnu pravnu saradnju, organizovali su obuku na temu: „**Zakon o parničnom postupku i aktuelna pitanja i dileme koje se javljaju pri njegovoj praktičnoj primjeni**“. Obuka je sprovedena u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. U uvodnom dijelu, učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora. Predavači na obuci su bili: Nataša Božović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, Senka Danilović, sutkinja Višeg suda u Podgorici, Sanja Konatar, sutkinja Višeg suda u Bijelom Polju i dva njemačka eksperta. Posebne teme o kojima se govorilo i diskutovalo bile su sljedeće: „**Zloupotreba procesnih prava i njeno sprečavanje; Medijacija; Parnični postupak i zloupotreba procesnih prava u Njemačkoj; Zakon o parničnom postupku i pravo na pravično suđenje; Prethodno ispitivanje tužbe; Troškovi postupka; Obrazloženje presude; Pisane odluka i obrazloženje parnične presude u Njemačkoj**“. Na kraju obuke prikazan je film koji je izradio IRZ na temu parničnog postupka u Njemačkoj. Obuci je prisustvovalo 23 učesnika (21 sudija i 2 savjetnice u sudu).
- **22. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, održan **dan obuke u okviru drugog (II) modula** na temu: „**Žalba**“. Predavač na modulu je gđa Larisa Begović, sudija Višeg suda za prekršaje Crne Gore. Modulu je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.
- **22. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan drugi dan obuke na **VII MODUL-u iz grđansko-privredne oblasti** na konkretnije teme: „**Zaštita prava intelektualne svojine; Zakon o autorskim i srodnim pravima; Zakon o žigu; Ostali propisi koji uređuju zaštitu prava intelektualne svojine; Tužbe za povredu prava intelektualne; Naknada štete, privremene mjere iz oblasti zaštite prava intelektualne svojine; Analiza slučajeva iz sudske prakse**“. Predavač na modulu je gđa Dijana Raičković, sutkinja Privrednog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo četiri kandidata/tkinja za sudije Privrednog suda Crne Gore.
- **23. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, održan **dan obuke u okviru drugog (II) modula** na temu: „**Prekršaj u produženom trajanju**“. Predavač na modulu je gđa Larisa Begović, sudija Višeg suda za prekršaje Crne Gore. Modulu je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.
- **23. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan drugi dan obuke na **X MODUL-u iz krivične oblasti** pod nazivom: „**Mjere upozorenja; Mjere bezbjednosti; Uslovni otpust; Rehabilitacija; Zastarjelost krivičnog gonjenja**“. Predavač na modulu je gđa Suzana Mugoša, sutkinja Višeg suda u Podgorici. Modulu je prisustvovalo dvadeset kandidata/tkinja za sudije osnovnog suda.
- **23. jun 2022. godine** – Evropska mreža za obuku u pravosuđu (**EJTN**) organizovala je jednočasovni onlajn seminar, na temu „**Emocionalna inteligencija u liderstvu**“. Na pomenutom onlajn seminaru analizirana je definicija emocionalne inteligencije i njeni stilovi, kao i inspirativno liderstvo, nakon čega je uslijedila diskusija. Predavač na ovom seminaru bio je g. Radovan Dluhý Smith, predavač na Odsjeku za studije o razvoju i životnoj sredini na Univerzitetu Palacký, u Češkoj Republici. Posredstvom Centra, ovaj seminar je počeo jedan sudija Osnovnog suda u Podgorici.

- **23. i 24. jun 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa AIRE centrom iz Londona - Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi, a uz finansijsku podršku Ambasade Ujedinjenog Kraljevstva, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu, organizovao je onlajn obuku na temu: „**Član 14 EKLJP – za-brana diskriminacije**“. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači na obuci su bili: Siniša Bjeković, zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Miloš Šoškić, specijalni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu i Mirjana Lazarova Trajkovska, sudija Vrhovnog suda Republike Sjeverne Makedonije. Posebne teme o kojima se govorilo i diskutovalo bile su sljedeće: „**Diskriminacija po osnovu seksualne orientacije i rodnog identiteta; Praksa ESLJP u vezi sa članom 14 i diskriminacijom LGBT osoba; Nacionalno zakonodavstvo i praksa domaćih sudova; Zločin iz mržnje; Govor mržnje kao poseban oblik diskriminacije; Diskriminacija po osnovu invaliditeta; Diskriminacija po osnovu etničke i vjerske pripadnosti - Studija slučaja – predmet Alković protiv Crne Gore; Relevantna praksa ESLJP u vezi sa članom 14**“. Obuci je prisustvovalo 12 učenika (9 sudija, 1 državna tužiteljka i 2 predstavnika Udruženja mladih sa hendihekonom).
- **24. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru prvog dana obuke na modulu iz **porodičnog prava**, čije teme su: „**Imovinski odnosi bračnih dugova, odnosi roditelja i djece, povjeravanje djece i izdržavanje, izdržavanje roditelja i drugih srodnika**“. Predavač na modulu je Vesna Begović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovao dvadeset jedan kandidat/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **24. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, u okviru modula II, održan dan obuke na teme: „**Posebni postupak (skraćeni postupak)**“. Predavač na modulu je Marko Đukanović, predsjednik Suda za prekršaje u Budvi, a modulu je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.
- **24. jun 2022. godine – Bukurešt/Rumunija**, u okviru iPROCEEDS2 projekta, održan je **peti sastanak Upravnog odbora projekta iPROCEEDS2**, na kojem su, pored projektnog tima, prisustvovali predstavnici Albanije, Crne Gore, Kosova*¹⁰, Srbije, Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije i Turske. U uvodnom dijelu sastanka prisutne su pozdravili g. Vojtech Hons, predstavnik Evropske komisije – Sektora za vladavinu prava, bezbjednost, migraciju i pomirenje i g. Virgil Spiridon, šef aktivnosti u Programskoj kancelariji za sajber kriminal, koji je u svom izlaganju predstavio novog rukovodilca projekta iPROCEEDS2. Novi rukovodilac projekta, g. Daniel Cuciurianu, osvrnuo se na dosadašnje projektne aktivnosti i sedam rezultata predviđenih projektnim programom. Nakon njegove prezentacije predstavnici zemalja su predstavili projektne aktivnosti sprovedene u prvih šest mjeseci 2022. godine. Jedna sesija sastanka bila je posvećena predstavljanju materijala i inicijativa u oblasti sajber kriminala i elektronskih dokaza, kao i predstavljanju koncept note kojem se može tražiti proširivanje projektnih aktivnosti, ali u okviru već definisanog finansijskog okvira. U drugom dijelu sastanka bilo je riječi o planu projektnih aktivnosti za drugu polovicu 2022. godine, u toku kojeg su predstavnici zemalja učesnica imali priliku da daju relevantne inpute. Sastanak je završen odjavnim riječima pomenutih predstavnika Evropske komisije i Savjeta Evrope. U ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu sastanku je prisustvovala samostalna savjetnica I iz Odjeljenja za međunarodnu saradnju, gđa Milena Ostojić.
- **27. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije Privrednog suda Crne Gore, održan u okviru obuke o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim sloboda-ma dan obuke posvećen temi: „**Evropski sud za ljudska prava – dvije faze razvoja i osnovni principi rada**“. Predavač je gđa Desanka Lopičić, sutkinja Ustavnog suda Crne Gore, a obuci je prisustvovalo tri kandidata/tkinje za sudiju.

¹⁰ *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

- **27. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan treći dan obuke na **X MODUL-u iz krivične oblasti** pod nazivom: „**Mjere upozorenja; Mjere bezbjednosti; Uslovni otpust; Rehabilitacija; Zastarjelost krivičnog gonjenja**“. Predavač na modulu je gđa Suzana Mugoša, sutkinja Višeg suda u Podgorici. Modulu je prisustvovalo osamnaest kandidata/tkinja za sudije osnovnog suda.
- **27. jun 2022. godine** – Podgorica, u Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu **održan je sastanak** sa predstvincima Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici, tj. Biroa Stejt Departmента za **borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL program)**. Sastanku su, u ime Ambasade Sjedinjenih Država u Podgorici, prisustvovali g. Chris Karber, otpravnik poslova, g. James Arguin, viši pravni savjetnik za INL program, gđa Ana Grgurević, pravna savjetnica, gđa Ksenija Martinović, programski asistent za INL program i gđa Tatjana Čurović, administrativna službenica, dok su, u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, sastanku prisustvovale gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra, gđa Maja Milošević, direktorica Sekretarijata Centra i gđa Milena Ostojić, savjetnica iz Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra. Predsjednica Upravnog odbora Centra se, nakon riječi dobrodošlice, zahvalila na prepoznatom značaju uloge koju Centar ima u pravosuđu i dugogodišnjoj podršci koju Ambasada SAD pruža Centru. Predsjednica Lakić se osvrnula na dosadašnju saradnju koja se ogledala u podršci jačanju institucionalnih i stručnih kapaciteta Centra, finansijsku i ekspertsку podršku u organizaciji kontinuiranih obuka za sudije i državne tužioce, kao i obuka za savjetnike i pripravnike u krivičnopravnoj oblasti, ali i na podršku u sprovođenju aktivnosti koje se tiču određenih vještina koje sudije i državni tužioци treba da usavršavaju kako bi im iste koristile u svakodnevnom radu, ali i životu, kao što su sudske i tužilačke vještine, obuke u oblasti odnosa sa javnošću i predavačke vještine. Na sastanku je, takođe, predstavljen način rada Centra, njegova organizacija, kao i međunarodna saradnja koju Centar ostvaruje sa brojnim partnerima. Centar je predložio da dalja saradnja i pružanje podrške budu usmjereni na uvođenje novih metoda evaluacije obuka, unapređenje analitike, institucionalizovanje treninga za trenere i standardizovanje programa obuka, kao i na dalje jačanje tehničkih i administrativnih kapaciteta. Identifikovana je i potreba za finansijskom podrškom za učešće predstavnika Centra na predstojećoj konferenciji Međunarodne organizacije za obuku u pravosuđu (IOJT) koja će se održati u Kanadi. Sastanak je zaključen obilaskom prostorija Centra, u kojima su instalirane tzv. pametne table, videokonferencijski sistem, kao i oprema za simultano prevođenje, koje je Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici u prethodnom periodu donirala Centru.
- **27. i 28. jun 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji i uz finansijsku podršku Ambasade SAD u Podgorici tj. Biroa Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenja zakona – INL Programa stalnog pravnog savjetnika, organizovao **obuku za pripravnike** iz sudova i državnih tužilaštava izabrane u decembru 2020/januaru 2021. godine, na teme iz **V modula krivičnopravne oblasti procesnopravne teme**. Ispred organizatora učesnike je pozdravio g. Branislav Popović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra i gđa Ana Grgurević, pravna savjetnica INL, Ambasada SAD. Predavači su bili g. Dragoje Jović, sudija Višeg suda u Podgorici i gđa Ljiljana Klikovac, bivša državna tužiteljka, a govorili su na sljedeće konkretnе teme: „**Postupak za izricanje krivične sankcije bez glavnog pretresa; Posebne odredbe o izricanju sudske opomene; Postupak za izdvanje potjernice i objave; Skraćeni postupak; Zakon o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku; Zakon o postupanju prema maloljetnicima; Posebni postupci**“. Obuci je prisustvovalo dvadeset dva (22) pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilaštava.
- **28. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru drugog dana obuke na modulu iz porodičnog prava, čije teme su: „**Imovinski odnosi bračnih dugova, odnosi roditelja i djece, povjeravanje djece i izdržavanje, izdržavanje roditelja i drugih srodnika**“. Predavač na modulu je g. Vesna Begović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovao dvadeset kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **28. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, održan dan obuke u okviru **šestog (VI) modula** čije teme su: „**Postupak prema maloljetnicima (prekršajne**

sankcije, vaspitne mjere, novčane kazne) sa posebnim osvrtom na zabranu suđenja u odsustvu i primjene načela oportuniteta; Posebni izazovi i razvijanje vještina za djelotvoran rad sa malo-ljetnim licima kao učesnicima u prekršajnom postupku; Forenzički intervju“. Predavač na modulu je g. Dragiša Rakočević, doskorašnji sudija Apelacionog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo sedam kandidatkinja za sudiju za prekršaje.

- **28.- 30. jun 2022. godine** - Budva, Kancelarija Ujedinjenih nacija za pitanja droge i kriminala (UNODC) u saradnji sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovali prvu od dvije planirane trodnevne **nacionalne multidisciplinare obuke korišćenjem metodologije simulacije suđenja zbog krivičnog djela trgovine ljudima**. Obuka se sprovodi u okviru UNODC projekta „Sprječavanje nekažnjivosti trgovaca ljudima i podrška žrtvama trgovine ljudima u jugoistočnoj Evropi“. Cilj simulacije suđenja je jačanje i unaprjeđivanje krivičnog gonjenja trgovine ljudima i sprovođenja uspješnih istraga koje rezultiraju pravnosnažnim osuđujućim presudama, odnosno jačanje kapaciteta istražnih organa i sudova u Crnoj Gori i unaprjeđenje položaja i prava žrtava u krivičnom postupku. Učesnici su imali priliku da u realnom vremenu iskuse izazove i mogućnosti u identifikovanju i istraži slučajeva trgovine ljudima po metodologiji učenja kroz rad. U uvodnom dijelu učesnicima su se obratili predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, Ambasada SAD u Podgorici i UNODC-a. Predavači na obuci su bili nacionalni praktičari iz reda pravosuđa: gđa Vesna Jovićević, ranija državna tužiteljka i rukovodilac Operativnog tima za borbu protiv trgovine ljudima, gđa Milenka-Seka Žižić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, gđa Tanja Čolan Deretić, državna tužiteljka Višeg državnog tužilaštva u Podgorici i rukovodilac Operativnog tima za borbu protiv trgovine ljudima i gđa Ana Vuković, sutkinja Apelacionog suda Crne Gore. Poseban osvrt u okviru obuke je bio stavljen na sljedeće tematske cjeline: Izazovi u pravnoj kvalifikaciji i identifikaciji žrtava trgovine ljudima; Položaj žrtve u krivičnim postupcima zbog krivičnog djela trgovine ljudima – izazovi u zaštiti i podršci žrtvama trgovine ljudima; Kaznena politika. Obuci je prisustvovalo 15 učesnika, (7 sudija, 7 državnih tužilaca i 1 savjetnica iz Vrhovnog suda CG) Ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obuci je prisustvovala gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra.
- **29. i 30. jun 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa AIRE centrom iz Londona - Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi, a uz finansijsku podršku Ambasade Ujedinjenog Kraljevstva, organizovao je konferenciju sudija za prekršaje planiranu Programom za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu, na temu: **„Aktuelna pitanja i dileme iz prakse sudija za prekršaje“**. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku, a u ime sudija za prekršaje, Milivoje Rašović, predsjednik Višeg suda za prekršaje. Predavači su bili: Miraš Radović, sudija Vrhovnog suda Crne Gore, Desanka Lopičić, sutkinja Ustavnog suda Crne Gore, Maja Živaljević i Larisa Begović, sutkinje Višeg suda za prekršaje i prof. dr Nevena Petrušić sa Pravnog fakulteta Univerziteta u Nišu. Posebne teme o kojima se govorilo i diskutovalo bile su sljedeće: **„Primjena standarda pravičnog suđenja u prekršajnom postupku; Sporna pitanja u primjeni Zakona o prekršajima; Shodna primjena Zakonika o krivičnom postupku; Praksa Ustavnog suda u postupku po ustavnoj žalbi protiv odluka sudova za prekršaje; Sporna pitanja u primjeni: Zakona o javnom redu i miru, Zakona o PDV-u, Zakona o zabrani diskriminacije; Troškovi prekršajnog postupka; Nasilje u porodici: Zaštita žrtve nasilja u porodici i Razlika između prekršaja i krivičnog djela nasilja u porodici; Rodno zasnovano nasilje u praksi ESLJP“**. Obuci je prisustvovalo 36 sudija za prekršaje (32 uživo i 4 onlajn).
- **29. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, održan dan obuke u okviru **drugog (II) modula** i to na teme: **„Donošenje odluka u prekršajnom postupku – izrada odluka“**. Predavač na modulu je g. Krunoslav Obradović, sudija Suda za prekršaje u Podgorici. Modulu je prisustvovalo devet kandidatata/tkinja za sudiju za prekršaje.
- **30. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, održan dan obuke u okviru drugog (II) modula i to na teme: **„Vrste odluka u prekršajnom postupku“**. Predavač na modulu je gđa Maja Rakočević, sudija Suda za prekršaje u Podgorici. Modulu je prisustvovalo devet kandidatata/tkinja za sudiju za prekršaje.

- **30. jun 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije osnovnih sudova, održana predavanja u okviru prvog dana obuke na **XII krivičnom modulu** na teme: „**Zloupotreba službenog položaja; Zloupotreba položaja u privrednom poslovanju; Zloupotreba ovlašćenja u privredi**“, a predavač je Prof. dr Branko Vučković. Modulu je prisustvovao dvadesetjedan kandidat/kinja za sudiju.
- **30. jun 2022. godine** – Podgorica, održan je **prvi sastanak Upravnog odbora projekta „Podrška Evropske unije vladavini prava“ (EUROL3)**, koji finansira IPA 2020, a implementira AED (Agencije za ekonomsku saradnju i razvoj), u saradnji sa Saveznim Ministarstvom pravde Austrije, Saveznim Ministarstvom unutrašnjih poslova Austrije – Saveznom kriminalističko-obavještajnom službom i Ministarstvom unutrašnjih poslova (Italije)/Centralnim direktoratom kriminalističke policije/Medunarodne službe za policijsku saradnju. Grant projekat Evropske unije u znak podrške vladavini prava u Crnoj Gori (EUROL 3) nastavak je prethodnih sličnih grant projekata EUROL 1 i EUROL 2. Rukovodilac projekta tima EUROL 3 biće dr Rihard Regner, master pravnih nauka, g. Gerhard Švarcinger, ekspert za policijska pitanja i glavni inspektor i g. Branko Hrvatin, ekspert za pravosudna pitanja. Prvi sastanak UO projekta podrazumijevao je učešće predstavnika državnih organa i institucija Crne Gore (korisnika projekta: Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva pravde, Vrhovnog suda, Uprave policije, Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, Agencije za sprječavanje korupcije, Vrhovnog državnog tužilaštva, Specijalnog državnog tužilaštva i Kancelarije za evropske integracije), kao i predstavnika Delegacije Evropske unije, koja je partner u projektu. Opšti cilj projekta EUROL 3 je pružanja podrške crnogorskim vlastima da ispune obaveze iz pregovaračkih poglavila 23 i 24 u procesu pridruživanja EU, kao i podrške u postizanju konkretnih rezultata u reformi pravosuđa i borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, dok su specifični ciljevi projekta jačanje ukupne efikasnosti i učinka pravosuđa i jačanje kapaciteta institucija za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, uključujući postizanje uvjerljivih rezultata u borbi protiv složenijih oblika organizovanog kriminala, jačanje reakcije pravosuđa na organizovani kriminal i korupciju, kroz aktivnosti u oblasti izgradnje kapaciteta, sa fokusom na određene aspekte donošenja presuda u predmetima organizovanog kriminala i korupcije, podršku u upravljanju predmetima i podršku u unapređenju efikasnost sudskih postupaka u pogledu trajanja istih. U ime Centra, sastanku Upravnog odbora projekta EUROL2, prisustvovala je načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra.
- **30. jun i 1. jul 2022. godine** – Skoplje/Sjeverna Makedonija, u okviru projekta **„Jačanje izvršenja na Zapadnom Balkanu“** kojeg finansira holandsko Ministarstvo vanjskih poslova, a implementira Centar za međunarodnu pravnu saradnju (Center for International Legal Cooperation -CILC) i projekat “Pravna reforma za ekonomski razvoj Zapadnog Balkana” kojeg finansira Ministarstvo za ekonomski razvoj i saradnju Njemačke, a implementira Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), organizovan **Regionalni forum “HCCH Konvencija o stranim presudama iz 2019. godine: Mogućnosti za Zapadni Balkan“**. Ovaj događaj je organizovan u saradnji sa Haškom konferencijom o međunarodnom privatnom pravu (HCCH) i Međunarodnom unijom sudskih službenika (UIHJ). Regionalni forum je imao za cilj razmjenu mišljenja i diskusiju o mogućnostima i benefitima HCCH Konvencije o stranim presudama iz 2019. godine za Zapadni Balkan između visokih zvaničnika iz ministarstava pravde i vanjskih poslova, centara za edukaciju sudija, komora sudskih izvršitelja, pravnih eksperata i pravne zajednice. Regionalni forum se realizovao kroz 8 sesija, koje su bile posvećene sljedećem: **Sesija 1:** Uvodni pozdрави: Prof. Nikola Tupančeski, ministar pravde Sjeverne Makedonije, NJ.E. Dirk Jan Kop, ambasador Kraljevine Holandije; g. Tom Vittke u ime NJ.E. Anke Holstein, ambasadorke Savezne Republike Njemačke, dr Kristof Bernaskoni, generalni sekretar HCCH i g. Jos Uitdehaag, potpredsednik of UIHJ; **Sesija 2:** Opšti uvod: prekogranična saradnja u građanskim i privrednim pitanjima i jačanje sprovođenja na Zapadu Balkana; **Sesija 3:** Pravosudna saradnja u građanskim i privrednim stvarima: nacionalne i regionalne perspektive; **Sesija 4:** Izgledi za zapadni Balkan: HCCH 2019 Konvencija o presudama; **Sesija 5:** Pravosudna obuka i specijalizacija nadležnosti: preispitivanje pristupa na Zapadnom Balkanu; **Sesija 6:** Otvaranje i rezime prvog dana; **Sesija 7:** Prekogranično izvršenje stranih sudskih odluka Zapadnog Balkana i uloga izvršitelja: teorija nasuprot praksa; **Sesija 8:** Put naprijed: prekogranično priznanje i sprovođenje na Zapadnom Balkanu i mapa puta ka ratifikaciji Konvencije o presudama HCCH 2019; **Sesija 9:** Zatvaranje Regionalnog foruma.

Ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u radu Regionalnog foruma je učestvovala gđa Maja Milošević, direktorka Sekretarijata Centra.

- **30. jun i 1. jul 2022. godine**, Strazbur/Francuska – U okviru HELP Programa Savjeta Evrope (Evropskog programa za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava), upriličena je u hibridnom formatu godišnja **konferencija HELP mreže**, pod pokroviteljstvom irskog predsjedavanja Komitetu ministara Savjeta Evrope. Iako prvobitno namijenjena članovima HELP mreže, tj. nacionalnim školama za sudije i tužioce i udruženjima advokata, kao i partnerima mreže, godišnja konferencija je proširena i na širu publiku. Uvodni govor na konferenciji održao je sudija Tim Eicke, sudija Evropskog suda za ljudska prava (ECtHR). Osvrćući se na aktuelni rat u Ukrajini, istakao je značaj strukturalnog integriteta konvencije, jednog od najvećih mirovnih projekata u istoriji čovječanstva, kao i drugih instrumenata za zaštitu osnovnih ljudskih prava. Takođe, istakao je značaj principa supsidijarnosti, kao i činjenicu da se Evropski sud za ljudska prava u svom svakodnevnom radu oslanja na napore i saradnju svih pravnih stručnjaka, koje HELP konferencija uspijeva da okupi svake godine. Gđa Eva Pastrana, šefica HELP jedinice Odjeljenja za obuku u oblasti pravosuđa i ljudskih prava Savjeta Evrope, predstavila je dostignuća HELP programa i angažman članova i partnera HELP mreže u protekloj godini i otkrila da je HELP onlajn platforma krajem juna 2022. godine brojala više od 105.000 korisnika. Istakla je da su vodeće zemlje po broju korisnika HELP platforme Turska, Francuska, Italija, Španija, Ukrajina, Rusija, Grčka, UK, Rumunija i Poljska. Takođe, obavijestila je učesnike konferencije da katalog HELP onlajn kurseva o različitim temama u okviru ljudskih prava trenutno broji 42 kursa i da postoji više od 500 nacionalnih adaptacija kurseva (koje podrazumijevaju prevode, nacionalno pravo i sudske praksu), što je besplatno dostupno na HELP onlajn platformi. Gđa Ana-Marija Telbis i Ana Medarska-Lazova, predstavnice Sekretarijata HELP programa, predstavile su učesnicima konferencije dostignuća HELP programa u okviru regionalnih Projekta HELP u EU i HELP na Zapadnom Balkanu, kao i HELP aktivnosti u Turskoj, zemljama Istočnog partnerstva i Centralnoj Aziji. Istaknuto mjesto u Agendi Konferencije imale su inicijative koje je sproveo Savjet Evrope, a naročito njegovo Odjeljenje za obuku u oblasti pravosuđa i ljudskih prava, u cilju podrške ukrajinskim i evropskim pravnim stručnjacima suočenim sa ratom u Ukrajini. Tokom konferencije, učesnicima su predstavljeni novi HELP kursevi, koji su razvijeni tokom godine, a koji se bave važnim pitanjima koja su pokrenuta mnogobrojnim zahtevima institucionalnih partnera HELP programa. Konferenciju je zaključio g. Christophe Poirel, direktor za ljudska prava u Generalnom direktoratu za ljudska prava i vladavinu prava Savjeta Evrope, iznoseći glavne izazove sa kojima se svi suočavaju posljednjih godina, a kroz koje je ojačana uloga HELP programa i Savjeta Evrope. U ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, ovogodišnjoj konferenciji HELP mreže prisustvovale su, u onlajn formatu, načelnica i samostalna savjetnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju.

JUL 2022.

- **1. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru trećeg dana obuke na modulu iz porodičnog prava, čije teme su: „**Imovinski odnosi bračnih dugova, odnosi roditelja i djece, povjeravanje djece i izdržavanje, izdržavanje roditelja i drugih srodnika**“. Predavač na modulu je Vesna Begović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovao devetnaest kandidat/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **4. jul 2022. godine** – Podgorica, održana **sjednica Programskog savjeta Centra**, sa sljedećim tačkama dnevnog reda: Usvajanje Nacrta zapisnika sa elektronske sjednice Programskog savjeta Centra, održane 5. maja 2022. godine; Raspoređivanje četiri nova člana Programskog savjeta u programske odbore Centra; Određivanje člana Programskog odbora za inicijalnu obuku koji će zamijeniti, u slučaju spriječenosti ili odsustva, Hasniju Simonović, člana PO iz odredbe 43 stav 2 Zakona o Centru; Određivanje predavača za realizaciju tema iz građanskog i krivično procesnog prava za grupu kandidata za sudije osnovnih sudova, koji su na obuku upućeni odlukom Sudskog savjeta od 03.08.2021. godine; Realizacija preostalih 11 dana obuke za kandidata za sudiju Nemanju Popovića; Određivanje predavača za kontinuiranu obuku za period od jula do kraja decembra 2022. godine; Saradnja sa Inicijativom za vladavinu prava Američke advokatske komore (ABA ROLI) – program obuka na temu finansijskih istraga; Razno.
- **4. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije Privrednog suda Crne Gore, održan u okviru **obuke o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama** dan obuke posvećen temi: „**Pravo na efikasan i djelotvoran pravni lijek**“. Predavač je gđa Desanka Lopičić, sutkinja Ustavnog suda Crne Gore, a obuci je prisustvovalo četiri kandidata/tkinja za sudiju.
- **4. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, održan dan obuke u okviru **(IV) modula** i to na teme: „**Sporazum o priznanju krivice u prekršajnom postupku**“. Predavač na modulu je gđa Maja Rakočević, sudija Suda za prekršaje u Podgorici. Modulu je prisustvovalo sedam kandidatata/tkinja za sudiju za prekršaje.
- **5. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije Privrednog suda Crne Gore, održan u okviru obuke o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama dan obuke posvećen temi: „**Materijalnopravne i procesne pretpostavke dopuštenosti predstavke Sudu kao izvor prava**“. Predavač je g. Siniša Bjeković, Ombudsman, a obuci je prisustvovalo četiri kandidata/tkinja za sudiju.
- **5. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, održan dan obuke u okviru **šestog (VI) modula** čije teme su: „**Postupak prema maloljetnicima (prekršajne sankcije, vaspitne mjere, novčane kazne) sa posebnim osvrtom na zabranu suđenja u odsustvu i primjene načela oportuniteta; Posebni izazovi i razvijanje vještina za djelotvoran rad sa maloljetnim licima kao učesnicima u prekršajnom postupku; Forenzčki intervju**“. Predavač na modulu je g. Dragiša Rakočević, doskorašnji sudija Apelacionog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo devet kandidatkinja za sudiju za prekršaje.
- **6. jul 2022. godine** – U onlajn formatu **održan 5 sastanak Savjetodavnog tima za razvoj nastavnog plana i programa (CDAT)** projekta građanskog obrazovanja u Crnoj Gori, koji sprovodi predstavništvo PH International u Crnoj Gori, a finansira Ambasada SAD u Podgorici tj. Biro Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovođenja zakona (INL Program). CDAT predstavlja multidisciplinarna grupa eksperata, profesionalaca iz oblasti obrazovanja, vladavine prava, bezbjednosti (policije), omladinske politike, i omladinskog rada. Peti sastanak CDAT-a je bio posvećen sljedećim

temama: Uvod i usvajanje revidiranog plana akcije za izradu i testiranje LC kurikuluma; Informacija o izradi nacrta modula za LC kurikulum: - Informacija o materijalu dostavljenom do 30.06.2022., - Rok za dostavljanje nedostajućih modula (13.07.2022.), - Podjela uloga i rok za finalizaciju prvog nacrta LC kurikuluma (10.08.2022., ZZS); Predstavljanje nacrta agende za ToT – LC trening (22-25.08.2022, Hotel Biana, Kolašin); Završne napomene i zatvaranje petog sastanka CDAT-a. Ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, sastanku je prisustvovala direktorica Sekretarijata Centra gđa Maja Milošević, kao članica CDAT-a delegirana od strane Centra.

- **6. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, održan dan obuke u okviru **modula V** i to na teme: „**Carinski i poreski prekršaji**“. Predavač na modulu je g. Krinoslav Obradović, sudija Suda za prekršaje u Podgorici. Modulu je prisustvovalo sedam kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.
- **6. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije osnovnih sudova, održana predavanja u okviru drugog dana obuke na XII krivičnom modulu na teme: „**Zloupotreba sluzbenog položaja; Zloupotreba položaja u privrednom poslovanju; Zloupotreba ovlašćenja u privredi**“, a predavač je Prof. dr Branko Vučković. Modulu je prisustvovao dvadesetjedan kandidat/kinja za sudiju.
- **7. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije osnovnih sudova, održana predavanja u okviru prvog dana obuke **na XV krivičnom modulu** na teme: „**Zakon o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku; Posredovanje**“, a predavač je gđa Danika Ivanović Đerić, državna tužiteljka u Višem državnom tužilaštvu u Podgorici. Modulu je prisustvovao dvadeset kandidat/kinja za sudiju.
- **7. jul 2022. godine** – Podgorica, u okviru projekta “Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu u Crnoj Gori” koji je dio zajedničkog programa Evropske unije/Savjeta Evrope „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku 2019. – 2022.“, Programska kancelarija Savjeta Evrope u Podgorici u saradnji sa Vrhovnim sudom Crne Gore organizovali **okrugli sto** na temu: “**Integracija principa rodne ravnopravnosti u pravosudni sistem u Crnoj Gori-Mogućnosti i izazovi**”. Okrugli sto je okupio sudije, predstavnike Sudskog savjeta i nevladinog sektora. Ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u radu okruglog stola učestvovala je Maja Milošević, direktorica Sekretarijata, koja je imala izlaganje u okviru Panel diskusije. U uvodnom dijelu skupa, učesnicima su se obratili: gđa Vesna Vučković, v.d. predsjednika/predsjednice Vrhovnog suda Crne Gore, g. Yngve Engstroem, šef Odsjeka za saradnju, Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori i gđa Elena Jovanovska Brezoska, šefica Odsjeka za Jugoistočnu Evropu, Divizija za programe saradnje, Savjet Evrope. U nastavku je predstavljena **Studija o rodnoj ravnopravnosti u sudstvu u Crnoj Gori**, koja je izrađena u okviru Projekta, a koje su predstavile: gđa Nino Janashia, međunarodna konsultantkinja Savjeta Evrope i gđa Sanja Elezović, lokalna konsultantkinja Savjeta Evrope. Zatim je uslijedila **Panel diskusija** koja je bila posvećena **Rodnoj ravnopravnosti u sudskom sistemu u Crnoj Gori: mogućnosti i izazovi**, a u okviru iste izlaganja su bila posvećena sljedećim temama: „**Rodno senzitivne politike u pravosudu – rodna komponenta nove Strategije reforme pravosuđa**“ – g. Bojan Božović, državni sekretar u Ministarstvu pravde; „**Rodna ravnopravnost u radu Konsultativnog vijeća evropskih sudija (CCJE)/presjek stanja u Crnoj Gori**“ – gđa Mirjana Popović, sutkinja Višeg suda u Podgorici i izvještiteljka CCJE za rodnu ravnopravnost za 2022. godinu; „**Podrška kolega sudija u jačanju rodne ravnopravnosti**“ – g. Mladen Grdinić, zamjenik predsjednice Osnovnog suda u Podgorici; „**Rodna ravnopravnost u sistemu profesionalne edukacije sudija i državnih tužilaca**“ – gđa Maja Milošević, direktorica Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu; „**Borba protiv rodnih stereotipa u kontekstu reforme pravosuđa: iskustva u Crnoj Gori**“ – gđa Sanja Elezović, lokalna konsultantkinja Savjeta Evrope; „**Rodno budžetiranje: promovisanje rodne ravnopravnosti kroz budžetske procese**“ – g. Marko Sošić, analitičar javnih politika, Institut Alternativa. Na kraju, vezano za **završne napomene i buduće korake tj. praktičnoj implementaciji preporuka iz Studije**, govorile su gđa Evita Aravantinou, projektna koordinatorka, Odsjek za Jugoistočnu Evropu, Divizija

za programe saradnje, Savjet Evrope i gđa Marija Vuksanović, koordinatorka projekta, Programska kancelarija Savjeta Evrope u Podgorici.

- **8. jul 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu, onlajn seminar na temu „**Krivična djela protiv platnog prometa i privrednog poslovanja sa fokusom na pranje novca**“. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači su bili: gđa Lidija Vukčević, državna tužiteljka u Vrhovnom državnom tužilaštvu (bivša specijalna tužiteljka) i g. Drađa Rakočević, doskorašnji sudija Apelacionog suda Crne Gore. Konkretnije teme o kojima se govorilo bile su: „**Katalog krivičnih djela protiv platnog prometa i privrednog poslovanja - specifičnosti i sudska praksa; Prikupljanje dokaza u izviđaju i istrazi za krivično djelo pranje novca (izazovi i sporna pitanja); Studija slučaja; Ocjena dokaza u suđenjima za krivično djelo pranje novca od podizanja optužnice do pravosnažnosti presude; Slučajevi iz sudske prakse za krivično djelo pranje novca**“. Seminaru je prisustvovalo 7 učesnika (3 državna tužilaca, 3 savjetnika u sudovima, i 1 savjetnik u državnom tužilaštvu).
- **8. jul 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa AIRE centrom iz Londona (Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi) i uz finansijsku podršku Vlade Velike Britnije, organizovali Radionicu u okviru Mreže mladih sudija. U uvodnom dijelu, učesnike su pozdravile gđa Maja Milošević, direktorka Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, kao i Tijana Badnjar, sekretarka Mreže mladih sudija. Radionica se sastojala iz tri sekcije: Sekcija posvećena Evropskoj konvenciji, građanske sekcije i prekršajne sekcije. Predavač na sekciji posvećenoj Evropskoj konvenciji bila je gđa Valentina Pavličić, zastupnica Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava, na temu: „**Pravo na poštovanje privatnog života i naknada nematerijalne štete – primjeri relevantne prakse Evropskog suda i nacionalnih sudova**“, na građanskoj sekciji predavač je bila gđa Senka Danilović, sutkinja Višeg suda u Podgorici, na temu: „**Prouzrokovanje štete: objektivna odgovornosti, naknada obične štete i izmakle koristi (studija slučaja)**“ a na prekršajnoj sekciji gđa Maja Živaljević, sutkinja Višeg suda za prekršaje, na temu: „**Nasilje u porodici – razgraničenje prekršaja i krivičnog djela, sa osvrtom na primjenu Istanbulske konvencije (studija slučaja)**“. Učesnici ovog seminara bili su članovi/ce Mreže mladih sudija, a prisustvovalo ih je 23 (17 sudija osnovnih sudova, 5 sudija za prekršaje i 1 sudija Privrednog suda Crne Gore).
- **8. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru četvrtog dana obuke na modulu iz porodičnog prava, čije teme su: „**Imovinski odnosi bračnih dugova, odnosi roditelja i djece, povjeravanje djece i izdržavanje, izdržavanje roditelja i drugih srodnika**“. Predavač na modulu je Vesna Begović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovao dvadeset kandidat/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **8. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije Privrednog suda Crne Gore, održan u okviru obuke o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim sloboda-ma dan obuke posvećen temi: „**Pravo na pravično suđenje**“. Predavač je g. Siniša Bjeković, Ombudsman, a obuci je prisustvovalo četiri kandidata/tkinja za sudiju.
- **11. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije za prekršaje, održan četvrti dan obuke u okviru **šestog (VI) modula** koji se tiče postupanja prema maloljetnicima u prekršajnom postupku, a na konkretniju temu: „**Forenzički intervju**“. Predavač je gđa Danka Ivanović Đerić, državna tužiteljka u Višem državnom tužilaštvu u Podgorici, a obuci je prisustvovalo osam kandidata/tkinja za sudiju za prekršaje.

Realizovan teorijski dio Programa inicijalne obuke za devet kandidata/tkinja za sudije za prekršaje

- **11. i 12. jul 2022. godine** – Ivanova korita, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u okviru zajedničkog projekta EU i Savjeta Evrope pod nazivom „Sloboda izražavanja i sloboda medija u Jugistočnoj Evropi – JUFREX 2 - Crna Gora“ organizovao je dvodnevnu obuku pod nazivom: „**Sloboda izražavanja, govor mržnje, internet i bezbjednost novinara**“. U uvodnom dijelu učesnike je u ime organizatora pozdravila gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Predavači na obuci su bili sudije i državni tužiloci/treneri Centra koji su prošli posebnu obuku za predavače o članu 10 EKLJP: Miodrag Pešić, sudija Višeg suda Podgorica, Mirjana Popović, sutkinja Višeg suda u Podgorici, Miloš Šoškić, specijalni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu i Snežana Šišević, državna tužiteljka u Višem državnom tužilaštvu u Podgorici. Teme o kojima je bilo riječi su sljedeće: „**Uvod – problematizacija teme sa osnovnim statističkim podacima; Ključni pojmovi prava na slobodu izražavanja; Ključne komponente prava na slobodu izražavanja; Uvod u ograničenja prava na slobodu izražavanja i ključna načela; Uvođenje trodjelnog testa; Govor mržnje - ključne komponente i pravni standardi; Govor mržnje – praktična vježba; Studija slučaja; Uloga tužilaca i sudija u zaštiti slobode izražavanja i medija; Bezbjednost novinara; Razumjevanje rizika za novinare i mjere za njihovo izbjegavanje i ublažavanje; evidentiranje prijetnji/opasnosti po novinare; Preporuka CM državama članicama SE CM/REC(2016)4 o zaštiti novinarstva, bezbjednosti novinara i drugih medijskih aktera; Pravo na slobodu izražavanja onlajn**“. Obuci je prisustvovalo šesnaest (16) učesnika (9 sudija i 4 državnih tužilaca i 3 savjetnika/ce u sudovima).
- **12. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije Privrednog suda Crne Gore, održan u okviru obuke o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama dan obuke posvećen temi: „**Pravo na mirno uživanje imovine**“. Predavač je g. Siniša Bjeković, Ombudsman, a obuci je prisustvovalo četiri kandidata/tkinja za sudiju.
- **12. jul 2022. godine** – Sarajevo/Bosna i Hercegovina, predsjednica Upravnog odbora Centra i direktorka Sekretarijata Centra, prisustvovale **obilježavanju 20 godina rada Centra za edukaciju sudija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovine (CEST FBiH) i Centra za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske (CEST RS)**. Događaju su prisustvovali predstavnici pravosudnih institucija u Bosni i Hercegovini, međunarodni partneri i predstavnici institucija za obuku u pravosuđu iz cijelog regiona. Ovom prilikom su predstavljeni i rezultati rada regionalne saradnje koju centri provode u saradnji sa AIRE centrom. Prezentacije su održali g. Jean-Philippe Rageade, direktor Akademije evropskog prava - ERA, gđa Frederique Dubost, sutkinja za vezu za saradnju u pravosuđu na Zapadnom Balkanu - Francuska, te predsjednici Upravnog odbora CEST FBiH g. Smajo Šabić i Upravnog odbora CEST RS gđa Danijela Milovanović. Prezentovana je saradnja sa AIRE centrom koja se realizira uz podršku Vlade Ujedinjenog Kraljevstva, kao i drugi postignuti rezultati edukacije u pravosuđu. Direktori centara za edukaciju sudija

i tužilaca su podijelili informacije o postignutim rezultatima, te konkretnim učincima sistemskog pristupa kontinuiranom obrazovanju i usavršavanju nosilaca pravosudnih funkcija. Također, ovom prilikom je potpisani i memorandum o pristupanju svih pravosudnih akademija i centara za obuku sudija i tužilaca u regiji Mreži sudija/sutkinja posvećenu jačanju rodne ravnopravnosti (Mreža GCJ - Gender Champions in Judiciary Network).

- **12. jul 2022. godine** – Potpisivanjem memoranduma o saradnji sa AIRE centrom, **Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu postao je dio regionalne Mreže sudija/sutkinja koja će biti posvećena jačanju rodne ravnopravnosti**. Riječ je o inicijativi koja je pokrenuta početkom aprila ove godine na Pravosudnom forumu o rodnoj ravnopravnosti održanom u Budvi, na kojem je tada naglašena potreba veće koordinacije u edukaciji nosilaca pravosudnih funkcija po ovom pitanju u cijelom regionu Zapadnog Balkana. AIRE centar je kroz bilateralne sporazume dogovorio saradnju sa institucijama za obuku sudija i iz regionala, što predstavlja temelj za aktivnosti Mreže. Sprovođenje ove inicijative podržala je Vlada Ujedinjenog Kraljevstva. "Kada je tema rodne ravnopravnosti u pitanju, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, kao nacionalna institucija za obuku u pravosuđu odavno je prepoznao značaj kontinuiranog sprovođenja i unaprjeđenja znanja u ovoj oblasti, kroz program za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca i kroz inicijalnu obuku za kandidate za sudije i kandidate za državne tužioce. Moram naglasiti da je AIRE centar jedan od naših prvih i najzačajnijih partnera. Saradnja je započeta još 2000. godine i ostvaruje se kroz aktivnosti koje se odnose na unaprjeđenje znanja i vještina u primjeni Evropske konvencije o ljudskim pravima i prakse Evropskog suda za ljudska prava kada su u pitanju sve oblasti značajne za rad pravosuđa. Smatram da je regionalna aktivnost, koja je pokrenuta na inicijativu AIRE centra, a uz podršku Vlade UK - **uspostavljanje Mreže sudija i sutkinja za rodnu ranopravnost (GCJ – Gender Champions in the Judiciary)** – korak naprijed u našoj saradnji i u podizanju svijesti sudija/sutkinja o rodnim stereotipima i predrasudama, u cilju unapređenja istinske rodne ravnopravnosti", poručila je gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu.
- **18. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije osnovnih sudova, održana predavanja u okviru prvog dana obuke na XIII krivičnom modulu na teme: „**Međunarodni instrumenti i sudska praksa kada je u pitanju nasilje u porodici, sa posebnim akcentom na Istanbulsku konvenciju**”, a predavač je Prof. dr Branko Vučković. Modulu je prisustvovao devetnaest kandidat/kinja za sudiju.
- **18. jul 2022. godine** – HELP Program Savjeta Evrope – Evropski program za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava, organizovao je **u onlajn formatu peti sastanak Upravnog odbora akcije „HELP na Zapadnom Balkanu“**. Pomenutu akciju implementira Savjet Evrope, dok je sufinsansiraju Savjet Evrope.

pe i Evropska unija u okviru projekta „Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku II“. Podsjećna radi, članovi Upravnog odbora akcije „HELP na Zapadnom Balkanu“ su predstavnici institucija za obuku u pravosuđu i predstavnici Advokatske komore (HELP Info tačke) zemalja korisnica akcije: Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova^{*11}, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije. Glavni cilj pomenute akcije je pružanje podrške pravnim profesionalcima na Zapadnom Balkanu u sticanju relevantnog znanja o standardima osnovnih ljudskih prava i načinu njihovog primjenjivanja u svakodnevnom radu, zahvaljujući čemu će ova akcija doprinijeti unapređenju zaštite osnovnih prava na nacionalnom nivou. U uvodnom dijelu članovima UO su se obratili: gđa Eva Pastrana, šefica HELP jedinice i Odjeljenja za obuku u oblasti pravosuđa i ljudskih prava Savjeta Europe, gđa Julia Jacoby i g. Wojciech Postulski, predstavnici Generalnog direktorata Evropske komisije za susjedsku politiku i pregovore o proširenju. Gđa Jasmina Perunić Allen, koordinatorka projekta, Generalnog direktorata EK za ljudska prava i vladavinu prava Savjeta Europe, predstavila je šestomjesečni plan koji podrazumijeva kurseve u formi učenja na daljinu, čija je realizacija predviđena u periodu od jula do decembra 2022. godine. U ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, onlajn sastanku je prisustvovala načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju.

- **19. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **šestog(VI) dana obuke na modulu obligacionog prava** čije teme su: „**Naknada štete po Zakonu o obligacionim odnosima, sa akcentom na oblike vanugovorne štete; Odgovornost za štetu od opasne stvari ili opasne djelatnosti, isključenje odgovornosti imaoča stvari i oslobođenje od odgovornosti za naknadu štete; Oslobođenje od odgovornosti za naknadu štete i podijeljenja odgovornost; naknada nematerijalne štete zbog povrede ljudskih prava i osnovnih sloboda sa osvrtom na ključne presude Evropskog suda za ljudska prava i presude Evropskog suda za ljudska prava protiv Crne Gore**“. Predavač je gđa Katarina Đurđić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je je prisustvovalo dvadesetčetiri polaznika/ce Programa, kandidata/tkinja za sudije osnovnih i Privrednog suda Crne Gore.

Ovime je **ujedno realizovan teorijski dio Programa inicijalne obuke za grupu polaznika/ca koja je Odlukom Sudskog savjeta br. 01-482/22 od 24.01.2022. godine izabrana za kandidate/tkinje za sudije u Privrednom sudu Crne Gore**, te raspoređena na inicijalnu obuku u ukupnom trajanju od šest mjeseci (od čega 40 časova mjesečno teorijske obuke u Centru). Navedena teorijska obuka je, počev od

11 *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

23. februara 2022. godine, sprovedena kroz **11** modula obuke, odnosno **44** dana teorijske obuke. Od pređene materije, sedam modula obuke je bilo na teme iz građansko-privrednog prava, dok su ostala četiri modula obuke obuhvatili tkz. opšte teme i to: vladavinu prava i funkcionisanje pravosudnog sistema, pravo EU, Evropsku konvenciju o ljudskm pravima i praksi Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, te sudijske vještine. Uz posebnu zahvalnost na profesionalnom odnosu koji su imali tokom obuke, spremnosti da se prilagode novim tehnologijama i metodologijama obuke, te izuzetnom stripljenju i posvećenosti procesu učenja, koristimo priliku da polaznicima ovoga Programa još jednom poželimo svu sreću u daljoj karijeri, a predavačima angažovanim na Programu da zahvalimo što su se odazvali pozivu Centra i doprinijeli realizaciji.

- **19. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru šestog dana obuke na **modulu obligacionog prava** čije teme su: „**Naknada štete po Zakonu o obligacionim odnosima, sa akcentom na oblike vanugovorne štete; Odgovornost za štetu od opasne stvari ili opasne djelatnosti, isključenje odgovornosti imaoca stvari i oslobođenje od odgovornosti za naknadu štete; Oslobođenje od odgovornosti za naknadu štete i podijeljenja odgovornost; Naknada nematerijalne štete zbog povrede ljudskih prava i osnovnih sloboda sa osvrtom na ključne presude Evropskog suda za ljudska prava i presude Evropskog suda za ljudska prava protiv Crne Gore**“. Predavač je gđa Katarina Đurđić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo dvadesetčetiri polaznika/ce Programa, kandidata/tkinja za sudije osnovnih i Privrednog suda Crne Gore.
- **20. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate za sudije, održana obuka u okviru **trećeg (III) Modula iz Kurikuluma o pravu EU**, na konkretnije teme: „**Saradnja između domaćih sudova i Suda pravde EU; Osvrt na odluku o preliminarnom pitanju**“. Predavač je Prof. dr Miloš Vukčević, a modulu je prisustvovao kandidat za sudiju Privrednog suda Crne Gore.
- **20. i 21. jul 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa AIRE centrom iz Londona - Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi, a uz finansijsku podršku Ambasade Ujedinjenog Kraljevstva, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu, organizovao je obuku na temu: „**Član 3 EKLJP – zabrana mučenja**“. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila Maja Milošević, direktorka Sekretarijata Centra. Predavači na obuci su bili: gđa Sanja Jovičević, specijalna tužiteljka, Specijalno državno tuzilastvo, gđa Marija Raspopović, specijalna tužiteljka, Specijalno državno tuzilastvo, gđa Snežana Armenko, zamjenica Ombudsmana, g. Igor Đuričković, sudija, Viši sud u Podgorici, g. Vukota Vujačić, predsjednik, Osnovni sud u Nikšiću, g. Nenad Vujanović, sudija, Osnovni sud u Podgorici i Jelena Perović, direktorka Agencije za sprečavanje korupcije. Posebne teme o kojima se govorilo i diskutovalo bile su sljedeće: „**Definicije mučenja, nečovječnog i ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja; Primjena člana 3 EKLJP u kontekstu ekstrateritorijalnosti i dokazi pribavljeni kršenjem čl. 3 EKLJP; Primjena člana 3 EKLJP u kontekstu prihvatljivosti dokaza i građanske tužbe; Zaštitni mehanizmi – proceduralni; Zaštitni mehanizmi-organizacioni; Pozitivne (procesne) obaveze sproveđenja istrage i standardi djelotvorne istrage; Pokretanje istraga, proceduralne obaveze i borba protiv nekažnjivosti; Primjena člana 3 EKLJP u kontekstu - Uslova pritvora i Medicinskog tretmana**“. Obuci je prisustvovalo 15 učenika (3 sudija/kinja, 6 državnih tužioča/teljki, 3 savjetnika/ce u sudu, 2 savjetnika/ce u Državnom tužilaštvu i 1 predstavnik Kancelarije Zaštitnika ljudskih prava i slobode).
- **21. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije osnovnih sudova, održana predavanja u okviru drugog dana **obuke na XIII krivičnom modulu** na teme: „**Međunarodni instrumenti i sudska praksa kada je u pitanju nasilje u porodici, sa posebnim akcentom na Istanbulsku konvenciju**“, a predavač je Prof. dr Branko Vučković. Modulu je prisustvovao devetnaest kandidat/kinja za sudiju.
- **22. jul 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate za sudije, održana obuka u **okviru tre-**

ćeg (III) Modula iz Kurikuluma o pravu EU, na konkretnije teme: „**Saradnja između domaćih sudova i Suda pravde EU; Osvrt na odluku o preliminarnom pitanju**“. Predavač je Prof. dr Miloš Vukčević, a modulu je prisustvovao kandidat za sudiju Privrednog suda Crne Gore.

- **26. jul 2022. godine** – Održana **dvadesetdruga (XXII) elektronska sjednica Upravnog odbora Centra**, čiji dnevni red je bio posvećen sljedećim temama: Usvajanje Nacrta zapisnika sa dvadesetprve (XXI) elektronske sjednice Upravnog odbora Centra, održane 4. maja 2022. godine; Usvajanje Nacrta Komunikacionog protokola Centra; Uspostavljanje saradnje sa Pravosudnom akademijom Turske; Implementacija ODIHR Programa obuke tužilaca na temu borbe protiv zločina iz mržnje (PAHCT) podrazumijeva - potpisivanje Memoranduma o saradnji između Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore, Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu i ODIHR-a.

AVGUST 2022.

- **28. – 31. avgust 2022. godine** – Prag, CEELI Institut (Pravna inicijativa za centralnu i istočnu Evropu) iz Češke je, u saradnji sa INL Programom Američke Ambasade u Podgorici tj Biroom Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona, organizovao kurs na temu: „**Sajber kriminal – onlajn istrage i prikupljanje dokaza**“. Cilj kursa je bio da se učesnicima predstavi vođenje krivičnih istraga u onlajn formatu, uključujući istražne tehnike i prikupljanje elektronskih dokaza. Podrazumijevalo se da učesnici imaju osnovno znanje u oblasti elektronskog prikupljanja dokaza i prikupljanja neelektronskih dokaza, u šta spada intervjuisanje svjedoka. Kurs je bio podijeljen u više blokova, sa po jednom opštom temom, a posljednjeg dana kursa učesnici su dobili scenario, u vezi sa kojim su imali zadatak da, koristeći znanje stekeno na prethodnim predavanjima, kao i alate i resurse obezbijedene tokom prethodnih dana, odrade analizu, osmisle početni plan istraživanja i isti predstave grupi. Predavači na kursu bili su sljedeći eksperti: g. Sheri Dunlop, bivši direktor/specijalni agent zadužen za Kancelariju za specijalne istrage, u okviru Odeljenja za sprovođenje koje pripada Američkoj istraživačkoj mreži za finansijski criminal (FinCEN); g. Robert Jackson, bivši viši analitičar u sjedištu Poreske uprave u Vašingtonu DC, zadužen da pokreće istragu u okviru krivičnog gonjenja u ime Jedinice za sajber kriminal; gđa Karen Greenaway, supervizor Federalnog istražnog biroa SAD (FBI); istražitelji Home Depot-a, g. Jason Lynch i gđa Patricia Friedman; g. Chris King i g. Carlos Orozco – predstavnici Jedinica za sajber kriminal; gđa Rita Martin, predstavnica kompanije TRM; g. Amjad Qaqish, direktor Sektora za izvještavanje o sumnjivim aktivnostima na globalnom nivou, Binance; g. Chris Janczewski, šef istraga na globalnom nivou, TRM Lab. Konkretnije teme na kursu bile su sljedeće: Plan sprovođenja kursa; Osnovna onlajn zaštita; Započinjanje istrage – verifikacija; Onlajn prevare; 10 najboljih onlajn prevara; Studija slučaja – krivična gonjenja onlajn prevara; Sesija na temu sprovođenja zakona; Šeme usmjerene na poslovanje i finansije/ Istrage koje uključuju kriptovalute; Ransomware/štetni softver (malver); DDoS/URL preusmjeravanje; Blokčejn, praćenje, alati i trendovi; Istražni alati koji se koriste u istraživanjima kriptovaluta; Partnerstvo sa firmama za analizu blokčejna i sprovođenja zakona – Primjeri slučajeva – I dio; Partnerstvo sa firmama za analizu blokčejna i organima za sprovođenje zakona – Primjeri slučajeva – II dio; Istražne tehnike koje se koriste u onlajn istragama; Eksplotacija djece, trgovina seksom i istrage putnika i uloge mračne mreže i duboke mreže – posebne vrste onlajn istraga; Druge istražne onlajn tehnike; Elektronski nadzor; Prevara i preusmjeravanje URL-a – slučaj Hansa; Nezakoniti prihod, pranje novca i prikupljanje dokaza u onlajn istragama; Nezakonita zarada i pranje novca u istragama sajber kriminala; Elektronski uređaji, hard diskovi i drugi hardver koji drži elektronske podatke – savjeti za prikupljanje elektronskih podataka kao dokaza; Zbirka objava na društvenim mrežama kao dokaz; Korišćenje objava na društvenim mrežama/elektronskih dokaza za upotrebu na sudu; Vježba pokretanja slučaja; Grupna prezentacija i diskusija o završnoj vježbi. Posredstvom Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, ovaj kurs su pohađali rukovoditeljka Osnovnog državnog tužilaštva u Kotoru i specijalni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu.

SEPTEMBAR 2022.

- **1. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru prvog dana obuke na **modulu iz radnog prava**, čije teme su: „**Zasnivanje radnog odnosa; Disciplinske mjere; Otkaz ugovora o radu; Transformacija radnog odnosa**”, a predavač je gđa Snežana Aleksić, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo dvadesetdvoje kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **1. septembar 2022. godine** – Predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, gđa Ljiljana Lakić i načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra, gđa Marina Radulović, održale su, u onlajn formatu, **sastanak sa timom Pravosudne akademije Turske (JAT)**, koji su činili prof. dr Hasan Kadir Yilmaztekin, sudija i načelnik Odsjeka za međunarodnu saradnju i gđa Zehra Karagözlü, sudija. Na sastanku se govorilo o daljim koracima u vezi sa potpisivanje/8m Memoranduma o saradnji, tehničkim pripremama koje se tiču istog, kao i logističkim informacijama u vezi sa organizovanjem međunarodnog programa obuke na temu „Borba protiv krivičnih djela u vezi sa drogom” i studijske posjete, koja je planirana za period od 17. – 22. septembra 2022. godine. Na sastanku su, takođe, usaglašene sve tri verzije Memoranduma – na crnogorskom, turskom i engleskom jeziku, pri čemu je dogovoren da verzija na engleskom ima primat ukoliko dođe do bilo kakve neusaglašenosti. Dogovoren je da se pristupi izradi Memoranduma, kako bi isti bio spremna u papirnoj verziji kada bude upriličena ceremonija potpisivanja u Turskoj. G. Kadir Yilmaztekin je obavijestio predstavnike Centra da je moguće da studijska posjeta bude odložena za oktobar, uslijed aktuelnih tehničkih poteškoća i da će u tom slučaju blagovremeno obavijestiti predstavnike Centra o novom datumu. Takođe, najavljeno je da će, pored Crne Gore, u studijskoj posjeti učestvovati i predstavnici Pravosudne akademije/Centara za obuku sudija i tužilaca Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Republike Srbije, a da će u samom međunarodnom programu učestvovati delegirane sudije i državni tužioci iz pomenutih zemalja koji će dati svoj doprinos u odnosu na temu.
- **2. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru prvog dana obuke na **modulu iz građansko materijalnog prava**, na teme iz nasljednog prava i to: „**Nasljednici; Testament; Tužbe iz nasljedno pravnih odnosa**”, a predavač je gđa Nataša Božović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovao dvadesetjedan kandidat/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **2. septembar 2022. godine** – Održana **elektronska sjednica Programskog odbora za inicijalnu obuku**. Dnevni red sjednice je bio **utvrđivanje konačnog predloga ocjene** za teorijski i praktični dio inicijalne obuke za troje polaznika Programa inicijalne obuke (odredba iz čl. 44 stav 5 Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu) **kandidata za sudije Privrednog suda Crne Gore**, koji su na obuku rasporedjeni Odlukom Sudskog savjeta broj 01-482/22 od 24.01.2022. godine.
- **5. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održan prvi dan obuke u okviru modula čije teme se odnose na „**Sudijske i tužilačke vještine**”. Predavač na modulu je gđa Andja Backović, dipl. psiholog. Modulu je prisustvovao kandidat za sudiju Privrednog suda Crne Gore.
- **6. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije osnovnih sudova, održana predavanja u okviru drugog dana **obuke na XV krivičnom modulu** na teme: „**Zakon o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku; Posredovanje**”, a predavač je gđa Danka Ivanović Đerić, državna tužiteljka u Višem državnom tužilaštvu u Podgorici. Modulu je prisustvovao devetnaest kandidat/kinja za sudiju.
- **6. - 9. septembra 2022. godine** – Tivat, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je, kroz projekt Ministarstva spoljnih poslova Sjedinjenih Američkih Država i uz podršku Ambasade SAD u Crnoj

Gori, a u okviru Programa razvoja trgovačkog prava (Commercial Law Development Program – CLDP), te Ministarstva trgovine Sjedinjenih Američkih Država, **organizovao regionalnu radionicu za Balkan, namijenjenu predstavnicima carinskih organa i predstavnicima pravosuđa**. Ova radionica imala je za cilj razmjenu iskustava i razumijevanje tehničkih procesa između carinskih predstavnika i predstavnika sudstva i tužilaštva, u vezi sa zaplenom robe na granici i pravnim procesima u vezi sa pomenutom zaplenom. Teme koje su se odnosile na pravosuđe bile su posvećene komunikaciji sa organima za provođenje zakona i relevantnim pravnim službenicima u vezi sa falsifikovanom i piratskom robom i presudama u slučajevima ovog tipa. Posredstvom Centra, regionalnoj radionici prisustvovali su tri (3) sudije i jedna (1) kandidatkinja za sudiju.

- **7. septembar 2022. godine** – Podgorica, U prostorijama Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu upriličen je **sastanak sa predstavnicima Agencije za međunarodnu saradnju Turske (TIKA)**. Predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, gđa Ljiljana Lakić, predstavila je nadležnosti i ulogu Centra u pravosudnom sistemu Crne Gore, dok je organizaciju Sekretarijata Centra predstavila direktorica Sekretarijata, gđa Maja Milošević. Nadležnosti Agencije za međunarodnu saradnju Turske (TIKA) predstavio je koordinator TIKA-e u Crnoj Gori, g. Abdurrahman Toprak, pomoćnik koordinatora TIKA-e u Crnoj Gori, g. Mirzet Muezzinoglu i asistent u kancelariji TIKA-e u Crnoj Gori, g. Asmir Spahić. G. Toprak. osvrnuo se na projekte u kojima učestvuje TIKA i pokazao otvorenost za podršku u svim aktivnostima koje se tiču saradnje Centra sa Pravosudnom akademijom Turske. Gđa Lakić je pohvalila cjelokupnu dosadašnju saradnju sa Pravosudnom akademijom Turske, istakla značaj predstojećeg potpisivanja Memoranduma o saradnji, kao i otvorenost Centra za unapređenje saradnje sa Agencijom za međunarodnu saradnju Turske (TIKA). U ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, sastanku su, takođe, pored gđe Lakić i gđe Milošević, prisustvovali i načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju, gđa Marina Radulović, kao i samostalna savjetnica, gđa Milena Ostojić.
- **7. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru prvog dana obuke na **modulu XIV iz krivično materijalnog prava** čije teme su: „**Krivična djela protiv bezbjednosti računarskih podataka**“, a predavač je gđa Valentina Pavličić, zastupnica Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava. Modulu je prisustvovalo dvadesetdvoje kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **8. i 9. septembar 2022. godine** – Petrovac, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u okviru zajedničkog projekta EU i Savjeta Evrope pod nazivom „Sloboda izražavanja i sloboda medija u Jugoistočnoj Evropi – JUFREX 2 - Crna Gora“ organizovalo je dvodnevnu obuku pod nazivom: „**Sloboda izražavanja, govor mržnje, internet i bezbjednost novinara**“. U uvodnom dijelu učesnike je u ime organizatora pozdravila gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Predavači su bili treneri Centra koji su prošli obuku za član 10 EKLJP: Senka Danilović, sutkinja Višeg suda u Podgorici, Mirjana Vlahović, sutkinja Višeg suda u Podgorici, Sanja Jovičević, specijalna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu i Katarina Kljajević, rukovoditeljka Osnovnog državnog tužilaštva u Bijelom Polju. Teme o kojima je bilo riječi su sljedeće:

„Problematizacija teme sa osnovnim statističkim podacima; Ključni pojmovi prava na slobodu izražavanja; Ključne komponente prava na slobodu izražavanja; Uvod u ograničenja prava na slobodu izražavanja i ključna načela; Uvođenje trodijelnog testa; Govor mržnje - ključne komponente i pravni standardi; Govor mržnje – praktična vježba; Studija slučaja; Uloga tužilaca i sudija u zaštiti slobode izražavanja i medija; Bezbjednost novinara; Razumjevanje rizika za novinare i mјere za njihovo izbjegavanje i ublažavanje; evidentiranje prijetnji/opasnosti po novinare; Preporuka CM državama članicama SE CM/REC(2016)4 o zaštiti novinarstva, bezbjednosti novinara i drugih medijskih aktera; Pravo na slobodu izražavanja onlajn“. Obuci je prisustvovalo sedamnaest (17) učesnika (6 sudija, 7 državnih tužilaca, 2 savjetnika u sudovima i 2 savjetnice u VDT-u).

- **9. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru drugog dana obuke **na modulu iz građansko materijalnog prava**, na teme iz nasljednog prava i to: **“Nasljednici; Testament; Tužbe iz nasljedno pravnih odnosa”**, a predavač je gđa Nataša Božović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo devetnaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **9. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održan drugi dan obuke u okviru modula čije teme se odnose na **“Sudijске i tužilačke vještine”** Predavač na modulu je g. Radoje Cerović, dipl. psiholog. Modulu je prisustvovao kandidat za sudiju Privrednog suda Crne Gore.
- **9. septembar 2022. godine** – Podgorica, **održan 6 sastanak Savjetodavnog tima za razvoj nastavnog plana i programa (CDAT)** projekta građanskog obrazovanja u Crnoj Gori, koji sprovodi predstavništvo PH International u Crnoj Gori, a finansira Ambasada SAD u Podgorici tj. Biro Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovođenja zakona (INL Program). CDAT predstavlja multidisciplinarna grupa eksperata, profesionalaca iz oblasti obrazovanja, vladavine prava, bezbjednosti (policije), omladinske politike, i omladinskog rada. Šesti sastanak CDAT-a je bio posvećen sljedećim temama: Uvod i usvajanje revidiranog plana akcije za izradu i testiranje LC kurikuluma; Informacija o realizovanom LC treningu (22-25.08.2022, Hotel Bianka, Kolašin), i naredni koraci; Finalizacija Programa Pravna kultura djece i mladih: Informacija o materijalu dostavljenom do 08.09.2022. i rok za dostavljanje nedostajućih scenarija časa; Testiranje kurikuluma (metodologija, plan akcije, rokovi); Izrada nacrta Priručnika (Podjela uloga i rok za finalizaciju, 30.09.2022., ZZS); Završne napomene i zatvaranje šestog sastanka CDAT. Sastanak je vodila Slađana Petković, Programska direktorka, PHI Crna Gora. Ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, sastanku je prisustvovala direktorka Sekretarijata Centra gđa Maja Milošević, kao članica CDAT-a delegirana od strane Centra.
- **9. septembar 2022. godine** – Podgorica, Predsjednica Upravnog odbora Centra gđa Ljiljana Lakić i direktorka Sekretarijata Centra gđa Maja Milošević, održale **sastanak sa predstnikom Međunarodne organizacije za razvoj prava (IDLO)** g. Ljubomirom Petruševićem, vođom programa u kancelariji IDLO-a. Sastanak je bio posvećen razgovoru o aktivnosti koja će se zajednički realizovati u okviru projekta IDLO-a koji je u toku, kao i o mogućnostima dalje saradnje. Razgovaralo se i o mogućim vidovima podrške koji bi bili usmjereni na jačanje institucionalnih kapaciteta Centra, kroz podršku INL Programa. Predsjednica Lakić je naglasila da je Centar imao veoma uspješnu saradnju sa kancelarijom IDLO-a i da se nada, da će se kao takva saradnja nastaviti i u narednom periodu.
- **12. - 22. septembar 2022. godine** – Budimpešta/Mađarska, Međunarodna akademija za sprovođenje zakona (ILEA), organizovala je **kurs o međunarodnim istragama nakon upotrebe eksplozivnih uređaja**. Na ovom devetodnevnom kursu predavači su bili eksperti/stručni instruktori iz Ministarstva pravde SAD, Biroa za kontrolu alkohola, duvana, vatreng oružja i eksploziva (ATF). Zemlje učesnice bile su: Hrvatska, Crna Gora i Tadžikistan. Pored tužilaca, kurs su pohađali i predstavnici Uprave policije. Kurs je pružio učesnicima praktičnu obuku rekonstruisanja komponenti eksplozivne naprave koja je pronađena uz pomoć različitih istražnih tehnika, uključujući prosijavanje. Učesnici su bili uključeni u praktičnu vježbu, u okviru koje su ih stručni instruktori vodili kroz jedan od tri scenarija eksplozije bombe. Završna praktična vježba podrazumijevala je obradu mjesta zločina izazvanog detonacijom bombe u vozilu. Na

pomenutom kursu je učestvovala specijalna tužiteljka iz Specijalnog državnog tužilaštva Crne Gore.

- **12. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke, održan prvi dan obuke u okviru modula pod nazivom: „**Koncept prava/vladavina prava, organizacija i funkcionisanje pravosudnog sistema**“. Predavač na modulu je gđa Marijana Laković Drašković, advokatika iz Podgorice, a modulu je prisustvovao kandidata/tkinja za sudiju Privrednog suda Crne Gore. Konkretnije teme ovog modula se odnose na: „**Koncept prava i vladavinu prava; Organizaciju i funkcionisanje pravosudnog sistema; Sudija i državni tužilac i društvo – odnosi sa javnošću; Etički kodeks sudija**“.
- **13. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru trećeg dana obuke na modulu iz građansko materijalnog prava, na teme iz nasljednog prava i to: „**Nasljednici; Testament; Tužbe iz nasljedno pravnih odnosa**“, a predavač je gđa Nataša Božović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo dvadesetdvoje kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **14. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru drugog dana obuke na **modulu iz radnog prava**, čije teme su: „**Zasnivanje radnog odnosa; Disciplinske mjere; Otkaz ugovora o radu; Transformacija radnog odnosa**“, a predavač je gđa Snežana Aleksić, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo dvadesetjedan kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **16. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održan prvi dan obuke iz **XI građanskog modula**, koji je posvećen temama: **Nadležnost suda u sporovima sa međunarodnim elementom; Mjerodavno pravo u sporovima sa međunarodnim elementom**. Predavač na modulu je Marijana Pavićević, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo devetnaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **19. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održan drugi dan obuke iz **XI građanskog modula**, koji je posvećen temama: **Nadležnost suda u sporovima sa međunarodnim elementom; Mjerodavno pravo u sporovima sa međunarodnim elementom**. Predavač na modulu je Marijana Pavićević, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo šesnaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **19. septembar 2022. godine** – Podgorica, **održan sastanak sa ekspertom Njemačke Fondacije za međunarodnu pravnu saradnju – IRZ Fondacija**, Prof. dr Draganom Golubovićem, angažovanog u cilju evaluacije projektnih aktivnosti koje je IRZ Fondacija sprovodila u Crnoj Gori u periodu od 2019-2021. godine. Sastavni dio evalucije je intervju sa ključnim saradnicima IRZ-a u Crnoj Gori, a imajući u vidu dugogodišnju saradnju Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu sa IRZ-om, odnosno sa gospodinom Štefanom Purnerom koji je odgovoran za aktivnosti IRZ-a u Crnoj Gori, sastanak je bio posvećen saradnji i zajednički realizovanim aktivnostima Centra i IRZ Fondacije. Sastanku je ispred Centra prisustvovala gđa Maša Adžić, nečelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra.
- **20. septembar 2022. godine** – Podgorica, održan **onlajn sastanak predstavnika Centra sa predstavnicima projekta „Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu u Crnoj Gori“**, koji sprovodi Savjet Evrope, a koji je dio zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope “Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2019 – 2022(faza II)”, i angažovanom međunarodnom konsultatkinjom u okviru projekta. Sastanak je bio posvećen predstavljanju **nacrta Analize procesa izbora i ocjenjivanja predavača u okviru obuka koje spovodi Centar** koja je izrađena od strane Marine Neumovske Mileve, međunarodne konsultantkinje Savjeta Evrope. Centar je prepoznao, u toku svoje prakse primjene Pravilnika o predavačima, da je potrebno dalje razviti i unaprijediti sistem izbora predavača Centra, u cilju definisanja jasnih kriterijuma i indikatora za izbor, postupka prijave, sastava komisije za

izbor predavača i načina rada ispitne komisije, kao i ocjene i evaluacije rada predavača. Fokus konsultantske podrške je bila analiza postojećih procedura za izbor i evaluaciju rada predavača, sa konkretnim smjernicama/predlozima za izmjenu procedura, koja treba da rezultira predlozima za izmjene i dopune Pravilnika o izboru predavača, kako bi nakon isteka utvrđene liste predavača (aprila 2023.) novi predavači bili birani po novim kriterijuma. Predstavnici Centra su u toku sastanka dali svoje konkretne sugestije i predloge vezane za analizu. Ispred Centra sastanku su prisustvovali Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra, Milenka Žižić, sutkinja Apelacionog suda CG i predsjednica Programskog savjeta Centra, Maja Milošević, direktorica Sekretarijata Centra, Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra i Marina Pejović, načelnica Odjeljenja za inicijalnu obuku Sekretarijata Centra, a ispred projekta Savjeta Evrope Evita Aravantinou, projektna koordinatorka, Divizija za programe saradnje, Odsjek za Jugoistočnu Evropu, Marija Vuksanović, koordinatorka projekta i gđa Vesna Keković, asistentkinja na projektu, Programska kancelarija Savjeta Evrope u Podgorici

- **20. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru trećeg dana obuke na **modulu iz radnog prava**, čije teme su: „**Zasnivanje radnog odnosa; Disciplinske mjere; Otkaz ugovora o radu; Transformacija radnog odnosa**“, a predavač je gđa Snežana Aleksić, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo osamnaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **21. septembar 2022. godine** – Podgorica, u prostorijama Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu održan sastanak sa gđom Jasminkom Peručinić Allen, **koordinatoricom projekta HELP Programa Savjeta Evrope za Zapadni Balkan i Tursku**, Evropskog programa za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava, Generalnog direktorata za ljudska prava i vladavinu prava (DGI), Savjeta Evrope, a koji se implementira u okviru projekta „Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku II“. Na sastanku je dogovorena dalja dinamika saradnje, u smislu da će se planirane aktivnosti utvrđene za 2022. godinu, realizovati tokom tekuće godine. Razgovaralo se o dodjeli sertifikata o uspješno završenom onlajn kursu na temu „Zaštita životne sredine i ljudska prava“ za ukupno 40 polaznika, koji su vodile HELP nacionalne tutorke, gđa Sanja Jovićević, specijalna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu i gđa Brankica Cmiljanović, rukovoditeljka Direkcije za horizontalno zakonodavstvo u Direktoratu za ekologiju, fokal tačka i kontakt tačka za Espoo Konvenciju i SEA Protokol u Ministarstvu za ekologiju, prostorno planiranje i urbanizam Crne Gore, kao i o početnom sastanku za pokretanje HELP kursa učenja na daljinu na temu: „Borba protiv rasizma, ksenofobije i homofobije“ koji će voditi HELP nacionalni tutori, gđa Milenka Seka Žižić, sudija Vrhovnog suda Crne Gore i g. Miodrag Pešić, predsjednik Upravnog suda Crne Gore, a koji je takođe zakazan za 21. septembar 2022. godine. Konstatovano je da će implementacija novog kursa trajati do kraja novembra 2022. godine. Takođe se razgovaralo o predlozima za HELP onlajn kurseve koji se planiraju sprovesti tokom 2023. godine na sledeće teme: „Kriterijumi za prihvatanje zahtjeva podnesenih Evropskom sudu za ljudska prava“, „Prekrivična istraživačka i EKLJP“, „Obrazloženje presuda“, a takođe su opciono pominjane teme „Etika za sudije, tužioce i advokate“ i „Sajber kriminal“. Posebno je akcentovana uspješna saradnja sa Centrom, u smislu promocije HELP onlajn kurseva, kao i činjenica da HELP kurseve pohađa izuzetno veliki broj polaznika. Sastanku su, u ime Centra, prisustvovali gđa Ljiljana Lakić, predsjednica UO Centra i gđa Marina Radulović, načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra.
- **20. i 21. septembar 2022. godine – Dubrovnik/Republika Hrvatska** – Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je, posredstvom INL Programa, tj. Biroa Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona, dobio poziv od Kancelarije za razvoj, podršku i edukaciju tužilaštava u inostranstvu (**OPDAT**) Ministarstva pravde Sjedinjenih Američkih Država i Kancelarije za međunarodnu saradnju u oblasti suzbijanja droge i sprovođenja zakona Ministarstva spoljnih poslova Sjedinjenih Država, koja posluje pri Ambasadi SAD u Zagrebu, na dvodnevni sastanak **regionalne Radne grupe za suzbijanje korupcije**, na kojem je tema bila „**Politike i najbolje prakse za suzbijanje korupcije i jačanje regionalne saradnje**“. Podsjećanja radi, 13. juna 2022. godine održan je sastanak u onlajn formatu, povodom uspostavljanja Radne grupe za borbu protiv korupcije. Pomenuti dvodnevni sastanak bio je interaktivnog karaktera, organizovan u formi prezentacija i panel diskusija, a okupio je iskusne stručnjake iz sektora krivičnog pravosuđa, u cilju unapređenja razumijevanja aktuelnih trendova i pristupa razotkrivanju, istragama, krivičnom gonjenju i sudskim postupcima u vezi sa krivičnim djelima

sa elementima korupcije, te oduzimanju imovine stečene korupcijom. Prvog dana teme su bile: Razotkrivanje nevidljivog: panel diskusija o nezakonitim finansijskim tokovima i nedefinisanom bogaćenju; Praćenje imovine i upravljanje imovinom; Moć informacija: informaciono-tehnološki alati i baze podataka; Predstavljanje Međunarodnog koordinacionog centra za suzbijanje korupcije; Jačanje efikasne i pouzdane regionalne saradnje, dok su drugog dana teme bile sljedeće: Kada treba platiti visoku cijenu: uspješne istrage i krivično gonjenje korupcije; Očekivanja u sudskim postupcima u vezi sa predmetima korupcije; Rad sa zviždačima; Zaštita zviždača - studija slučaja; Jačanje povjerenja javnosti u sudstvo, nakon kojih je upriličena velika grupna diskusija o radu sa zviždačima, kao i blok posvećen Radnoj grupi za suzbijanje korupcije. Posredstvom Centra, ovom dvodnevnom sastanku prisustvovali su jedan sudija Višeg suda u Podgorici i jedan specijalni tužilac.

- **21. septembar 2022. godine**, u Podgorici – Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u saradnji sa **HELP** Programom Savjeta Evrope za Zapadni Balkan i Tursku (**Evropski program za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava**), u okviru regionalnog projekta koji je dio zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope, pod nazivom „Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022“ organizovao je **dodjelu sertifikata o uspješno završenom HELP onlajn kursu na temu „Zaštita životne sredine i ljudska prava“**. Na početku sastanka, prisutne je, u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, pozdravila predsjednica Upravnog odbora Centra, gđa Ljiljana Lakić. Gđa Lakić se osvrnula na program kursa i zahvalila mentorima i učesnicima na posvećenosti. Takođe, prisutnima se obratila i gđa Jasminka Perunić Allen, koordinatorka projekta HELP na Zapadnom Balkanu u Generalnom direktoratu za ljudska prava i vladavinu prava (DG) Savjeta Evrope, a nakon nje su se prisutnima obratili i HELP nacionalni tutori koji su vodili kurs, gđa Sanja Jovićević, specijalna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu i gđa Brankica Cmiljanović, rukovoditeljka Direkcije za horizontalno zakonodavstvo u Direktoratu za ekologiju, fokal tačka i kontakt tačka za Espoo Konvenciju i SEA Protokol u Ministarstvu za ekologiju, prostorno planiranje i urbanizam Crne Gore. HELP onlajn kurs uspješno je završilo četrdeset (40) polaznika, i to: osam (8) sudija, tri (3) državna tužioca, dvanaest (12) savjetnika iz sudova, tri (3) savjetnika iz državnih tužilaštava, tri (3) pripravnika iz sudova, dva (2) kandidata za sudiju, četiri (4) kandidata za državnog tužioca, dva (2) advokata i tri (3) predstavnika Ministarstva pravde i ljudskih i manjinskih prava Crne Gore.
- **21. septembar 2022. godine**, u Podgorici – Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u saradnji sa **HELP** Programom Savjeta Evrope za Zapadni Balkan i Tursku (**Evropski program za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava**), u okviru regionalnog projekta koji je dio zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope, pod nazivom „Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022“ i u cilju dalje obuke nosilaca pravosudne funkcije u oblasti ljudskih prava, organizovao je **prezentaciju novog HELP onlajn kursa na temu „Borba protiv rasizma, homofobije i transfobije“**. Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu od 2014. godine koristi HELP program Savjeta Evrope za Zapadni Balkan i Tursku, u okviru kojih pravni profesionalci mogu naći ažurirane materijale za obu-

ku i to na nacionalnim jezicima, a da pritom ne pohađaju klasična predavanja, već direktno ostvaruju komunikaciju sa mentorima i drugim polaznicima kursa. Sadržajima modula polaznici obuka pristupaju elektronskim putem, koristeći računar i Internet. Na početku sastanka, prisutne je, u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, pozdravila predsjednica Upravnog odbora Centra, gđa Ljiljana Lakić, nakon čega se prisutnima obratila i gđa Jasmina Peruničić Allen, koordinatorka projekta HELP na Zapadnom Balkanu, Generalnog direktorata za ljudska prava i vladavinu prava (DGI) Savjeta Evrope, kao i gđa Evgenija Jakumopulu, šefica Kancelarije Savjeta Evrope (SE) u Crnoj Gori. Gđa Peruničić Allen je predstavila metodologiju učenja na daljinu, kao i predstojeći kurs. Prisutnima su se obratili i HELP nacionalni tutori koji će voditi kurs, gđa Milenka Seka Žižić, sudija Vrhovnog suda Crne Gore i g. Miodrag Pešić, sudija Višeg suda u Podgorici i informisali učesnike o strukturi kursa i dinamici njegove primjene tokom dvomjesečnog perioda. U okviru ovog HELP kursa na interaktivan način obrađuju se ključni pojmovi obaveza države u pogledu ljudskih prava u kontekstu borbe protiv rasizma, homofobije i transfobije, evropsko (SE i EU) antidiskriminaciono pravo i impresivan korpus sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP) i Suda pravde Evropske unije (SPEU), uz odluke Evropskog komiteta za socijalna prava. Jedan od ključnih referentnih materijala za razvoj ovog kursa bio je Priručnik o evropskom antidiskriminacionom pravu koji su zajednički razvili Agencija EU za osnovna prava i Evropski sud za ljudska prava. Kurs se sastoji od 3 opšta modula: uvod, ključni pojmovi i međunarodni i evropski pravni okvir, kao i 2 posebna modula o rasizmu i ksenofobiji, kao i o homofobiji i transfobiji. Obrađene teme istraživaće se na praktičan način, korišćenjem prezentacija, interaktivnih ekrana, testova znanja i reflektivnih vježbi. Za pohađanje ovog kursa prijavilo se sedamdeset pet (75) kandidata, i to: šesnaest (16) sudija, dva (2) kandidata za sudiju, jedan (1) kandidat za državnog tužioca, jedna (1) specijalna tužiteljka, šest (6) državnih tužilaca, dvadeset jedan (21) savjetnik iz sudova, jedan (1) savjetnik iz tužilaštava, jedan (1) savjetnik iz Specijalnog državnog tužilaštva, sedam (7) pripravnika iz sudova, sedam (7) savjetnika iz Ministarstva pravde Crne Gore, šest (6) advokata, jedan (1) predstavnik Kancelarije Ombudsmana i pet (5) predstavnika LGBTQ organizacija. Zbog velikog interesovanja za ovaj HELP kurs, kandidati su podijeljeni u dvije grupe, pri čemu je predviđeno da prva grupa pohađa kurs od početka oktobra do kraja novembra 2022. godine, a druga grupa u prva dva mjeseca 2023. godine.

- **21. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru drugog dana obuke na **modulu XIV iz krivično materijalnog prava** čije teme

su: „**Krivična djela protiv bezbjednosti računarskih podataka**”, a predavač je gđa Valentina Pavličić, zastupnica Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava. Modulu je prisustvovalo dvadesetjedan kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.

Ovime je ujedno **realizovan teorijski dio Programa inicijalne obuke za grupu polaznika/ca koja je odlukama Sudskog savjeta broj 01-2275/21 od 2.04.2021. godine i broj 01-3807/21 od 31.05.2021. godine izabrana za kandidate/tkinje za sudije osnovnih sudova**, te raspoređena na inicijalnu obuku u ukupnom trajanju od osamnaest mjeseci (šest mjeseci teorijske obuke, a dvanaest mjeseci praktične obuke). Navedena teorijska obuka je, počev od 16. septembra 2021. godine sprovedena kroz preko trideset modula obuke, odnosno 128 dana obuke od po šest časova po danu obuke. Od pređene materije, šest modula je bilo iz krivičnoprocesnog prava, pet iz građanskoprocesnog, deset modula obuke iz krivičnomaterijalnog prava i šest modula iz građanskomaterijalnog prava, dok su ostala četiri modula obuke obuhvatili tkz. opšte teme i to: vladavinu prava i funkcionisanje pravosudnog sistema, pravo EU, Evropsku konvenciju o ljudskim pravima i praksi Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, te sudijске vještine.

- **22. septembar 2022. godine** - Predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, gđa Ljiljana Lakić i načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra, gđa Marina Radulović, održale su, u onlajn formatu, sastanak sa predstavnicima projekta **ABAROLI - Inicijative za vladavinu prava Američke advokatske komore**. U ime projekta ABAROLI, sastanku su prisustvovali gđa Katerina Nikolova, program koordinatorica i g. Roman Prah, ekspert iz Slovenije, regionalni koordinator. Inicijativa za vladavinu prava Američke advokatske komore (ABA ROLI) planira da organizuje nekoliko regionalnih edukativnih događaja, kako bi obučila istražitelje finansijskih krivičnih djela, tužioce i relevantne službenike koji se bave istraživanjem finansijskih krivičnih djela iz oblasti pravosuđa iz pet odabralih zemalja, da istražuju, upravljaju i koriste niz obavještajnih izvora i izvora dokaza u istragama u vezi sa finansijskim krivičnim djelima i krivičnom gonjenju, kao i druge strategije osuđivanja. Obuka će biti zasnovana na prevedenim verzijama **Finansijskih istraga vođenih obavještajnim podacima – radna sveska u pet koraka**, koje je nedavno priredila Inicijativa za vladavinu prava Američke advokatske komore (ABA ROLI). Predsjednica UO Centra, predočila je predstavnicima projekta informacije o sprovedenim obukama koje su u prethodnom periodu organizovane na pomenute teme, kao i proceduru usvajanja programa obuke koju je obavio Programske savjet Centra. Na sastanku je dogovoren da Centar delegira dva predavača, odnosno učesnika, na predstojećem seminaru koji je planiran da se održi u Budvi, na temu programa obuka o finansijskim istragama vođenim obavještajnim podacima.
- **22. septembar 2022. godine** - Predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, gđa Ljiljana Lakić i načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra, gđa Marina Radulović, održale su, u onlajn formatu, sastanak sa predstavnicima regionalnog projekta pod nazivom „**Jačanje borbe protiv transnacionalnog organizovanog kriminala u jugoistočnoj Evropi, kroz unapređenje regionalne saradnje u slučajevima zaplene, konfiskovanja, upravljanja i ponovnog korišćenja imovine**”, gđom Iris Pilika, menadžerkom projekta, i gđom Merimom Abdić asistentkinjom na projektu. Ovaj projekat od 2019. godine zajednički implementira Odjeljenje za transnacionalne prijetnje i Kancelarija koordinatora **OEBS**-a za ekonomske i ekološke aktivnosti, a ima za cilj unapređenje efikasnosti borbe protiv transnacionalnog organizovanog kriminala i korupcije, na osnovu izgradnje kapaciteta i unapređenja regionalne saradnje između pet OEBS-ovih zemalja učesnika: Albanije, Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije, Crne Gore i Srbije. Predstavnice projekta su predstavile aktivnosti za drugu fazu projekta na čijem razvoju OEBS trenutno radi, a koje, pored ostalog, predviđaju obuke za sudije i državne tužioce, u saradnji sa centrima za obuku iz regiona.
- **22. septembar 2022. godine** – Održana **elektronska sjednica Programskega odbora za inicijalnu obuku**. Dnevni red sjednice je bio posvećen **utvrđivanju konačnog predloga ocjene za teorijski i praktični dio inicijalne obuke za devet polaznika Programa inicijalne obuke** (odredba iz čl. 44 stav 5 Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu), **kandidata za sudije za prekršaje**, koji su na obuku rasporedjeni Odlukom Sudskog savjeta broj br. 01-7615/21 od 2.11.2021. godine.
- **23. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru prvog dana **obuke na III modulu iz građanskog prava** čije teme su: „**Do-**

nošenje presude; Vrste presude; Sastav i pisana izrada prvostepene presude", a predavač je gđa Radojka Nikolić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i kandidat za sudiju Privrednog suda Crne Gore.

- **23. septembar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao onlajn seminar na temu: „**Mjere tajnog nadzora i korišćenje dokaza dobijenih njihovom upotrebom**“. Seminar je organizovan u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime organizatora obratila gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Predavači na seminaru su bili relevantni domaći stručnjaci: g. Dragoje Jović, sudija Višeg suda u Podgorici, gđa Zorica Milanović, specijalna državna tužiteljka i g. Alekса Ivanović, ekspert za zaštitu ličnih podataka i bivši član Savjeta Agencije za zaštitu ličnih podataka i sloboden pristup informacijama. Konkretnije teme o kojima se govorilo i diskutovalo bile su sljedeće: „**Mjere tajnog nadzora (MTN); Vrste MTN i uslovi za njihovu primjenu; Krivična djela za koja mogu biti naređene; Uloga državnog tužioca u određivanju MTN i njihovo izvršenje; Pravno nevaljani dokazi; Prihvatljivost dokaza dobijenih primjenom MTN – doktrina „voćke otrovnog drveta“ i praksa Evropskog suda za ljudska prava; Obavještavanje lica prema kome je preduzeta MTN u slučaju kada ne dođe do pokretanja krivičnog postupka; Obrada ličnih podataka od strane nadležnih organa u svrhe prevencije, istrage, otkrivanja i gonjenja krivičnih djela ili izvršenja krivičnih sankcija - poseban osvrt na mjere tajnog nadzora; Mjere tajnog nadzora - iskustva SAD**“. Seminaru je prisustvovalo 11 učesnika (2 sudije, 8 državnih tužilaca, 1 savjetnik u Državnom tužilaštvu).
- **23. septembar 2022. godine** - Predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, gđa Ljiljana Lakić i načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra, gđa Marina Radulović, održale su, u onlajn formatu, **sastanak sa predstavnicima projekta WBROLI** - Inicijative za vladavinu prava na Zapadnom Balkanu, programa koji finansira Vlada Velike Britanije i koji nastoji da ojača institucije krivičnog pravosuđa sa fokusom na borbu protiv teškog i organizovanog kriminala. U Crnoj Gori bi se jedna komponenta projekta fokusirala na borbu protiv teškog i organizovanog kriminala za policiju i tužilaštvo, dok bi se druga komponenta projekta fokusirala na sudstvo, odnosno na rodno zasnovano nasilje. Na sastanku se, takođe, razgovaralo o funkcionalnosti, strukturi i radu Centra, načinu organizovanja obuka i izgradnji kapaciteta, kao i načinu izrade analize potreba za obukom. Komponenta koja se tiče borbe protiv teškog i organizovanog kriminala sprovodiće se direktno sa tužilaštvom, dok će se komponenta koja bi se bavila temom rodno zasnovanog nasilja sprovodila u saradnji sa Centrom, a gđa Lakić, predsjednica UO Centra, je predstavnicima projekta predložila informacije o sprovedenim obukama koje su u prethodnom periodu organizovane na pomenute teme. Takođe, predstavnici projekta WBROLI tražili su sastanak sa jednom sudijom i jednom tužiteljkom koje rade na slučajevima rodno zasnovanog nasilja, kako bi podijelile svoje iskustvo u pomenutoj oblasti sa eksperima iz Ujedinjenog Kraljevstva i predstavile crnogorsku praksu, što je predsjednica UO Centra pozdravila i najavila da će Centar delegirati dva predstavnika crnogorskog pravosuđa. U ime projekta WBROLI, sastanku su prisustvovali gđa Bilsana Bibić, menadžerka projekta i g. Kris Maršal, vođa projektnog tima.
- **23. septembar 2022. godine** – Održana **dvadesettreća (XXIII) elektronska sjednica Upravnog odbora Centra** sa sljedećim dnevnim redom: Usvajanje Nacrta zapisnika sa dvadesetdruge (XXII) elektronske sjednice Upravnog odbora Centra, održane 26. jula 2022. godine; Utvrđivanje sastava Programskog savjeta Centra.
- **26. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održan prvi dan obuke u okviru prvog (I) krivičnopravnog modula, čije teme su: „**Načela Zkp-a; Nadležnost suda; Spajanje i razdvajanje postupka; Prenošenje mjesne nadležnosti i sukob nadležnosti; Izuzeće; Državni tužilac, privatni tužilac, oštećeni, oštećeni kao tužilac i branilac**“. Predavač je gđa Željka Jovović, predsjednica Osnovnog suda u Podgorici, a modulu je prisustvovalo deset kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **26. septembar 2022. godine** – U prostorijama Centra, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, gđa Ljiljana Lakić, direktorka Sekretarijata Centra, gđa Maja Milošević i

načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra, gđa Marina Radulović, **održale su sastanak sa timom Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN)**, koji su činili g. Markus Bruckner, generalni sekretar EJTN mreže, g. Giovanni Pasqua, lider projekta za Zapadni Balkan u okviru EJTN mreže i gđa Vanja Tekić, menadžerka projekta za Zapadni Balkan u okviru EJTN mreže. Predsjednica UO Centra i direktorica Sekretarijata Centra predstavile su organizaciju i rad Centra, kao i proces analize potreba za obukom, način na koji se ista sprovodi i način prikupljanja podataka. Ono što je posebno interesovalo predstavnike EJTN mreže su informacije o obukama koje se tiču prava Evropske unije, mjera u kojoj su obuke zastupljene i nivo interesovanja za iste. To je ujedno bila i glavna tema sastanka, odnosno podrška koju će EJTN pružiti na tom polju u cilju unapređenja znanja i vještina nosilaca pravosudne funkcije, a koja će se realizovati u predstojećem dvogodišnjem periodu kroz pomenuti projekat. Lider projekta za Zapadni Balkan predstavio je aktivnosti koje su predviđene projektom. U skladu sa procesom proširenja, pridruživanja i stabilizacije, kao i Strategijom za Zapadni Balkan, Generalni direktorat Evropske komisije za susjedstvo i pregovore o proširenju (**DG NEAR**) pokrenuo je u junu 2022. godine, u sklopu IPA II projekta, aktivnost koja ima za cilj jačanje vladavine prava u institucijama korisnicama IPA II projekta, kroz unapređivanje vještina sudija i državnih tužilaca, u oblasti pravne tekovine Evropske unije. Dio projektnih aktivnosti biće implementiran kroz direktno upravljanje Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN), a glavni očekivani rezultati ovog projekta podrazumijevaju sljedeće: 1) unapređenje kapaciteta Pravosudne akademije Srbije i Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu Crne Gore po pitanju procjene potrebe za obukama u oblasti pravne tekovine Evropske unije; 2) unapređenje kapaciteta PA Srbije i COSDT Crne Gore po pitanju osmišljavanja i realizovanja programa obuka u oblasti pravne tekovine Evropske unije i 3) unapređenje razmjene između institucija za obuku na Zapadnom Balkanu koje su korisnice projekta IPA II i paralelnih evropskih institucija. Dogovoren je dalja dinamika saradnje, i napomenuto da je u toku izbor međunarodnih eksperata iz korpusa predavača EJTN mreže, koji će kasnije raditi i pružati podršku u osmišljavanju obuka kada je u pitanju pravna tekovina EU. Predstavnice Centra su istakle da bi bilo dobro da eksperti budu iz bivših jugoslovenskih zemalja, Slovenije i Hrvatske, koje su sada dio EU, a sa kojima je Crna Gora nekada imala zajednički pravni sistem, budući da oni koji najbolje poznaju zakonodavstvo sa ovih prostora mogu pružiti najbolju ekspertizu.

- **26. septembar 2022. godine** - U onlajn formatu održan **drugi sastanak Upravnog odbora projekta Jačanje izvršenja na Zapadnom Balkanu** (Strengthening Enforcement in the Western Balkans project). Sa implementacijom pomenutog projekta se započelo u septembru 2020. godine i trajeće do aprila 2024. godine, a isti se fokusira na efikasno funkcionisanje izvršitelja u pravnim sistemima Albanije, Kosova^{*12}, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije, kao i na jačanju regionalne saradnje između ovih pravnih sistema. Projekat realizuje Centar za Međunarodnu pravnu saradnju (CILC) iz Holandije, uz podršku holandskog Ministarstva spoljnih poslova kroz program Matra i u bliskoj saradnji sa Međunarodnom unijom pravosudnih službenika (UIHJ). Sastanak Upravnog odbora projekta je imao za cilj osvrt na drugu godinu implementacije projekta tj. prezentovane su spovedene aktivnosti i rezultati istih, kao i ono što se planira spovesti u trećoj godini implementacije projekta, uz razmjenu relevantnih informacija i iskustava. Učesnici sastanka su bili predstavnici odgovarajućih ministarstava pravde, predstavnici odgovarajućih komora izvršitelja, predstavnici odgovarajućih pravosudnih akademija, projektni tim CILC-a, regionalni koordinatori i stručnjaci, savjetnici za vladavinu prava iz odgovarajućih ambasada Kraljevine Holandije (kao posmatrači). Ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu sastanku je prisustvovala gđa Maja Milošević, direktorica Sekretarijata Centra.
- **26. - 30. septembar 2022. godine** – Budimpešta/Mađarska, Međunarodna akademija za sprovođenje zakona (**ILEA**), organizovala je **kurs o najnovijim trendovima vezanim za nedozvoljene sintetičke droge i tehnike proizvodnje**. Na ovom petodnevnom kursu predavači su bili eksperti iz Ministarstva pravde SAD, Biroa za kontrolu alkohola, cigareta, oružja i eksploziva, dok su učesnici bili iz Albanije, Hrvatske, Kosova^{*12} i Crne Gore. Cilj ovog kursa bio je pružanje tehničke forenzičke informacije o najnovijim trendovima u vezi sa nedozvoljenim sintetičkim drogama i tehnikama proizvodnje na koje se nailazi širom svijeta, odnosno nedozvoljenom proizvodnjom opojnih droga i psihotropnih supstanci u tajnim laboratorijama koje koriste nove proizvodne metode i nove prekursore. Na kursu se razgovaralo o identifikaciji, proizvodnji, analizi i pravnim pristupima za kontrolu novijih droga i njihovih paralela kao što su fentanil, sintetički kanabinoidi („začin“), katinoni („soli za kupanje“), metamfetamini, butan „med-

12 *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

no ulje” i metakvalon. Na pomenutom kursu učestvovala je specijalna tužiteljka iz Specijalnog državnog tužilaštva Crne Gore.

- **27. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru drugog **dana obuke na III modulu iz građanskog prava** čije teme su: „**Donošenje presude; Vrste presude; Sastav i pisana izrada prvostepene presude**”, a predavač je gđa Radojka Nikolić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i kandidat za sudiju Privrednog suda Crne Gore.
- **27. septembar 2022. godine**, Podgorica, U prostorijama Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu održan je sastanak na temu seksualnog i rodno zasnovanog nasilja, kojem su prisustvovali predstavnici inicijative WBROLI – Inicijative za vladavinu prava na Zapadnom Balkanu – gđa Bilsana Bibić, menadžerka projekta, g. Blend Zyrapi, menadžer WBROLI projekta za Kosovo*¹³, eksperti iz Ujedinjenog Kraljevstva – gđa Clare Lindley, nedavno penzionisana državna tužiteljka i g. Nicholas Blake, nedavno penzionisani sudija, koji su na sastanku predstavljali Lynn Foundaciju. Sa druge strane, u ulozi predstavnika crnogorskog pravosuđa, sastanku su prisustvovali gđa Jelena Protić, državna tužiteljka iz Višeg državnog tužilaštva u Podgorici i gđa Vesna Kovačević, sudija Višeg suda u Podgorici. U ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, prisutne je pozdravila predsjednica Upravnog odbora Centra, gđa Ljiljana Lakić, dok je sastanku prisustvovala i savjetnica iz Odjeljenja za međunarodnu saradnju, gđa Milena Ostojić. Na početku sastanka, eksperti iz Ujedinjenog Kraljevstva i predstavnice crnogorskog pravosuđa predstavili su svoje radno iskustvo u oblasti borbe protiv seksualnog i rodno zasnovanog nasilja i zajednički konstatovali da su u Crnoj Gori kazne za pomenute slučajeve blage i da postoji problem u tumačenju, kako okolnosti u kojima se dogodi nasilje, tako i u tumačenju Istanbulske konvencije. Predstavnice crnogorskog pravosuđa su obavijestile eksperte iz Ujedinjenog Kraljevstva da su u toku pripreme izmjena zakona kojim se kažnjava seksualno i rodno zasnovano nasilje i da se nadaju što skorijem usvajanju istih. Takođe, informisale su ih o postojećim obukama u ovoj oblasti i konstatovale da bi bilo poželjno sačekati izmjene i u odnosu na iste planirati nove edukacije u ovoj oblasti. Eksperti iz Ujedinjenog Kraljevstva predložili su izradu smjernica za tumačenje Istanbulske konvencije, koje će se oslanjati na zakonodavstvo koje je u primjeni u Crnoj Gori, što su predstavnice crnogorskog pravosuđa pozdravile i ocijenile korisnim, kao i ideju o konsultacijama između izvršne i zakonodavne vlasti
- **27. septembar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je posjetila v.d. Vrhovne državne tužiteljke i predsjedavajuće Tužilačkog savjeta gđa Maja Jovanović i održala sastanak sa predsjednicom Upravnog odbora Centra gđom Ljiljanom Lakić. Sastanak je bio posvećen razgovoru o dosadašnjoj saradnji Centra i Državnog tužilaštva i realizovanim aktivnostima obuka, kao i o budućim aktivnostima kontinuirane obuke državnih tužilaca. Na sastanku je posebno bilo riječi o sprovodenju teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate za državne tužioce koji će nakon procedure izbora kandidata početi pohađati Program inicijalne obuke. Shodno oglasima za izbor kandidata za državne tužioce objavljenim od strane Tužilačkog savjeta, Centar očekuje upućivanje 23 kandidata za državne tužioce na teorijsku obuku. Program inicijalne obuke se sastoji od teorijskog dijela koji sprovodi Centar i praktičnog dijela koji nadzire mentor iz reda državnih tužitelja u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici. Na kraju sastanka, sagovornice su konstatovale obostrano zadovoljstvo u saradnji koja postoji između Centra i Državnog tužilaštva.
- **27. septembar 2022. godine** – Podgorica, predstavnice Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu održale sastanak sa predstavnicama GIZ-ovog projekta **Pravna reforma za ekonomski razvoj na Zapadnom Balkanu** (Legal Reform for Economic Development in the Western Balkans). Sastanak je bio posvećen razgovoru o saradnji na projektu. Jedna od komponenti projekta je jačanje kapaciteta za rješavanje prekograničnih sporova i primjenu Haške konvencije o priznanju stranih sudske presude u građanskim i privrednim predmetima (2019), pa se u okviru pomenutog projekta razmatra mogućnost organizovanja obuka za sudije i pravnike u oblasti međunarodnog privatnog prava, kako bi se povećalo poznavanje ključnih konvencija koje uređuju prekograničnu pravosudnu saradnju. Predstavnice Centra su predstavile aktivnosti koje je Centar sproveo i koje sprovodi kada je u pitanju međunarodna pravna

¹³ *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

pomoći u građanskim i privrednim stvarima i međunarodno privatno pravo. Načelno je dogovoren sljedeće: mogućnost revidiranja Programa obuke za nosioce pravosudne funkcije o međunarodnoj pravnoj pomoći u građanskim i privrednim stvarima koji je Centar usvojio u decembru 2013. godine; u skladu sa predstojećom analizom potreba za obukama za 2023. godinu i izraženoj zainteresovanosti sudija dogоворити sprovođenje obuka; organizovati napredni trening za trenere za predavače u ovoj oblasti; razmotriti izradu priručnika koji bi obuhvatilo konvencije koje se odnose na međunarodnu pravnu pomoći u građanskim i privrednim stvarima sa obrascima za postupanje i sudskom praksom. Sastanku su ispred Centra prisustvovale Maja Milošević, direktorica Sekretarijata Centra i Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra, a ispred GIZ-ovog projekta Jana Schuhmann, voditeljka projekta i Fahira Brodlija, savjetnica za vladavinu prava.

- **27. i 28. septembar 2022. godine** – Budva/Crna Gora, na regionalnoj završnoj konferenciji predstavljeni su rezultati zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope za Zapadni Balkan i Tursku. Napori vlasti u reformi pravosuđa, borbi protiv privrednog kriminala i diskriminacije, promociji slobode izražavanja i medija, kao i unapređenju regionalne saradnje, od ključnog su značaja za poboljšanje života ljudi na Zapadnom Balkanu i Turskoj. Podrška Evropske unije i Savjeta Evrope u procesima reforme u ovim oblastima bila je dragocjena, pri čemu obje organizacije ostaju posvećene saradnji sa svojim partnerima na Zapadnom Balkanu i u Turskoj. To su bile neke od ključnih poruka na regionalnoj, dvodnevnoj konferenciji u Budvi, na kojoj su prezentovani rezultati zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope „**Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku 2019 – 2022**“. Program Evropske unije i Savjeta Evrope osmišljen je kao zajednička inicijativa kojom se pruža podrška korisnicama sa Zapadnog Balkana i u Turskoj, na putu usklajivanja sa evropskim standardima u ključnim programskim oblastima. Druga faza programa, koja se sprovodi od maja 2019. do kraja 2022. godine, obuhvatila je projekte u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Kosovu*, Crnoj Gori, Sjevernoj Makedoniji, Srbiji, kao i Turskoj. U uvodnom dijelu učesnike su pozdravili g. Ranko Krivokapić, ministar vanjskih poslova Crne Gore, NJ.E. Oana-Kristina Popa, šefica Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori i g. Christos Giakoumopoulos, generalni direktor za ljudska prava i vladavinu prava, Savjet Evrope. Nakon uvodnih obraćanja uslijedile su paralelne tematske sesije: Sesija 1 – Sprovođenje pravde, moderator: g. Frank Power, šef Kancelarije Savjeta Evrope u Prištini; Sesija 2 – Borba protiv korupcije, organizovanog i ekonomskog kriminala, moderator: g. Tobias Flessenkemper, šef Kancelarije Savjeta Evrope u Beogradu; Sesija 3 – Borba protiv diskriminacije i zaštita prava ranjivih društvenih grupa, moderatorka: gđa Bojana Urumova, šefica Kancelarije Savjeta Evrope u Bosni i Hercegovini ; Sesija 4 – Sloboda izražavanja i sloboda medija, moderatorka: gđa Jutta Gützkow, šefica Kancelarije Savjeta Evrope u Tirani i na kraju prvog dana održana je Plenarna sesija sa zaključcima sa paralelnih sesija. Drugog dana predstavljen je doprinos programa Horizontal Facility II reformskim procesima institucija korisnica: konkretni rezultati nakon četiri godine implementacije i trenutna situacija u ispunjavanju mjerila iz poglavlja 23 i 24. U ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu završnoj konferenciji je prisustvovala načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju, u svojstvu HELP fokal tačke.
- **29. i 30. septembra 2022. godine**, Budva, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa Centrom za demokratiju i ljudska prava (CEDEM) organizovao **dvodnevnu obuku o primjeni Člana 10 Evropske konvencije o ljudskim pravima** (za sudije, državne tužioce i savjetnike u sudovima i državnim tužilaštвima centralne i sjeverne regije Crne Gore). Obuka je organizovana u okviru projekta „**Dijagnoza i terapija slobode izražavanja, govora mržnje i etničkih tenzija**“ koji je finansijski podržan od strane Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori kroz Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava, a koji sprovodi CEDEM u saradnji sa Institutom za medije Crne Gore i U1-Info. Obuka je imala za cilj da učesnici/e unaprijede svoja znanja o tome šta podrazumijeva Član 10 EKLJP i kako se sloboda izražavanja štiti, te da se upoznaju sa relevantnom praksom Evropskog suda za ljudska prava. Predavačice na obuci su bile gđa Valentina Pavličić, zastupnica Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava i gđa Nikolina Katić pomoćnica zastupnice Hrvatske pred Evropskim sudom za ljudska prava. Konkretnije teme o kojima se govorilo i diskutovalo bile su sljedeće: „**Uvod u pravo na slobodu izražavanja i primjenjivost Člana 10 Evropske konvencije kroz primjere iz prakse Evropskog suda; Miješanje u pravo na slobodu izražavanja - trofazni test; Govor mržnje; Novija sudska praksa Evropskog suda u odnosu na slobodu izražavanja; Studija slučaja - komentar slučaja i diskusija; Pravo na slobodu izražavanja i Internet - razvoj prakse Evropskog suda; Pregled prakse Evropskog suda koja se odnosi na pravo na slobodu izražavanja u predmetima protiv Crne Gore i značaj tih presuda za**

nacionalni pravni sistem“. Obuci je prisustvovalo 22 učesnika (4 sudija, 5 državnih tužilaca, 7 savjetnika u sudovima i 5 savjetnika u državnim tužilaštima i 1 savjetnica zastupnice pred ESLJP)

- **29. i 30. septembar 2022. godine** – Prag, **Evropska mreža za obuku u pravosuđu (EJTN)** je, u hibridnom formatu, organizovala Konferenciju direktora institucija za obuku u pravosuđu, pod nazivom „**Novi razvoj u obrazovanju relevantan za institucije za obuku EJTN**“. Konferencija je organizovana u saradnji sa Češkom Pravosudnom akademijom pod okriljem Češkog predsedavanja Savjetom Evropske unije. Konferencija je imala za cilj da omogući platformu za umrežavanje i forum za razmjenu mišljenja i iskustava direktora, zamjenika direktora i njihovih predstavnika o dešavanjima u obrazovanju. Nadalje, cilj je bio i kako podstaći institucije za obuku EJTN-a da poboljšaju uključenost u obuku, nastavne planove i programe u skladu sa najnovijim dešavanjima u evropskoj pravosudnoj obuci. U okviru programa Konferencije organizovane su radionice koje su imale za cilj pregled napretka u oblastima obuke i prenošenja znanja, zatim novih nastavnih formata, kao i ispitivanje mogućnosti upotrebe novih tehnologija i metodologija za evaluaciju obuka. Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u EJTN-u ima status posmatrača, a sastanku je ispred Centra prisustvovala Maja Milošević, direktorka Sekretarijata Centra.
- **29. i 30. septembar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa Međunarodnom organizacijom za razvoj prava (IDLO) i Centrom za alternativno rješavanje sporova (Centar za ARS), organizovali seminar za sudije na temu: „**Medijacija u privrednim sporovima**“. Seminar je organizovan u okviru projekta Tehničke saradnje: Jačanje privredne medijacije u Crnoj Gori. Glavni cilj projekta je povećanje upotrebe medijacije u rješavanju privrednih sporova, kroz jačanje kapaciteta crnogorskih medijatora, sudija i korisnika medijacije kao i kroz povećanje informisanosti poslovne zajednice u Crnoj Gori o koristima privredne medijacije. Seminar ima za cilj da poveća informisanost sudija o medijaciji u privrednim sporovima i na taj način im olakša odlučivanje o slanju sudskega predmeta u postupak medijacije, te takođe posredno utiče na promociju medijacije od strane suda i sudija. Obuku za sudije u okviru pomenutog projekata implementira Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) u partnerstvu sa Međunarodnom organizacijom za razvoj prava (IDLO), uz finansijsku podršku Velikog vojvodstva Luksemburga, a u saradnji sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. U uvodnom dijelu, učesnicima su se ispred organizatora obratili g. Ljubomir Petruljeskov, Međunarodna organizacija za razvoj prava (IDLO), gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu i gđa Marina Lutovac, izvršna direktorka Centra za ARS-a. Predavači na obuci su bili domaći i regionalni stručnjaci praktičari: g. Srđan Šimac, sudija Visokog Trgovačkog suda Republike Hrvatske, gđa Danijela Vukčević, sutkinja Apelacionog suda CG i gđa Marina Lutovac, izvršna direktorka Centra za ARS-a. Tokom seminara, učesnici su imali priliku da saznaju više o medijaciji u privrednim sporovima, evropskim, međunarodnim i nacionalnim propisima o medijaciji u privrednim sporovima, benefitima medijacije, medijabilnosti sudskega predmeta i kriterijumima za upućivanje sudskega predmeta u postupak medijacije, ulozi suda u promovisanju medijacije u privrednim sporovima i slično. Pored teorijskih predavanja, učesnicima je bilo omogućeno da aktivno učestvuju kroz razne praktične vježbe, diskusije, rad u grupama, prezentacije i raspravljanje o studijama slučaja. Shodno navedenom konkretnije teme skupa su bile sljedeće: „**Medijacija – sjajan alat za rješavanje sporova; Medijacija u privrednim sporovima – nacionalni zakonodavni okvir; Medijacija u Crnoj Gori – koristi medijacije, ko su medijatori i zašto koristiti njihove usluge, iskustva Centra za ARS; Uloga suda u promovisanju medijacije; Sudski predmeti podobni za slanje na medijaciju – Kriterijumi za slanje predmeta u medijaciju; Role play vježba; Zašto bi sudije trebale upućivati predmete na postupak medijacije; Utvrđivanje medijabilnosti spora od strane sudije koji razmatra predmet - Praktična vježba; Objasnjenje prava stranaka na rješavanje sporova medijacijom; Rezultat postupka medijacije, obrada predmeta, izvršenje sporazuma o medijaciji**“. Seminaru je prisustvovalo petnaest (15) učesnika (5 sudija i 2 savjetnice u Apelacionom sudu, 7 savjetnika Privrednog suda CG i 1 kandidatkinja za sudija Privrednog suda CG).
- **30. septembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru trećeg dana obuke na **III modulu iz građanskog prava** čije teme su: „**Doношење presude; Vrste presude; Sastav i pisana izrada prvostepene presude**“, a predavač je gđa Radojka Nikolić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova i kandidat za sudiju Privrednog suda Crne Gore.

OKTOBAR 2022

- **3. oktobar 2022. godine** – Tirana/Albanija, Škola za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije Republike Albanije organizovala je svečani događaj povodom obilježavanja 25 godina postojanja Škole. Događaju su prisustvovali visoki zvaničnici Republike Albanije i međunarodnih institucija, ambasadorka Sjedinjenih Američkih Država, ambasadorka Evropske unije u Albaniji i direktori institucija za obuku u pravosuđu Jugoistočne Evrope. U uvodnom dijelu prisutnima su se obratili g. Arben Rakipi, direktor Škole za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije Republike Albanije i g. Olsian Çela generalni tužilac i potpredsjednik Upravnog odbora Škole. Na događaju je upriličena i svečana dodjela diploma kandidatima za sudije i tužioce generacije 2019 – 2022. Mnogobrojne zvanice su u svom govoru prenijele važne poruke, naglašavajući veliki doprinos Škole u realizaciji zadataka predviđenih Strategijom reforme pravosuđa Republike Albanije i ističući značaj samog puta koji je institucija prešla od svog osnivanja do danas u obučavanju nosilaca pravosudne funkcije. U drugom dijelu, aktivnost je nastavljena stručnom konferencijom na temu „Krivično pravosuđe na djelu“, na kojoj su se razni govornici fokusirali na obradu važnih tema iz ove oblasti, između ostalih, g. Altin Binaj, sudija Ustavnog suda Republike Albanije, g. Ilir Panda, sudija Vrhovnog suda Republike Albanije, g. Kees Klomp, Centar za obuku u pravosuđu Holandije, a izlaganja su imali i međunarodni partneri Škole, gđa Biljana Braithwaite, AIRE Centar, g. Giovani Pasqua, zadužen za projekat AICS/CSM. Pomentom događaju, u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, prisustvovale su predsjednica UO Centra i načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra.
- **3. oktobar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je organizovao onlajn obuku iz Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu, na temu: „**Finansijske istrage i oduzimanje imovinske koristi stećene kriminalnom**“. U uvodnom obraćanju učesnike je u ime organizatora pozdravila gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra, a predavač na obuci je bila gđa Lidija Vukčević, državna tužiteljka u Vrhovnom državnom tužilaštvu CG. Teme o kojima se govorilo i diskutovalo bile su sljedeće: „**Primjena zakonskih rješenja i radnje dokazivanja pri vođenju finansijskih istraga i oduzimanju imovine – problemi u praksi; Studije slučaja – praktičan prikaz finansijskih istraga**“. Obuci je prisustvovalo devetnaest (19) učesnika (6 sudija, 10 državnih tužilaca i 3 savjetnika u državnom tužilaštvu).
- **4. oktobar 2022. godine** – Održana dvadesetčetvrta (XXIV) elektronska sjednica Upravnog odbora Centra, sa sljedećim dnevnim redom: Usvajanje Nacrta zapisnika sa dvadesettreće (XXIII) elektronske sjednice Upravnog odbora Centra, održane 23. septembra 2022. godine; Donošenje Pravilnika o dopuni Akta o sistematizacije Sekretarijata Centra; Donošenje izmjena i dopuna Spiska mentora Centra.
- **4. – 6. oktobar 2022. godine** – Dubrovnik/Republika Hrvatska – Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je, posredstvom INL Programa, tj. Biroa Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona, Kancelarije za razvoj, podršku i edukaciju tužilaštava u inostranstvu (**OPDAT**) Ministarstva pravde Sjedinjenih Američkih Država i Kancelarije za međunarodnu saradnju u oblasti suzbijanja droge i sprovođenja zakona Ministarstva spoljnih poslova Sjedinjenih Država, koja posluje pri Ambasadi SAD u Zagrebu, dobio poziv na **trodnevnu Regionalnu radionicu na temu proaktivnog vođenja postupka**. Podsjećanja radi, 14. juna 2022. godine održan je sastanak u onlajn formatu, povodom uspostavljanja Radne grupe za povećanje efikasnosti u sudstvu. Pomenuta trodnev-

na radionica bila je interaktivnog karaktera, organizovana u formi izlaganja i grupnih diskusija. Teme na ovoj radionici bile su sljedeće: „**Pojam proaktivnog suđenja i uloga sudije; Potvrda optužnice; Priprema za suđenje u kompleksnim krivičnim predmetima; Pitanja dokazivanja u kompleksnim krivičnim predmetima; Vođenje sudskog postupka sa više optuženih; Predstavljanje dokaza ili predmeta na sudu i izazovi u dokazivanju; Odnosi sudija sa medijima; Odnos između presude i optužnice**“. Posredstvom Centra, na ovoj trodnevnoj regionalnoj radionici učestvovalo je dvoje (2) sudija Višeg suda u Podgorici i predsjednica Osnovnog suda u Podgorici.

- **5. oktobar 2022. godine** – Savjet za regionalnu saradnju (RCC) u saradnji sa Akademijom pravde Turske, organizovao u hibridnom formatu **6. sastanak Mreže institucija za obuku u pravosuđu u Jugoistočnoj Evropi (SEE JTI)**. U uvodnom dijelu sastanka učesnicima su se obratili: g. Amer Kapetanović, šef političkog odeljenja Savjeta za regionalnu saradnju; g. Muhittin Ozdemir, direktor Akademije pravde Turske. Anna Veziroglou, zamjenik šefa Jedinice za politiku i regionalnu strategiju Zapadnog Balkana, DG NEAR, Evropska komisija. Izlaganja eksperata su se odnosila na sljedeće teme: Značaj pravosudne obuke za unaprjeđenje prekogranične pravosudne saradnje u jugoistočnoj Evropi; Poboljšanje pristupa i kvaliteta pravosuđa kroz obuku sudija; Prezentacija Strategije Jugoistočne Evrope 2030 (Pristup pravdi u kontekstu JIE 2030), kao i Unapređenje saradnje sa međunarodnim partnerima. Učesnici sastanka razmijenili svoje mišljenje vezano za budućnost inicijalne i kontinuirane obuke sudija i tužilaca. Na kraju sastanka predstavnici institucija za obuku u pravosuđu su dali svoje predloge za aktivnosti od zajedničkog interesa koje će podržati RCC i drugi donatori. Ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u radu 6. sastanka učestvovala je gđa Maja Milošević, v.d. direktorice Sekretarijata Centra.
- **5 – 7. oktobar 2022. godine** – Budva, **Inicijativa za vladavinu prava Američke advokatske komore (ABA ROLI)**, u partnerstvu sa Centrom za obuku u pravosuđu i državnom tužilaštvu, organizovala je program obuke o finansijskim istragama vođenim obavještajnim podacima (ILFI). Ovaj program obuke je detaljno predstavio proces identifikacije i ometanja najštetnijih pomagača i sve masovnijih prestupnika u oblasti finansijskog kriminala, uključujući i slučajeve korupcije i mita. Učesnici na obuci bili su predstavnici Policije Crne Gore – Finansijske obavještajne jedinice (FOJ), policijski inspektor, predstavnici Uprave prihoda i carina, Agencije za sprječavanje korupcije i tužiocu iz Specijalnog državnog tužilaštva. Posredstvom Centra, ovaj program obuke pohađao je jedan specijalni tužilac.
- **6. i 7. oktobar 2022. godine** – Petrovac, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u okviru zajedničkog projekta EU i Savjeta Evrope pod nazivom „Sloboda izražavanja i sloboda medija u Jugoistočnoj Evropi – JUFREX 2 - Crna Gora“ organizovao je dvodnevnu obuku pod nazivom: „**Sloboda izražavanja, govor mržnje, internet i bezbjednost novinara**“. U uvodnom dijelu učesnike je u ime organizatora pozdravila gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Predavači su bili treneri Centra koji su prošli obuku za član 10 EKLJP: Radojka Nikolić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, Snežana Vukčević, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, Snežana Šišević, državna tužiteljka u Višem državnom tužilaštvu Podgorica i Armin Selmanović, državni tužilac u Višem državnom tužilaštvu Podgorica. Teme o kojima je bilo riječi su sljedeće: „**Problematizacija teme sa osnovnim statističkim podacima; Ključni pojmovi prava na slobodu izražavanja; Ključne komponente prava na slobodu izražavanja; Uvod u ograničenja prava na slobodu izražavanja i ključna načela; Uvođenje trodjelnog testa; Govor mržnje - ključne komponente i pravni standardi; Govor mržnje – praktična vježba; Studija slučaja; Uloga tužilaca i sudija u zaštiti slobode izražavanja i medija; Bezbjednost novinara; Razumjevanje rizika za novinare i mjere za njihovo izbjegavanje i ublažavanje; evidentiranje prijetnji/opasnosti po novinare; Internet i sloboda izražavanja**“. Obuci je prisustvovalo dvadeset (20) učesnika (11 sudija, 4 državnih tužilaca, 1 savjetnica u sudu i 4 savjetnika u VDT-u).
- **7. oktobar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **prvog dana obuke na modulu (I) iz građansko procesnog prava**, čije teme su: „**Tužba; Vrste tužbi; Sadržina tužbe; Prethodno ispitivanje tužbe i mjere za otklanjanje nedostataka u tužbi; Odgovor na tužbu; Procesno pravni i materijalno pravni prigovori**“. Predavač na modulu je Vesna Begović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.

- **7. oktobar 2022. godine** - Podgorica, održan VII sastanak Savjetodavnog tima za razvoj nastavnog plana i programa (CDAT) projekta građanskog obrazovanja u Crnoj Gori, koji sprovodi predstavništvo PH International u Crnoj Gori, a finansira Ambasada SAD u Podgorici tj. Biro Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovođenja zakona (INL Program). CDAT predstavlja multidisciplinarna grupa eksperata, profesionalaca iz oblasti obrazovanja, vladavine prava, bezbjednosti (policije), omladinske politike, i omladinskog rada. Sedmi sastanak CDAT-a je bio posvećen sljedećim temama: Usvajanje revidiranog plana akcije za izradu i testiranje LC kurikuluma; **Programa Pravna kultura djece i mladih / informacija o finalizaciji**; Programa Pravna kultura djece i mladih / **Finalizacija radionica** / Procedura i rokovi; **Izrada nacrta Priručnika** / Procedura i rokovi; Završne napomene i zatvaranje šestog sastanka CDAT. Sastanak je vodila Slađana Petković, Programska direktorka, PHI Crna Gora. Ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, sastanku je prisustvovala direktorka Sekretarijata Centra gđa Maja Milošević, kao članica CDAT-a delegirana od strane Centra.
- **10. oktobar 2022. godine** – Spuž, održan drugi sastanak Radne grupe za izradu Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcionog plana za implementaciju Strategije izvršenje krivičnih sankcija za 2023-2024. Sastanku je ispred Centra, kao član radne grupe prisustvovao g. Branislav Popović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Takođe, sastanku su prisustvovali i g. Stevan Brajušković, vd generalnog direktora Direktorata za krivične sankcije i nadzor, Ministarstvo pravde, predsjednik, i članovi g. Nenad Vujanović, sudija Osnovnog suda u Podgorici, g. Velimir Vukašinović savjetnik u Vrhovnom državnom tužilaštvu, gđa Marijana Sindić, glavna savjetnica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, g. Predrag Krsmanović, načelnik Direkcije za uslovnu slobodu, Direktorat za krivične sankcije i nadzor, Ministarstvo pravde, g. Dušan Babović, ovlašćeno službeno lice II za kontrolu izvršenja kazni zatvora i mjera bezbjednosti u Direkciji za kontrolu izvršenja kazni zatvora, Direktorat za krivične sankcije i nadzor, Ministarstvo pravde, g. Ivan Bojanović, savjetnik u Vrhovnom sudu Crne Gore, g. Darko Vukčević, vd pomoćnika direktora u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, gđa Dragica Rajković, zatvorska načenica za tretman u Zatvoru za duge kazne Podgorica, Uprava za izvršenje krivičnih sankcija, gđa Ivana Mihajlović, samostalna savjetnica I u Upavi za izvršenje krivičnih sankcija i sekretarka Radne grupe gđa Aida Bojadžić, ovlašćeno službeno lice I za kontrolu izvršenja kazni zatvora i mjera bezbjednosti u Direkciji za kontrolu izvršenja kazni zatvora, Direktorat za krivične sankcije i nadzor, Ministarstvo pravde. Sastanku je prisustvovao i konsultant Savjeta Evrope g. Željko Vukčević koji je upoznao članove Radne grupe sa materijalom koji je u prethodnom periodu prikupio, da je izrada uvodnog dijela pri kraju i da će brzo uvodni dio dostaviti članovima Radne grupe na komentar. Predložio je da strateški dokument ima četiri strateška cilja i to: Jačanje prevencije i zaštite od zlostavljanja i poštovanje ljudskih prava; Jačanje institucionalnih kapaciteta Uprave za izvršenje krivičnih sankcija i potreba za preduzimanjem mjera tretmana i resocijalizacije za pritvorena lica i osuđenike; Jačanje institucionalnih kapaciteta Direkcije za uslovnu slobodu; Promocija sistema izvršenja krivičnih sankcija. Takođe, upoznao je i članove Radne grupe i sa podacima koji su mu neophodni za dalji rad na strateškim dokumentima i u tom smislu zatražio: dostavljanje statistike lica lišenih slobode podijeljene po kategorijama podataka (pritvorenici – zatvorenici, punoljetni – maloljetni, žene – muškarci, po vrsti krivičnih djela, po dužini izrečene krivične sankcije), statistike alternativnih sankcija, podatka da li je predmetna strategija ranije bila tretirana Strategijom reforme pravosuđa (period prije 2017. godine), spiska međunarodnih konvencija koje se odnose na zatvorski sistem. Na osnovu diskusije na Radnoj grupi je zaključeno sljedeće: da članovi Radne grupe u što kraćem vremenskom okviru dostave sekretarjima Radne grupe tražene podatke i da sekretarka Radne grupe naknadno obavijesti članove Radne grupe o narednom terminu održavanja sastanka.
- **11. oktobar 2022. godine** – Podgorica, u Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu održan je sastanak sa predstvincima Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici, tj. Biroa Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL program). Sastanku su ispred INL programa prisustvovali gđa Jessica Carl, direktorka INL programa, g. James Arguin, viši pravni savjetnik za INL program, gđa Maja Vasiljević, programski asistent za INL program dok su, u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, sastanku prisustvovale gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra, gđa Maja Milošević, direktorka Sekretarijata Centra i gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Sastanak je bio prilika da se predstavnici Centra formalno upoznaju sa gđom Carl, koja je nedavno došla u CG, kao i da se razgovara o podršci koju INL program može pružiti Centru u narednom periodu. Na sastanku je dogovoreno da

predloge za daljom podrškom predstavnici INL programa dostave pismenim putem, kako bi se Centar bolje upoznao sa predloženim aktivnostima koji se tiču institucionalnih kapaciteta Centra.

- **12. oktobar 2022. godine** – Danilovgrad, predsjednica Upravnog odbora Centra gđa Ljiljana Lakić, na poziv v.d. direktora Policijske Akademije g. Vladimira Stanišića, prisustvovala **svečanosti povodom dodjele diploma XIV generaciji JU VVŠ "Policijske akademije"**.
- **12. i 13. oktobar 2022. godine** – Beograd/Republika Srbija, u saradnji Ministarstva pravde Francuske, Francuske ambasade u Srbiji i Misije za borbu protiv droga i zavisnog ponašanja (MILDECA), organizovan seminar pod nazivom: „**Novac od droge, povraćaj imovine proistekle iz kriminalnih aktivnosti, uporedni pogledi Francuska/Zapadni Balkan i Istočni Mediteran**”, na kome je kao predstavnik Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu prisustvovala gđa Marina Pejović, načelnica Odjeljenja za inicijalnu obuku Sekretarijata Centra. Seminar je pohađalo oko 80 učesnika i to predstavnika državnih tužilaštava, institucija za obuku u pravosuđu i policija iz 9 zemalja učesnica, u cilju razmjene dobroih praksi, te iznalaženja metoda unapređenja pravosudne saradnje između država u cilju zaplijenjene nelegalno stečene imovine, posebno one prostekle iz trgovine narkoticima. Crnogorska iskustva u radu, a u okviru panela pod nazivom “Zapljenjivanje i konfiskacija nelegalne imovine proistekle iz trgovine narkoticima/pokretna i nepokretna imovina”, predstavio je g.din Zoran Vučnić, specijalni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu. Tokom ovog veoma dobro organizovanog seminara, mogla su se čuti iskustva u radu oficira za vezu, predstavnika državnih tužilaštava (uglavnom specijalnih tužilaca) Francuske, Moldavije, Bugarske, Rumunije, Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije, Albanije i dr., ali i francuska iskustva u radu agencija poput TRACFIN-a, SELEC-a, MILDECA, PIAC-a, SEJF-a, EUROJUST-a.
- **13. oktobar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate za sudije, održana predavanja u okviru **prvog dana obuke na modulu (II) iz krivično procesnog prava**, čije teme su: „**Izviđaj; Istraga; Mjere za obezbjedjenje prisustva okrivljenog za nesmetano vodjenje krivičnog postupka; Dostavljanje pismena i razmatranje spisa; Podnesci i zapisnici**“. Predavač na modulu je Radule Kojović, doskorašnji sudija Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkina za sudiju osnovnog suda.
- **13. i 14. oktobar 2022. godine** – Stoliv, Savjet Evrope u saradnji sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u okviru zajedničkog projekta EU i Savjeta Evrope Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku (Horizontal Facility II faza ili HF II), u okviru projekta o borbi protiv ekonomskog kriminala, organizovao je dvodnevnu obuku pod nazivom: „**Trening za trenere za pravosuđe i policiju o procesuiranju slučajeva pranja novca**“. U uvodnom dijelu učesnike je u ime organizatora pozdravila Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Predavači su bili eksperti Savjeta Evrope, Dražen Jelenić i Teo Bil (Theo Byl). Teme o kojima je na obuci bilo riječi su: „**Elementi krivičnog djela pranje novca (vrste pranja novca, poređenje crnogorskog, italijanskog i holandskog zakonodavstva, umišljaj, pomaganje i podržavanje); Kako prepoznati, protumačiti i dokazati elemente pranja novca (sa posebnim naglaskom na tome kako dokazati da imovina potiče od kriminalne aktivnosti, bez dokaza o predikatnom djelu: uvod); Samostalni slučajevi pranja novca: standardi dokazivanja (pristup u 6 koraka, sa prezentacijom slučaja i relevantnom praksom ESLJP); Obuka za trenere - slučaj: Minimalni posredni dokazi predikatnog krivičnog djela; Istražne tehnike; Primjena specijalnih istražnih mjera u praksi; Oduzimanje i konfiskacija; Formalna i neformalna međunarodna saradnja; Izrada dosijea i predstavljanje optužnice (uključen primjer optužnice); Sankcije i presuda (uključen primjer pravosnažne presude)**“. Obuci je prisustvovalo devet (9) učesnika (5 sudija i 4 državna tužioca).
- **13. i 14. oktobar 2022. godine** – Trier/Njemačka, Povodom obelježavanja 30 godina postojanja, **Akademija za evropsko pravo (ERA)** organizovala je jubilarni kongres pod nazivom: „**Evropski suverenitet: Pravna dimenzija – Unija kontroliše sopstvenu sudbinu**“. U uvodnom obraćanju, učesnicima su se obratili g. Jean-Philippe Rageade, direktor Akademije za evropsko pravo, g. Jean-Claude Juncker, bivši predsjednik Evropske komisije i predsjednik Upravnog odbora Akademije za evropsko pravo, gđa Malu Dreyer, premijerka države Rajna-Palatinat, Majnc, gđa Sabine Verheyen, članica Evropskog parlamenta,

predsjednica Odbora za kulturu i obrazovanje i članica Izvršnog odbora Akademije za evropsko pravo i g. Marc van der Woude, predsjednik Opštег suda Evropske unije. Nakon uvodnih obraćanja, uslijedili u paneli na sljedeće teme: „**Druga strana evropskog suvereniteta – šta to znači gledajući iznutra i spolja?**“; „**Proširenje nadležnosti Unije kroz sudsku praksu Suda pravde – mit ili realnost?**“ i „**Nacionalni i evropski suverenitet u EU: nerešiv konflikt? – Pozicija nacionalnih ustavnih sudova**“. Drugi dan kongresa bio je podijeljen u tri tematske cjeline na sljedeće teme: „**Strateški suverenitet Unije: realistična šansa ili pusta želja?**“, „**Novi budžetski režim za Evropu**“ i „**Digitalni suverenitet**“. Predstavnice Centra prisustvovale su prvoj tematskoj cjelini, na temu „**Strateški suverenitet Unije: realistična šansa ili pusta želja?**“. U okviru ove tematske cjeline, održane su tri panel diskusije na sljedeće teme: „**Energetska dimenzija suvereniteta**“, „**Trgovina i pomoć u razvoju, kao dimenzije suvereniteta i globalni izlaz**“, „**Obrana kao dimenzija suvereniteta**“ i „**Politički aspekti strateškog suvereniteta**“. U ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu ovom dvodnevnom kongresu prisustvovale su direktorica Sekretarijata Centra gđa Maja Milošević i samostalna savjetnica iz Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra gđa Milena Ostojić.

Akademija za evropsko pravo (ERA) organizovala je jubilarni kongres pod nazivom:
„Evropski suverenitet: Pravna dimenzija – Unija kontroliše sopstvenu sudbinu“

- **14. oktobar 2022. godine**, u Podgorici, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu gđa Ljiljana Lakić, prisustvovala drugoj Regionalnoj konferenciji čija tema je bila: „**Efektivno oduzimanje imovine stečene kriminalnom djelatnošću u skladu sa evropskim standardima**“. Konferencija je organizovana od strane AIRE centra (Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi), u saradnji sa Sekretarijatom Regionalne Antikorupcijske inicijative (RAI) i Ministarstvom pravde Crne Gore. Učesnici konferencije su bili sudije i tužioci iz Crne Gore i regiona, kao i predstavnici ključnih institucija koje su dio sistema za oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću. Konferencija je održana u okviru projekta „**Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala na Zapadnom Balkanu putem jačanja regionalne saradnje u oduzimanju imovinske koristi pribavljenе krivičnim djelom**“. Projekat se od 2019. godine sprovodi u šest jurisdikcija Zapadnog Balkana a implementiran je od strane AIRE centra u saradnji sa RAI Sekretarijatom, uz podršku Vlade Ujedinjenog Kraljevstva. Cilj projekta je podstaći regionalnu saradnju, kroz uspostavljanje regionalne mreže stručnjaka za oduzimanje imovinske koristi, doprinijeti institucionalnom dijalogu između jurisdikcija o sveobuhvatnim bilateralnim i multilateralnim sporazumima o podjeli oduzete imovinske koristi i raditi na jačanju kapaciteta ključnih institucija.
- **14. oktobar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **drugog dana obuke na modulu (I) iz građansko procesnog prava**, čije teme su: „**Tužba; Vrste tužbi; Sadržina tužbe; Prethodno ispitivanje tužbe i mjere za otklanjanje nedosta-**

taka u tužbi; Odgovor na tužbu; Procesno pravni i materijalno pravni prigovori". Predavač na modulu je Vesna Begović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.

- **17. oktobar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate za sudije, održana predavanja u okviru **drugog dana obuke na modulu (II) iz krivično procesnog prava**, čije teme su: „**Izviđaj; Istraga; Mjere za obezbjeđenje prisustva okriviljenog za nesmetano vodjenje krivičnog postupka; Dostavljanje pismena i razmatranje spisa; Podnesci i zapisnici**“. Predavač na modulu je Radule Kojović, doskorašnji sudija Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudiju osnovnog suda.
- **17. i 18. oktobar 2022. godine**, Kolašin, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa Centrom za demokratiju i ljudska prava (CEDEM) organizovao **dvodnevnu obuku o primjeni Člana 10 Evropske konvencije o ljudskim pravima** (za sudije, državne tužioce i savjetnike u sudovima i državnim tužilaštвима centralne i južne regije Crne Gore). Obuka je organizovana u okviru projekta „**Dijagnoza i terapija slobode izražavanja, govora mržnje i etničkih tenzija**“, koji je finansijski podržan od strane Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori kroz Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava, a koji sprovodi CEDEM u saradnji sa Institutom za medije Crne Gore i U1-Info. Obuka je imala za cilj da učesnici/e unaprijede svoja znanja o tome šta podrazumijeva Član 10 EKLJP i kako se sloboda izražavanja štiti, te da se upoznaju sa relevantnom praksom Evropskog suda za ljudska prava. Predavačice na obuci su bile gđa Valentina Pavličić, zastupnica Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava i gđa Nikolina Katić pomoćnica zastupnice Hrvatske pred Evropskim sudom za ljudska prava. Konkretnije teme o kojima se govorilo i diskutovalo bile su sljedeće: „**Uvod u pravo na slobodu izražavanja i primjenjivost Člana 10 Evropske konvencije kroz primjere iz prakse Evropskog suda; Miješanje u pravo na slobodu izražavanja - trofazni test; Govor mržnje; Novija sudska praksa Evropskog suda u odnosu na slobodu izražavanja; Studija slučaja - komentar slučaja i diskusija; Pravo na slobodu izražavanja i Internet - razvoj prakse Evropskog suda; Pregled prakse Evropskog suda koja se odnosi na pravo na slobodu izražavanja u predmetima protiv Crne Gore i značaj tih presuda za nacionalni pravni sistem**“. Obuci je prisustvovalo 19 učesnika (5 sudija, 4 državnih tužilaca, 5 savjetnika u sudovima i 4 savjetnika u državnim tužilaštвимa, 1 savjetnica zastupnice pred ESLJP)
- **17. oktobra 2022. godine**, u Ankari/Turska – **Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu i Pravosudna akademija Turske (JAT) potpisali su Memorandum o saradnji** u vezi sa organizovanjem obuka za sudije, državne tužioce, kandidate za sudije i kandidate za državne tužioce, oslanjajući se na zajedničke vrijednosti i principe u vezi sa pravosuđem, kao i potrebu za unapređenjem postojeće

saradnje. Pomenute institucije su potpisale Memorandum vjerujući u izuzetni značaj obuka namijenjenih sudijama, državnim tužiocima, kandidatima za sudije i kandidatima za državne tužioce u smislu unapređenja funkcionalnosti pravosuđa i njegovog učinka. Svrha ovog Memoranduma o saradnji je da razradi oblike saradnje između Pravosudne akademije Turske i Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, planira, osmisli i sproveđe obuke usmjerene na unapređenje profesionalnih znanja i vještina sudija, državnih tužilaca, kandidata za sudije i kandidata za državne tužioce. U ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu Memorandum je potpisala predsjednica Upravnog odbora Centra, gđa Ljiljana Lakić, a u ime Pravosudne akademije Turske, predsjednik Pravosudne akademije Turske, g. Muhitin Özdemir.

- **17. – 21. oktobra 2022. godine**, u Ankari/Turska – Pravosudna akademija Turske (JAT) u saradnji sa TIKA – Turskom agencijom za međunarodnu saradnju i koordinaciju organizovala je međunarodni program obuke na temu „**Borba protiv krivičnih djela u vezi sa drogom**“. Učesnici ovog programa bili su sudije i državni tužaci iz Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Crne Gore i Republike Srbije, a imali su priliku da slušaju predavanja na sljedeće teme: „**Krivična djela u vezi sa drogom u kontekstu Krivičnog zakonika Turske**“ (Prof. Dr Mahmut Koca, Pravni fakultet Univerziteta Medipol Istanbul); „**Krivična djela u vezi sa drogom u presudama Vrhovnog suda**“ (Dr Harun MERT, član Kasacionog suda, 10. Vijeće); „**Krijumčarenje droge u slučajevima finansiranja terorizma**“ (Murat SARIGÜZEL, šef Policije); „**Socijalne i političke mjere u borbi protiv konzumiranja droge**“ (Murat SARIGÜZEL, šef Policije); „**Krivična djela u vezi sa drogom u kontekstu međunarodnog prava**“ (Berat Lale AKKUTAY, vanredni profesor, Pravni fakultet Univerziteta Haci Bayram Veli); „**Efektivne metode krivičnog gonjenja u krivičnim djelima u vezi sa drogom**“ (Bilal GÜNDÜZ, javni tužilac, Ankara Bati); „**Sudska praksa kada su u pitanju krivična djela u vezi sa drogom**“ (Ramazan KANMAZ, Regionalni Apelacioni sud u Ankari, 3. Vijeće); „**Praksa sudske medicine u krivičnim djelima u vezi sa drogom**“ (Prof. Dr Sait ÖZSOY, Institut forenzičke medicine), a na kraju drugog dana, učesnici su bili u posjeti Sudskom i Tužilačkom savjetu Republike Turske. Trećeg dana, sudije i državni tužaci zemalja učesnica posjetili su pravosudne institucije Republike Turske: Ministarstvo pravde, Ustavni sud, Vrhovni sud i sud u Ankari. U sklopu ovog međunarodnog programa, predsjednik Pravosudne akademije Turske, g. Muhitin Özdemir i predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, gđa Ljiljana Lakić potpisali su Memorandum o saradnji između Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu i Pravosudne akademije Turske. Posredstvom Centra, u pomenutom programu učestvovalo je devet (9) predstavnika pravosuđa Crne Gore, tri (3) sudije, jedna (1) specijalna tužiteljka i pet (5) državnih tužilaca. Pomentim događajima, pored predsjednice UO Centra, u ime Centra, prisustvovala je i načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju.
- **17. - 22. oktobar 2022. godine** – Detroit/SAD, **Nacionalno udruženje žena sudija Sjedinjenih Američkih Država organizovalo 44. godišnju konferenciju u Detroitu, Mičigenu**, u periodu od 19. do 22. oktobra 2022. godine. Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu dobio je poziv od Ambasade SAD u Podgorici, da delegira jednu ženu sudiju koja će se prijaviti za učešće na pomenutoj konferenciji. Sve prijavljene kandidatkinje su prolazile kroz proces selekcije, a predstavnici Biroa Stejt Dipartmenta za borbu protiv trgovine narkoticima i sprovođenje zakona – INL, sa sjedištem u Vašingtonu, su donosili odluku o izboru kandidatkinja koje će učestrovati na pomenutoj konferenciji. Takođe, kandidatkinje koje su bile odabrane za učesnice trebale su biti u Detroitu već 17. oktobra 2022. godine zbog aktivnosti organizovane prije same konferencije, a to je kraća studijska posjeta pravosudnim institucijama SAD. Ispred Crne Gore, posredstvom Centra, prijavljena je, odabrana i učestvovala u radu konferencije sutkinja Višeg suda u Podgorici
- **18. oktobar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa Njemačkom fondacijom za međunarodnu pravnu saradnju – IRZ, organizovao seminar na temu: „**Međunarodno privatno pravo – mjerodavno pravo**“. Seminar je organizovan u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu, a imao je za cilj da doprineš tumačenju crnogorskog prava o međunarodnom privatnom pravu u skladu sa relevantnim međunarodnim standardima pravne države, prije svega, primjenom i osnovnim razumijevanjem međunarodnog privatnog prava i procesnog prava EU, a glavni fokus je bio na pitanjima iz porodičnog prava i imovinskih odnosa. U uvodnom dijelu učesnicima su se ispred organizatora obratili gđa Maja Milošević, direktorka Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu i g. Stefan Purner, rukovodilac Sekcije za Jugoi-

stočnu Evropu – IRZ. Predavači na obuci su bili: prof. dr Maja Kostić Mandić, Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore i prof. dr Zlatan Meškić, Princ Sultan Univerzitet (Rijad), Saudijska Arabija. Konkretnije teme o kojima se govorilo i kroz praktične primjere diskutovalo bile su sljedeće: „**Sudska praksa u priznanju i izvršenju stranih sudskeih odluka u Crnoj Gori i potreba inoviranja pravnog okvira (Haška konvencija o presudama iz 2019); Primjena mjerodavnog prava na imovinske odnose – EU & komparativno pravo; Pravni okvir i sporna pitanja u sudskej praksi u oblasti mjerodavnog prava za porodičnopravne odnose u Crnoj Gori**“. Seminaru je prisustvovalo 13 učesnika (11 sudija i 2 sudska savjetnika)

- **18. oktobar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održan treći dan obuke u okviru prvog (I) krivičnopravnog modula, čije teme su: „**Načela ZKP-a; Nadležnost sudova; Spajanje i razdvajanje postupka; Prenošenje mjesne nadležnosti i sukob nadležnosti; Izuzeće; Državni tužilac, privatni tužilac, oštećeni, oštećeni kao tužilac i branilac**“. Predavač je g.đa Željka Jovović, predsjednica Osnovnog suda u Podgorici, a modulu je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **20. oktobar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate za sudije, održana predavanja u okviru **trećeg dana obuke na modulu (II) iz krivično procesnog prava**, čije teme su: „**Izviđaj; Istraga; Mjere za obezbjedjenje prisustva okrivljenog za nesmetano vodjenje krivičnog postupka; Dostavljanje pismena i razmatranje spisa; Podnesci i zapisnici**“. Predavač na modulu je Radule Kojović, doskorašnji sudija Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudiju osnovnog suda.
- **20. oktobar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa AIRE centrom iz Londona (Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi), a uz podršku Britanske Ambasade u Podgorici, organizovali onlajn seminar za sudije na temu: „**Član 1 Protokola 1 uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima – pravo na imovinu sa akcentom na mor-sko dobro**“. Seminar je sproveden u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. U uvodnom dijelu učesnicima učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratio g. Branislav Popović, samostalni savjetnik u odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra, a u ime AIRE centra gđa Đina Popović, menadžerka projekta, Projekat vladavine prava u CG. Predavači na obuci su bili: gđa Dušanka Radović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda CG i gđa Valentina Pavličić, zastupnica Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava. Konkretnije teme o kojima se govorilo i diskutovalo, bile su sljedeće: „**Pravo na imovinu - normativni okvir i praksa domaćih sudova; Praksa Evropskog suda za ljudska prava u vezi sa pravom na imovinu u odnosu na Crnu Goru i presuda Nešić protiv Crne Gore**“. Seminaru je prisustvovalo 25 učesnika (24 sudija i 1 savjetnica u sudu).
- **20. oktobar 2022. godine** – Budva, održana **Završna konferencija projekta Sloboda izražavanja i sloboda medija u jugoistočnoj Evropi (JUFREX2)**. Zajednička akcija Evropske unije/Saveta Evrope "Sloboda izražavanja i sloboda medija u Jugoistočnoj Evropi (JUFREKS)" je zamišljena da promoviše slobodu izražavanja i slobodu medija u Jugoistočnoj Evropi u skladu sa evropskim standardima. Trenutni projekat je ugrađen u „Horizontalni instrument za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022“ i snažno je povezan sa šest JUFREKS akcija specifičnih za korisnika u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Kosovu, Crnoj Gori, Sjevernoj Makedoniji i Srbiji. Završna konferencija o slobodi izražavanja i slobodi medija u Jugoistočnoj Evropi okupila je glavne partnere i korisnike regionalne komponente akcije HF JUFREKS (pravne profesionalce i njihove institucije za obuku, policajce, predstavnike medijskih regulatora i udruženja novinara). U prvom dijeli održane su u dvije paralelne sesije koje su bile namijenjene regionalnoj konferenciji pravnih stručnjaka i predstavnika regulatora: „**Sesija I: 3 Regionalna konferencija za pravne stručnjake - Trendovi i problemi odgovornosti medija i korisnika za sadržaje trećih lica na internet sajtovima i platformama; Sesija II: 3. Regionalna konferencija regulatornih organa - Mechanizmi ko-regulacija za suzbijanje štetnog sadržaja na mreži**“. Učesnici su, uz učešće drugih zainteresovanih strana, razgovarali o ključnim izazovima u implementaciji relevantnih evropskih standarda. U popodnevним časovima održan je **posljednji sastanak Upravnog odbora akcije**. Na sastanku se razgovaralo i ana-

liziralo iskustvo stečeno tokom implementacije JUFREKS 2, sa ciljem da se identifikuju otvoreni izazovi i potrebe koje bi mogle biti predmet naredne faze akcije, koja se očekuje da počne 2023. godine. Sastanak je bio otvoren za učešće i doprinos svih učesnika dvije konferencija održanih u jutarnjem dijelu. Ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu na Završnoj konferenciji je učestvovala gđa Maja Milošević, direktorica Sekretarijata Centra i g. Armin Selmanović, državni tužilac Višeg državnog tužilaštva u Podgorici i obučeni trener u okviru JUFREX2 Projekta. Na sastanku Upravnog odbora gđa Milošević se osvrnula na sve aktivnosti koje je Centar, kao korisnik JUFREX2 Projekta, sproveo, kao i na to koje aktivnosti bi trebalo biti obuhvaćene u sljedećoj fazi projekta

- **21. oktobar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **trećeg dana obuke na modulu (I) iz građansko procesnog prava**, čije teme su: „**Tužba; Vrste tužbi; Sadržina tužbe; Prethodno ispitivanje tužbe i mjere za otklanjanje nedostatka u tužbi; Odgovor na tužbu; Procesno pravni i materijalno pravni prigovori**“. Predavač na modulu je Vesna Begović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **24. oktobar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate za sudije, održana predavanja u okviru **četvrtog dana obuke na modulu (II) iz krivično procesnog prava**, čije teme su: „**Izviđaj; Istraga; Mjere za obezbjedjenje prisustva okrivljenog za nesmetano vodjenje krivičnog postupka; Dostavljanje pismena i razmatranje spisa; Podnesci i zapisnici**“. Predavač na modulu je Radule Kojović, doskorašnji sudija Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudiju osnovnog suda
- **24. - 26. oktobar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, organizovao je onlajn obuku za pripravnike izabrane u julu 2021. godine, na teme iz **III modula krivičnopravne oblasti – procesnopravne teme**, iz Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. Predavač je bila gđa Mira Samardžić, doskorašnja specijalna tužiteljka, a govorila je na sljedeće konkretne teme: „**Mjere za obezbjedjenje prisustva okrivljenog za nesmetano vodjenje krivičnog postupka; Donošenje i saopštavanje odluka; Dostavljanje pismena i razmatranje spisa; Podnesci i zapisnici; Rokovi; Izvršenje odluka; Troškovi krivičnog postupka; Imovinsko pravni zahtjev; Krivična prijava; Istraga**“. Obuci je prisustvovalo 35 pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilaštava.

- **24. i 25. oktobar 2022. godine** – Budva, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa Savjetom Evrope, u okviru projekta „**Unaprjeđenje procesnih prava u pravosudnom sistemu Crne Gore**“,

koji je dio programskog okvira Evropske unije i Savjeta Evrope pod nazivom „Horizontalni mehanizam za zemlje Zapadnog Balkana i Tursku II”, organizovali **radni sastanak/trening trenera posvećen pravima žrtava i pravima osumnjičenih i okriviljenih**. U uvodnom dijelu učesnike su ispred organizatora pozdravile gđa Ivona Dragutinović, koordinatorka projekta, Programska kancelarija Savjeta Evrope u Podgorici i gđa Maja Milošević, direktorica Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Programski savjet Centra je iz reda sudija i državnih tužilaca odredio predavače za prava žrtava (5 predavača - 2 sudija i 3 državna tužioca) i za prava osumnjičenih i okriviljenih (4 predavača – 2 sudija i 2 državna tužioca). U okviru pomenutog projekta angažovani su konsultanti Savjeta Evrope, gđa Nikolina Katić, zamjenica zastupnika Republike Hrvatske pred ESLJP-a i g. Dušan Ignjatović, advokat iz Beograda, koji su u okviru tema koje obuhvataju zaštitu i prava učesnika u krivičnom postupku shodno nacionalnom krivičnom procesnom pravu, upoznali polaznike sastanka i sa relevantnom praksom Evropskog suda za ljudska prava vezano za standarde u postupanju. Takođe, jedan od ciljeva sastanka je bio dogovor oko podjele tema između predavača, kao i finaliziranje predloženog programa obuke. U okviru projekta će biti izrađeni pripručnici koji će biti dodatni alat odabranim predvačima u kasnijem sprovođenju kaskadnih obuka.

- **25. oktobar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao on-lajn seminar na temu: „**Sporazum o priznanju krivice**”, koji je dio Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavačice su bile: gđa Suzana Mugoša, sutkinja Višeg suda u Podgorici i gđa Mira Samardžić, donedavna specijalna tužiteljka. Konkretnije teme o kojima se govorilo, bile su sljedeće: „**Primjena sporazuma o priznanju krivice od strane državnog tužioca; Kratak osvrt na zakonsku regulativu u vezi sporazuma o priznanju krivice; Ročište na kojem se odlučuje o sporazumu o priznanju krivice, odluke suda i primjeri iz prakse**”. Seminaru je prisustvovalo 12 učesnika (5 sudija i 7 državnih tužilaca)
- **26. oktobar 2022. godine** – AIRE centar u partnerstvu sa **Sekretarijatom RAI** i uz finansijsku podršku Vlade Ujedinjenog Kraljevstva, u okviru projekta „Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala na Zapadnom Balkanu putem jačanja regionalne saradnje u oduzimanju imovinske koristi pribavljenim krivičnim delom“ organizovali regionalni onlajn seminar „**Studija slučaja, praksa i implementacija zakona o oduzimanju imovine stečene krivičnim delom**“, u trajanju od 2 sata (od 13:00h do 15:00h). Seminar je bio namijenjen sudijama, tužiocima i polaznicima pravosudnih akademija i ostalih institucija za pravosudnu obuku sa prostora Zapadnog Balkana i kroz isti je predstavljen praktični pristup temi sa osvrtom na relevantne nacionalne i međunarodne standarde. Seminar su vodile gđa Nataša Trninić, Zamjenica tužioca za organizovani kriminal u Tužilaštvu za organizovani kriminal Republike Srbije, gđa Radmila Dragičević Dikić, sutkinja Vrhovnog kasacionog suda Republike Srbije i g. Eldan Mujanović, profesor na odsjeku za kriminalistiku, Univerziteta u Sarajevu. Posredstvom Centra, regionalnom seminaru je prisustvovala jedna kandidatkinja za sutkinju osnovnog suda.
- **27. oktobar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate za sudije, održana predavanja u okviru **petog dana obuke na modulu (II) iz krivično procesnog prava**, čije teme su: „**Izviđaj; Istraga; Mjere za obezbjedjenje prisustva okriviljenog za nesmetano vodjenje krivičnog postupka; Dostavljanje pismena i razmatranje spisa; Podnesci i zapisnici**“. Predavač na modulu je Radule Kojović, doskorašnji sudija Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkina za sudiju osnovnog suda.
- **27. i 28. oktobar 2022. godine** – Budva, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa AIRE centrom iz Londona - Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi, a uz finansijsku podršku Ambasade Ujedinjenog Kraljevstva, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu, organizovao je obuku na temu: „**Član 8 Evropske Konvencije o ljudskim pravima – različiti aspekti prava na privatnost**“. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači na obuci su bili: Milena Krsmanović Iković, savjetnica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Aleksa Ivanović, ekspert za oblast zaštite ličnih podataka, Snežana Armenko, zamjenica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore i Valentina Pavličić, zastupnica Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava. Teme o kojima se govorilo bile su sljedeće:

„Zakonodavni okvir zaštite prava na privatni život u Crnoj Gori i opseg zaštite prava na privatnost u Konvencijskom pravu; Zdravlje i privatni život; Mentalno i reproduktivno zdravlje; Zaštita privatnosti u vezi sa prikupljanjem ličnih podataka; Upotreba mjera tajnog nadzora; Rodni identitet, seksualna orientacija i pravo na privatnost; Balans između člana 10 i člana 8 EKLJP - Studija slučaja - zaštita ugleda u kontekstu prava na privatni život; Derogacije prava na privatni život u vanrednim okolnostima“. Obuci je prisustvovalo 23 učenika (16 sudija, 6 državnih tužiteljki, 1 savjetnika u sudu).

- **28. oktobar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **četvrтog dana obuke na modulu (I) iz građansko procesnog prava**, čije teme su: „**Tužba; Vrste tužbi; Sadržina tužbe; Prethodno ispitivanje tužbe i mjere za otklanjanje nedostataka u tužbi; Odgovor na tužbu; Procesno pravni i materijalno pravni prigovori**“. Predavač na modulu je Vesna Begović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a istom je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **28. oktobar 2022. godine** – Podgorica, predsjednica Upravnog odbora Centra gđa Ljiljana Lakić i direktorica Sekretarijata Centra gđa Maja Milošević održale **sastanak sa predstvincima Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma** gđom Ivanom Janković Mijanović, v.d. generalne direktorica Direktorata za evropske integracije i EU fondove, gđom Ksenijom Aranitović i predstavnikom Agencije za zaštitu konkurenčije. Sastanak je bio posvećen uspostavljanju saradnje i predstavljanju **projekta „Povećavanje kapaciteta institucija nadležnih za harmonizaciju i implementaciju EU zakonskog okvira u oblasti konkurentnosti i inovativnosti“** (“Increasing the capacity of institutions harmonising and implementing of EU acquis in the area of Competitiveness and Innovation”) koji se finansira iz sredstava EU u ukupnom trajanju od 30 mjeseci, a sprovodi ga EPRD Poljska u saradnji sa Britanskim Institutom za standarde, Francuska, a čija implementacija je počela u junu 2022. godine i trajeće do juna 2025. godine (3 godine trajanje projekta). Opšti cilj projekta je da podrži razvoj administrativnih kapaciteta i stepena usklađenosti sa EU standardima u oblasti konkurentnosti i inovacija, a posebno u oblastima usluga, standardizacije, akreditacije, konkurenčije i državne pomoći, čime se omogućava lakše ispunjenje kriterijuma Crne Gore za ispunjenje relevantnih pregovaračkih poglavila. Projekat je strukturiran u 3 komponente: Komponenta 1. Usklađivanje i implementacija zakona u oblasti usluga; Komponenta 2. Standardizacija i akreditacija;- Komponenta 3. Konkurenčija i državna pomoć. U okviru komponente 3 projekta, planirano je 5 trodnevnih obuka u oblasti politike konkurenčije i državne pomoći za sudije, državne tužioce i zaposlene u Agenciji za zaštitu konkurenčije. Na kraju sastanka je dogovoren da se Centru dostavi opis projekta, kao i planirane aktivnosti u okviru istog u cilju upoznavanja Upravnog odbora Centra i uspostavljanja saradnje za implementaciju.
- **31. oktobar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate za sudije, održan prvi dan obuke na **IV MODUL** - u iz teorijskog dijela Programa, koji se odnosi na **teme iz krivične oblasti** i to: „**Međunarodna pravna pomoć u krivičnim stvarima: Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima; Bilateralni ugovori o pravnoj pomoći u krivičnim stvarima; Evropske konvencije iz oblasti MPP u krivičnim stvarima; Sadržina zamolnice i kako je pravilno sačiniti**“. Predavač je g. Miroslav Bašović, doskorašnji sudija Višeg suda u Podgorici. Obuci je prisustvovalo deset kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **31. oktobar 2022. godina** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu organizovao je onlajn obuku za sudije na temu **„Besplatna pravna pomoć“**. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Predavačica na obuci je bila gđa Željka Jovović, predsjednica Osnovnog suda u Podgorici. Teme o kojima se govorilo bile su: „**Besplatna pravna pomoć u Crnoj Gori – zakonodavni okvir sa osvrtom na predstojeće izmjene Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći; Praksa sudske službe za besplatnu pravnu pomoć sa akcentom na pružanje besplatne pravne pomoći žrtvama nasilja u porodici i porodičnoj zajednici**“. Obuci je prisustvovalo dvanaest (12) učenika (6 sudija, 6 savjetnika u sudovima).

NOVEMBAR 2022.

- **1. novembar 2022. godine** – Petrovac, predsjednica Upravnog odbora Centra gđa Ljiljana Lakić, na poziv v.d. Vrhovnog državnog tužioca, prisustvovala svečanom otvaranju **Dana državnih tužilaca Crne Gore**.
- **2. novembar 2022. godine** – Podgorica, održan sastanak sa direktorom **IT kompanije Datum Solutions**, Vladimirom Rubežićem. Naime, IT kompanija Datum Solution je za potrebe Centra, a kroz podršku Američke Ambasade u Podgorici tj. INL Programa, izradila Integralni Informacioni Sistem za potrebe rada Centra, u formi onlajn portala zatvorenog tipa, za registrovane korisnike. Sastanak je bio posvećen mogućnostima otklanjanja određenih nepravilnosti u radu pomenutog Sistema, kao i moguće podrške u smislu održavanja sistema, Ispred Centra sastanku su prisustvovali Maja Milošević, direktorica Sekretarijata Centra i Aleksandra Žižić, Samostalna savjetnica I za informacione tehnologije
- **1. i 2. novembar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, organizovao je onlajn obuku za pripravnike izabrane u januaru 2020. godine, na teme iz **modula „Evropsko konvencijsko pravo-praksa Evropskog suda za ljudska prava i Evropskog suda pravde“**. Ispred organizatora, učesnike je pozdravio g. Branislav Popović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači su bili gđa Katarina Peković, sutkinja Osnovnog suda u Podgorici i prof. dr Miloš Vukčević, advokat iz Podgorice, koji su govorili na sljedeće konkretnе teme: **„Evropski sud za ljudska prava; Evropski sud pravde; Ljudska prava i slobode“**. Obuci je prisustvovalo trinaest (13) pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilašta.
- **3. novembar 2022. godine** – Podgorica, predsjednica Upravnog odbora Centra gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Programskega savjeta Centra gđa Milenka Seka Žižić i gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra održale su sastanak sa mr Sokoljom Beganajem, načelnikom Odjeljenja za unapređenje položaja Roma i Egipćana iz Ministarstva za ljudska i manjinska prava. Na sastanku je bilo riječi o saradnji **Centra i Ministarstva za ljudska i manjinska prava** u vezi održavanja obuka za predstavnike pravosuđa na temu zločina iz mržnje i govora mržnje. Dogovoren je da se 1. i 2. decembra održi obuka na tu temu, a da predavači budu obučeni treneri Centra za zločin iz mržnje i govor mržnje. Učešće će uzeti i g. Begana koji će na obuci imati izlaganje na temu anticiganizma. Takođe je dogovoren da g. Begana pošaljemo izvještaj o obukama koje su u organizaciji Centra održane na temu nasilja u porodici. Ovom prilikom g. Begana je pozvao predsjednicu Upravnog odbora i predsjednicu Programskega savjeta Centra da budu članice radne grupe o borbi protiv anticiganizma čiji će se prvi sastanak održati 18. novembra 2022. godine.
- **3. novembar 2022. godine** – predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, gđa Ljiljana Lakić i načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra, gđa Marina Radulović, održale su, uz podršku projekta WBROLI – Inicijative za vladavinu prava na Zapadnom Balkanu, radni ručak, kojem su prisustvovali direktor Pravosudne akademije Kosova, g. Enver Fejzulahu, gđa Bilsana Bibić, menadžerka projekta i g. Blend Zyrapi, menadžer WBROLI projekta za Kosovo*. Ovom prilikom predsjednik Pravosudne akademije Kosova i predsjednica Upravnog odbora Centra razgovarali su o potencijalnoj saradnji između ove dvije institucije.
- **3. i 4. novembar 2022. godine** – Budva, organizovana **Regionalna radionica na temu: „Unapređenje rada javnih izvršitelja i javnih izvršiteljki u praksi“** - Standardi Savjeta Evrope, uporedne prakse i izazovi u nacionalnom pravnom sistemu i praksi. Regionalna radionica je organizovana u saradnji između projekta **“Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu u Crnoj Gori“** koji predstavlja dio zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope “Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku 2019 – 2022”, projekta „Jačanje sistema izvršenja u zemljama Zapadnog Balkana u Crnoj Gori (BESP)“ koji finansira Ministarstvo spoljnih poslova Holandije, a sprovodi Centar za međunarodnu pravnu saradnju (CILC), Komore javnih izvršitelja i Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Organizacija radionice je imala za cilj unapređenje znanja, razmjeru dobrih praksi i iskustava vezanih za rad javnih izvršitelja i ukupan sistem izvršenja i obezbeđenja u Crnoj Gori i regionu, a učesnici su bili javni izvršitelji iz Crne Gore, predstavnici komora javnih izvršitelja iz regiona i sudske iz Crne Gore koje donose odluke

u postupku izvršenja i obezbjeđenja. U uvodnom dijelu učesnicima su se obratili gđa Ivana Mašanović, v.d. Generalne direktorice Direktorata za krivično i građansko zakonodavstvo, Ministarstvo pravde, Vlada Crne Gore, g. Vidak Latković, predsjednik Komore javnih izvršitelja Crne Gore, gđa Maja Milošević, direktorica Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, gđa Joke Pisters, projektna menadžerka, Projekat jačanja sistema izvršitelja na Balkanu, Centar za međunarodnu pravnu saradnju (CILC) i gđa Marija Vuksanović, koordinatorka projekta, Programska kancelarija Savjeta Evrope u Podgorici. Predavači na Regionalnoj radionici su bili sudije, predstavnici komora javnih izvršitelja, konsulatnti na projektima: gđa Milena Matović, sutkinja Višeg suda u Podgorici, gđa Ivana Becić, sutkinja Osnovnog suda u Podgorici, gđa Ranka Vuković, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, g. Vladan Vujović, javni izvršitelj za područje Osnovnog suda u Kotoru, g. Ibrahim Smailović, konsultant na Projektu jačanja sistema izvršitelja na Balkanu u Crnoj Gori i ko-autor Analize Nacrta Zakona o izvršenju i obezbjeđenju, gđa Lidija Naumovska, koordinatorka za statistiku, Evropska komisija za efikasnost pravosuđa (CEPEJ), Savjet Evrope, g. Jos Uitdehaag, konsultant Centra za međunarodnu pravnu saradnju (CILC), Projekat jačanja sistema izvršitelja na Balkanu ("Balkans Enforcement Strengthening"), g. Vujadin Masnikosa, zamjenik predsjednika Komore javnih izvršitelja Republike Srbije, gđa Vesna Jakimovska i g-din Dragan Kochovski, članovi Komore izvršitelja Republike Sjeverne Makedonije i g. Vidak Latković, predsjednik Komore javnih izvršitelja Crne Gore. Konkretnije teme bile su sljedeće: „**Pravna sredstva i pravni lječivo u postupku izvršenja na nepokretnosti – praktična iskustva i izazovi; Sproveđenje izvršenja na nepokretnostima, sa posebnim osvrtom na prodaju nepokretnosti u postupku izvršenja; Prezentacija pravne analize Nacrta Zakona o izvršenju i obezbjeđenju - Diskusija o izazovima i spornim pitanjima u vezi sa primjenom Zakona o izvršenju i obezbjeđenju; Godišnje izvještavanje o radu Komore javnih izvršitelja – prikupljanje podataka i izvještavanje prema smjernicama CEPEJ-a/ dobre prakse država članica Savjeta Evrope; Praksa Evropskog suda za ljudska prava u odnosu na izvršni postupak; Profesionalni standardi u radu javnih izvršitelja/javnih izvršiteljki – međunarodni pregled i praksa**“. Regionalnoj radionici je prisustvovalo 30 učesnika, od kojih 13 predstavnika sudstva (11 sudija i 2 sudska savjetnika), 15 predstavnika Komore javnih izvršitelja (12 javnih izvršitelja i 3 saradnika javnih izvršitelja) i dva predstavnika Ministarstva pravde.

- **4. novembar 2022. godine** – predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, gđa Ljiljana Lakić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra, gđa Maša Adžić i načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra, gđa Marina Radulović, održale su, u onlajn formatu, **sastanak sa predstvincima Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN)**. U ime EJTN mreže, sastanku su prisustvovali gđa Jana Roblek, ekspertkinja iz Slovenije i gđa Katica Dormiševa, ekspertkinja iz Bugarske, koje su angažovane za procjenu potreba za obukom o pravnoj tekovini Evropske unije, g. Giovanni Pasqua, lider projekta za Zapadni Balkan u okviru EJTN mreže i gđa Vanja Tekić, menadžerka projekta za Zapadni Balkan u okviru EJTN mreže. Ekspertkinje su predložile pitanja pravne tekovine EU koja bi bilo korisno unijeti u upitnik Centra, za šta su tražile saglasnost Centra. Na sastanku je konstatovano da upitnik može poslužiti praćenju i evaluaciji uspjeha projekta (procjeni kvantiteta i kvaliteta obuke o pravnoj tekovini EU). Takođe je dogovoren vremenski okvir za ekspertsку misiju u Crnoj Gori koja će se baviti fokus grupama (16-18. novembar). Razgovaralo se o načinu rada fokus grupe, njihovom sastavu i formi za 2023. godinu, planiranim projektnim aktivnostima i programima razmjene. Na kraju sastanka pomenut je i onlajn događaj koji je planiran za jun ili septembar 2023. godine sa svim institucijama za obuku u pravosuđu.
- **4. novembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **prvog dana obuke na građanskom modulu (II)**, na teme: „**Pripremanje glavne rasprave; Dostavljanje; Pripremno ročište; Ročište za glavnu raspravu; Dokazi, izvodjenje dokaza i ocjena dokaza; Zloupotreba procesnih prava i njeno sprječavanje, posredovanje**“. Predavač je g.đa Nataša Božović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **7. novembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate za sudije, održan prvi dan obuke na **IV MODUL** - u teorijskog dijela Programa, koji se odnosi na **teme iz krivične oblasti** i to: „**Međunarodna pravna pomoć u krivičnim stvarima: Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u**

krivičnim stvarima; Bilateralni ugovori o pravnoj pomoći u krivičnim stvarima; Evropske konvencije iz oblasti MPP u krivičnim stvarima; Sadržina zamolnice i kako je pravilno sačiniti". Predavač je g.din Miroslav Bašović, doskorašnji sudija Višeg suda u Podgorici. Obuci je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova; Sadržina zamolnice i kako je pravilno sačiniti". Predavač je g.din Miroslav Bašović, doskorašnji sudija Višeg suda u Podgorici. Obuci je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.

- **7., 8. i 9. novembar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je onlajn obuku za pripravnike iz sudova i državnih tužilaštava, koji su izabrani u decembru 2020/ januaru 2021. godine. Obuka je organizovana za **I modul krivično pravne oblasti - materijalnopravne teme**, u okviru Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. U uvodnom dijelu učesnike je, u ime organizatora, pozdravio g. Branislav Popović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači su bili g. Veselin Vučković, doskorašnji tužilac u Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore i gđa Dragica Vuković, doskorašnja sutkinja Višeg suda u Podgorici, a govorili su na sljedeće konkretnе teme: „**Krivično djelo; krivica; Pokušaj krivičnog djela, dobrovoljni odustanak i nepodoban pokušaj; Saučesništvo; Kazne i njihovo odmjeravanje; Sticaj krivičnih djela, mjere upozorenja; Mjere bezbjednosti; Rehabilitacija, prestanak pravnih posljedica osude i davanje podataka iz kaznene evidencije; Zastarjelost; Amnestija i pomilovanje; Važenje krivičnog zakonodavstva Crne Gore**“. Obuci je prisustvovalo četrdeset šest (46) pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilaštava.
- **8. i 9. novembar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u saradnji sa projektom **EUROL 3 (Podrška Evropske unije vladavini prava)**, koji se realizuje u koordinaciji sa AED – Agencijom za ekonomsku saradnju i razvoj, Saveznog ministarstva pravde Austrije, Saveznog ministarstva unutrašnjih poslova Austrije – Savezne kriminalističko-obavještajne službe i Ministarstva unutrašnjih poslova/Centralnog direktorata kriminalističke policije/Službe za međunarodnu policijsku saradnju Italije, organizovali su seminar na temu „**Metodologija i vještine u oblasti izrade zamolnica za međunarodnu pravosudnu saradnju**“. Ovaj seminar je posljednji u nizu seminara koji je bio predviđen EUROL 2 projektom o međunarodnoj pravosudnoj saradnji, a koji, uslijed situacije izazvane pandemijom virusa COVID-19 nije mogao biti realizovan. Realizacija ovog seminara je pokrivena projektom EUROL 3, a seminar je organizovan za istu grupu sudija i državnih tužilaca koji su prethodno dobili sertifikate o pohađanju Programa obuke o međunarodnoj pravosudnoj saradnji u građanskim i krivičnim stvarima u periodu od 2018. do 2020. godine. Na početku seminara, u uvodnom obraćanju, prisutne je u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu pozdravila gđa Maja Milošević, direktorka Sekretarijata Centra, a ispred projekta EUROL 3, g. Branko Hrvatin, rukovodilac projekta tima EUROL 3, zadužen za komponentu Pravosuđe. Predavači na seminaru bili su: g. Stefano Opilio, generalni direktor Odjeljenja za međunarodne poslove i međunarodnu pravosudnu saradnju u Ministarstvu pravde Italije, g. Antonio Pastore, sudija/tužilac upućen na rad u Odjeljenje za međunarodnu pravosudnu saradnju u krivičnim stvarima u Ministarstvu pravde Italije, g. Branimir Janjević, v.d. generalnog direktora Direktorata za međunarodnu pravosudnu saradnju u Ministarstvu pravde Crne Gore i g. Miloš Šoškić, specijalni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu Crne Gore, koji su govorili na sljedeće teme: „**Nacionalni zakonodavni okvir koji se odnosi na ekstradiciju, uzajamnu pravnu pomoć u krivičnim i građanskim stvarima, zahtjevi za zamolnice; Međunarodni pravni okvir i pravni okvir EU za uzajamnu pravnu pomoć u građanskim i krivičnim stvarima/Postupak za traženje ekstradicije i uzajamne pravne pomoći kroz formalne kanale saradnje kao i kroz direktnu saradnju; Pisanje zahtjeva za uzajamnu pravnu pomoć, sa praktičnog stanovišta; Predstavljanje postojećih obrazaca za različite oblike uzajamne pravne pomoći (pravni osnov, sažetak relevantnih činjenica, tražene mjere, jezik, formalnosti koje su specifične u odnosu na modalitet izvršenja, kanali prenošenja, centralni organ, praktični savjeti); Međunarodna pravna pomoć za obezbjeđivanje elektronskih dokaza – specifičnosti i karakteristike; Način pisanja zahtjeva za ekstradiciju, sa praktičnog stanovišta, predstavljanje postojećih obrazaca zahtjeva za ekstradiciju (EAW); Praktična vježba: učesnici pišu zamolnicu/zahtjev za ekstradiciju na osnovu scenarija slučaja; Predstavljanje rezultata praktične vježbe učesnika/Analiza izrade dokumenata; Diskusija i povratne informacije učesnika, preporuke za buduće obuke**“. Seminaru je prisustvovalo 14 učesnika (8 sudija, 5 državnih tužilaca i 1 kandidat za državnog tužioca).

- **9. novembar 2022. godine** – Putem elektronske komunikacije održana **sjednica Programskog odbora za inicijalnu obuku**, čiji je Dnevni red bio utvrđivanje konačnog predloga ocjene za teorijski i praktični dio inicijalne obuke Ilike Radulovića, polaznika Programa inicijalne obuke (odredba iz čl. 44 stav 5 Zakona o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu), kandidata za sudiju osnovnih sudova, koji je na obuku raspoređen Odlukom Sudskog savjeta broj br. 01-2275/21 od 2.04.2021. godine.
- **9. novembar 2022. godine** – Skoplje/Sjeverna Makedonija, Ambasada Francuske iz Republike Srbije organizovala je regionalni seminar na temu „**Prevencije i kažnjavanja korupcije**“. Država koja je na ovom događaju imala status gosta je Kipar, koji je nedavno osnovao nacionalnu agenciju za borbu protiv korupcije, dok će učesnici iz regiona biti sa Kosova¹⁴, iz Crne Gore i Sjeverne Makedonije. U uvodnom obraćanju, učesnicima su se obratili Nj. E. g. Cyrille Baumgartner, ambasador Francuske u Sjevernoj Makedoniji, g. Nikola Tupanceski, ministar pravde u Republici Sjevernoj Makedoniji i gđa Frederique Dubost, sudija za vezu, koja je na ovom seminaru imala i ulogu moderatora. U prvom dijelu seminara govorilo se o prevenciji korupcije, odnosno nužnosti postojanja agencije za sprečavanje korupcije na nacionalnom nivou, izjavama o nepostojanju sukoba interesa i interesovanjima sudija i tužilaca kada je u pitanju edukacija na temu prevencije i kažnjavanja korupcije, dok je u drugom dijelu dana tema bila kažnjavanje korupcije, odnosno istrage u transnacionalnim slučajevima i analiza efikasnosti kažnjavanja. Svaku sesiju na seminaru pratile su konstruktivne i korisne diskusije. Seminar su zatvorile gđa Biljana Ivanovska, predsjednica Nacionalne komisije za sprečavanje korupcije u Sjevernoj Makedoniji i gđa Frederique Dubost, sudija za vezu i moderator. Posredstvom Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, ovom dvodnevnom seminaru prisustvovao je predsjednik Višeg suda u Podgorici i jedan sudija Višeg suda u Podgorici, dok je u ime Centra prisustvovala samostalna savjetnica iz Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra. Takođe, kao predstavnici Crne Gore, na pomenutom sastanku su učestvovali jedan specijalni tužilac i predsjednik Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije.
- **9. i 10. novembar 2022. godine** - Beograd/Srbija, Kancelarija Ujedinjenih nacija za pitanja droge i kriminala (UNODC) kroz Globalni program za vatreno oružje (GFP) organizovala je **regionalni sastanak „Uloga tužilaca u krivičnopravnom odgovoru na ilegalnu trgovinu vatrenim oružjem“**. Cilj sastanka je bio razmatranje uloge tužilaca u krivičnopravnom odgovoru na ilegalnu trgovinu vatrenim oružjem i utvrđivanje mjere za njeno jačanje. Konkretnije, razmotrile su se procesne nadležnosti tužilaca i identifikovali izazovi sa kojim se susreću. Posebna pažnja je bila posvećena razmjeni informacija između tužilaca i istražitelja, sudskoj praksi, spornim pravnim pitanjima, kao i primjeni posebnih dokaznih radnji. Učesnici sastanka su imali priliku da diskutuju o mjerama koje bi mogle da pomognu tužiocima u svakodnevnom radu, kao što su obuke usmjerene na predmete koji se odnose na vatreno oružje, saradnja sa institucijama za obuku u pravosuđu pri sprovođenju obuka za tužioce i jačanje saradnje između tužilaca, policije i carine. Razmatrala su se i potencijalna rešenja za dalje unaprjeđenje relevantnih odredbi materijalnog i procesnog krivičnog zakonodavstva.

UNODC GFP je takođe predstavio **Vodič za istragu i gonjenje krivičnih djela vezanih za vatreno**

14 *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

oružje i ukazao na opcije za njegovo prilagođavanje domaćem pravnom sistemu i moguću upotrebu od strane institucija za obuku u pravosuđu. Delegacija iz Crne Gore je imala devet (9) predstavnika: 4 državna tužioca, 2 predstavnika Uprave policije, predsjednica Upravnog odbora Centra, sutkinja Vrhovnog suda koja je ujedno i predsjednica Programskega savjeta Centra i načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. U ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu regionalnom sastanku prisustvovali su: Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra i Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra.

- **10. novembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održan prvi dan obuke iz krivičnog modula (III) čije teme su: „**Radnje dokazivanja: pretresanje stana, stvari i lica; Uviđaj i rekonstrukcija; Mjere tajnog nadzora**“. Predavač na modulu je g.din Miloš Šoškić, specijalni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu. Modulu je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **11. novembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **drugog dana obuke na građanskom modulu (II)**, na teme: „**Pripremanje glavne rasprave; Dostavljanje; Pripremno ročište; ročište za glavnu raspravu; dokazi, izvodjenje dokaza i ocjena dokaza; zloupotreba procesnih prava i njeno sprječavanje, posredovanje**“. Predavač je g.đa Nataša Božović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **11. novembar 2022. godine** –Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je **okrugli sto za sudije Upravnog suda Crne Gore pod nazivom „Upravno pravna oblast“**, koji je dio Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. U uvodnom dijelu učesnike je u ime organizatora pozdravila gđa Maja Milošević, direktorica Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Predavači okruglog stola bili su: v.d. predsjednice Vrhovnog suda Crne Gore gđa Vesna Vučković i doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore gđa Stanka Vučinić. Okrugli sto je bila prilika da se diskutuje o spornim pitanjima koje su sudije Upravnog suda kandidovale prije obuke, kao i se otklone dileme u postupanjima u praksi kada je primjena Zakona o upravnom postupku, Zakona o upravnom sporu i drugih zakona u pitanju. Obuci je prisustvovalo 16 učesnika (10 sudija i 6 savjetnika Upravnog suda CG).

- **14. novembar 2022. godine** – Podgorica, direktorica Sekretarijata Centra, u svojstvu članice Radne grupe za poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava, delegirane ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu prisustvovala **plenarnoj sjednici Radne grupe** za pripremu i vođenje pregovora u obla-

sti pravne tekovine koja se odnosi na **pregovaračko poglavlje 23**. Tok sjednice je imao sljedeći dnevni red: „Usvajanje dnevnog reda; Usvajanje zapisnika s prethodne sjednice Radne grupe za poglavlje 23, održane 20. juna 2022; Informacija o izmjeni sastava Radne grupe za poglavlje 23; Osvrt na ključne nalaže iz Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori 2022; Akcioni plan za adresiranje ključnih prioriteta u cilju ispunjenja preostalih privremenih mjerila u poglavljima 23 i 24; Stepen realizacije obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2022-2023; Razno“.

- **14 – 18. novembar 2022. godine** - Opatija/Hrvatska - **ICITAP** program Ambasade SAD u Hrvatskoj (Međunarodni kriminalističko-istražni program pomoći u obuci, koji ima podršku Ministarstva pravde SAD) organizovao je obuku **na temu borbe protiv organizovanog kriminala i pranja novca**, u okviru inicijative - Partnerstvo za obrazovanje. Prvog dana analizirane su istrage u krivičnom posupku, finansijske istrage, slučajevi pranja novca i oduzimanja imovine, iz perspektive Sjedinjenih Američkih Država. Drugog dana analizirane su finansijske istrage i istrage u krivičnom postupku iz perspektive Holandije, dok su trećeg dana, iz perspektive Hrvatske, analizirane finansijske istrage, istrage u krivičnom postupku i povezanost između istih. Obuka je završena rezimiranjem svake od pomenutih perspektiva. Posredstvom Centra, ovu obuku je pohađao jedan specijalni tužilac iz Specijalnog državnog tužilaštva.
- **15. novembar 2022. godine** – Spuž, održan **četvrti sastanak Radne grupe za izradu Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcionog plana za implementaciju Strategije izvršenje krivičnih sankcija za 2023-2024**. Sastanku je ispred Centra, kao član radne grupe prisustvovao g. Branislav Popović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Takođe, sastanku su prisustvovali i g Stevan Brajušković, vd generalnog direktora Direktorata za krivične sankcije i nadzor, Ministarstvo pravde, predsjednik, i članovi g. Nenad Vujanović, sudija Osnovnog suda u Podgorici, g. Velimir Vukašinović savjetnik u Vrhovnom državnom tužilaštvu, gđa Marijana Sindić, glavna savjetnica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, g. Ivan Bojanović, savjetnik u Vrhovnom судu Crne Gore, g. Darko Vukčević, vd pomoćnika direktora u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, gđa Dragica Rajković, zatvorska načenica za tretman u Zatvoru za duge kazne Podgorica, Uprava za izvršenje krivičnih sankcija, gđa Ivana Mihajlović, samostalna savjetnica I u Upavi za izvršenje krivičnih sankcija i sekretarka Radne grupe gđa Aida Bojadžić, ovlašćeno službeno lice I za kontrolu izvršenja kazni zatvora i mjera bezbjednosti u Direkciji za kontrolu izvršenja kazni zatvora, Direktorat za krivične sankcije i nadzor, Ministarstvo pravde i konsultant Savjeta Evrope, g. Željko Vukčević. Na osnovu diskusije na Radnoj grupi je zaključeno sljedeće: da članovi Radne grupe pisanim putem dostave sekretarki Radne grupe komentare na nacrt analize stanja, kao i komentare na nacrt aktivnosti koje treba realizovati u izveštajnom period i da sekretarka Radne grupe naknadno obavijesti članove Radne grupe o narednom terminu održavanja sastanka.
- **15. i 16. novembar 2022. godine**, Podgorica, u okviru Programa tehničke podrške Luksemburga za Crnu Goru pod nazivom „**Jačanje kapaciteta pravosudnih organa i kvaliteta pravosuđa**“, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa Pravosudnom akademijom Srbije i Institutom **EIPA (Evropski Institut za javnu upravu)**, a uz podršku Vlade Luksemburga, organizovali su regionalnu konferenciju na temu „**Primjena Zakona o zaštiti životne sredine u oblasti zagađenja**“. Ova regionalna konferencija je implementirana u saradnji sa ekspertima iz Instituta EIPA i namijenjena je odabranoj grupi sudija i državnih tužilaca iz Crne Gore i Republike Srbije, koji žele da bolje razumiju pravo Evropske unije koje se odnosi na zaštitu životne sredine, kako bi se ono bolje primjenjivalo i sprovodilo na nacionalnom nivou, odredbe Ugovora, kao i tumačenje svega navedenog od strane Suda pravde Evropske unije. Cilj seminara je bio da učesnicima omogući razumijevanje obaveza koje zemlje kandidati imaju u pogledu implementacije propisa u oblasti zaštite životne sredine, a koje proizilaze iz ključnih djelova prava EU u vezi sa zaštitom životne sredine. Zaštita životne sredine i borba protiv zagađenja predstavlja jedan od tekućih prioriteta Evropske unije, a naročito evropskog Zelenog dogovora. Uvodna sesija je učesnicima omogućila upoznavanje sa nadležnostima Evropske unije u smislu zaštite životne sredine, članom 192 Sporazuma o funkcionalanju Evropske unije kao pravnim osnovom i opštim principima prava o zaštiti životne sredine, dok su se naredne sesije bavile izazovima u oblasti upravljanja otpadom, Okvirnom direktivom o otpadu (uključujući i opasni otpad), tokovima otpada, deponijom, zaštitom životne sredine kroz prizmu krivičnog prava i studiju slučaja i izazovima državnog tužilaštva Crne Gore u oblasti zaštite životne sredine. Drugog dana regionalne konferencije učesnicima su, kroz prizmu krivičnog gonjenja, bile predstavljene studije slučaja u vezi sa opasnim otpadom, borba protiv zagađenja iz

prespektive krivičnog i upravnog prava, kao i pravni instrumenti u oblasti zagađenja hemikalijama. Učesnici su, takođe, imali priliku da čuju o primjeru velikog zagađenja toksičnim otpadom, koji je nedavno procesuiran u Srbiji. Na početku konferencije, u uvodnom obraćanju, prisutne je u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu pozdravila gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Predavači na ovoj konferenciji bili su: g. Igor Dizdarević, predavač, Evropski institut za javnu upravu – EIPA Luksemburg, g. Björn ten Seldam, saradnik u fimi Arend i Medernah u Luksemburgu, g. Haris Šabotić, državni tužilac u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici, gđa Danijela Sindelić, državna tužiteljka drugog osnovnog tužilaštva iz Beograda, članica Tužilačkog savjeta Srbije i g. Christoph Klika, viši predavač u EIPA Mastrihtu. Konkretnije teme konferencije bile su sljedeće: Uvod u zaštitu životne sredine u EU (Nadežnost EU u zaštiti životne sredine; Član 192 Ugovora o funkcionalisanju EU, kao pravni osnov; Opšti principi prava u oblasti zaštite životne sredine); Izazovi u oblasti upravljanja otpadom (Okvirna direktiva o otpadu 2008/98/EZ (uključujući i opasni otpad); Tokovi otpada; Deponije); Zaštita prava životne sredine kroz prizmu krivičnog prava (Značaj razlikovanja krivičnog prava i upravnog prava na primjeru predmeta Erika); Direktiva 2008/99/EZ o Zaštiti životne sredine kroz prizmu krivičnog prava; Izazovi Državnog tužilaštva Crne Gore u oblasti zaštite životne sredine; Opasni otpad i krivično gonjenje, dio I (Slučaj toksičnog zagađenja u Obrenovcu, Republika Srbija); Opasni otpad i krivično gonjenje, dio II (Razmatranje slučaja toksičnog zagađenja u Obrenovcu, Republika Srbija); Borba protiv zagađenja iz perspektive krivičnog i upravnog prava (Osvrt na razlike u pristupu kod krivičnog i upravnog prava; Osvrt na Direktivu o zaštiti životne sredine kroz prizmu krivičnog prava); Zagađenje hemikalijama, dio I (REACH Regulativa: svrha, glavni koncepti i potencijalna revizija shodno Evropskom zelenom dogovoru); Zagađenje hemikalijama, dio II (Regulativa u vezi sa klasifikacijom, označavanjem i pakovanjem hemijskih supstanci i drugi pravni instrumenti). Konferenciji je prisustvovalo sedamnaest (17) učesnika (7 sudija, 7 državnih tužilaca, 1 savjetnica u tužilaštvu, 2 predstavnika Pravosudne akademije Srbije).

- **16. novembra 2022. godine** – u prostorijama Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u cilju ispunjenja obaveze vođenja praktičnog Dnevnika obuke kandidata/tkinja za državne tužioce, organizovano **Predstavljanje onlajn platforme za evidenciju učešća i ocjenjivanje kandidata/tkinja u digitalnom dnevniku**, u trajanju od 30 - ak minuta.
Ovo je vid obučavanja mentora/rki o korišćenju portala za elektronski unos Dnevnika, uz pojašnjenje koraka unosa podataka, što vjerujemo da istima olakšava prilagođavanje u korištenju navedene platforme. Takođe, ovo je prilika da mentori/rke dobiju odgovore na eventualna pitanja i dileme u vezi sa primjenom ne samo platforme, već i pravilnika i smjernica Centra koji se odnose na sačinjavanje izvještaja o sprovedenim aktivnostima obuke, ocjenjivanje polaznika inicijalne obuke, mentora i predavača, te indikatora za sačinjavanje procjene uspjeha praktičnog dijela obuke. Ovom predstavljanju prisustvovalo je šest (od osam) mentora/rki iz reda državnih tužilaca u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici, koji će nadzirati praktični dio Programa inicijalne obuke novoizabranih deset kandidata/tkinja za državne tužioce koji su na inicijalnu obuku upućeni Odlukom Tužilačkog savjeta broj 417/2022 od 26.09.2022. godine.
- **17. novembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održan drugi dan obuke iz **krivičnog modula (III)** čije teme su: „**Radnje dokazivanja: pretresanje stana, stvari i lica; Uviđaj i rekonstrukcija; Mjere tajnog nadzora**“. Predavač na modulu je g. Miloš Šoškić, specijalni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu. Modulu je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **17. novembar 2022. godine** – Podgorica, Centar u cilju analize procjena potreba za obukama za 2023. godinu, pored ostalih metoda koje koristi za pomenutu analizu, sprovodi i metod fokus grupe. U tom cilju organizovana je **fokus grupa za krivičnu oblast**. Voditeljka fokus grupe je bila Lepa Medenica, rukovoditeljka Višeg državnog tužilaštva u Podgorici i članica Programskega savjeta Centra. Sastav pomenute fokus grupe činili su sudije i državni tužaci različitih instanci i regija Crne Gore (4 sudije i 5 državnih tužilaca: sutkinja i sudija Višeg suda u Bijelom Polju, sutkinja Višeg suda u Podgorici, sudija, Osnovnog suda u Podgorici, državni tužilac Višeg DT u Podgorici, državna tužiteljka Osnovnog DT u Podgorici, rukovoditeljka Osnovnog DT u Kotoru, specijalna tužiteljka Specijalnog DT i rukovoditeljka Osnovnog DT u Kolašinu). Radu fokus grupe prisustvovalo su direktorica Maja Milošević i načelnica Odjeljenja za

kontinuiranu obuku Maša Adžić, kao predstavnice Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, te predstavnice Projekta Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN) za Zapadni Balkan II, Vanja Tekić, menadžerka Projekta i ekspertkinje angažovane na projektu, Janja Roblek i Katya Dormisheva. Centar je jedan od korisnika pomenutog projekta, a cilj koji treba da se postigne istim je da sudije i tužioci na Zapadnom Balkanu, a posebno u Srbiji i Crnoj Gori, budu u stanju da se efikasno pridržavaju evropskih standarda vladavine prava i premjenjuju pravnu tekovinu EU. Jedan od prvih koraka u sprovođenju projekta je analiza procjene potreba za obukama kada je pravo EU u pitanju, koju Centar sprovodi paralelno sa analizom za potrebama za obukama u pravosuđu za 2023. godinu.

- **17. i 18. novembra 2022. godine** – Budva, Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji i u podršku AIRE centra iz Londona, organizovali **Radionicu Mreže mladih sudija: „Evropski standardi nezavisnog i nepristrasnog suda; Studije slučaja iz prakse nacionalnih sudova“** U uvodnom obraćanju, učesnike skupa su pozdravile Đina Popović, menadžerka projekta, Projekat vladavine prava u Crnoj Gori, AIRE centar, i Tijana Badnjar, sutkinja Osnovnog suda u Podgorici i sekretarka Mreže mladih sudija. Radionica je u okviru prvog dana, bila podijeljena na **dvije sekcije: građansku i krivičnu/prekršajnu sekciju**. Miodrag Pešić, predsjednik Upravnog suda Crne Gore, je u okviru građanske sekcije kroz razgovor i diskusiju na teme: „**Dostavljanje; Preinačenje tužbe; Zaključenje i raskid ugovora**“ kao i kroz studiju slučaja održao predavanje. Na krivičnoj i prekršajnoj sekciji predavači su bili Nenad Vujanović, sudija Osnovnog suda u Podgorici, koji je imao izlaganje praćeno diskusijom na temu: „**Slobodna ocjena dokaza i pravno nevaljani dokazi u krivičnom i prekršajnom postupku**“, kao o Rade Ćetković, sudija Osnovnog suda u Podgorici, čija tema je bila: „**Izricanje i opoziv uslovne osude**“ Drugog dana, obije sekcije prisustvovalo su predavanju Mirjane Lazarove Trajkovski, sutkinje Vrhovnog suda Sjeverne Republike Makedonije i prethodne sutkinje Evropskog suda za ljudska prava, na temu: „**Nepristrasnost i nezavisnost suda u svjetlu Evropske konvencije – osnovni principi i najznačajnije presude Evropskog suda**“, nakon čega su učesnici radionice imali priliku da razgovaraju sa psihološkinjom dr. Radmilom Stupar-Đurišić na temu: „**Stres i tehnike borbe sa stresom**“. Učesnici radionice su bili članovi Mreže mladih sudija, a prisustvovalo je 19 sudija/tkinja osnovnog suda i 8 kandidata/tkinja za sudije za prekršaje.
- **18. novembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održan treći dan obuke iz **krivičnog modula (III)** čije teme su: „**Radnje dokazivanja: pretresanje stana, stvari i lica; Uviđaj i rekonstrukcija; Mjere tajnog nadzora**“. Predavač na modulu je g.din Miloš Šoškić, specijalni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu. Modulu je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **18. novembar 2022. godine** – Podgorica, Centar u cilju analize pocjena potreba za obukama za 2023. godinu, pored ostalih metoda koje koristi za pomenutu analizu, sprovodi i metod fokus grupe. U tom cilju organizovana je **fokus grupa za građansku oblast**. Voditeljka fokus grupe je bila Radojka Nikolić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore i članica Programske savjeta Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. Sastav pomenute fokus grupe činili su 6 sudija (sutkinja Osnovnog suda u Podgorici, sutkinja Višeg suda u Podgorici i predsjednica građanskog odjeljenja, sutkinja Višeg suda u Podgorici i predsjednica jednog od sedam grad. vijeća, sudija u Osnovnom suda u Nikšiću, sutkinja u Osnovnom sudu u Kotoru. Radu fokus grupe prisustvovalo su direktorica Maja Milošević i načelnica Marina Pejović, kao predstavnice Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, kao i predstavnice Projekta Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN) za Zapadni Balkan II, Vanja Tekić, menadžerka i ekspertkinje angažovane na projektu, Janja Roblek i Katya Dormisheva.
- **18. novembar 2022. godine** – Podgorica, Centar u cilju analize potreba za obukama za 2023. godinu, pored ostalih metoda koje koristi za pomenutu analizu, koristi i metod intervjuja. Imajući u vidu specifičnosti postupka pred Privrednim sudom i relativno mali broj sudija koji se bave privrednim pravom, u cilju identifikovanja potreba za obukom sudija Privrednog suda, pored upitnika upućenih svim sudijama, Centar se odlučio za metod intervjuja. U tom cilju organizovan je **intervju sa Dijanom Raičković v.d. predsjednicom Privrednog suda Crne Gore** kao rukovoditeljkom, a ujedno i sudijom toga suda koja ima veoma dobar uvid koja su to sporna pitanja i eventualno problemi u praksi suda u čijem rješavanju obuke mogu pomoći. Intervju je vodila Radojka Nikolić, članica Programske

savjeta Centra i sutkinja Vrhovnog suda CG, a istom su prisustvovale Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra, kao i Katya Dormisheva, ekspertkinja angažovana na Projektu Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN) za Zapadni Balkan II, o pravu EU.

- **18. novembar 2022. godine** – Podgorica, Centar u cilju analize potreba za obukama za 2023. godinu, pored ostalih metoda koje koristi za pomenutu analizu, koristi i metod intervjeta. Imajući u vidu činjenicu da su upravljanje postupak i upravljanje spor specifičani i da sudije Upravnog suda CG postupaju u velikom broju različitih zakona i podzakonskih akata, kao i broj sudija toga suda, koji nije veliki, nije bilo svršishtodno da budu pozvani da učestvuju u radu fokus grupe za krivičnu i za građansku oblast.
U cilju identifikovanja potreba za obukom sudija Upravnog suda, pored upitnika upućenih svim sudijama, Centar se odlučio za metod intervjeta, pa je u tom cilju **organizovan intervju sa Ljiljanom Šoškić, sutkinjom Upravnog suda CG** koja ima veoma dobar uvid koja su to sporna pitanja i eventualno problemi u praksi u čijem rješavanju obuke mogu pomoći. Intervjuju su prisustvovale Maja Milošević, direktorka Sekretarijata Centra, kao i predstavnice Projekta Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN) za Zapadni Balkan II, Vanja Tekić, menadžerka projekta i Janja Roblek, sutkinja iz Slovenije i ekspertica angažovana u okviru Projekta.
- **21. novembra 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru prvog dana obuke na III modulu iz krivičnog prava čije teme su radnje dokazivanja i to: „Saslušanje okrivljenog, svjedok, vještačenje; Primjena Zakona o DNK registru, fotografije i audiovizuelni snimci“. Predavač je g. Vladimir Novović, Glavni specijalni tužilac u SDT-u. Modulu je prisustvovalo devet kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **21. novembar 2022. godine (21. septembar – 21. novembar 2022. godine)** – U saradnji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu sa **HELP** Programom Savjeta Evrope za Zapadni Balkan i Tursku (Evropski program za obrazovanje pravnika u oblasti ljudskih prava), u okviru regionalnog projekta koji je dio zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope, pod nazivom „Horizontalni mehanizam za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022“, a u cilju dalje obuke nosilaca pravosudne funkcije u oblasti ljudskih prava, uspješno je realizovan **HELP onlajn kurs na temu „Borba protiv rasizma, homofobije i transfobije“** u efektivnom trajanju od 18 sati. U okviru ovog HELP kursa, na interaktivan način su obrađivani ključni pojmovi obaveza države u pogledu ljudskih prava u kontekstu borbe protiv rasizma, homofobije i transfobije, evropsko antidiskriminaciono pravo (SE i EU) i impresivan korpus sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP) i Suda pravde Evropske unije (SPEU), uz odluke Evropskog komiteta za socijalna prava. Jedan od ključnih referentnih materijala za razvoj ovog kursa bio je Priručnik o evropskom antidiskriminacionom pravu, koji su zajednički razvili Agencija EU za osnovna prava i Evropski sud za ljudska prava. Kurs su činila tri (3) opšta modula – uvoda, ključnih pojmoveva i međunarodnog i evropskog pravnog okvira, kao i dva (2) posebna modula - jedan o rasizmu i ksenofobiji, a drugi o homofobiji i transfobiji. Obrađene teme istraživale su se na praktičan način, korišćenjem prezentacija, interaktivnih ekrana, testova znanja i reflektivnih vježbi. Podeljivanje radi, gđa Milenka Seka Žižić, sudija Vrhovnog suda Crne Gore i g. Miodrag Pešić, sudija i predsjednik Upravnog suda Crne Gore, su, kao HELP nacionalni tutori, vodili pomenuti onlajn kurs. Zbog velikog interesovanja za ovaj HELP kurs, kandidati su podijeljeni u dvije grupe, pri čemu je predviđeno da prva grupa počinje kurs od početka oktobra do kraja novembra 2022. godine, a druga grupa u toku januara i februara 2023. godine. Prva grupa je uspješno završila kurs, a istu je činilo 38 polaznika – sedam (7) sudija, jedna (1) državna tužiteljka, jedanaest (11) savjetnika iz sudova, pet (5) pripravnika iz sudova, jedan (1) kandidat za sudiju, tri (3) advokata, šest (6) predstavnika Ministarstva pravde Crne Gore, tri (3) predstavnika LGBTQ organizacija i jedna (1) predstavnica Kancelarije Ombudsmana.
- **22. novembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **trećeg dana obuke na građanskom modulu (III)**, na teme: „**Pripremanje glavne rasprave; Dostavljanje; Pripremno ročište; ročište za glavnu raspravu; Dokazi, izvodjenje dokaza i ocjena dokaza; Zloupotreba procesnih prava i njeno sprječavanje, posredovanje**“. Predavač je g.đa Nataša Božović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudiju

- **24. novembra 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru prvog dana obuke na **III modulu iz krivičnog prava** čije teme su radnje dokazivanja i to: „**Saslušanje okrivljenog, svjedok, vještačenje; Primjena Zakona o DNK registru, fotografije i audiovizuelni snimci**“. Predavač je g.din Vladimir Novović, Glavni specijalni tužilac u SDT-u. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.
- **23.- 25. novembra 2022. godine** – Budva, Kancelarija Ujedinjenih nacija za pitanja droge i kriminala (UNODC) u saradnji sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovali drugu po redu trodnevnu **nacionalnu multidisciplinarnu obuku korišćenjem metodologije simulacije suđenja zbog krivičnog djela trgovine ljudima**. Obuka se sprovela u okviru UNODC projekta „Sprječavanje nekažnjivosti trgovaca ljudima i podrška žrtvama trgovine ljudima u jugoistočnoj Evropi“. Cilj simulacije suđenja je jačanje i unaprjeđivanje krivičnog gonjenja trgovine ljudima i sprovođenja uspješnih istraga koje rezultiraju pravnosnažnim osuđujućim presudama, odnosno jačanje kapaciteta istražnih organa i sudova u Crnoj Gori i unaprjeđenje položaja i prava žrtava u krivičnom postupku. Učesnici su imali priliku da u realnom vremenu iskuse izazove i mogućnosti u identifikovanju i istrazi slučajeva trgovine ljudima po metodologiji učenja kroz rad. U uvodnom dijelu učesnicima su se obratili predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, Ambasade SAD u Podgorici i UNODC-a. Predavači na obuci su bili nacionalni praktičari iz reda pravosuđa: gđa Vesna Jovićević, ranija državna tužiteljka i rukovodilac Operativnog tima za borbu protiv trgovine ljudima, gđa Milenka-Seka Žižić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, gđa Tanja Čolan Deretić, državna tužiteljka Višeg državnog tužilaštva u Podgorici i rukovodilac Operativnog tima za borbu protiv trgovine ljudima i gđa Ana Vuković, sutkinja Apelacionog suda Crne Gore. Poseban osvrt u okviru obuke je bio stavljen na sljedeće tematske cjeline: „**Izazovi u pravnoj kvalifikaciji i identifikaciji žrtava trgovine ljudima; Položaj žrtve u krivičnim postupcima zbog krivičnog djela trgovine ljudima – izazovi u zaštiti i podršci žrtvama trgovine ljudima; Kaznena politika**“. Obuci je prisustvovalo 16 učesnika (8 sudija i 8 državnih tužilaca). Ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obuci je prisustvovala gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra.

- **25. i 26. novembar 2022. godine** – Tirana/Albanija, AIRE centar i Civil Rights Defenders u saradnji i uz podršku Vlade Ujedinjenog Kraljevstva i Švedske i fondacije Konrad Adenauer Šiftung, organizovali **Deveti godišnji regionalni Forum o vladavini prava za Jugoistočnu Evropu**, čija tema je bila: „**Ljudska prava u vanrednim okolnostima- uloga pravosuđa prema Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima**“. Forum je imao za cilj da unaprijedi primjenu Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP) na domaćem nivou, podstakne regionalnu saradnju na daljem razvoju vladavine prava i zaštiti ljudskih prava, kao i da doprinese procesu evropskih integracija zemalja u regionu. Središte pažnje učesnika ovogodišnjeg Foruma je bilo na zaštiti ljudskih prava u vanrednim okolnostima i isti je bio prilika da se sagledaju ključne pravne novine i pouke, a na njemu je predstavljen i ažurirani vodič o pandemiji COVID-19 i ljudskim pravima, u kojem je u obzir uzeta nova relevantna evropska i domaća jurisprudencija.

cija. Ovi predmeti i dopune vodiča ne samo da pružaju smernice o zaštiti prava i ostvarivanju ravnoteže među pravima u kontekstu pandemije, već se odlikuju i širim značajem u pogledu zaštite prava tokom vanrednih okolnosti uopšte. Forum je, dakle, bio prilika za diskusiju o poukama izvučenim iz ovih vremena bez presedana kada je riječ o djelotvornoj zaštiti ljudskih prava u vanrednim okolnostima. To je obuhvatilo, na primjer, pristup koji je Evropski sud za ljudska prava (ESLJP) primijenio u pogledu pozivanja država na član 15 EKLJP radi odstupanja od obaveza iz Konvencije, ulogu pravosuđa u nadzoru nad mjerama koje su države preduzele tokom pandemije, ključne faktore koji se moraju uzeti u obzir prilikom odmjeravanja suprotstavljenih prava i interesa u kontekstu vanrednih okolnosti, kao i kako se načela poput srazmernosti i supsidijarnosti primjenjuju i kako bi trebalo da se primjenjuju u ovom kontekstu. Učesnici Foruma su bili predstavnici iz svih zemalja regiona - predsjednici i sudije vrhovnih i ustavnih sudova, ombudsmani, vladini agenti pred sudom u Strazburu, predstavnici pravosudnih centara /akademija, predstavnici nevladinih organizacija i istaknuti pravni stručnjaci. Glavno obraćanje na temu: „**Inluzivna demokratija i vladavina prava u kriznim vremenima**“ imao je Robert Spano, bivši predsjednik Evropskog suda za ljudska prava, dok su na panel diskusijama učestvovali sudije Evropskog suda za ljudska prava Anja Seibert-Fohr (Njemačka), Tim Eicke (Ujedinjeno Kraljevstvo), Jovan Ilievski (Sjeverna Makedonija), Ivana Jelić (Crna Gora), Arnfinn Bårdsen (Norveška), Darian Pavli (Albanija) i Erik Wennerström (Švedska), kao i bivše sudije Evropskog suda za ljudska prava, profesor Ledi Blanku i Mirjana Lazarova Trajkovska, sutkinja Vrhovnog suda Sjeverne Makedonije. Panel diskusije su se odnosile na sljedeće teme: „**Sudski nadzor nad vanrednim mjerama: Značaj djelotvornog sudskega nadzora tokom vanrednih okolnosti; Šta podrazumijeva djelotvorni sudske nadzor tokom vanrednih okolnosti;** **Demokratski nadzor nad vanrednim mjerama:** Ograničenost sudskega nadzora i potreba za drugim djelotvornim mehanizmima za preispitivanje mjera izvršnih vlasti; Zahtjev vezan za zakonitost i uvođenje vanrednih mjera i vanrednog stanja u "postupku u skladu sa zakonom"; Srazmernost i polje slobodne procjene koje države imaju tokom vanrednih okolnosti; Mjere zatvaranja-analiza mjerodavne evropske sudske prakse, **Pouke: Osiguranje djelotvornosti pravosuđa i usaglašenosti sa EKLJP mjeru u odgovoru na vanredne okolnosti u budućnosti:** Politike vakcinacije (iskustva iz regionala i analiza mjerodavne domaće i evropske sudske prakse); Praktične mjere koje su sudovi preduzimali kako bi garantovali kontinuitet rada tokom pandemije – pouke i najbolje prakse koje treba primjenjivati u kontekstu vanrednih okolnosti i šire”.

Prvog dana Foruma posebno je bio organizovan sastanak predstavnika AIRE centra sa predstavnicima institucija za obuku u pravosuđu zemalja Jugoistočne Evrope. Sastanak je bio posvećen razgovoru o daljoj saradnji u okviru dva projekta AIRE centra, sa ciljem da se sagledaju mogućnosti daljeg jačanja saradnje u okviru projekta Gender in Judiciary, kao i da se istraže načini za produbljivanje saradnje u okviru projekta koji je posvećen jačanju regionalne saradnje u oduzimanju imovinske koristi pribavljenim krivičnim delom.

Ispred Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, 9. regionalnom Forumu za vladavinu prava prisustvovale su Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra, Maja Milošević, direktorka Sekretarijata Centra i gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra.

- **25. novembar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i dražavnom tužilaštvu, u saradnji sa Ambasadom SAD u Podgorici tj. Biroom Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovođenje zakona – INL program, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu organizovao je obuku na temu „**Korupcija na visokom nivou**“. U uvodnom obraćanju učesnicima su se ispred organizatora obratili g. Branislav Popović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra i gđa Ana Grgurević, pravna savjetnica INL Programa u Ambasadi SAD u Podgorici. Predavači na obuci su bili g. Dragoje Jović, sudija Apelacionog suda Crne Gore i gđa Lidija Vukčević, državna tužiteljka u Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore. Konkretnije teme o kojima se govorilo i diskutovalo, bile su sljedeće: „**Krivična djela sa elementima korupcije u pozitivnom krivičnom zakonodavstvu Crne Gore; Iskustva Državnog tužilaštva u borbi protiv korupcije na visokom nivou; Studija slučaja; Suđenje u predmetima visoke korupcije; Specifičnosti - Studija slučaja**“. Obuci je prisustvovalo 11 učesnika (3 sudija i 8 državnih tužilaca.)
- **28. novembra 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **šestog dana obuke na III modulu iz krivičnog prava** čije teme su radnje dokazivanja i to: „**Saslušanje okrivljenog, svjedok, vještačenje; Primjena Zakona o DNK regi**

stru, fotografije i audiovizuelni snimci". Predavač je g.din Vladimir Novović, Glavni specijalni tužilac u SDT-u. Modulu je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova.

- **28. i 29. novembar 2022. godine** – Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca, organizovao je u onlajn formatu drugi i treći modul iz Programa obuke o pravu EU na temu: „**Organizacija pravosudnog sistema Evropske unije & Saradnja između nacionalnih sudova i Suda pravde Evropske unije. Zahtjev za odluku o prethodnom pitanju**“ (**modul II i III**), koji su izradili eksperti Instituta EIPA u okviru Programa tehničke podrške Vlade Luksemburga za Crnu Goru pod nazivom „Jačanje kapaciteta pravosudnih organa i kvaliteta pravosuđa“. Zbog okolnosti izazvanih sajber napadom na domen državnih institucija u Crnoj Gori, drugi modul je bio više puta otkazivan, pa je, zbog propuštanja planiranih termina, Centar morao objediniti organizaciju drugog i trećeg modula. Na početku onlajn seminara, prisutne je, u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, pozdravila predsjednica Upravnog odbora Centra, gđa Ljiljana Lakić. Pomenuti EIPA Program o pravu Evropske unije sastoji se od sedam modula koje će Centar organizovati za istu grupu polaznika – sudija i tužilaca u dvogodišnjem periodu. Pravni poredak EU zasnovan je na osnovnim principima vladavine prava i poštovanju zakonitosti EU. Da bi podržala ove principe, EU je uspostavila efikasan sistem sudske zaštite, čiji su akteri Sud pravde EU i nacionalni sudovi i tribunali. Nakon analize uloge i nadležnosti Suda pravde EU, kao i vrsta tužbi koje se mogu pokrenuti pred njim, ovaj seminar se detaljno bavio dužnostima i prerogativama koje odgovaraju nacionalnim sudovima i tribunalima u sprovođenju zakonitosti EU. Shodno tome, na seminaru su predstavljena pojašnjena raspodjelje nadležnosti između nacionalnih sudova i Suda pravde EU, kao i slučajevi u kojima su isključivo nadležni nacionalni sudovi. Štaviše, Sud pravde Evropske unije saraduje sa svim sudovima država članica, njihovim redovnim sudovima u pitanjima prava Evropske unije. Da bi se osigurala efikasna i ujednačena primjena normi Evropske unije i da bi se sprječila različita tumačenja, nacionalni sudovi mogu, a ponekad i moraju, svoja pitanja uputiti Sudu pravde EU. Ovim referencama traže od evropske jurisdikcije ili da pojasmeni značenje ili da preispita valjanost akta prava EU koji je od značaja za slučaj o kojem treba da odluče. Ovaj postupak, koji je inače specifičan za Evropsku uniju, često je definisan kao „dijalog između sudija“. U tom kontekstu, ovaj seminar je uključivao praktičnu analizu pomenutog postupka, naglašavajući njegove posebnosti, kako bi nacionalnim sudijama pružio temeljno razumijevanje funkcionalisanja postupka. Predavači na ovom seminaru bili su: prof. dr Miloš Vukčević, advokat i profesor na Pravnom fakultetu, Univerziteta Mediteran u Podgorici i dr Miloš Bošković, nacionalni ekspert u oblasti prava EU. Konkretnije teme na ovom modulu bile su: „**Sud pravde EU: uloga, struktura i nadležnosti**“; Radionica „**Kako se tumači i analizira presuda Suda pravde EU**“; „**Uloga nacionalnih sudova i tribunala u primjeni prava EU**“; „**Svrha i predmet postupka za donošenje odluke o prethodnom pitanju**“; „**Nacionalni sudovi i tribunal u postupku donošenja odluke po prethodnom pitanju. Utvrđivanje relevantnosti i adekvatnosti formulisanja zahtjeva za odluku po prethodnom pitanju**“; „**Efekti presude u prethodnom postupku**“; „**Praktična vježba na temu donošenja odluke po prethodnom pitanju**“; „**Budućnost pravosuđa Crne Gore u EU**“. Ovaj modul pohađalo je 12 učesnika (5 sudija, 4 državna tužioca i 3 savjetnika iz državnog tužilaštva).
- **29. novembar 2022. godine**, u prostorijama Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, predsjednica Upravnog odbora Centra, gđa Ljiljana Lakić i načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra, gđa Marina Radulović, održale su sastanak sa predstavnicom **Britanske ambasade u Podgorici**, gđom Marijom Jojić, savjetnikom oficira za vezu za privredni i finansijski kriminal, na temu obuka u oblasti finansijskih istraga, prilikom čega je dogovoren da se, u cilju izbjegavanja preklapanja u budućim edukacijama, gospođi Jojić pošalju informacije o dosadašnjoj saradnji sa drugim međunarodnim partnerima u ovoj oblasti, kao i informacije o programima obuka koje su sprovedene u prethodnom periodu. Dogovoren je da, nako što gđa Jojić detaljno pogleda programe dosadašnjih obuka, bude upriličen još jedan sastanak na kojem će se predočiti dalja saradnja uz podršku Britanske ambasade u Podgorici. Takođe, dostavljeni su i kontakt podaci državnih tužilaca koji rade na predmetima koji obuhvataju finansijske istrage.
- **29. i 30. novembar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao onlajn obuku za II grupu pripravnika izabralih u decembru 2020/januaru 2021. godine, na teme iz **V modula krivičnopravne oblasti procesnopravne teme**. Ispred organizatora učesnike je pozdrovio g. Branislav Popović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra.

Predavači su bili g. Dragoje Jović, sudija Apelacionog suda u Podgorici i gđa Ljiljana Klikovac, bivša državna tužiteljka, a govorili su na sljedeće konkretnе teme: „**Postupak za izricanje krivične sankcije bez glavnog pretresa; Posebne odredbe o izricanju sudske opomene; Postupak za izdvanje potjernice i objave; Skraćeni postupak; Zakon o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku; Zakon o postupanju prema maloljetnicima; Posebni postupci**“. Obuci je prisustvovalo dvadeset dva (22) pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilaštava.

- **30. novembar 2022. godine** – Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u saradnji sa međunarodnom kompanijom Kemoniks iz Vašingtona, koja se bavi konsultacijama i programima razvoja, Centrom za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi (AIRE Centar) i uz podršku Britanske Ambasade u Podgorici, organizovao je **radionicu na temu boljeg razumijevanja iskustava žrtava i preživjelih u slučajevima rodno zasnovanog nasilja u pravosudnom sistemu Crne Gore**. Posredstvom AIRE centra, u ovu aktivnost je uključena i Mreža mladih sudija. Pomenuta aktivnost vezana je za oblast seksualnog i rodno zasnovanog nasilja, a kroz rad u grupama, fokus je stavljen na pitanja pristupa pravosudnih institucija rodno senzitivnoj oblasti, načine na koje se odgovara na potrebe žrtava, mehanizme podrške istima kao i dostupne resurse, kapacitete i obuke dostupne u ovoj oblasti, preporuke za unapređenje iskustava žrtava u kontekstu Crne Gore koje bi učesnici/učesnice podijelili i primjere najbolje prakse. U uvodnom dijelu učesnicima su se obratili: gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, Nj. E. gđa Karen Medoks, ambasadorka Velike Britanije u Crnoj Gori, gđa Bilsana Bibić, menadžerka projekta i predstavnica kompanije Kemoniks i gđa Đina Popović, predstavnica AIRE centra i menadžerka projekta za vladavinu prava u Crnoj Gori. Predavači na radionici bili su: g. Mark Džejms Vilijams i gđa Nilam Sarkaria, advokati koji rade na slučajevima u oblasti seksualnog i rodno zasnovanog nasilja. Predavači su se fokusirali na razvoj zajedničkog razumijevanja problematike iz perspektive pravosuđa, prikupljanja informacija o prednostima i izazovima kako bi se obezbijedila i dugoročna podrška, bolje razumijevanje rodno odgovornog pravosuđa i terminologije kontinuiteta. Nakon toga je uslijedio rad u grupama, čiji su predstavnici rezimirali diskusije koje su vodili i davali odgovore na postavljena pitanja. Radionicu je poхађalo (13) učesnika (7 sudija, 3 državna tužioca i 3 kandidatkinje za sudiju Suda za prekršaje).

- **30. novembar - 01. decembar 2022. godine**, Trebinje, Bosna i Hercegovina – Program za borbu protiv terorizma u jugoistočnoj Evropi Kancelarije za razvoj, podršku i edukaciju tužilaštava u inostranstvu (**OPDAT**) Ministarstva pravde Sjedinjenih Američkih Država i Kancelarija za međunarodnu saradnju u oblasti suzbijanja droge i sprovođenja zakona Ministarstva spoljnih poslova Sjedinjenih Država, koja posluje pri Ambasadi SAD u Bosni i Hercegovini, kroz Program razvoja prekograničnih pravosudnih sistema, organizovale su **Konferenciju** na temu **“Istraživanje digitalnih krivičnih djela: Razumijevanje kriptovaluta i tamne mreže (eng. dark web)”**, namijenjenu tužiocima i istražiteljima iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije, tokom koje su učesnici imali priliku da se upoznaju sa različitim tehnikama za vođenje istraga u predmetima koji uključuju tamnu mrežu (eng. dark web), šifrovane komunikacije

i kripto valute. U uvodnom obraćanju, učesnike je pozdravio: g. Tom Saunders, stalni pravni savjetnik u OPDAT-u. Konkretnije teme na ovoj konferenciji bile su sljedeće: „**Uvod u kriptovalute, Trendovi u regionu kada su u pitanju kripto valute, Demonstracija transakcije kriptovaluta uživo, Studija slučaja: Istraga tamne mreže, Uvod u tamnu mrežu – prvi dio, Uvod u tamnu mrežu – drugi dio, Studija slučaja: Prevara i pranje novca, Demonstracija praćenja kriptovaluta, Uvod u šifrovane komunikacije, Kriptovalute: Nalozi za pretres i ispitivanje, Pravna pitanja: Zaplijena i oduzimanje – Prvi dio, Pravna pitanja: Zaplijena i oduzimanje – Drugi dio, Rezime vidova asistencije koju Sjedinjene Američke Države i Europol mogu pružiti institucijama za sprovođenje zakona sa područja Balkana**“. Posredstvom Centra, ovoj konferenciji su prisustvovali dvije specijalne tužiteljke i jedna savjetnica iz Specijalnog državnog tužilaštva.

DECEMBAR 2022

- **1. decembar 2022. godine** – Beograd / Srbija, Kancelarija Ujedinjenih nacija za pitanja droge i kriminala (UNODC) je, kroz Globalni program za vatreno oružje (GFP), organizovala **drugi regionalni sastanak na temu sudske prakse koja se odnosi na vatreno oružje**. Sastanak su činile četiri sesije na sljedeće teme: „**Usklađivanje sudske prakse u predmetima koji se odnose na vatreno oružje; Razmatranje spornih pravnih pitanja i dvije sesije na temu pripreme drugog izdanja UNODC Zbirki sudske prakse**“. U ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu ovom sastanku prisustvovala je predsjednica Upravnog odbora Centra, gđa Ljiljana Lakić. Posredstvom Centra, događaju je prisustvovalo 8 predstavnika pravosuđa (5 sudija, 1 državni tužilac, sudijska savjetnica i sekretar suda).
- **1. decembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održan **prvi dan obuke iz krivičnog modula (V)** čije teme su: „**Optužnica; Preispitivanje optužnice; Sporazum o priznanju krivice; Glavni pretres**“. Predavač na modulu je g.đa Svetlana Vujanović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudije.
- **1. i 2. decembar 2022. godine** – Ulcinj, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u saradnji sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava, organizovao je seminar na temu „**Zločin iz mržnje i govor mržnje**“, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači na obuci su bili: mr Sokolj Beganaj, načelnik Odjeljenja za unapređenje položaja Roma i Egipćana, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Miloš Šoškić i Miroslav Turković, specijalni tužiloci. Teme o kojima se govorilo bile su sljedeće: „**Borba protiv anticiganizma; Pojam i koncept zločina iz mržnje; Pravni okvir i krivičnopravna zaštita u slučajevima zločina iz mržnje u Crnoj Gori; Krivičnopravno gonjenje u slučajevima zločina iz mržnje u Crnoj Gori; Govor mržnje; Studije slučaja**“. Obuci je prisustvovalo 20 učesnika (11 sudija i 8 državnih tužilaca i 1 savjetnik u ODT Bar).
- **1. i 2. decembra 2022. godine** – Luksemburg, Institut EIPA iz Luksemburga – Evropski centar za sudije i pravnike organizovao je godišnju konferenciju na temu „**Najnoviji trendovi u sudske prakse Suda pravde Evropske unije**“, koja se ove godine organizuje u čast obilježavanja 30 godina postojanja EIPA Instituta. Na ovoj konferenciji komentaran je niz najznačajnijih presuda koje je donio Sud pravde Evropske unije tokom proteklih dvanaest (12) mjeseci u oblasti vladavine prava i nezavisnosti pravosuđa (regulacija uslovljavanja), konfiguracije pravnog sistema EU, procesnog prava EU, državljanstva EU (i posljedice Bregzita) i osnovnih principa prava EU (odgovornost države i princip ne bis in idem). Takođe, predstavljena je analiza glavnih nedavnih presuda o pitanjima materijalnog prava EU, kao što su slobodno kretanje osoba (djece istopolnih parova), politika konkurenkcije EU (dominantna pozicija i prakse isključivanja), zaštita podataka i digitalno upravljanje i zakon EU o zaštiti potrošača. Program je završen diskusijom o najnovijim presudama Suda u različitim aspektima oblasti slobode, bezbjednosti i pravde: imigracija (slučajevi pritvora) i pravosudna saradnja u građanskim stvarima (koncept uobičajenog boravišta), kao i diskusijom o sudske praksi kada je u pitanju preispitivanje zakonitosti spoljnih sankcija

EU. Seminar je bio organizovan u hibridnom formatu, što znači da su učesnici mogli pohađati seminar uživo i u onlajn formatu. Posredstvom Centra, kroz „Open Seminar Facility“ program tehničke pomoći za zemlje Zapadnog Balkana i Tursku, ovu konferenciju je uživo pohađalo troje (3) učesnica – dvije sudije (2) Osnovnog suda u Nikšiću i jedna (1) državna tužiteljka Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici. Podsjećanja radi, Open Seminar Facility program dio je Programa tehničke podrške Luksemburga Crnoj Gori pod nazivom „Jačanje kapaciteta pravosudnih organa i kvaliteta pravosuđa“, koji se realizuje uz podršku Ministarstva spoljnih poslova Vlade Luksemburga.

- **2. decembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštву, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **četvrtog dana obuke na građanskom modulu (II)**, na teme: „**Pripremanje glavne rasprave; Dostavljanje; pripremno ročište; Ročište za glavnu raspravu; Dokazi, izvodjenje dokaza i ocjena dokaza; Zloupotreba procesnih prava i njeno sprječavanje, posredovanje**“. Predavač je g.đa Nataša Božović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, a modulu je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **2. decembar 2022. godine – Održana XXV elektronska sjednica Upravnog odbora Centra** sa sljedećim Dnevnim redom: 1. Usvajanje Nacrta zapisnika sa dvadesetčetvrte (XXIV) elektronske sjednice Upravnog odbora Centra, održane 4. oktobra 2022. godine; 2. Dopuna sadržine teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate za sudije / odnosno za kandidate za državne tužioce; 3. Donošenje izmjena i dopuna Spiska mentora Centra.
- **2. decembar 2022. godine**, hotel Hilton, Podgorica, Uprava za ljudske resurse je organizovala **prezentaciju ILIAS platforme** i svog digitalnog sadržaja. Događaj je otvorio g. Dragiša Janjušević, državni sekretar Ministarstva javne uprave, nakon čega su prisutne pozdravili g. Đuro Nikač, v.d. direktora Uprave za ljudske resurse, g. Christoph Breunig, zamjenik ambasadora Savezne Republike Njemačke, gđa Daniela Gasparikova, stalna predstavnica UNDP-a u Crnoj Gori i g. Klaus Erdmann, rukovodilac projekta. ILIAS platforma data je na korišćenje Crnoj Gori, u cilju modernizacije javne uprave, a dio je regionalnog projekta pod nazivom „Podrška procesu digitalizacije obuka iz EU oblasti u javnoj upravi zemalja Zapadnog Balkana“, koji se implementira uz podršku Federalnog ministarstva za ekonomski poslove i energetiku Savezne Republike Njemačke. Cilj ovog projekta je unapređenje procesa digitalizacije u crnogorskoj javnoj upravi, razvoj zajedničkih standarda i unapređenje implementacije Sporazuma o stabilizaciji i pri-druživanju kada je pomenuta oblast u pitanju. Nakon video prezentacije ILIAS platforme, predstavljeni su digitalni treninzi iz EU oblasti, mreža za upravljanje ljudskim resursima, kao i UNDP podrška digitalizaciji treninga. U drugom dijelu događaja, predstavljene su tekuće aktivnosti, tj. sporazum Ministarstva javne uprave i Regionalne škole za javnu upravu (ReSPA), saradnja sa Agencijom za zaštitu konkuren-cije i saradnja sa Univerzitetom Crne Gore. U ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštву, ovoj prezentaciji su prisustvovali samostalna savjetnica za informacione tehnologije i samostalna savjetnica za međunarodnu saradnju.
- **2. decembar 2022. godine** - Spuž, održan **peti sastanak Radne grupe za izradu Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcionog plana za implementaciju Strategije izvršenje krivičnih sankcija za 2023-2024**. Sastanku je ispred Centra, kao član radne grupe prisustvovao g. Branislav Popović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Takođe, sastanku su prisustvovali i g. Stevan Brajušković, vd generalnog direktora Direktorata za krivične sankcije i nadzor, Ministarstvo pravde, predsjednik, i članovi g. Veljko Rutović državni tužilac u Vrhovnom državnom tužilaštву, Marijana Sindić, glavna savjetnica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, g. Ivan Bojanić, savjetnik u Vrhovnom sudu Crne Gore, g. Dušan Babović ovlašćeno službeno lice i za kontrolu izvršenja kazni zatvora i mjera bezbjednosti u Direkciji za kontrolu izvršenja kazni zatvora, Direktorat za krivične sankcije i nadzor, Ministarstvo pravde, g. Darko Vukčević, vd pomoćnika direktora u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, gđa Dragica Rajković, zatvorska načenica za tretman u Zatvoru za duge kazne Podgorica, Uprava za izvršenje krivičnih sankcija, gđa Ivana Mihajlović, samostalna savjetnica I u Upavi za izvršenje krivičnih sankcija, sekretarka Radne grupe gđa Aida Bojadžić, ovlašćeno službeno lice I za kontrolu izvršenja kazni zatvora i mjera bezbjednosti u Direkciji za kontrolu izvršenja kazni zatvora, Direktorat za krivične sankcije i nadzor, Ministarstvo pravde i g. Željko Vukčević, konsultant Savjeta Evrope. Shodno zaključcima sa prethodnog sastanka, članovi Radne grupe su dostavili komentare na analizu stanja

a preko sekretarke Radne grupe, kao i prvi nacrt Akcionog plana za sprovođenje Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2024. Svi prisutni članovi Radne grupe su aktivno uzeli učešće u komentarima na predloženi nacrt Akcionog plana. Nakon diskusije na Radnoj grupi je zaključeno sljedeće: da članovi Radne grupe najkasnije do 9. decembra 2022. godine, za kada je zakazan naredni sastanak radne grupe, pisanim putem dostave sekretarki Radne grupe komentare na nacrt Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcionog plana za sprovođenje Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2024 za ciljeve: Jačanje prevencije i zaštite od zlostavljanja i poštovanja ljudskih prava, Materijalni uslovi boravka lica lišenih slobode i Jačanje institucionalnih kapaciteta Uprave za izvršenje krivičnih sankcija; da članovi Radne grupe najkasnije do 9. decembra 2022. godine, za kada je zakazan naredni sastanak radne grupe, pisanim putem dostave sekretarki Radne grupe nacrt aktivnosti koje treba realizovati u izvještajnom period za ciljeve: Zdravstvena zaštita zatvorenika, Radni angažman lica na izdržavanju kazne zatvora, Resocijalizacija pritvorenih lica i osuđenika i Jačanje institucionalnih kapaciteta Direkcije za uslovnu slobodu i da se naredni sastanka radne grupe održi u petak 9. decembra 2022. godine u 9 časova u prostoriji Uprave za izvršenje krivičnih sankcija.

- **5. i 6. decembar 2022. godine** – Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je onlajn seminar na temu „**Porodično pravni odnosi i najbolji interes djeteta**“ u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra. Predavači na obuci su bili: Ranka Vuković, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore u penziji, Snežana Aleksić, sutkinja Vrhovnog suda u penziji, Vesna Begović, sutkinja Vrhovnog suda u penziji, Dragica Milačić, sutkinja Vrhovnog suda u penziji i Dijana Popović Gavranović, načelnica Stručne službe u Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore. Teme o kojima se govorilo bile su sljedeće: „**Imovinski odnosi bračnih supružnika - Posebna i zajednička imovima; Bračni ugovor; Sticanje u porodičnoj zajednici; Uloga suda u ocjenjivanju najboljeg interesa djeteta; Uloga lica za podršku; Postupak u sporovima povodom očinstva i materinstva - Studija slučaja; Povjeravanje i izdržavanje djece - Izdržavanje roditelja i drugih srodnika; Položaj djeteta u visokokonfliktnom razvodu – otuđenje djeteta**“. Obuci je prisustvovalo 26 učesnika (17 sudija, 9 lica za podršku).
- **5. - 8. decembar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je onlajn obuku za pripravnike izabrane u januaru 2020. godine, na teme iz **modula „Upravno pravna oblast“**, koji je dio Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. Ovo je za navedenu grupu pripravnika bila ujedno i posljednja obuka iz Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. Ispred organizatora učesnike je pozdravio g. Branislav Popović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači su bili g. Srđan Klikovac, sudija Upravnog suda Crne Gore, gđa Snežana Vukčević, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore i gđa Branka Lakočević, bivša sutkinja i predsjednica Upravnog suda Crne Gore, a govorili su na sljedeće konkretnе teme: **Upravna stvar; Upravne aktivnosti; Nadležnost; Stranka i njeno zastupanje; Zainteresovano lice; Podnesci i zapisnici; Dostavljanje pismena; Troškovi upravnog postupka; Rokovi i povraćaj u predašnje stanje; Prvostepeni upravni postupak; Drugostepeni upravni postupak; Ponavljanje postupka; Prigovor; Poništenje i ukidanje rješenja; Izvršenje; Državna uprava: Vršenje poslova državne uprave; Organi državne uprave (pojam, načela); Javnost i transparentnost rada organa državne uprave; Ministarstva i drugi organi uprave; Organizacija državne uprave; Upravljanje i odgovornost; Odnosi i saradnja; Prenošenje i povjeravanje poslova državne uprave; Sredstva za rad organa državne uprave; Upravni nadzor, lokalna samouprava: pojam lokalne samouprave; Opština, glavni grad i prijestonica; Pravni status opštine; Poslovi lokalne samouprave; Organi opštine; Mjesna samouprava; Učešće građana u ostvarivanju lokalne samouprave; Odnosi i saradnja; Javnost i transparentnost rada i zaštita lokalne samouprave; Nadležnost suda i odluke; Stranke u upravnom sporu; Zainteresovano lice; Sadržina tužbe; Prethodno ispitivanje; Mjere za otklanjanje nedostataka u tužbi; Usmena rasprava; Odlučivanje u sporu pune jurisdikcije; Zahtjev za ponavljanje postupka; Zahtjev za ispitivanje sudske odluke; Obaveznost sudske odluke; Troškovi upravnog spora.** Obuci je prisustvovalo devetnaest (19) pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilaštava.
- **6. - 8. decembra 2022. godine** – Dubrovnik/Hrvatska, **Kancelarija za razvoj, podršku i edukaciju tužilaštava u inostranstvu (OPDAT)** Ministarstva pravde Sjedinjenih Američkih Država i Kancelarija za međunarodnu saradnju u oblasti suzbijanja droge i sprovođenja zakona Ministarstva spoljnih poslova

Sjedinjenih Država, koja posluje pri Ambasadi SAD u Zagrebu, organizovale su regionalnu radionicu na temu „**Kompleksni slučajevi pranja novca i oduzimanja imovine**“. Prvi dan je organizovan u formi radnih grupa i prezentacija. Radne grupe su imale četiri teme: prvu sa **ulogom transnacionalne kriminalne grupe, prezentovanja njenih aktivnosti i planova**, a preostale tri bile su na temu **procjene rizika, postupanja na osnovu analitičkog izvještaja finansijske obavještajne jedinice, pranja novca trećih lica i samostalnog pranja novca**. Prezentacije u toku prvog dana bile su na temu **regionalnih trendova i tipologije kompleksnih slučajeva pranja novca i otkrivanja krivičnog djela pranja novca**. Drugi dan regionalne radionice započeo je prezentacijom na temu **uloge bankarskog sektora u borbi protiv pranja novca**, nakon čega su predstavljene tri studije slučaja. U toku popodnevne sesije, formirane su tri specijalizovane izdvojene grupe – Finansijska obavještajna jedinica, Poreska grupa i Grupa tužilaca, policijskih istražitelja i sudija, u kojima je vođena moderirana diskusija. Drugi dan ove radionice završen je moderiranom diskusijom na temu „**Značaja oduzimanja nelegalno stečene imovine**“. Trećeg dana ove regionalne radionice teme su bile: „**Konfiskacija na osnovu osude i bez osude**“, „**Scenariji zaplijene i konfiskacije imovine**“, „**Rupe u u zakonima o konfiskaciji imovine**“. Posredstvom Centra, na pomenutoj radionici učestvovao je jedan specijalni tužilac i jedna sudija Apelacionog suda Crne Gore.

- **6-7-8. decembar 2022. godine**, Kotor, Donji Stoliv, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa Ambasadom SAD u Podgorici tj. Biroom Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL Program) organizovao je trodnevnu obuku na temu: „**Borba protiv trgovine ljudima**“, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. U uvodnom dijelu učesnike je pozdravila Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra i James Arguin, viši pravni savjetnik INL Pravnog programa, Ambasada SAD. Predavači su bili: Milenka Seka Žižić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, Željka Jovović, predsjednica Osnovnog suda u Podgorici, Mira Samardžić, donedavno specijalna tužiteljka, Sanja Jovićević, specijalna tužiteljka i Vukas Radonjić državni tužilac upućen na rad u Specijalno državno tužilaštvo. Teme koje su bile zastupljene na obuci su sljedeće: „**Pregled stanja i pravnog okvira u oblasti trgovine ljudima – Crna Gora; Polazno stanje u oblasti trgovine ljudima sa aspektom položaja žrtve; Studija slučaja trgovine ljudima – Crna Gora; Uloga žrtava i svjedoka - Razgovori sa žrtvama - Istraga i priprema za suđenje sa primjerima iz prakse; Istražne tehnike u trgovini ljudima – studija slučaja; Korišćenje informaciono komunikacionih tehnologija kao istražnih tehniku u predmetima trgovini ljudima; Studija slučaja: Priprema za suđenje; Vježba u grupama – trgovina ljudima ili posredovanje u vršenju prostitucije (scenario slučaja); Međunarodna saradnja, najbolje prakse, izazovi i rješenja**“. Obuci je prisustvovalo 17 učesnika (10 sudija, 6 državnih tužilaca i načelnica Kancelarije za borbu protiv trgovine ljudima).

- **6. decembar 2022. godine** – Podgorica, održan **sastanak sa koordinatorom projekta HF 6 "Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu Crne Gore"** gđom Marijom Vuksanović, Programska Kancelarija savjeta Evrope u Podgorici. Sastanak je bio posvećen finaliziranju dokumenta koji je za potrebe Centra, u okviru projekta, izradila angažovana konsultatkinja Savjeta Evrope gđa Marina

Naumovska Mileva, a koji je posvećen analizi procesa izbora i ocjenjivanja predavača Centra. Takođe, Savjet Evrope će Centru pružiti podršku u dijelu izrade Izvještaja o procjeni potreba za obukama za 2023. godinu, pa je dogovoreno da isti bude dostavljen Centru najkasnije do 20. decembra.

- **8. decembar 2022. godine** – Potpisivanje **Memoranduma o saradnji** između Kancelarije OEBS-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR), Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore i Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u cilju **realizacije programa PAHCT (Obuka za tužilaštvo na temu zločina iz mržnje)**, kojim se planiraju unaprijediti vještine u tužilaštvu koje su neophodne za razumijevanje, istraživanje i procesuiranje zločina iz mržnje.
- **8. decembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održan **drugi dan obuke iz krivičnog modula (V)** čije teme su: „**Optužnica; Preispitivanje optužnice; Sporazum o priznanju krivice; Glavni pretres**“. Predavač na modulu je gđa Svetlana Vujanović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudije.
- **9. decembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **prvog dana obuke** na modulu pod nazivom **IV MODUL – Vanparnični postupak**. Teme modula su: „**Pokretanje postupka i stranke i vanparničnom postupku; Razlike između parničnog i vanparničnog postupka; Lišenje roditeljskog prava**“, a predavač je gđa Ranka Vuković, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **9. decembar 2023. godine**, Podgorica, u prostorijama Savjeta Evrope održan je posljednji **sastanak Upravnog odbor projekta „Sloboda izražavanja i sloboda medija u Crnoj Gori (JUFREX 2)“**. Projekat se realizovao u okviru Horizontalnog programa za Zapadni Balkan i Tursku (Horizontalni program II) 2019.-2022. Sastanku su pored predstavnika Savjeta Evrope i EU učestvovali predstavnici državnih institucija koje su korisnici projekta. Predstavnica Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je bila kontakt tačka za JUFREX2 projekat Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Ona se, na sastanku, kratko osvrnula na aktivnosti Centra koje su sprovedene u okviru pomenutog projekta, a odnosile su se na obuke u pravosuđu sa unaprijeđenim programom rada. Zatim je govorila o daljim potrebama za obukom u oblasti slobode izražavanja, o kojima će više biti riječi kada se bude pravio plan za treću fazu JUFREX projekta. G. Ristović, nacionalni menadžer JUFREX projekta je naglasio da je u izradi analiza presuda crnogorskih sudija u kojima su primjenjeni standardi Savjeta Evrope u vezi sa slobodom izražavanja, koja će biti jedan vid evaluacije projekta i koja će, nadamo se, pokazati napredak u primjeni EKLJP u praksi domaćih sudova. Predstavnici ostalih institucija su govorili o aktivnostima i rezultatima projekta postignutim u oblastima njihovog djelovanja. Na kraju je g. Ristović podsjetio da će se realizovati i treća faza ovog projekta – JUFREX3 projekat o slobodi izražavanja i slobodi medija koji će biti nastavak saradnje nacionalnih institucija, Savjeta Evrope i EU u promovisanju slobode izražavanja.
- **9. decembar 2022. godine** – Spuž, održan **šesti sastanak Radne grupe za izradu Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcionog plana za implementaciju Strategije izvršenje krivičnih sankcija za 2023-2024**. Sastanku je ispred Centra, kao član radne grupe prisustvovao g. Branislav Popović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Takođe, sastanku su prisustvovali i g. Stevan Brajušković, vd generalnog direktora Direktorata za krivične sankcije i nadzor, Ministarstvo pravde, predsjednik, i članovi gđa Marijana Sindić, glavna savjetnica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, g. Dušan Babović ovlašćeno službeno lice I za kontrolu izvršenja kazni zatvora i mjera bezbjednosti u Direkciji za kontrolu izvršenja kazni zatvora, Direktorat za krivične sankcije i nadzor, Ministarstvo pravde, g. Darko Vukčević, vd pomoćnika direktora u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, gđa Dragica Rajković, zatvorska načenica za tretman u Zatvoru za duge kazne Podgorica, Uprava za izvršenje krivičnih sankcija, gđa Ivana Mihajlović, samostalna savjetnica I u Upavi za izvršenje krivičnih sankcija, sekretarka Radne grupe gđa Aida Bojadžić, ovlašćeno službeno lice I za kontrolu izvršenja kazni zatvora i mjera bezbjednosti u Direkciji za kontrolu izvršenja kazni zatvora, Direktorat za krivične sankcije i nadzor, Ministarstvo pravde i G. Željko Vukčević konsultant Savjeta Evrope. Na osnovu diskusije

na Radnoj grupi je zaključeno sljedeće; da članovi Radne grupe najkasnije do 15. decembra 2022. godine, za kada je zakazan naredni sastanak radne grupe, pisanim putem dostave sekretarki Radne grupe komentare na nacrt Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcionog plana za sprovođenje Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2024 za ciljeve: Zdravstvena zaštita zatvorenika, Radni angažman lica na izdržavanju kazne zatvora, Resocijalizacija pritvorenih lica i osuđenika i Jačanje institucionalnih kapaciteta Direkcije za uslovnu slobodu i da se naredni sastanka radne grupe održi u četvrtak 15. decembra 2022. godine u 10 časova u prostoriji Uprave za izvršenje krivičnih sankcija.

- **12. decembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održan **treći dan obuke iz krivičnog modula (V)** čije teme su: „**Optužnica; Preispitivanje optužnice; Sporazum o priznanju krivice; Glavni pretres**“. Predavač na modulu je gđa Svetlana Vujanović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo jedanaest kandidata/tkinja za sudije.
- **12. i 13. decembar 2022. godine** – Krakow/Poljska, posredstvom Centra, državna tužiteljka u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici, učestvovala je na **seminaru na temu „Evaluacija“** u okviru **Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN)**, koji je održan u Nacionalnoj školi za sudstvo i državno tužilaštvu Poljske. U skladu sa procesom proširenja, pridruživanja i stabilizacije, kao i Strategijom za Zapadni Balkan, Generalni direktorat Evropske komisije za susjedstvo i pregovore o proširenju (**DG NEAR**) pokrenuo je u junu 2022. godine, u sklopu IPA II projekta, aktivnost koja ima za cilj jačanje vladavine prava u institucijama korisnicama IPA II projekta, kroz unapređivanje vještina sudija i državnih tužilaca, u oblasti pravne tekovine Evropske unije, a ista će biti implementirana kroz direktno upravljanje Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN) gdje jedan od očekivanih rezultata podrazumijeva unapređenje razmjene između institucija za obuku na Zapadnom Balkanu koje su korisnice projekta IPA II i paralelnih evropskih institucija.
- **12., 13. i 14. decembar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je **onlajn obuku za pripravnike izabrane u decembru 2020/januaru 2021. godine**, za modul „**Porodično i nasljedno pravo**“, iz Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. U uvodnom dijelu učesnike je, u ime organizatora, pozdravio g. Branislav Popović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači su bile gđa Nataša Božović, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, gđa Vesna Jočić, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore i gđa Vesna Begović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore, koje su govorile na sljedeće konkretnе teme: „**Krug zakonskih nasljedika; Nužni nasljednici; Testament; Tužbe iz nasljedno pravnih odnosa Prava djeteta; Odnosi roditelja i djece; Vanbračna zajednica; Imovinski odnosi bračnih drugova i bračni ugovori; Utvrđenje roditeljstva i materinstva; Postupak u sporovima o očinstvu i materinstvu; Povjeravanje djece i izdržavanje; Izdržavanje roditelja i drugih srodnika**“. Obuci je prisustvovalo četrdeset pet (45) pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilaštava.
- **13. decembar 2022. godine** – u prostorijama Centra, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra, gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra, gđa Marina Radulović, i g. Miloš Vukčević, advokat, profesor, nacionalni ekspert i predavač u Centru u oblasti prava Evropske unije, održali su **sastanak sa predstavnicima Evropske mreže za obuku u pravosuđu (EJTN)**. U ime EJTN mreže, sastanku su prisustvovali gđa Jana Roblek, ekspertkinja iz Slovenije i gđa Katja Dormiševa, ekspertkinja iz Bugarske, koje su angažovane za procjenu potreba za obukom u oblasti pravne tekovine Evropske unije, kao i gđa Vanja Tekić, menadžerka projekta za Zapadni Balkan u okviru EJTN mreže. Tokom veoma konstruktivne diskusije, učesnici na sastanku usaglasili su se oko predloženih tema za obuke, odnosno seminare koji će biti organizovani u naredne dvije godine (pravo EU – trening trenera; obuka na temu zaštite potrošača; obuka u oblasti zaštite intelektualne svojine i obuka na temu utaje i izbjegavanja plaćanja poreza). Dogovoren je da ekspertkinje u januaru sačine završni izvještaj o procjeni potreba za obukama, sa detaljnim informacijama o sadržaju i metodi za osmišljavanje i sprovođenje seminara. Takođe, konstatovano je da bi bilo korisno da ekspertkinje pogledaju i analiziraju postojeći program o pravu EU (7 modula razvijenih uz podršku EIPA Instituta), kako bi se izbjegla bilo kakva preklapanja i doprinijelo unapređenju kvaliteta postojećeg programa.
- **14. decembar 2022. godine** – Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa AIRE centrom iz Londona - Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi, a

uz finansijsku podršku Ambasade Ujedinjenog Kraljevstva, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu, organizovao je onlajn obuku na temu: „**Naknada štete zbog povrede prava ličnosti – praksa ESLJP**“. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači na obuci su bili: gđa Dušanka Radović, bivša sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore u penziji i gđa Valentina Pavličić, zastupnica Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava. Teme o kojima se govorilo bile su sljedeće: „**Naknada nematerijalne štete zbog povrede prava ličnosti po nacionalnom pravu; Naknada nematerijalne štete u praksi ESLJP i u predmetima protiv Crne Gore sa posebnim osvrtom na presudu Baranin Vukcević protiv Crne Gore; Primjena međunarodnih standarda u praksi sudova u Crnoj Gori - studija slučaja**“. Obuci je prisustvovalo 14 učenika (6 sudija, 6 državnih tužilaca, 1 savjetnica iz Kancelarije zaštитnika za ljudska prava i slobode i 1 pripravnica u državnom tužilaštvu).

- **14. novembar 2022. godine** – U okviru projekta WBROLI – Inicijative za vladavinu prava na Zapadnom Balkanu organizovan je radni ručak sa predstvincima institucija korisnica projekta, u toku kojeg se razgovaralo o podršci koju projekat može pružiti institucijama korisnicama. Sastanku su prisustvovali: NJ. E. ambasadorka Velike Britanije u Crnoj Gori, predsjednica Upravnog odbora Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju Sekretarijata Centra, predsjednica Osnovnog suda u Podgorici, predsjednik Višeg suda u Podgorici, predstavnik Specijalnog državnog tužilaštva Crne Gore, međunarodni eksperti koji će biti angažovani na predstojećoj obuci, kao i predstavnici ambasade Velike Britanije u Crnoj Gori.
- **15. decembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održan **četvrti dan obuke iz krivičnog modula (V)** čije teme su: „**Optužnica; Preispitivanje optužnice; Sporazum o priznanju krivice; Glavni pretres**“. Predavač na modulu je g.đa Svetlana Vučanović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudije.
- **15. decembar 2022. godine** - Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji i uz finansijsku podršku Njemačke fondacije za međunarodnu pravnu saradnju - IRZ, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu, organizovao je obuku na temu: „**Pravna regulative i politika zaštite konkurenčije**“. U uvodnom dijelu učesnicima se u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu obratila gđa Maja Milošević, direktorka Sekretarijata Centra, a kasnije i dr Stefan Purner, rukovodilac projektnog odjeljenja za Zapadni Balkan IRZ-ja. Predavači na obuci su bili: dr Vesna Vučković, v.d predsjednice Vrhovnog suda Crne Gore, gđa Maja Živaljević, sutkinja Višeg suda za prekršaje i prof. dr Gabriela von Wallenberg. Teme o kojima se govorilo bile su sljedeće: „**Politika konkurenčije u kontekstu Crne Gore Institucije, regulativa, politika; Sudska praksa u Crnoj Gori i komparativna praksa u vezi sa članom 8 Zakona o zaštiti konkurenčije; Sudska praksa u Njemačkoj u vezi sa pravom konkurenčije (dominacijom i zloupotrebom); Primjena međunarodnih standarda u praksi sudova u Crnoj Gori - studija slučaja; Sudska praksa u Njemačkoj u vezi sa zloupotrebom dominantnog položaja**“. Obuci je prisustvovalo 16 učesnika (15 sudija i predstavnica Agencije za zaštitu konkurenčije).
- **16. decembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **drugog dana obuke** na modulu pod nazivom **IV MODUL – Vanparnični postupak**. Teme modula su: „**Pokretanje postupka i stranke i vanparničnom postupku; Razlike između parničnog i vanparničnog postupka; Lišenje roditeljskog prava**“, a predavač je g.đa Ranka Vučović, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo deset kandidata/tkinja za sudiju.
- **16. decembar 2022. godine** – Podgorica, u hibridnom formatu održan **sedmi sastanak Upravnog odbora projekta HF 6 "Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu Crne Gore"**, kojem je ispred Centra prisustvovala direktorka Sekretarijata Centra gđa Maja Milošević. Pomenuti projekat je dio programskog okvira Evropske unije i Savjeta Evrope pod nazivom "Horizontalni mehanizam za

zemlje Zapadnog Balkana i Tursku II”, koji implementira Savjet Evrope. U uvodnom dijelu sastanka članovima/cama Upravnog odbora su se obratili: gđa Elena Jovanovska Brezoska šefica Odsjeka za Jugistočnu Evropu, Divizija za programe saradnje, Odsjek za sprovođenje standarda u oblasti ljudskih prava, pravosuđa i pravne saradnje, Generalni direktorat za ljudska prava i vladavinu prava, Savjet Evrope, g. Gianandrea Villa, ataše - menadžer programa za pravosuđe i vladavinu prava, Delegacija EU u Crnoj Gori, g-din Bojan Božović, državni sekretar u Ministarstvu pravde Crne Gore i gđa Marija Vuksanović, koordinatorica projekta, Programska kancelarija Savjeta Evrope u Podgorici. Moderatorica sastanka bila je gđa Anna Yeghiazaryan, Divizija za programe saradnje, Odsjek za sprovođenje standarda u oblasti ljudskih prava, pravosuđa i pravne saradnje, Generalni direktorat za ljudska prava i vladavinu prava, Savjet Evrope. Teme koje su bile obuhvaćene dnevnim redom sastanka odnosile su se na sljedeće: Utvrđivanje liste članova Upravnog odbora i usvajanje zapisnika sa petog sastanka Upravnog odbora; Razmatranje trenutnog stanja u oblasti djelovanja projekta/ Pregled realizovanih aktivnosti i rezultata u odnosu na prethodni sastanak UO; Horizontal Facility III (2023 – 2026): Prioriteti i predlozi za nastavak programa; Zaključci. Aktivnosti u okviru projekta koje su realizovane u saradnji sa Centrom, kao jednim od korisnika projekta, od marta 2022. godine do sada bile su sljedeće: izrada Komunikacionog protokola Centra; obuka organa Centra i zaposlenih u Sekretarijatu o načinima primjene Komunikacionog protokola; radionica za sudije i državne tužioce i članove Sudskog savjeta i Tužilačkog savjeta na temu etičke i disciplinske odgovornosti; radionica za predsjednike sudova i rukovodioce u državnom tužilaštvu o procesu planiranja i izvršenja budžeta; angažovanje eksperta u cilju izrade Izveštaja o analizi procesa i kriterijuma za izbor predavača, kao i podrška u dijelu izrade Izveštaja o procjeni potreba za obukama za 2023. godinu. Ovim sastankom Upravnog odbora se završava II faza projekta. Direktorica Sekretarijata Centra se posebno zahvalila timu Programske kancelarije Savjeta Evrope na izuzetnoj profesionalnoj saradnji koji su imali u realizaciji ove faze projekta i izrazila nadu da će se takva saradnja nastaviti i u 2023. godini kroz III fazu projekta.

- **20. decembar 2022. godine**, Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa Ambasadom SAD u Podgorici tj. Biroom Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL Program) organizovao je obuku na temu: - **MALOLJETNIČKO ZAKONODAVSTVO – „Zakon o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku”**, u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2022. godinu. U uvodnom dijelu učesnicima se, u ime Centra obratila Maja Milošević, direktorica Sekretarijata Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a u ime INL Programa James Arguin, viši pravni savjetnik, INL program u Ambasadi SAD u Podgorici. Predavači su bili: Dragiša Rakočević, doskorašnji sudija Apelacionog suda Crne Gore, Danka Ivanović Đerić, državna tužiteljka u Višem državnom tužilaštvu Podgorica i Dijana Popović Gavranović, načelnica Stručne službe u Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore. Teme koje su bile zastupljene na obuci su sljedeće: **„Zakon o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku - Zaštita maloljetnih lica kao učesnika u krivičnom postupku; Uloga tužioca u postupku prema maloljet-**

nicima i osvrt na međunarodne standarde - Alternativne mjere prema maloljetnicima u krivičnom postupku; Krivične sankcije, izvršenje krivičnih sankcija, kontrola izvršenja krivičnih sankcija - Primjena odredaba o maloljetnicima prema punoljetnim izvršiocima krivičnih djela Krivične sankcije, izvršenje krivičnih sankcija, kontrola izvršenja krivičnih sankcija - Primjena odredaba o maloljetnicima prema punoljetnim izvršiocima krivičnih djela; Psihosocijalni aspekt maloljetničke delinkvencije; Procjena maloljetnika u krivičnom postupku - Priprema djece svjedoka". Obuci je prisustvovalo 18 učesnika (11 sudija, 5 državnih tužilaca i dvije savjetnice iz državnog tužilaštva /ODT Podgorica).

- **21. decembar 2022. godine** – Centar za savjete o individualnim pravima u Evropi (**AIRE centar**) i Regionalna antikorupcijska inicijativa (**RAI**) organizovali su **tročasovnu regionalnu onlajn obuku o kripto/virtuelnoj imovini**. Obuka je organizovana u okviru regionalnog projekta pod nazivom „Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala na Zapadnom Balkanu putem jačanja regionalne saradnje u oduzimanju imovinske koristi pribavljenje krivičnim djelom”, koji se implementira uz finansijsku podršku Vlade Ujedinjenog Kraljevstva i obuhvata pravosudne sisteme Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova^{*15}, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije. U uvodnom obraćanju učesnicima se obratila gđa Biljana Braithwaite, direktorka Programa AIRE centra za Zapadni Balkan, a obuku je vodio međunarodni stručnjak g. Simon Lord iz Cognitas Global, jedne od vodećih institucija u oblasti praktičnog učenja. Teme su bile sljedeće: Kripto imovina – šta je i kako funkcioniše (Demistifikovanje tokena, blockchain-a, rudarenja, novčanika i digitalnih potpisa); Skorašnji trendovi (Altcoin, stablecoin, nezamjenjivi tokeni, pametni ugovori i decentralizovane finansije); Studije slučaja (Primjeri krivičnog djela zloupotrebe i mogućih pravnih reakcija). Učesnici su se upoznali sa osnovnim elementima kripto imovine i pristupom regulatora i zakonodavaca u različitim državama. Posredstvom Centra, na ovoj regionalnoj onlajn obuci učestvovala je jedna (1) kandidatkinja za sudiju osnovnog suda.
- **21., 22. i 23. decembar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu organizovao je **onlajn obuku za pripravnike iz sudova i državnih tužilaštava**, koji su izabrani u decembru 2020/januaru 2021. Obuka je organizovana za **modul "Obligaciono pravo"**, u okviru Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. U uvodnom dijelu učesnike je, u ime organizatora, pozdravio g. Branislav Popović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači su bili g. Ranko Vukić, sudija Vrhovnog suda Crne Gore, gđa Mirjana Vlahović, sutkinja Višeg suda u Podgorici i g. Zoran Šćepanović, sudija Vrhovnog suda Crne Gore, koji su govorili na sljedeće konkretnе teme: „**Zaključenje ugovora; Raskidanje ugovora i naknada štete zbog povrede ugovora; Ništavi i rušljivi ugovori; Naknada štete po Zakonu o obligacionim odnosima; Ugovorna kazna i zatezna kamata; Sticanje bez osnova (osnovno pravilo)**”. Obuci je prisustvovalo 37 pripravnika iz različitih sudova i državnih tužilaštava.
- **22. decembar 2022. godine** – Podgorica, u Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu održan je **sastanak sa predstvincima Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici, tj. Biroa Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL program)**. Sastanku su ispred INL programa prisustvovali g. James Arguin, viši pravni savjetnik za INL program, gđa Ana Grgurević, pravna savjetnica za INL program, gđa Maja Vasiljević, programski asistent za INL program dok su, u ime Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, sastanku prisustvovali gđa Ljiljana Lakić, predsjednica Upravnog odbora Centra, gđa Maja Milošević, direktorka Sekretarijata Centra i gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Sastanak je bio posvećen daljoj saradnji INL Programa i Centra koja će biti usmjerena kroz pružanje podrške u spoznaju pojedinih programa obuka.
- **22. i 23. decembar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, organizovao je **onlajn obuku za pripravnike izabrane u julu 2021. godine, na teme iz modula "Izvršni postupak"**, u okviru Programa za obuku pripravnika u sudovima i državnom tužilaštvu. U uvodnom dijelu učesnike je u ime organizatora pozdravio g. Branislav Popović, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra. Predavači su bili gđa Milena Matović, sutkinja Višeg suda u Podgorici i gđa Sanja Konatar, sutkinja Višeg suda u Bijelom Polju, koje su govorile na sledeće konkret-

¹⁵ *Ova oznaka ne prejudicira status i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244/1999 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

ne teme: „**Načela izvršnog postupka; Nadležnost za sprovođenje izvršenja; Rješenje o izvršenju, sredstva i predmet izvršenja; Protivizvršenje; Zahtjev za otklanjanje nepravilnosti; Postupak po prigovoru, sa praktičnim dijelom; Sredstva izvršenja, sa praktičnim dijelom; Mjere obezbeđenja, sa praktičnim dijelom**“. Obuci je prisustvovalo 33 pripravnika iz različitih sudova.

- **23. decembar 2022. godine**, u Podgorici, u organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštву, a u okviru realizacije teorijskog dijela Programa inicijalne obuke za kandidate/tkinje za sudije, održana predavanja u okviru **trećeg dana obuke na modulu pod nazivom IV MODUL – Vanparnični postupak**. Teme modula su: „**Pokretanje postupka i stranke i vanparničnom postupku; Razlike između parničnog i vanparničnog postupka; Lišenje roditeljskog prava**“, a predavač je g.đa Ranka Vuković, doskorašnja sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore. Modulu je prisustvovalo dvanaest kandidata/tkinja za sudiju.
- **26. decembar 2022. godine** – Podgorica, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu u saradnji sa AIRE centrom iz Londona - Centar za pružanje pravne pomoći u pogledu zaštite ljudskih prava u Evropi, a uz finansijsku podršku Ambasade Ujedinjenog Kraljevstva, organizovali predavanje u okviru **Mreže mlađih sudija**. U uvodnom obraćanju, učesnike skupa pozdravile su Đina Popović, menadžerka projekta, Projekat vladavine prava u Crnoj Gori, AIRE Centar, Tijana Badnjar, sekretarka Mreže mlađih sudija. Predavač na skupu je bila prof. dr Ivana Jelić, sutkinja Evropskog suda za ljudska prava i profesorica prava na temu: „**Najnovija praksa Evropskog suda u odnosu na Crnu Goru – Izazovi i preporuke**“. Učesnici skupa su bili članovi/ce Mreže mlađih sudija tj 44 učesnika (2 sudija Upravnog suda CG, 4 sudija Privrednog suda CG, 16 sudija osnovnog suda, 7 sudija suda za prekršaje, 6 kandidata/tkinja za sudiju suda za prekršaje i 9 kandidata/tkinja za sudiju osnovnog suda).
- **26. decembar 2022. godine** – Održana **dvadesetšesta (XXVI) elektronska sjednica Upravnog odbora Centra** sa sljedećim dnevnim redom: Usvajanje Nacrta zapisnika sa dvadesetpete (XXV) elektronske sjednice Upravnog odbora Centra, održane 2. decembra 2022. godine; Donošenje Godišnjeg programa obuka za 2023. godinu; Utvrđivanje prestanka članstva zamjenika predsjednice Upravnog odbora Centra
- **27. decembar 2022. godine** – Podgorica, održan **sastanak sa predstavnicima UNICEF kancelarije u Crnoj Gori**. Sastanak je bio posvećen nastavku saradnje UNICEF-a i Centra kroz organizaciju obuka u 2023. godini. Naime, početkom decembra 2022. godine kancelarija UNICEF-a je započela sa implementacijom projekta koji se odnosi na jačanje sistema u prevenciji i zaštiti djece od nasilja, koji finansira Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori. Projekat će se sporovoditi uz tehničku podršku UNICEF-a, a glavni nosilac je Ministarstvo rada i socijalnog staranja u saradnji sa svim relevantnim institucijama. U okviru projekta su planirane i dvije dvodnevne obuke za predstavnike sudstva, tužilaštva i policije **o postupanju sa djecom koja su žrtve i svjedoci u skladu sa pravosuđem po mjeri djeteta**. Za ove dvije obuke UNICEF će angažovati dva međunarodna eksperta (jednog sudiju/tužioca praktičara i jednog dječjeg psihijatra). Predloženo vrijeme za sporovođenje ovih obuka je od maja 2023. nadalje. Od Centra se очekuje angažovanje jednog predavača koji je praktičar i koji svakodnevno radi sa djecom koja su žrtve i/ili svjedoci.. Takođe, UNICEF će razmotriti i mogućnost podržavanja obuke za sudije u građansko-pravnim predmetima o primjeni instituta lica za podršku u porodično-pravnim predmetima. Sastanku su ispred UNICEF kancelarije prisustvovali gđa Nada Đurović Martinović, službenica za zaštitu djece i gđa Milena Karišik, a ispred Centra gđa Maja Milošević, direktorka Sekretarijata Centra i gđa Maša Adžić, načelnica Odjeljenja za kontinuiranu obuku Sekretarijata Centra.
- **28. decembar 2022. godine** – Održan **sastanak Programskog odbora za kontinuiranu obuku** koji je bio posvećen izradi nacrta predloga Programa za kontinuiranu obuku za 2023. godinu.
- **29. decembar 2022. godine** – Održana **elektronska sjednica Programskog odbora za inicijalnu obuku** koja je bila posvećena izjašnjavanju članova pomenutog odbora o predlogu konačne ocjene za teorijski i za praktični dio obuke, a nakon završene teorijske i praktične obuke deset kandidata/tkinja za sudije osnovnih sudova koji su na obuku raspoređeni odlukom Sudskog savjeta broj 01-3807/21 od 31.05.2021. godine (Ana Stojanovski, Azra Idrizović, Ivana Labudović, Dragana Lubarda, Bojana Šumar, Katarina Nikolić, Nikola Bošković, Miloš Ivanović, Nikola Zarubica i Nikac Nikčević) pa su se stekli uslovi

iz člana 44 stav 5 Zakona o Centru da se istima od strane Programskog odbora za inicijalnu obuku utvrdi konačan predlog ocjene za teorijski i za praktični dio inicijalne obuke.

- **29. decembar 2022. godine** – Održana **elektronska sjednica Programskog savjeta Centra** čiji dnevni red je bio posvećen jednoj tački, a to je utvrđivanje- predloga Programa za kontinuiranu obuku za 2023. godinu;
- **30. decembar 2022. godine** – Održana **dvadesetsedma (XXVII) elektronska sjednica Upravnog odbora Centra** za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, sa sljedećim dnevnim redom: Usvajanje nacrta zapisnika sa XXVI elektronske sjednice Upravnog odbora, održane 26.12.2022.g; Donošenje Programa kontinuirane obuke za 2023. godinu;

Štampanje izvještaja je omogućeno uz finansijsku podršku Evropske unije i Savjeta Evrope. Sadržaj je isključiva odgovornost Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu i ni u kom slučaju ne predstavlja zvanične stavove Evropske unije ni Savjeta Evrope.

CNR